

**RIIKLIKUD
PENSIONID**

A-30506

RIIKLIKUD PENSIONID

Normatiivaktide kogumik

Koostanud V. KUKERMAN ja R. SÖÖRD

Käesolev kogumik on Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuvas
Juriidilises Komisjonis läbi vaadatud ja heaks kiidetud.

Kaane kujundanud A. JÖERS

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

76264

Käesoleva kogumiku koostamisel on silmas peetud üheaegselt nii asjaomaste asutuste vajadusi niisuguse raamatu järele kui ka vabariigi elanikkonna tarvet.

Kogumikku on võetud «Riiklike pensionide seaduse» alusel välja-
töötatud eeskirjad vanadus-, invaliidsus- ja toitjakaotuspensionide
määramiseks. Antakse ülevaade nii tööstaaži arvestusest kui ka
pensioni saamiseks vajalike dokumentide vormistamisest.

Raamat on vajalikuks täienduseks 1968. a. ilmunud kommentee-
ritud väljaandele (G. Bachverk, P. Loogus. Riiklikud pensionid.
Kommenteeritud väljaanne. Kirjastus «Eesti Raamat», Tallinn
1968).

Kogumikus on kasutatud vajalikku normatiivset materjali sei-
suga 1. november 1969. Need aktid, kus pärast vastuvõtmist on
tehtud muudatusi, parandusi või täiendusi, esitatakse kehtivas
sõnastuses. Aktide tekstides nimetatud rahasummad on toodud
praegu kehtivas vääringus.

Ajal, mil raamatut juba trükiti, andis Nõukogude Liidu valitsus
uue vajaliku määruse «Töövõimeliste vanaduspensionäride materi-
aalse huvitatuse edasise suurendamise abinõude kohta töötamise
jätkamiseks pärast pensioni määramist», millega reglementeeriti
vanaduspensionäridele pensioni osaline ja täielik säilitamine
uuesti tööleasumise korral aastaiks 1970—1975. Kuna M. Vene koos-
tatud «Tööõiguslikud aktid. Normatiivaktide kogumik» on äsja
ilmunud ja laiale üldsusele huvipakkuvat määrust ei saadud sinna
enam lisada, avaldame selle siin raamatu lisana.

Toimetaja

I. ÜLDINE PENSIONIALANE SEADUSANDLUS

RIIKLIKE PENSIONIDE SEADUS

*(Vastu võetud NSV Liidu Ülemnõukogu poolt 14. juulil 1956—
NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja 1956, nr. 15, art. 313)*

Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidus on kodanike õigus ainelisele kindlustusele nii vanaduses kui ka töövõime kaotuse ja haiguse puhul üks Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni saavutusi, mis on fikseeritud NSV Liidu konstitutsioonis.

Pensionilise kindlustamise garanteerib NSV Liidus loodud sotsialistlik kord, mille tingimustes on alatiseks kaotatud inimese ekspluateerimine inimese poolt, tööpuudus ja töötajate ebakindlus homse päeva suhtes. Pensioniline kindlustamine Nõukogude riigis toimub täielikult riiklike ja ühiskondlike summade arvel.

Edusammud sotsialistliku majanduse arendamises, mis nõukogude rahvas on teinud Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei juhtimisel, võimaldavad praegu veelgi enam parandada olukorda pensionilise kindlustamise alal.

Selleks Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Ülemnõukogu otsustab:

I. Üldsätted

§ 1. Õigus riiklikule pensionile on:

- a) töölistel ja teenistujatel;
- b) sõjaväelastel;
- c) kõrgemate õppeasutuste, kesk-eriõppeasutuste, kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilastel;
- d) teistel kodanikel, kui nad on invaliidistunud seoses riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega;
- e) käesolevas paragrahvis nimetatud kodanike perekonnaliikmetel toitja kaotuse puhul.

§ 2. Käesoleva seaduse alusel määratakse riiklikke pensione:

- a) vanaduse;

b) invaliidisuse;

c) toitja kaotuse puhul.

§ 3. Kodanikele, kellel on üheaegselt õigus mitmesugustele pensionidele, määratakse üks pension nende endi valikul.

§ 4. Kodanikud, kellel on õigus riiklikule pensionile, võivad pärast pensioniõiguse tekkimist taotleda pensioni määramist mis tahes ajal ilma mingisuguse tähtajalise piiramiseta.

§ 5. Pensione määrab rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee poolt moodustatav pensionide määramise komisjon.

Pensionide määramise komisjoni otsusele võib edasi kaevata rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele.

§ 6. Riik tagab pensionide väljamaksmise NSV Liidu riigieelarvest iga aasta assigneeritavate vahendite arvel, sealhulgas riikliku sotsiaalkindlustuse eelarve vahenditest, mis moodustatakse ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide sissemaksudest, ilma mingisuguste mahaarvamisteta töötasust.

§ 7. Pensionid ei kuulu maksustamisele.

II. Vanaduspensionid

§ 8. Õigus vanaduspensionile on töölistel ja teenistujatel: meestel — 60-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;

naistel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga.

§ 9. Soodustatud tingimustel vanaduspensionile on õigus¹:

a) töölistel ja teenistujatel allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja² järgi:

meestel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;

naistel — 45-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga;

b) töölistel ja teenistujatel teistel raskete töötingimustega töödel — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja² järgi:

meestel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;

¹ Vt. NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. septembri 1967. a. seadlus, lk. 22.

² Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 22. augusti 1956. a. määrusega. — *Koostajad*.

naistel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;

c) tekstiilitööstuse ettevõtete naistöölistel — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade ja kutsealade nimekirja järgi — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga nendel kutsealadel (sõltumata viimasest töökohast);

d) töölistel ja teenistujatel — invaliididel sõjaväelaste hulgast, kes on invaliidistunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel:

meestel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;

naistel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga.

Käesoleva paragrahvi punktides «a» ja «b» ettenähtud töölistel ja teenistujatel on õigus saada soodustatud tingimustel vanaduspensionile, kui vähemalt pool neile selle pensioni määramiseks vajalikust staažist langeb vastavatele töödele, mis annavad õiguse saada pensioni soodustatud tingimustel (sõltumata viimasest töökohast). (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. septembri 1967. a. seadluse sõnastuses — NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja, 1967, nr. 39, art. 520.)

§ 10. Naistel, kes on sünnitanud viis või enam last ja kasvatanud neid kaheksa aasta vanuseni, on õigus vanaduspensionile 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga, kui neil pole õigust vanaduspensionile varasemas eas.

§ 11. Töölistel ja teenistujatel — pimedatel, kes saavad invaliidsuspensionile, on õigus saada selle pensioni asemel vanaduspensionile: meestel — 50-aastaseks saamisel vähemalt 15-aastase tööstaažiga; naistel — 40-aastaseks saamisel ja vähemalt 10-aastase tööstaažiga.

Hüpfüsaarset nanismi põdevatel töölistel ja teenistujatel (liliputtidel) on õigus vanaduspensionile:

meestel 45-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;

naistel 40-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 25. septembri 1961. a. seadluse sõnastuses.)

§ 12. Töölistele ja teenistujatele, kes on töötamise ajal jõudnud vanuseni, mis on vajalik neile pensioni määramiseks, kuid kellel ei ole täispensionile määramiseks nõutavat tööstaaži ja kes siiski on töötanud vähemalt 5 aastat, sealhulgas vähemalt 3 aastat vahetult enne pensioni taotlemist, määratakse vanaduspension proportsionaalselt olemasolevale staažile, kuid mitte vähem kui neljandik täispensionist.

§ 13. Vanaduspensionid määratakse järgmistes määrades:

Kuutöötasu rublades	Pension			
	Töölistele ja teenistujatele, peale nende, kes on töötanud allmaatöödel, tervist kahjusta- vataval töödel ja kuumades tsehhides		Töölistele ja teenistujatele, kes on töötanud allmaatöö- del, tervist kahjustavatel töö- del ja kuumades tsehhides	
	Protsentides töötasust	Pensioni väikseim määr rublades (lisanditeta)	Protsentides töötasust	Pensioni väikseim määr rublades (lisanditeta)
Kuni 35 (kaasa arvatud)	100	30	100	30
35 kuni 50 „ „	85	35	90	35
50 kuni 60 „ „	75	42,5	80	45
60 kuni 80 „ „	65	45	70	48
80 kuni 100 „ „	55	52	60	56
100 ja üle selle	50	55	55	60

Vanaduspensioni alammääraks kehtestatakse 30 rubla kuus.

Vanaduspensioni ülemmääraks kehtestatakse 120 rubla kuus.

§ 14. Kehtestatakse järgmised pensionilisandid vanaduspensionidele (pensioni ülemmäär piirides):

a) pideva tööstaaži eest üle 15 aasta või üldise tööstaaži eest — meestele, kes on töötanud vähemalt 35 aastat, ja naistele, kes on töötanud vähemalt 30 aastat — 10 protsenti pensionist. Töölistele ja teenistujatele, kellel on õigus pensionile soodustatud tingimustel vastavalt käesoleva seaduse paragrahvi 9 punktile «a» ning paragrahvidele 10 ja 11, kehtestatakse nimetatud lisand üldise tööstaaži eest, kui nende üldine tööstaaž ületab staaži, mis on nõutav pensioni määramiseks soodustatud tingimustel, vähemalt 10 aasta võrra;

b) mittetöötavatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist.

§ 15. Töötavatele pensionäridele makstakse vanaduspensioni 15 rubla kuus, kui nende töötasu ei ületa pärast pensioni määramist (arvestamata pensioni summat) 100 rubla.

Töötavatele pensionäridele, kellele vanaduspension on määratud soodustatud tingimustel kui isikutele, kes on töötanud allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides, makstakse pensioni 50 protsendi ulatuses määratud pensionist, sõltumata saadavast töölaskust.

Vanaduspension, mis on määratud osalise staažiga, töötavatele pensionäridele ei maksta.

§ 16. Töölistele ja teenistujatele, kellel on vajalik staaž, kuid kes on lõpetanud töötamise enne vanuse saavutamist, mis annab

õiguse vanaduspensionile, määratakse pension siis, kui ta on selle vanuseni jõudnud.

§ 17. Vanaduspension määratakse eluajaks, sõltumata töövõimest.

III. Invaliidsuspensionid töölistele ja teenistujatele

§ 18. Õigus invaliidsuspensionile on töölistel ja teenistujatel invaliidsuse tekkimisel, s. o. töövõime alalise või kestva kaotuse puhul.

Invaliidsuspension määratakse töölistele ja teenistujatele sõltumata sellest, millal invaliidsus on tekkinud: töötamise ajal, enne töötamise alustamist või pärast töötamise lõpetamist.

§ 19. Olenevalt töövõime kaotuse ulatusest jagunevad invaliidid kolme gruppi.

Invaliidsuse grupi määravad arstlikud tööekspertiisi komisjonid NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kehtestatavas korras.

§ 20. Invaliidsuspensioon määratakse töövõime kaotuse puhul:

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel;

b) üldhaigestumise tagajärjel.

Töövõime kaotuse puhul vigastuse tõttu, mis ei tekkinud seoses tööga, määratakse pension samuti kui üldhaigestumise tagajärjel töövõime kaotuse puhul.

§ 21. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pension töölistele ja teenistujatele sõltumata tööstaažist.

Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pension töölistele ja teenistujatele, kui nad pensioni taotlemise ajal omavad järgmist tööstaaži:

Vanus		Tööstaaž aastates		
		mehed	naised	töölised ja teenistujad allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides
20 aastast kuni	23-aastaseks saamiseni	2	1	1
23	26	3	2	2
26	31	5	3	3
31	36	7	5	5
36	41	10	7	6
41	46	12	9	7
46	51	14	11	8
51	56	16	13	10
56	61	18	14	12
61 aastat ja üle selle		20	15	14

Töölistele ja teenistujatele, kes on invaliidistunud üldhaigestumise tagajärjel enne 20-aastaseks saamist, määratakse pension:

a) kui invaliidsus on tekkinud töötamise ajal või pärast töötamise lõpetamist — sõltumata tööstaažist;

b) kui invaliidsus on tekkinud enne tööle asumist — vähemalt üheaastase tööstaaži olemasolu korral.

§ 22. Töölistele ja teenistujatele määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes määrades:

a) I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

b) II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

c) III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti.

Töölistele ja teenistujatele, kes töötavad allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides, määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele —	}	töötasust kuni 60 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 20 protsenti
100 protsenti		
II grupi invaliididele —		
90 protsenti		
III grupi invaliididele —		
65 protsenti		

Töölistele ja teenistujatele, kes töötavad teistel raskete töötingimustega töödel, määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele —	}	töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 15 protsenti
100 protsenti		
II grupi invaliididele —		
90 protsenti		
III grupi invaliididele —		
65 protsenti		

Töölistele ja teenistujatele, kes on invaliidistunud kutsealase haigestumise tõttu pneumokonioosi (silikoosi, antrako-silikoosi, antrakoosi, sidero-silikoosi jne.), määratakse invaliidsuspensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust,

II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust,

III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust,

Pensionide alammääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 50 rubla kuus; II grupi invaliididele — 35 rubla; III grupi invaliididele — 21 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 120 rubla kuus, II grupi invaliididele — 90 rubla, III grupi invaliididele — 45 rubla, töölistele ja teenistujatele, kes on invaliidistunud kutsealase haigestumise tõttu pneumokonioosi — 70 rubla. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1959. a. ja 31. detsembri 1964. a. seadluste sõnastuses.)

§ 23. Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse töölistele ja teenistujatele pensionid järgmistes määrades:

a) I grupi invaliididele — 85 protsenti töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

b) II grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti.

c) III grupi invaliididele — 45 protsenti töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti.

Töölistele ja teenistujatele, kes töötavad allmaatööl, tervist kahjustavatel tööl ja kuumades tsehhides, määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele —	}	töötasust kuni 60 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 20 protsenti
85 protsenti		
II grupi invaliididele —		
65 protsenti		
III grupi invaliididele —		
45 protsenti		

Töölistele ja teenistujatele, kes töötavad teistel raskete töitingimustega tööl, määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele —	}	töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 15 protsenti
85 protsenti		
II grupi invaliididele —		
65 protsenti		
III grupi invaliididele —		
45 protsenti		

Pensionide alammääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 50 rubla kuus; II grupi invaliididele — 30 rubla; III grupi invaliididele — 16 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 90 rubla kuus; II grupi invaliididele — 60 rubla; III grupi invaliididele — 40 rubla.

Töölistel ja teenistujatel on õigus pensionile üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul soodustusmäärades, kui vähemalt pool temale vajalikust tööstaažist langeb vastavatele töödele, mis annavad õiguse soodustusmääralisele pensionile (sõltumata viimasest töökohast). (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 31. detsembri 1964. a. seadluse sõnastuses.)

§ 24. Töölistele ja teenistujatele, kes on töötamise ajal muutunud I või II grupi invaliidideks üldhaigestumise tagajärjel, kui neil ei ole täispensioni määramiseks nõutavat tööstaaži, määratakse pension proportsionaalselt olemasolevale tööstaažile, kuid mitte vähem kui veerand täispensionist.

§ 25. Kehtestatakse järgmised pensionilisandid invaliidsuspensionidele (pensionide ülemäärade piirides):

a) I ja II grupi invaliididele, kes on invaliidistunud üldhaigestumise tagajärjel, pideva tööstaaži eest: 10—15 aastat — 10 protsenti pensionist, üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist;

b) mittetöötavatele I ja II grupi invaliididele (sõltumata invaliidsuse põhjusest), kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist;

c) I grupi invaliididele (sõltumata invaliidsuse põhjusest) nende hooldamiseks — 15 protsenti pensionist.

Lisandite kogusumma ei või üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul I grupi invaliididel ületada 30 protsenti pensionist.

§ 26. Invaliididele — meestele vanusega üle 60 aasta ja naistele üle 55 aasta — määratakse invaliidsuspension eluajaks. Neid invaliide vaadatakse uuesti läbi ainult nende endi avalduse põhjal.

Teistele invaliididele määratakse invaliidsuspension kogu töövõimetuse perioodiks.

§ 27. I grupi invaliididele, kes saavad mingisugust töötasu, samuti II grupi invaliididele, kelle töötasu ei ületa 120 rubla kuus, makstakse pensioni täielikult, sõltumata töötasust.

II grupi invaliididele, kelle töötasu ületab 120 rubla, samuti III grupi invaliididele makstakse pension sellises määras, et pension ja saadav töötasu ei ületaks üldsummas kogu töötasu enne pensioni määramist. Seejuures III grupi invaliididele, kui nende töötasu ei ületa 120 rubla kuus, makstakse välja vähemalt 50 protsenti määratud pensionist. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. detsembri 1959. a. seadluse sõnastuses.)

IV. Pensionid toitja kaotuse puhul tööliste ja teenistujate perekondadele

§ 28. Õigus pensionile toitja kaotuse puhul on neil surnud tööliste, teenistuja või pensionäri töövõimetutel perekonnaliikmetel, kes olid tema ülalpidamisel.

Töövõimetuteks perekonnaliikmeteks loetakse:

a) lapsed, vennad, õed ja lapselapsed, kes ei ole saanud 16-aastaseks (õpilased — 18-aastaseks), või sellest vanemad, kui nad

on invaliidistunud enne 16-aastaseks (õpilased — 18-aastaseks) saamist, seejuures vennad, õed ja lapselapsed tingimusel, kui neil ei ole töövõimelisi vanemaid;

b) isa, ema, naine, mees, kui nad on jõudnud elatanud ikka: mehed — 60 aastat, naised — 55 aastat, või kui nad on invaliidid;

c) üks vanematest või abikaasa, sõltumata vanusest ja töövõimest, kui ta ei tööta ja hooldab surnud toitja lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi, kes ei ole saanud 8-aastaseks;

d) vanaisa ja vanaema, kui puuduvad isikud, kes on seaduse järgi kohustatud neid ülal pidama.

Surnu lastel ja töövõimetutel vanematel, kes ei olnud tema ülalpidamisel, on tema surma puhul õigus pensionile, kui nad hiljem on kaotanud elatusvahendite allika.

§ 29. Mõlema vanema ülalpidamisel olnud lastel on isa või ema surma puhul õigus pensionile ka sel juhul, kui teine vanem töötab.

§ 30. Õppivatele lastele, vendadele, õdedele ja lapselastele makstakse pensioni ka siis, kui nad saavad stipendiumi.

§ 31. Vanematel on õigus pensionile, sõltumata sellest, millal nad on jõudnud elatanud ikka või invaliidistunud: kas enne või pärast toitja surma.

Surnu abikaasal (naisel või mehel) on õigus pensionile, kui ta on jõudnud elatanud ikka või invaliidistunud enne toitja surma või hiljemalt 5 aasta jooksul pärast tema surma. Surnu abikaasale, kellel ei ole täisealisi töövõimelisi lapsi, määratakse pension sõltumata elatanud ikka jõudmise või invaliidistumise ajast.

§ 32. Lapsendajatel on pensioniõigus võrdselt vanematega ja lapsendatuil võrdselt lihaste lastega.

Alaealistel, kellel on õigus pensionile toitja kaotuse puhul, säilib see õigus ka nende lapsendamisel.

§ 33. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid sõltumata toitja tööstaažist järgmistes määrades:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti toitja töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10 protsenti;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti toitja töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10 protsenti.

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10 protsenti.

Allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides töötanud ning töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti	} toitja töötasust kuni 60 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 20 protsenti
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti	
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	

Teistel raskete töötingimustega töödel töötanud ning töövõime kadumise või kutsahaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti	} toitja töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 15 protsenti
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti	
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	

Pensionide alammääraks kehtestatakse: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 50 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 30 rubla; ühele perekonnaliikmele — 21 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 120 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 90 rubla; ühele perekonnaliikmele — 45 rubla. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 31. detsembri 1964. a. seadluse sõnastuses.)

§ 34. Üldhaigestumise tagajärjel surnud ja invaliidsuspensiooni määramiseks nõutava tööstaažiga tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes määrades:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti toitja töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10 protsenti;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10 protsenti;

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti toitja töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10 protsenti.

Allmaatöodel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides töötanud ning üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti	} toitja töötasust kuni 60 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 20 protsenti
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	

Teistel raskete töötingimustega töödel töötanud ja üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti	} toitja töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ülevast toitja töötasust 15 protsenti
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	

Pensionide alammääraks kehtestatakse: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 50 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 30 rubla; ühele perekonnaliikmele — 21 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 90 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele 60 rubla; ühele perekonnaliikmele — 40 rubla.

Üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste või teenistuja perekonnal on õigus pensionile soodustusmäärades, kui vähemalt pool staažist, mis toitja oleks vajanud invaliidsuspensiooni saamiseks, langes vastavatele töödele, mis annavad õiguse pensionile soodustusmäärades (sõltumata toitja viimasest töökohast).

Perekondadele, kelle koosseisu kuuluvad mõlemad vanemad kaotanud lapsed (täisorvud) või surnud vallasema lapsed, määratakse pensionid samades määrades, mis on kehtivad töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel toitja kaotanud perekondadele. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 31. detsembri 1964. a. seadluse sõnastuses.)

§ 35. Tööliste ja teenistujate perekonnaliikmetele, kelle toitja on surnud töötamise ajal üldhaigestumise tagajärjel, omamata invaliidsuse täispensioni saamiseks nõutavat tööstaaži, määratakse pension proportsionaalselt toitja tööstaažile, kuid mitte vähem kui veerand täispensionist.

§ 36. Pensionile toitja kaotuse puhul määratakse järgmised pensionilisandid (pensionide ülemmäärade piires):

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele kolme või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist;

b) üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele, kui toitjal oli pidevat tööstaaži: 10—15 aastat — 10 protsenti pensionist, üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist.

§ 37. Pensionäridele, kellele pension on määratud toitja kaotuse puhul, makstakse pension täies määras ka sel juhul, kui neil on mingisugune teenistus.

V. Pensionid sõjaväelastele ja nende perekondadele

§ 38. Rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatel on õigus pensionile invaliidsuse puhul ning nende perekondadel — toitja kaotuse puhul.

Neile sõjaväelastele ja nende perekondadele määratakse pensionid sõltumata sõjaväeteenistuse kestusest ja sõjaväelase eelneva töö kestusest.

Endistele partisanidele ja nende perekondadele määratakse pensionid üldistel alustel sõjaväelaste ja nende perekondadega.

Rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijate ja endiste partisanide hulka kuulunud surnud pensionäride perekondadel on õigus pensionile toitja kaotuse puhul.

§ 39. Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud töölistena või teenistujatena ja on invaliidistunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel, määratakse pensionid järgmistes määrades, lähtudes töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist:

a) I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

b) II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

c) III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti.

Reakoosseisu ajateenijatele, kes on töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides ning invaliidistunud ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele —	} töötasust kuni 60 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 20 protsenti
100 protsenti	
II grupi invaliididele —	
90 protsenti	
III grupi invaliididele —	
65 protsenti	

Reakoosseisu ajateenijatele, kes on töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist teistel raskete töötingimustega töödel ja invaliidistunud ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele —	} töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 15 protsenti
100 protsenti	
II grupi invaliididele —	
90 protsenti	
III grupi invaliididele —	
65 protsenti	

Pensionide alammääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 50 rubla kuus; II grupi invaliididele — 35 rubla; III grupi invaliididele — 30 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 120 rubla kuus; II grupi invaliididele — 90 rubla; III grupi invaliididele — 45 rubla. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 31. detsembri 1964. a. ja 26. septembri 1967. a. seadluste sõnastuses.)

§ 40. Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud töölistena või teenistujatena ja kes on invaliidistunud õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega, või haigestumise tagajärjel, mis ei ole seotud rindel viibimisega, määratakse pensionid järgmistes määrades, lähtudes töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist:

a) I grupi invaliididele — 85 protsenti töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

b) II grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

c) III grupi invaliididele — 45 protsenti töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti.

Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides ning kes on invaliidistunud ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele — 85 protsenti	} töötasust kuni 60 rubla	
II grupi invaliididele — 65 protsenti		} kuus ja seda ületavast
III grupi invaliididele — 45 protsenti		

Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud teistel raskete töötingimustega töödel ja kes on invaliidistunud ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele — 85 protsenti	} töötasust kuni 50 rubla	
II grupi invaliididele — 65 protsenti		} kuus ja seda ületavast
III grupi invaliididele — 45 protsenti		

Pensionide alammääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 50 rubla kuus; II grupi invaliididele — 30 rubla; III grupi invaliididele — 16 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 90 rubla kuus; II grupi invaliididele — 60 rubla; III grupi invaliididele — 40 rubla. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 31. detsembri 1964. a. seadluse sõnastuses.)

§ 41. Mittetöötavatele I ja II grupi invaliididele käesoleva seaduse paragrahvides 39 ja 40 nimetatud sõjaväelaste hulgast, kelle ülalpidamisel on töövoimetuid perekonnaliikmeid, kehtestatakse

pensionilisand (pensionide ülemmäärade piirides): ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist, kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul 15 protsenti pensionist.

I grupi invaliididele käesoleva seaduse samades paragrahvides nimetatud sõjaväelaste hulgast määratakse lisand invaliidi hooldamiseks 15 protsenti pensionist, mittetöötavatele II grupi invaliididele aga lisand 10 protsenti pensionist (pensionide ülemmäärade piirides). (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. detsembri 1959. a. seadluse sõnastuses.)

§ 42. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena töötanud ja NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse, vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel hukkunud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid käesoleva seaduse paragrahvis 33 antud määrades, lähtudes tootja viimasest tööst ja töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

§ 43. Nende reakoosseisu ajateenijate perekondadele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötasid töölistena või teenistujatena ja kes on surnud õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega, või haigestumise tagajärjel, mis ei ole seotud rindel viibimisega, määratakse pensionid käesoleva seaduse paragrahvis 34 antud määrades, lähtudes tootja viimasest tööst ja töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

§ 44. Seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele, jefreitoritele ja vanemadrustele-ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud töölistena või teenistujatena, samuti nende sõjaväelaste perekondadele kõrgendatakse käesoleva seaduse paragrahvide 39, 40, 41, 42 ja 43 järgi arvatud pensione, ka minimaalseid, 10 protsendi võrra (pensionide ülemmäärade piirides).

Pensionid I ja II grupi invaliididele, mis on arvatud paragrahvi 39 järgi, sealhulgas rakendades paragrahvi 41 ja käesoleva paragrahvi esimest osa, kaasa arvatud pensionid alammäärades, kõrgendatakse 15 rubla võrra kuus (pensionide ülemmäärade piirides). (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. septembri 1967. a. seadluse sõnastuses — NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja, 1967, nr. 39, art. 520.)

§ 45. Reakoosseisu ajateenijatele, kes ei ole enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötanud töölistena või teenistujatena ja kes on invaliidistunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades:

I grupi invaliididele — 50 rubla kuus,

II grupi invaliididele — 35 rubla kuus,

III grupi invaliididele — 21 rubla kuus.

(NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 31. detsembri 1964. a. seadluse sõnastuses.)

§ 46. Reakosseisu ajateenijatele, kes ei ole töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist tööliste või teenistujatena ja kes on invaliidistunud õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis ei olnud seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega või haigestumise tagajärjel, mis ei ole seotud rindel viibimisega, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades:

- I grupi invaliididele — 50 rubla kuus,
- II grupi invaliididele — 30 rubla kuus,
- III grupi invaliididele — 16 rubla kuus.

(NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 31. detsembri 1964. a. seadluse sõnastuses.)

§ 47. Mittetöötavatele I ja II grupi invaliididele käesoleva seaduse paragrahvides 45 ja 46 nimetatud sõjaväelaste hulgast, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, kehtestatakse pensionilisand: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist, kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist.

I grupi invaliididele käesoleva seaduse samades paragrahvides nimetatud sõjaväelaste hulgast kehtestatakse lisand invaliidi hooldamise eest 15 protsenti pensionist, mittetöötavatele II grupi invaliididele aga lisand 10 protsenti pensionist. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. detsembri 1959. a. seadluse sõnastuses.)

§ 48. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena mitte töötanud reakosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades (sõltumata sõjaväelase surma põhjusest):

- kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 50 rubla kuus,
- kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 30 rubla kuus,
- ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 21 rubla kuus.

(NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 31. detsembri 1964. a. seadluse sõnastuses.)

§ 49. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena mitte töötanud seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele, jefreitoritele ja vanemmadrustele-ajateenijatele, samuti nende sõjaväelaste perekondadele kõrgendatakse käesoleva seaduse paragrahvide 45, 46, 47 ja 48 järgi arvutatud pensioone 10 protsendi võrra.

Pensionid I ja II grupi invaliididele, mis määratakse paragrahvi 45 järgi, sealhulgas rakendades paragrahvi 47 ja käesoleva paragrahvi esimest lõiku, kõrgendatakse 15 rubla võrra kuus. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. septembri 1967. a. seadluse sõnastuses — NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja, 1967, nr. 39, art. 520.)

§ 50. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töönduskooperatsiooni artellide liikmetena töötanud rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele määratakse pensionid üldistel alustel töölistena või teenistujatena töötanud sõjaväelastega.

Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töönduskooperatsiooni artellide liikmetena töötanud sõjaväelaste perekondadele määratakse pensionid üldistel alustel nende sõjaväelaste perekondadega, kes on töötanud töölistena või teenistujatena.

§ 51. Rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele pensioni määramisel rakendatakse vastavalt käesoleva seaduse paragrahve 18 (1. lõik), 19, 26, 28, 29, 30, 31, 32 ja 37. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena, teenistujatena või töönduskooperatsiooni artellide liikmetena töötanud sõjaväelaste perekondadele pensioni määramisel rakendatakse vastavalt samuti käesoleva seaduse paragrahvi 36 (punkt «a»).

I ja II grupi invaliididele, kes saavad mingisugust töötasu, makstakse pension täies suuruses, sõltumata töötasust.

Töötavatele III grupi invaliididele makstakse pension sellises määras, et pension ja saadav töötasu ei ületaks üldsummas kogu töötasu enne pensioni määramist, kuid igal juhul makstakse välja vähemalt 50 protsenti määratud pensionist. Töötavatele III grupi Isamaasõja invaliididele makstakse pension sellises määras, et pension ja saadav töötasu ei ületaks üldsummas kogu töötasu enne pensioni määramist, kuid igal juhul makstakse välja mitte vähem kui 50 protsenti pensionist ja mitte vähem invaliidsuspensiooni kehtestatud alammäärast. (NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 6. märtsi 1965. a. seadluse sõnastuses.)

§ 52. Kindraleid, admirale, ohvitseri, rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu üleajateenijaid ning nendega võrdsustatud isikuid, samuti nende perekondi kindlustatakse pensionidega NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kehtestatud korras ja määrades.

Käesolevas paragrahvis mainitud isikutele, kui nad ei omanud sõjaväest vabanemisel õigust saada pensioni, mis on ette nähtud vastavate kategooriate sõjaväelastele ja nende perekondadele, võidakse määrata pension käesoleva seaduse järgi alustel, mis on ette nähtud töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele, sõltumata sellest, kas need isikud varem töötasid töölistena või teenistujatena.

VI. Pensionide arvutamine

§ 53. Pensionid arvutatakse tegelikust keskmisest kuutöötasust. Selle töötasu hulka arvatakse kõik töötasu liigid, millelt arvutatakse kindlustusmaks, peale tasu ületunnitöö eest, kohakaasluse eest ja igasuguste ühekordsete väljamaksete. Iga-aastane tasu väljateenitud aastate eest arvatakse töötasu hulka, millest arvutatakse pension.

Keskmine kuutöötasu arvutatakse 12 viimase töötatud kuu töötasust või pensioni taotleja soovil mis tahes järjest viie aasta jooksul saadud töötasust viimase kümne aasta kestel enne pensioni taotlemist.

§ 54. Pensionäridele — töölistele, teenistujatele ja sõjaväelastele, kes pärast pensioni määramist on töötanud vähemalt kaks aastat kõrgema töötasuga kui see, millest oli arvutatud pension — määratakse pension uues määras, lähtudes sellest kõrgemast töötasust.

§ 55. Pension kõigi lisanditega määratakse pensionide ülemmäärade piires ja mitte üle 100 protsendi töötasust, millest lähtudes pension on arvutatud. Kuid igal juhul ei tohi pension koos kõigi lisanditega olla madalam pensionide alammääradest.

Pensionid I grupi invaliididele, samuti toitja kaotanud perekondadele, kus on kolm või enam töövõimetut, võivad olla suuremad kui 100 protsenti töötasust, millest lähtudes pension on arvutatud.

§ 56. Alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seotud pensionäridele määratakse pensionid (sealhulgas alam- ja ülemmääras) 85 protsenti käesoleva seadusega kehtestatud normidest.

VII. Käesoleva seaduse kehtestamise kord

§ 57. Vanadus- ja invaliidsuspensioone ning pensioone toitja kaotuse puhul, mis on määratud enne käesoleva seaduse kehtestamist, makstakse järgmistel alustel:

a) pensionäridele, kellel käesoleva seaduse alusel on õigus kõrgematele pensionidele, tõstetakse pensionide määra käesolevas seaduses ettenähtud normideni;

b) teistele pensionäridele säilitatakse pensionid varem määratud määrades, kuid mitte alla käesoleva seadusega kehtestatud alammäärade ja mitte üle ülemmäärade;

c) töötavatele pensionäridele makstakse pensioni vastavalt käesoleva seaduse paragrahvidele 15, 27 ja 37.

§ 58. NSV Liidu valitsuse määrustega üksikutele spetsialistide kategooriatele (õpetajatele, meditsiinitöötajatele ja teistele) kehtestatud väljateenitud aastate pensionid, mis on määratud enne käesoleva seaduse kehtestamist, säilitatakse.

NSV Liidu Ministrite Nõukogule tehakse ülesandeks kindlaks määrata edaspidine väljateenitud aastate pensionide määramise ja maksmise kord (töötajate ring, kellele neid pensioone määratakse; pensionide alam- ja ülemmäärad nii varem määratute kui ka uute suhtes; töötavatele pensionäridele makstavate pensionide määrad jne.).¹

¹ Vt. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 17. detsembri 1959. a. määrus nr. 1397 ja 20. detsembri 1962. a. määrus nr. 1305, 28. detsembri 1967. a. määrus nr. 1169.

§ 59. Teaduslike töötajate ja nende perekondade pensionilise kindlustamise kord, mis on NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatud teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustikuga, säilitatakse. Edaspidi määratakse teaduslikele töötajatele ja nende perekondadele pensione vastavalt mainitud määrustikule või nende soovil vastavalt käesolevale seadusele.¹

§ 60. NSV Liidu Ministrite Nõukogule tehakse ülesandeks anda käesoleva seaduse alusel välja riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustik. Määrustikus peavad muu hulgas olema ette nähtud pensionimäärad käesoleva seaduse paragrahvi 1 punktides «c» ja «d» nimetatud kodanikele ning nende perekondadele.

NSV Liidu Ministrite Nõukogule tehakse ülesandeks anda välja ka määrus² riigi ees erilisi teeneid omavatele kodanikele ja nende perekondadele personaalpensionide määramise korra kohta.

§ 61. Käesolev seadus jõustub 1. oktoobrist 1956.

SOODUSTUSTE LAIENDAMISE KOHTA ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD KAUG-PÕHJA PIIRKONDADES JA KAUG-PÕHJA PIIRKONDADEGA VÕRDSUSTATUD MAAKOHTADES

(NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. septembri 1967. a. seadlus — NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja 1967, nr. 39, art. 519)

(Väljavõte)

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 10. veebruari 1960. aasta seadluse «Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades töötavatele isikutele soodustuste andmise reguleerimise kohta» muutmiseks ja täiendamiseks NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium o t s u s t a b :

2. Töölistele ja teenistujatele, kes on töötanud Kaug-Põhja piirkondades vähemalt 15 kalendriaastat, Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades aga vähemalt 20 kalendriaastat, määrata vanaduspension meestele 55-aastaseks saamisel ja naistele 50-aastaseks saamisel.

¹ «Teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustik». Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrusega nr. 4140. — *Koostajad.*

² «Personaalpensionide määrustik». Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 14. novembri 1956. a. määrusega nr. 1475. — *Koostajad.*

RIIKLIKE PENSIONIDE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE KORRA MÄÄRUSTIK

(Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a.
määrusega nr. 1044 — ЦП СССР 1957, № 1, cr. 1)

I. Üldsätted

1. Vastavalt «Riiklike pensionide seadusele» määratakse ja makstakse pensione käesoleva määrustiku järgi:

a) töölistele, teenistujatele ja teistele kodanikele, keda hõlmab riiklik sotsiaalkindlustus;

b) rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele;

c) kõrgemate õppeasutuste, kesk-eriõppeasutuste, kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilastele; aspirantidele, doktorantidele ja kliinilistele ordinaatoritele;

d) teistele kodanikele, kui nad on invaliidistunud seoses riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega või seoses kodanikukohuse täitmisega inimelude päästmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel, samuti sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel;¹

e) käesolevas punktis nimetatud kodanike ja nende seast pensionäride perekondadele — toitja kaotuse puhul.

2. Käesoleva määrustikuga töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele kehtestatud eeskirju kohaldatakse samuti (kui ei ole ette nähtud muud):

a) teistele kodanikele, kellele laieneb riiklik sotsiaalkindlustus, ja nende perekondadele;

b) õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes on töötanud enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinaatuuri astumist töölistena või teenistujatena, doktorantidele, samuti nende perekondadele.

3. Käesoleva määrustikuga rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele kehtestatud eeskirju kohaldatakse samuti (kui ei ole ette nähtud muud):

a) endistele partisanidele ja nende perekondadele;

b) vastavate kategooriate töölistele ja teenistujatele, kelle invaliidsuse on põhjustanud sõjategevuse rajoonis, rindelähedaste raudteede piirkondades, kaitsehituste, sõjamereväebaaside ja lennuväljade ehitamisel saadud haavad, vigastused või haigestumised, ning kes vastavalt NSV Liidu valitsuse erimäärustele või -korraldustele on võrdsustatud pensionilise kindlustuse alal sõjaväelastega, samuti samade kategooriate tööliste ja teenistujate perekondadele, kes on võrdsustatud pensionilise kindlustuse alal sõjaväelaste perekondadega.²

¹ Vt. NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Töötasu Komitee (edaspidi lühendatult «Komitee») 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 7, lk. 78.

² Vt. «Komitee» 28. septembri 1957. a. seletust nr. 33, lk. 83.

4. Käesoleva määrustiku alusel määratakse riiklikke pensione:

- a) vanaduse,
- b) invaliidsuse,
- c) toitja kaotuse puhul.

5. Kodanikele, kellel on üheaegselt õigus mitmesugustele pensionidele (näiteks vanadus- ja invaliidsuspensionile) või pensionidele eri organitelt, määratakse üks pension nende endi valikul.

6. Kindraleid, admirale, ohvitseri, rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu üleajajateenijaid ning nendega võrdsustatud isikuid, samuti nende perekondi kindlustatakse pensionidega NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kehtestatud korras ja määrades.

Käesolevas punktis mainitud isikutele, kui nad ei omanud sõjaväest vabanemisel õigust saada pensioni, mis on ette nähtud vastavate kategooriate sõjaväelastele ja nende perekondadele, võidakse määrata pension käesoleva määrustiku järgi alustel, mis on ette nähtud töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele, sõltumata sellest, kas need isikud varem töötasid töölistena või teenistujatena. Seejuures arvutatakse pensionid ametikoha ja sõjaväelise auastme järgi teenistustasu määrast, mida sõjaväelane sai enne sõjaväeteenistusest vabastamist.

7. NSV Liidu Siseministeriumi miilitsa, kinnipidamiskohtade sõjaväestatud valve ja sõjaväestatud tuletõrje, erisideteenistuse rea- ja noorema juhtiva koosseisu isikutele ja riikliku sotsiaalkindlustuse alla mittekuuluvate ministeriumide ja keskasutuste sõjaväestatud valve töötajatele, samuti kõigi nende isikute perekondadele määratakse pensionid pensionitaotleja valikul kas käesoleva määrustiku alusel töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele või rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu kuuluvatele sõjaväelastele ja nende perekondadele kehtestatud eeskirjade ning normide järgi või siis NSV Liidu Ministrite Nõukogu erimääruste alusel.¹

8. Vanaduspensionid või invaliidsuspensionid teaduslikele töötajatele ning pensionid toitja kaotuse korral nende perekondadele määratakse vastavalt teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustikule, mis on kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1949. a. 28. septembri määrusega nr. 4140, või nende soovi kohaselt, vastavalt käesolevale määrustikule.

9. Kodanikud, kellel on õigus riiklikule pensionile, võivad pärast pensioniõiguse tekkimist taotleda pensioni määramist mis tahes ajal, ilma mingisuguse tähtjalise piiramiseta.

10. Vanadus- või invaliidsuspensionid määratakse töölistele ja teenistujatele olenemata sellest, kas nad on lõpetanud töötamise pensioni taotlemise momendil või jätkavad töötamist.

Invaliidsuspensioone sõjaväelastele määratakse pärast nende sõjaväeteenistusest vabastamist.

11. Riik tagab pensionide väljamaksmise NSV Liidu riigieel-

¹ Vt. «Komitee» 27. aprilli 1961. a. seletust nr. 12. lk. 86.

arvest iga aasta assigneeritavate vahendite arvel, sealhulgas riikliku sotsiaalkindlustuse eelarve vahenditest, mis moodustatakse ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide sissemaksudest ilma mingisuguste mahaarvamisteta töötasust.

12. Pensionid ei kuulu maksustamisele.

13. Pensionilist kindlustamist käesoleva määrustiku alusel teostavad sotsiaalkindlustuse organid.

14. Ametiühingud teostavad ühiskondlikku kontrolli pensioniliseks kindlustamiseks ja pensionäride teenindamiseks eraldatavate vahendite õige kulutamise üle.

II. Vanaduspensionid

15. Õigus vanaduspensionile on töölistel ja teenistujatel: meestel 60-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;

naistel 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga.

16. Soodustatud tingimustel vanaduspensionile on õigus:

a) töölistel ja teenistujatel allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja¹ järgi:

meestel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;

naistel — 45-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga;

b) töölistel ja teenistujatel töödel teistes rasketes töötingimustes — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja¹ järgi:

meestel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;

naistel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;

c) tekstiilitööstuse ettevõtete naistöölistel NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade ja kutsealade nimekirja järgi — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;²

d) töölistel ja teenistujatel — invaliididel sõjaväelaste hulgast, kes on invaliidistunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel:

¹ Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 22. augusti 1956. a. määrusega, mis käesolevas kogumikus ei ole avaldatud.

² Vt. «Komitee» ja UAUKN-i sekretariaadi 7. detsembri 1967. a. seletust nr. 10/35, lk. 89.

meestel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga,

naistel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;

e) töölistel ja teenistujatel, kes on töötanud Kaug-Põhja rajoonides vähemalt 15 kalendriaastat või Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtades vähemalt 20 kalendriaastat:

meestel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;

naistel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses.)

17. Naistel, kes on sünnitanud viis või enam last ja kasvatanud need kaheksa aasta vanuseni, on õigus vanaduspensionile 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga, kui neil pole õigust vanaduspensionile varasemas eas.

18. Töölistel ja teenistujatel — pimedatel, kes saavad invaliiduspensionile, on õigus saada selle pensioni asemel vanaduspension: meestel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga; naistel — 40-aastaseks saamisel ja vähemalt 10-aastase tööstaažiga.

Mainitud vanuses ja tööstaažiga pimedatele töölistele ning teenistujatele määratakse vanaduspension ka sel juhul, kui vanaduspensionile taotlemise ajaks neile invaliiduspensionile ei ole määratud.

Hüpolüsaarset nanismi põdevatel töölistel ja teenistujatel (liliputtidel) on õigus vanaduspensionile:

meestel 45-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;

naistel 40-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 27. septembri 1961. a. määruse nr. 880 sõnastuses).

19. Vanaduspensione määratakse järgmistes määrades:

Kuutöötasu rublades	Pension			
	Töölistele ja teenistujatele, peale nende, kes on töötanud allmaatöodel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehides		Töölistele ja teenistujatele, kes on töötanud allmaatöodel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehides	
	Protsentides töötasust	Pensiooni väikseim määr rublades (lisanditeta)	Protsentides töötasust	Pensiooni väikseim määr rublades (lisanditeta)
Kuni 35 (kaasa arvatud)	100	30	100	30
35 kuni 50	85	35	90	35
50 kuni 60	75	42,5	80	45
60 kuni 80	65	45	70	48
80 kuni 100	55	52	60	56
100 ja üle selle	50	55	55	60

Vanaduspensioni alammääraks on 30 rubla kuus.

Vanaduspensioni ülemmääraks on 120 rubla kuus.

20. Vanaduspensionide määramisel arvutatakse juurde järgmised lisandid (pensioni ülemmäär piirides):

a) pideva tööstaaži eest (punkt 116) üle 15 aasta või üldise tööstaaži eest — meestele, kes on töötanud vähemalt 35 aastat, ja naistele, kes on töötanud vähemalt 30 aastat — 10 protsenti pensionist. Töölisele ja teenistujatele, kellel on õigus pensionile soodustatud tingimustel vastavalt käesoleva määrustiku punkti 16 alapunktile «a» ja punktidele 17 ja 18, arvutatakse juurde nimetatud lisand üldise tööstaaži eest, kui nende üldine tööstaaž ületab staaži, mis on nõutav pensioni määramiseks soodustatud tingimustel, vähemalt 10 aasta võrra;

b) mittetöötavatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist, kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist.¹

21. Töölisele ja teenistujatele, kellel on vajalik staaž, kuid kes on lõpetanud töötamise enne vanuse saavutamist, mis annab õiguse vanaduspensionile, määratakse pension siis, kui ta on selle vanuseni jõudnud.

22. Tööline ja teenistuja, kellel on õigus vanaduspensionile, võib pensioni taotleda töötamise ajal ja mis tahes ajal pärast töö lõpetamist, ilma mingisuguse tähtajalise piiramiseta.

23. Vanaduspension määratakse eluajaks, sõltumata töövõimest.

III. Invaliidsuspensionid

24. Invaliidsuspensioone määratakse invaliidsuse tekkimise, s. o. töövõime alalise või kestva kaotuse korral.

25. Oienevalt töövõime kaotuse ulatusest jagunevad invaliidid kolme gruppi.

Invaliidsusgruppide määramise juhendi kinnitab NSV Liidu Tervishoiu Ministeerium koos ÜAÜKN-iga.

26. Invaliidsuse põhjused ja grupid ning samuti invaliidsuse tekkimise aja määravad arstlikud tööekspertiisi komisjonid (ATEK-id), kes tegutsevad NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatud põhimääruse alusel.

Kui invaliidsuse tekkimise aega on võimatu kindlaks teha, loetakse invaliidsuse tekkimise päevaks see päev, mil invaliidsus kindlaks määrati.

27. Invaliidsuspensionid määratakse:

a) tööliste ja teenistujatele — sõltumata sellest, millal invaliidsus on tekkinud: töötamise ajal, enne töötamise alustamist või pärast töötamise lõpetamist;

¹ Vt. «Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 9, lk. 78.

b) sõjaväelastele, kui invaliidsus on tekkinud sõjaväeteenistuse perioodil või hiljemalt kolme kuu jooksul pärast sõjaväeteenistusest vabanemist, või kui invaliidsus on tekkinud sellest tähtajast hiljem, kuid sõjaväeteenistuse perioodil saadud haava, põrutuse, vigastuse või haigestumise tagajärjel.

28. Invaliidsuspensione töolistele ja teenistujatele määratakse töövõime kaotuse puhul:

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel;

b) üldhaigestumise tagajärjel.

Töövõime kaotuse puhul vigastuse tõttu, mis ei tekkinud seoses tööga, määratakse pensionid samuti kui üldhaigestumise tagajärjel töövõime kaotuse puhul.

29. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pension töolistele ja teenistujatele sõltumata tööstaažist.

Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pensioni töolistele ja teenistujatele, kui nad pensioni taotlemise ajal omavad järgmist tööstaaži:

Vanus	Tööstaaž aastates		
	mehed	naised	Töölised ja teenistujad allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides
20 aastast kuni 23-aastaseks saamiseni	2	1	1
23 aastast kuni 26-aastaseks saamiseni	3	2	2
26 aastast kuni 31-aastaseks saamiseni	5	3	3
31 aastast kuni 36-aastaseks saamiseni	7	5	5
36 aastast kuni 41-aastaseks saamiseni	10	7	6
41 aastast kuni 46-aastaseks saamiseni	12	9	7
46 aastast kuni 51-aastaseks saamiseni	14	11	8
51 aastast kuni 56-aastaseks saamiseni	16	13	10
56 aastast kuni 61-aastaseks saamiseni	18	14	12
51 aastat ja üle selle	20	15	14

Töolistele ja teenistujatele, kes on invaliidistunud üldhaigestumise tagajärjel enne 20-aastaseks saamist, määratakse pension:

a) kui invaliidsus on tekkinud töötamise ajal või pärast töötamise lõpetamist — sõltumata tööstaažist;

b) kui invaliidsus on tekkinud enne tööleasumist — vähemalt üheaastase tööstaaži olemasolu korral. Töölised ja teenistujad, kes on invaliidistunud üldhaigestumise tagajärjel enne tööleasumist ja on taotlenud pensioni pärast 20-aastaseks saamist, kui nad omavad pensioni taotlemise ajaks tööstaaži nende vanusele nõutavas ulatuses.

30. Kui invaliidsuse kindlakstegemise päevast pensioni taotluse esitamise päevani ei ole möödunud rohkem kui üks aasta, määrata-

takse vajalik tööstaaž vastavalt vanusele invaliidsuse kindlakstegemise ajaks.

31. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsuspensionilt üldhaigestumise tagajärjel invaliidsuspensionile üleviimisel määratakse vajalik tööstaaž vastavalt vanusele invaliidsuse esmakordse kindlakstegemise ajaks.

32. Teistest maadest ümberasunud Nõukogude kodanikele, kes ei ole NSV Liidus töötanud, määratakse invaliidsuspensionid:

a) invaliidsuse puhul töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel või Isamaasõja perioodil NSV Liiduga sõjaseisukorras olnud riikide armeede vastu võitluses saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel — sõltumata tööstaažist;

b) invaliidsuse puhul üldhaigestumise tagajärjel — tööstaaži olemasolul, mis on nõutav vastavalt vanusele töölt lahkumise päevaks.

33. Invaliidsus loetakse töölisel ja teenistujal töövigastuse tagajärjel tekkinuks, kui invaliidsust põhjustanud õnnetusjuhtum toimus:

a) töökohustuste täitmisel (sealhulgas komanderingu ajal), samuti mingite toimingute sooritamisel ettevõtte või asutuse huvides ka ilma administratsiooni korralduseta;

b) teel tööle või töölt;

c) ettevõtte või asutuse territooriumil või muul töökohal tööaja kestel, kaasa arvatud kindlaksmääratud vaheajad; ajal, mis on vajalik tootmisriistade, rõivastuse jm. korrastamiseks enne töö algust ja pärast töö lõppu;

d) ettevõtte või asutuse või muu töökoha lähedal tööaja kestel, kaasa arvatud kindlaksmääratud vaheajad, kui seal viibimine ei olnud vastuolus töösisekorra eeskirjadega;

e) riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel, samuti nõukogude, partei-, ametiühingu- ja teiste ühiskondlike organisatsioonide eriülesannete täitmisel, kuigi need ülesanded ei olnud seotud põhitööga;

f) kodanikukohuse täitmisel inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi ning sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel.

Töölisel või teenistujal doonori funktsioonide täitmisel tekkinud invaliidsus võrdsustatakse töövigastuse tagajärjel tekkinud invaliidsusega.

34. Kutsehaiguste loetelu ja selle rakendamise juhendi kinnitab NSV Liidu Tervishoiu Ministeerium kooskõlastatult ÜAÜKN-iga.

35. Kui pärast töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsuspensionini määramist invaliidsus seoses üldhaigestumisega tugevneb, arvutatakse pension ümber kõrgema invaliidsusgrupi järgi, normide alusel, mis on kehtivad töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse juhtudel.

Samuti, kui pärast NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväetee-
nistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse

tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel invaliidsuspensiooni määramist invaliidsus seoses üldhaigestumise, töovigastuse või kutsehaigusega tugevneb, arvutatakse pension samal viisil ümber kõrgema invaliidsusgrupi alusel, kuid lähtudes sellest invaliidsuse põhjusest (kas esialgsest või järgnevast), mis annab õiguse kõrgemale pensionile.

36. Kõrgemate õppeasutuste, kesk-eriõppeasutuste, kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist ei töötanud töölistena ega teenistujatena, määratakse invaliidsuspensioonid:

a) tootmisõppusel või praktilal olemisega seotud töovigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul — sõltumata õppeasutuses, kursustel, aspirantuuris või ordinatuuris viibimise kestusest;

b) üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul — kui õpilane, aspirant või kliiniline ordinaator õppis õppeasutuses, kursustel, aspirantuuris või ordinatuuris käesoleva määrustiku punktis 29 tähendatud vastava aja jooksul.

37. Töölistele ja teenistujatele määratakse töovigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes määrades:

a) I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust kuni 50 rubla kuus ning seda ületavast töötasust 10 protsenti;

b) II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust kuni 45 rubla kuus ning seda ületavast töötasust 10 protsenti;

c) III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti.

Töölistele ja teenistujatele, kes töötavad allmaatöödel, tervist kahjustaval tööl ja kuumades tsehhides, määratakse töovigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele — 100 protsenti	} töötasust kuni 60 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 20 protsenti
II grupi invaliididele — 90 protsenti	
III grupi invaliididele — 65 protsenti	

Töölistele ja teenistujatele teistel raskete töötingimustega tööl määratakse töovigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele — 100 protsenti	} töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 15 protsenti
II grupi invaliididele — 90 protsenti	
III grupi invaliididele — 65 protsenti	

Töölistele ja teenistujatele, kes on invaliidistunud kutsealase haigestumise tõttu pneumokonioosi (silikoosi, silikoantrakoosi, antra-

koosi, silikosideroosi jne.), määratakse invaliidsuspensionid järgmistes soodustusmäärades:

- I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust,
- II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust,
- III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust.

Pensionide alammäärad: I grupi invaliididel — 50 rubla kuus; II grupi invaliididel — 35 rubla; III grupi invaliididel — 21 rubla.

Pensionide ülemmääraks on: I grupi invaliididel — 120 rubla kuus; II grupi invaliididel — 90 rubla; III grupi invaliididel — 45 rubla, töolistel ja teenistujatel, kes on invaliidistunud kutsealase haigestumise tõttu pneumokonioosi — 70 rubla. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 16. juuli 1959. a. määruse nr. 790 ja 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

38. Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse töolistele ja teenistujatele pensionid järgmistes määrades:

- a) I grupi invaliididele — 85 protsenti töötasust kuni 50 rubla kuus ning seda ületavast töötasust 10 protsenti;
- b) II grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 45 rubla kuus ning seda ületavast töötasust 10 protsenti;
- c) III grupi invaliididele — 45 protsenti töötasust kuni 40 rubla kuus ning seda ületavast töötasust 10 protsenti.

Töolistele ja teenistujatele, kes töötavad allmaatööl, tervist kahjustavatel töodel ja kuumades tsehhides, määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele — 85 protsenti	} töötasust kuni 60 rubla	
II grupi invaliididele — 65 protsenti		kuus ja seda ületavast
III grupi invaliididele — 45 protsenti		töötasust 20 protsenti

Töolistele ja teenistujatele teistel rasketel töötingimustega tööl määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele — 85 protsenti	} töötasust kuni 50 rubla	
II grupi invaliididele — 65 protsenti		kuus ja seda ületavast
III grupi invaliididele — 45 protsenti		töötasust 15 protsenti

Pensionide alammäärad: I grupi invaliididel — 50 rubla kuus; II grupi invaliididel — 30 rubla; III grupi invaliididel — 16 rubla.

Pensionide ülemmäärad: I grupi invaliididel — 90 rubla kuus; II grupi invaliididel — 60 rubla; III grupi invaliididel — 40 rubla. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

39. Töolistele ja teenistujatele invaliidsuspensionide määramisel arvutatakse juurde järgmised lisandid (pensionide ülemmäärade piirides):

- a) I ja II grupi invaliididele, kes on invaliidistunud üldhaiges-

tumise tagajärjel, pideva tööstaaži eest (punkt 116): 10 kuni 15 aastat — 10 protsenti pensionist, üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist;

b) mittetöötavatele I ja II grupi invaliididele (sõltumata invaliidsuse põhjusest), kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist;¹

c) I grupi invaliididele (sõltumata invaliidsuse põhjusest) nende hooldamiseks — 15 protsenti pensionist.

Lisandite kogusumma ei või üldhaigestumise tagajärjel tekitanud invaliidsuse puhul I grupi invaliididel ületada 30 protsenti pensionist.

40. Rea-, seersandi- või vanemate koosseisu ajateenijatele määratakse invaliidsuspensionid sõltumata sõjaväeteenistuse ja sõjaväelase eelneva töö kestusest.

41. Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud töölistena või teenistujatena ja on invaliidistunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel, määratakse pensionid järgmistes määrades, lähtudes töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist:

a) I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

b) II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

c) III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti.

Reakoosseisu ajateenijatele, kes on töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist allmaatööl, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides ning invaliidistunud ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:²

I grupi invaliididele — 100 protsenti	} töötasust kuni 60 rubla	
II grupi invaliididele — 90 protsenti		} kuus ja seda ületavast
III grupi invaliididele — 65 protsenti		

Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud teistel raskete töötingimustega töödel ja invaliidistunud ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:²

I grupi invaliididele — 100 protsenti	} töötasust kuni 50 rubla	
II grupi invaliididele — 90 protsenti		} kuus ja seda ületavast
III grupi invaliididele — 65 protsenti		

¹ Vt. «Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 9, lk. 78.

² Soodustatud korras pensionide arvutamise korras rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele vt. «Määrustiku» p. 95.

Pensionide alammäärad: I grupi invaliididel — 50 rubla kuus; II grupi invaliididel — 35 rubla; III grupi invaliididel — 30 rubla.

Pensionide ülemmäärad: I grupi invaliididel — 120 rubla kuus; II grupi invaliididel — 90 rubla; III grupi invaliididel — 45 rubla. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 ja 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses.)

42. Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud töölistena või teenistujatena ja kes on invaliidistunud õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega, või haigestumise tagajärjel, mis ei ole seotud rindel viibimisega, määratakse pensionid järgmistes määrades, lähtudes töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist:

a) I grupi invaliididele — 85 protsenti töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

b) II grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti;

c) III grupi invaliididele — 45 protsenti töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast töötasust 10 protsenti.

Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides ning kes on invaliidistunud ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele — 85 protsenti	} töötasust kuni 60 rubla	
II grupi invaliididele — 65 protsenti		kuus ja seda ületavast
III grupi invaliididele — 45 protsenti		töötasust 20 protsenti

Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud teistel raskete töötingimustega töödel ja kes on invaliidistunud ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustusmäärades:

I grupi invaliididele — 85 protsenti	} töötasust kuni 50 rubla	
II grupi invaliididele — 65 protsenti		kuus ja seda ületavast
III grupi invaliididele — 45 protsenti		töötasust 15 protsenti

Pensionide alammäärad: I grupi invaliididel — 50 rubla kuus; II grupi invaliididel — 30 rubla; III grupi invaliididel — 16 rubla.

Pensionide ülemmäärad: I grupi invaliididel — 90 rubla kuus; II grupi invaliididel — 60 rubla; III grupi invaliididel — 40 rubla. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

43. Mittetöötavatele I ja II grupi invaliididele sõjaväelaste hulgast, keda mainitakse «Määrustiku» punktides 41 ja 42 ning kelle

ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, arvutatakse juurde lisand (pensionide ülemmäärade piirides): ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist.¹

I grupi invaliididele sõjaväelaste hulgast, keda mainitakse «Määrustiku» samades punktides, arvutatakse juurde lisand invaliidi hooldamiseks 15 protsenti pensionist, mittetöötavatele II grupi invaliididele aga — lisand 10 protsenti pensionist (pensionide ülemmäärade piirides). (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. veebruaril 1960. a. määruse nr. 192 sõnastuses.)

44. Seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele, jefreitoritele ja vanemadrustele-ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud töölistena või teenistujatena, kõrgendatakse punktide 41, 42 ja 43 järgi määratud (ka minimaalseid) pensione 10 protsenti võrra (pensionide ülemmäärade piirides).

Pensionid I ja II grupi invaliididele, mis on arvutatud punkti 41 järgi, sealhulgas rakendades punkti 43 ja käesoleva punkti esimest lõiku, kaasa arvatud pensionid alammäärades, kõrgendatakse 15 rubla võrra kuus (pensionide ülemmäärade piirides). (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses.)

45. Reakoosseisu ajateenijatele, kes ei ole enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötanud töölistena või teenistujatena ja kes on invaliidistunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saanud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades:

	Invaliididele, peale nende, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Invaliididele, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega
I grupi invaliididele	50 rubla	42 rubla 50 kopikat
II grupi invaliididele	35 rubla	29 rubla 75 kopikat
III grupi invaliididele	30 rubla	25 rubla 50 kopikat

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 ja 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses.)

46. Reakoosseisu ajateenijatele, kes ei ole enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötanud töölistena või teenistujatena ja kes on invaliidistunud õnnetusjuhtumi läbi saanud vigastuse tagajärjel, mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuse täitmisega, või hai-

¹ Vt. «Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 9, lk. 78.

gestumise tagajärjel, mis ei ole seotud rindel viibimisega, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades.

	Invaliididele, peale nende, kes alaliselt elavad maa-kohtades ja on seotud põllumajandusega	Invaliididele, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega
I grupi invaliididele	50 rubla	42 rubla 50 kopikat
II grupi invaliididele	30 rubla	25 rubla 50 kopikat
III grupi invaliididele	16 rubla	13 rubla 60 kopikat

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

47. Mittetöötavatele I ja II grupi invaliididele sõjaväelaste hulgast, keda mainitakse määrustiku punktides 45 ja 46 ning kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, arvutatakse juurde lisand: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist.¹

I grupi invaliididele käesoleva määrustiku samades punktides mainitud sõjaväelaste hulgast arvutatakse juurde lisand invaliidi hooldamiseks 15 protsenti pensionist, mittetöötavatele II grupi invaliididele aga — lisand 10 protsenti pensionist. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. veebruari 1960. a. määruse nr. 192 sõnastuses.)

48. Seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele, jefreitortele ja vanemadrustele-ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist ei ole töötanud töölistena või teenistujatena, suurendatakse «Määrustiku» punktides 45, 46 ja 47 loetletud pensione 10 protsendi võrra.

Pensionid I ja II grupi invaliididele, mis määratakse punkti 45 järgi, sealhulgas rakendades punkti 47 ja käesoleva punkti esimest lõiku, suurendatakse 15 rubla võrra kuus. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses.)

49. Rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud töönduskooperatsiooni artellide liikmetena, määratakse pensionid üldistel alustel töölistena või teenistujatena töötanud sõjaväelastega.

50. Töölistena või teenistujatena töötanud sõjaväelastele kehtestatud pensioni norme rakendatakse siis, kui sõjaväelane kuni sõjaväeteenistusse kutsumise päevani on töötanud töölisena, teenistujana või töönduskooperatsiooni artelli liikmena. Neid norme rakendatakse samuti järgmistel juhtudel: a) kui sõjaväelane, kes varem

¹ Vt. «Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 9, lk. 78.

on töötanud töölisena või teenistujana või töönduskooperatsiooni artelli liikmena, ei olnud tööl sõjaväeteenistusse kutsumise päevani, kuid tal oli säilinud vastavalt kehtivale sotsiaalkindlustuse toetuste seadusandlusele pidev tööstaaz; b) kui töölisena või teenistujana töölt vallaandamisest või artelli liikmena töö lõpetamisest kuni sõjaväeteenistusse kutsumiseni ei ole möödunud üle 3 kuu.

51. Suure Isamaasõja partisanidele (välja arvatud need, kel on õigus pensionile ohvitseridele ja üleajateenijatele kehtivates määrades) määratakse invaliidsuspension vastavalt samadel alustel kui rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele.

52. Kõrgemate õppeasutuste, kesk-eriõppeasutuste, kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist ei ole töötanud töölistena või teenistujatena, määratakse pension järgmistes kindlates kuumäärades:

	Tootmisõppusega või -praktikaga seotud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul	Uldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul
I grupi invaliididele	50 rubla	50 rubla
II grupi invaliididele	35 rubla	30 rubla
III grupi invaliididele	21 rubla	16 rubla

Samadele õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes alaliselt elavad maakohtades ja kes on seotud põllumajandusega, määratakse pension järgmistes kindlates kuumäärades:

	Tootmisõppusega või -praktikaga seotud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul	Uldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul
I grupi invaliididele	42 rubla 50 kopikat	42 rubla 50 kopikat
II grupi invaliididele	29 rubla 75 kopikat	25 rubla 50 kopikat
III grupi invaliididele	17 rubla 80 kopikat	13 rubla 60 kopikat

Õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist on töötanud töölistena või teenistujatena, samuti doktorantidele määratakse pension tööliste ja teenistujatele kehtestatud normide

¹ Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 11. detsembri 1959. a. määrusele nr. 1340 (СП СССР 1959 г., № 20, см. 163) keskkoolide õpilastele, kes on invaliidistunud tootmisõppusel või -praktikal saadud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel, määratakse invaliidsuspensionid «Määrustiku» punktiga 52 ettenähtud määrades.

järgi. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

53. Kodanikele, kes ei kuulu tööliste, teenistujate, sõjaväelaste, õpilaste ja teiste «Määrustiku» punkti 1 alapunktides «a», «b» ja «c» mainitud isikute hulka ja kes on invaliidistunud riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel või seoses kodanikukohuse täitmisega inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel, samuti sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel, määratakse pension järgmistes kindlates kuumäärades:

	Invaliididele, peale nende, kes alaliselt elavad maa-kohtades ja on seotud põllumajandusega	Invaliididele, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega
I grupi invaliididele	50 rubla	42 rubla 50 kopikat
II grupi invaliididele	35 rubla	29 rubla 75 kopikat
III grupi invaliididele	21 rubla	17 rubla 80 kopikat

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

54. Invaliidid, kellel on õigus invaliidsuspensionile, võivad taotleda pensioni töötamise ajal ja mis tahes ajal pärast töö lõpetamist või sõjaväeteenistusest vabanemist ilma mingi tähtajalise piiramiseta.

55. Invaliididele — meestele vanusega üle 60 aasta ja naistele üle 55 aasta — määratakse invaliidsuspension eluajaks. Neid invaliide vaadatakse uuesti läbi ainult nende endi avalduse põhjal.

Teistele invaliididele määratakse invaliidsuspension kogu töövõimetuse perioodiks. Nende invaliidide taasläbivaatamise tähtajad määratakse kindlaks arstlike tööekspertiisi komisjonide põhimäärusega. NSV Liidu Tervishoiu Ministeerium kinnitab koos ÜAÜKN-iga haiguste loetelu, millede puhul määratakse invaliidsusgrupp tähtajatult (sõltumata invaliidi vanusest).

56. Invaliidsusgrupi muutmisel makstakse pension uues määras invaliidsusgrupi muutmise päevast.

Kui taasläbivaadatu tunnistatakse töövõimeliseks, makstakse pension välja selle kuu lõpuni, millal ta tunnistati töövõimeliseks, kuid mitte rohkem kui päevani, milleni oli määratud invaliidsus. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses.)

57. Kui invaliid ei ilmunud arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK-i) taasläbivaatusele selleks määratud tähtajaks, katkestatakse talle pensioni väljamaksmine ning väljamaksmist võib uuedada ainult päevast, millal ta uuesti invaliidiks tunnistatakse.

Kaaluval põhjusel taasläbivaatuse tähtaja möödalaskmisel makstakse pension välja juhul, kui isik tunnistatakse uuesti inva-

liidiks, ka aja eest pensioni väljamaksmise katkestamise päevast kuni taasläbivaatuse päevani. Pensioni selle aja eest makstakse välja mitte rohkem kui ühe kuu ulatuses, arvestamata stationsaarses raviasutuses (haiglas, sanatooriumis jm.) viibimise aega. Seejuures, kui invaliid on taasläbivaatusel üle viidud teise invaliidusgruppi (kõrgemasse või madalamasse), makstakse pension nimeetatud aja eest endise grupi järgi.

58. Kui pensioni väljamaksmine üldhaigestumise tagajärjel töövõime kaotanud invaliidile oli katkestatud töövõime taastumise puhul või kui ta ei saanud pensioni ilma kaaluvate põhjusteta taasläbivaatusele mitteilmumise tõttu, siis uuendatakse tema järgneva invaliidiks tunnistamise juhul varem määratud pensioni väljamaksmine ainult tingimusel, kui päevast, millal lõpetati pensioni väljamaksmine, on möödunud mitte üle 5 aasta. Vastasel korral võib pensioni määrata ainult üldistel alustel.

59. Kui pensioni taotleva isiku invaliidsus on tekkinud seoses tema poolt toimepandud kuriteoga, mille eest teda karistati vabadusekaotusega, määratakse invaliidsuspension tingimusel, kui karistus on kustutatud või maha võetud. Seejuures arvatakse staaži hulka ainult töö pärast karistuse kandmist.

IV. Pensionid toitja kaotuse puhul

60. Õigus pensionile toitja kaotuse puhul on neil surnud tööliste, teenistuja, sõjaväelase või pensionäri töövõimetutel perekonnaliikmetel, kes olid tema ülalpidamisel (punkt 61).

Töövõimetute perekonnaliikmeteks loetakse:

a) lapsed, vennad, õed ja lapselapsed, kes ei ole saanud 16-aastaseks (õpilased 18-aastaseks), või sellest vanemad, kui nad on invaliidistunud enne 16-aastaseks (õpilased 18-aastaseks) saamist; seejuures vennad, õed ja lapselapsed tingimusel, kui neil ei ole töövõimelisi vanemaid;

b) isa, ema, naine, mees, kui nad on jõudnud elatanud ikka: mehed 60 aastat, naised 55 aastat, või kui nad on invaliidid;

c) üks vanematest või abikaasa, sõltumata vanusest ja töövõimetest, kui ta ei tööta ja hooldab surnud toitja lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi, kes ei ole saanud 8-aastaseks;

d) vanaisa ja vanaema, kui puuduvad isikud, kes on seaduse järgi kohustatud neid ülal pidama.

Surnu lastel ja töövõimetutel vanematel, kes ei olnud tema ülalpidamisel, on tema surma puhul õigus pensionile, kui nad hiljem on kaotanud elatusvahendite allika.

Kõik selle määrustiku eeskirjad, mis puudutavad surnute perekondi, laienevad vastavalt (kui ei ole ette nähtud muud) ka teadmata kadunute perekondadele, kui toitja teadmata kadumine on tõestatud kehtestatud korras.

Seejuures võrdsustatakse sõjategevuse perioodil teadmata kaduma jäänud sõjaväelaste perekonnad rindel langenute perekondadega.

61. Surnu perekonnaliikmed loetakse tema ülalpidamisel olu- teks, kui nad viibisid tema täielikul ülalpidamisel või said temalt abi, mis oli neile alatiseks ja põhiliseks elatusvahendite allikaks. Surnu ülalpidamisel oluks ei loeta abikaasat (naine, mees), kes oli kolhoosi töövõimeline liige.

Neil surnu perekonnaliikmetel, kellele tema abi oli alatiseks ja põhiliseks elatusvahendite allikaks, kuid kes said ise mingisugust pensioni, on õigus üle minna uuele pensionile.

62. Mõlema vanema ülalpidamisel olnud lastel on isa või ema surma korral õigus pensionile ka juhul, kui teine vanem töötab.

63. Õppivatele lastele, vendadele, õdedele ja lapselastele maks- takse pensioni ka siis, kui nad saavad stipendiumi.

Täielikul riiklikul ülalpidamisel olevatele lastele, vendadele, õde- dele ja lapselastele pensioni ei määrata ja neile varem määratud pensionide väljamaksmine katkestatakse kogu ajaks, mil nad täie- likul riiklikul ülalpidamisel viibivad.

64. Vanematel on õigus pensionile, sõltumata sellest, millal nad on jõudnud elatanud ikka või invaliidistunud: kas enne või pärast toitja surma.

Surnu abikaasal (naisel või mehel) on õigus pensionile, kui ta on jõudnud elatanud ikka või invaliidistunud enne toitja surma või hiljemalt 5 aasta jooksul pärast tema surma.¹ Surnu abikaasale, kellel ei ole täisealisi töövõimelisi lapsi, määratakse pension sõltu- mata elatanud ikka jõudmise või invaliidistumise ajast.

65. Lapsendajatel on pensioniõigus võrdselt vanematega ja lapsendatuil — võrdselt lihaste lastega.

Alaealistel, kes omavad õigust pensionile toitja kaotuse puhul, säilib see õigus ka nende lapsendamisel.

66. Võõrasisal ja võõrasemal on õigus pensionile võrdselt isaga või emaga tingimusel, kui nad olid surnud võõraspoja või -tütre ülalpidamisel vähemalt 10 aastat.

Võõraspojal ja -tütreel on õigus pensionile võrdselt lihaste las- tega siis, kui nad ei ole saanud vanematelt alimente.

67. Abikaasa surma puhul määratud pension säilitatakse ka siis, kui pensionär uuesti abiellub.

68. Pension toitja surma puhul määratakse:

a) tööliste ja teenistujate perekondadele — sõltumata sellest, millal toitja suri: kas töötamise ajal või pärast töölt lahkumist.

b) sõjaväelaste perekondadele — kui toitja suri sõjaväeteenis- tuses olles või mitte hiljem kui 3 kuu jooksul pärast sõjaväeteenis- tusest vabastamist, või kui toitja suri pärast seda aega, kuid surma

¹ Vt. «Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletust nr. 14, lk. 79.

põhjustasid sõjaväeteenistuse ajal saadud haav, põrutus, vigastus või haigestumine;

c) pensionäride perekondadele — kui toitja suri pensioni saamise ajal või mitte hiljem kui 5 aasta jooksul pärast pensioni maksimise lõpetamist.

Pension toitja teadmata äraoleku puhul määratakse sõltumata sellest, miilal on kindlaks tehtud toitja teadmata äraolek.

69. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele, samuti surnud pensionäride perekondadele (sõltumata pensioni liigist või surma põhjustest) määratakse pension sõltumata toitja tööstaažist.

Üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid siis, kui toitjal oli surmapäevaks temale invaliidsuspensiooni määramiseks vajalik staaž (punkt 29). Tööliste ja teenistujate perekondadele, kelle toitjad on surnud vigastuse tagajärjel, mis ei olnud seotud tööga, määratakse pensionid samuti nagu nende tööliste ja teenistujate perekondadele, kelle toitjad on surnud üldhaigestumise tagajärjel.

Sõjaväelaste perekondadele määratakse pension kõigil juhtudel, sõltumata sõjaväeteenistuse ja sõjaväelase eelneva töö kestusest.

Tööliste ja teenistujatena mittetöötanud õpilaste, aspirantide ja kliiniliste ordinaatorite perekondadele määratakse pensionid vastavalt samadel alustel, nagu invaliidsuspensioonid neile õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele (punkt 36).

Teistest maadest ümberasunud Nõukogude kodanike perekondadele, kui nende toitja ei ole töötanud NSV Liidus, määratakse pensionid:

a) teistes maades toitja kaotuse puhul pensioni saanutele — sõltumata toitja tööstaažist;

b) pensioni mittedaanutele — tingimusel, kui toitjal oli töötamise lõpetamise päevaks vanusele vastav staaž, tema surma puhul aga töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel või haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel, mis oli saadud Isamaasõja perioodil võitluses nende riikide armeede vastu, kes olid sõjaseisukorras NSV Liiduga — sõltumata tema tööstaažist.

70. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pension sõltumata toitja tööstaažist järgmistes määrades:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti toitja töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10 protsenti;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti toitja töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10 protsenti;

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10 protsenti.

Allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhi-
des töötanud ning töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud
töölise ja teenistujate perekondadele määratakse pension järg-
mistes soodustusmäärades:

Kolmele või enamale töövõimetule pere- konnaliikmele — 100 protsenti	} toitja töötasust kuni 60 rubla kuus ja seda üle- tavast toitja töötasust — 20 protsenti
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti	
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	

Teistel raskete töötingimustega töödel töötanud ning töövigas-
tuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud töölise ja teenistujate pere-
kondadele määratakse pension järgmistes soodustusmäärades:

Kolmele või enamale töövõimetule pere- konnaliikmele — 100 protsenti	} toitja töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületa- vast toitja töötasust — 15 protsenti
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti	
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	

Pensiooni alammäärad: kolmele või enamale perekonnaliik-
mele — 50 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 30 rubla; ühele
perekonnaliikmele — 21 rubla.

Pensiooni ülemmäärad: kolmele või enamale perekonnaliikmele —
120 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 90 rubla; ühele pere-
konnaliikmele — 45 rubla. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veeb-
ruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

71. Üldhaigestumise tagajärjel surnud ja invaliidsuspensiooni
määramiseks nõutava tööstaažiga töölise ja teenistujate perekon-
dadele määratakse pension järgmistes määrades:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85
protsenti toitja töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast toitja
töötasust 10 protsenti;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja
töötasust kuni 45 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10
protsenti;

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti toitja
töötasust kuni 40 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 10
protsenti.

Allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhi-
des töötanud ning üldhaigestumise tagajärjel surnud töölise ja
teenistujate perekondadele määratakse pension järgmistes soodus-
tusmäärades:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti	} toitja töötasust kuni 60 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 20 protsenti
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	

Teistel raskete töötingimustega töödel töötanud ja üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pension järgmistes soodustusmäärades:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti	} toitja töötasust kuni 50 rubla kuus ja seda ületavast toitja töötasust 15 protsenti
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	

Pensiooni alammäärad: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 50 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 30 rubla; ühele perekonnaliikmele — 21 rubla.

Pensiooni ülemmäärad: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 90 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 60 rubla; ühele perekonnaliikmele — 40 rubla. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

72. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena töötanud (punkt 50) ja NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse, vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel hukkunud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pension käesoleva määrustiku punktis 70 antud määrades, lähtudes toitja töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

73. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena töötanud (punkt 50) ja sõjaväeteenistuse kohuste täitmisega mitteseotud õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse või mitte rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel surnud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid käesoleva määrustiku punktis 71 antud määrades, lähtudes toitja töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

74. Toitja kaotuse puhul pensiooni määramisel arvutatakse juurde järgmised lisandid (pensioonide ülemmäärade piirides):

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele, samuti nende sõjaväelaste perekondadele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist on töötanud töölistena või teenistujatena ja kes on hukkunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haiges-

tumise tagajärjel: kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 15 protsenti pensionist;

b) üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele — toitja pideva tööstaaži eest (punkt 116): 10—15 aastani — 10 protsenti pensionist, üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist.

75. Seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijate, jefreitorite ja vanemadruste-ajateenijate perekondadele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist olid töötanud töölistena või teenistujatena, tõstetakse käesoleva määrustiku punktide 72, 73 ja 74 (alapunkt «a») järgi arvutatud pensione, sealhulgas minimaalseid, 10 protsenti võrra (pensioni ülemäärade piires).

76. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena mittetöötanud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pension järgmistes kindlates kuumäärades (sõltumata sõjaväelase surma põhjustest):

	Perekondadele, peale nende, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Perekondadele, kes alaliselt elavad maa-kohtades ja on seotud põllumajandusega
Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele	50 rubla	42 rubla 50 kopikat
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele	30 rubla	25 rubla 50 kopikat
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele	21 rubla	17 rubla 80 kopikat

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

77. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena mittetöötanud seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijate, jefreitorite ja vanemadruste-ajateenijate perekondadele suurendatakse punktis 76 märgitud pensioni 10 protsenti võrra.

78. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist tööduskooperatsiooni artellide liikmetena töötanud rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pension üldistel alustel nende sõjaväelaste perekondadega, kes on töötanud töölistena või teenistujatena.

79. Tööliste ja teenistujate, samuti kuni sõjaväeteenistusse kutsumiseni töölistena või teenistujatena töötanud sõjaväelaste perekondadele, kui perekonna koosseisu kuuluvad lapsed, kes on kaotanud mõlemad vanemad (täisorvud), või riiklikule toetusele õigust omanud surnud vallasema lapsed, määratakse pensionid sõltumata toitja surma põhjustest määrades, mis on kehtivad töövõime-

tuse või kutsehaiguse tagajärjel toitja kaotanud perekondadele või vastavalt perekondadele, kes on kaotanud toitja NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse, vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel.

Kui mõlemad surmasaanud vanemad töötasid ja lastel on pensioniõigus kummagi vanema kaotuse puhul, arvutatakse pension mõlema vanema töötasu üldsummast.¹

80. Suure Isamaasõja partisanide perekondadele (peale nende perekondade, kellel on õigus pensionile määrades, mis kehtivad ohvitseride ja üleajateenijate perekondadele) määratakse pension toitja kaotuse puhul vastavalt samadel alustel kui rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijate perekondadele.

81. Enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist töölistena või teenistujatena mittetöötanud kõrgemate õppeasutuste, keskeriõppeasutuste, kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilaste, aspirantide ja kliiniliste ordinaatorite perekondadele määratakse pension järgmistes kindlates kuumäärades (sõltumata toitja surma põhjusest):

	Perekondadele, peale nende, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Perekondadele, kes alaliselt elavad maa-kohtades ja on seotud põllumajandusega
Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele	50 rubla	42 rubla 50 kopikat
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele	30 rubla	25 rubla 50 kopikat
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele	21 rubla	17 rubla 80 kopikat

Enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist töölistena või teenistujatena töötanud õpilaste, aspirantide ja kliiniliste ordinaatorite perekondadele, samuti doktorantide perekondadele määratakse pension tööliste ja teenistujate perekondadele kehtestatud normide järgi (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

82. Seoses riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega või seoses kodanikukohuse täitmisega inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel, samuti sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel hukunud (tööliste, teenistujate, sõjaväelaste, õpilaste ja teiste käesoleva määrustiku punkti 1 alapunktides «a», «b» ja «c» mainitud

¹ Vt «Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletust nr. 12, lk. 79.

isikute hulka mittekuuluvate) kodanike perekondadele määratakse pension järgmistes kindlates kuumäärades:

	Perekondadele, peale nende, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Perekondadele, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega
Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele	50 rubla	42 rubla 50 kopikat
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele	30 rubla	25 rubla 50 kopikat
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele	21 rubla	17 rubla 80 kopikat

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. veebruari 1965. a. määruse nr. 71 sõnastuses.)

83. «Määrustiku» käesolevas osas märgitud tööliste, teenistujate, sõjaväelaste, Suure Isamaasõja partisanide ja teiste kodanike hulka kuulunud surnud pensionäride perekondadele määratakse pension vastavalt samadele normidele nagu surnud tööliste, teenistujate, sõjaväelaste, partisanide ja teiste kodanike perekondadele.

84. Tööliste või teenistujate hulgast töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsuspensiooni saanud pensionäride perekondadele määratakse pension, sõltumata pensionäri surma põhjusest, määrades, mis kehtivad töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste või teenistujate perekondadele.

NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel invaliidistunud sõjaväelaste hulka kuulunud pensionäride perekondadele määratakse pension, sõltumata pensionäri surma põhjusest, määrades, mis kehtivad NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel hukkunud sõjaväelaste perekondadele.

85. Kodusõja invaliidide ja nendega pensionilise kindlustuse alal võrdsustatud isikute, Kodusõjas partisanina ning Esimeses maailmasõjas invaliidistunud surnud invaliidide perekondadele määratakse pension määrades, mis kehtivad enne sõjaväeteenistusse kutsumist mittetöötanud reakoosseisu kuulunud hukkunud ajateenijate perekondadele (punkt 76).

86. Perekond, kellel on õigus toitjakaotuse pensionile, võib esitada pensionitaotluse igal ajal pärast toitja surma või pärast

toitja teadmata äraoleku kindlakstegemist, ilma mingisuguse tähtajalise piiramiseta.

87. Pension määratakse toitja kaotuse puhul:

a) alaealistele lastele, vendadele, õdedele ja lapselastele kuni 16-aastaseks saamiseni (õpilastele 18-aastaseks saamiseni);

b) elatanud ikka jõudnutele — eluajaks;

c) elatanud ikka mittejõudnud invaliididele — kogu töövõimetuse ajaks;

d) vanemale või abikaasale, kes hooldab surnud toitja alla 8 aasta vanuseid lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi, — lapse 8-aastaseks saamiseni.

Kui surnud toitja laste, vendade, õdede või lapselaste hooldajana pensioni saanud abikaasa on pensioni saamise perioodil invaliidistunud või jõudnud elatanud ikka (ehkki pärast punktis 64 märgitud 5-aastase tähtaja möödumist), jätkatakse pensioni maksmist abikaasale kogu töövõimetuse ajal või eluaegselt.

Asjaolude tekkimisel, mis tingivad pensioni määra muutmise või perekonnaliikmetele pensioni maksmise lõpetamise, muudetakse pensioni määr või lõpetatakse pensioni maksmine selle kuu esimesest kuupäevast, mis järgneb kuule, millal need asjaolud tekkisid. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses.)

88. Kõigile perekonnaliikmetele, kellel on õigus pensionile, määratakse üks ühine pension.

Iga perekonnaliikme nõudmisel eraldatakse tema pensioniosa (pensioni jagamise teel võrdselt perekonnaliikmete arvuga) ja makstakse talle välja eraldi.

Pensioniosa eraldatakse selle kuu esimesest kuupäevast, mis järgneb kuule, millal saabus avaldus pensioniosa eraldamiseks. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses.)

89. Toitja kaotuse puhul pensioniga kindlustatud perekonnaliikmete arvu muutumisel [näiteks laste 16-aastaseks (õpilaste 18-aastaseks) saamisel, invaliidist perekonnaliikme töövõime taastumisel, abikaasa elatanud ikka jõudmisel] arvutatakse pension ümber vastavalt pensioniõigust omavate perekonnaliikmete arvule.

Samasuguselt arvutatakse pension ümber ka neil juhtudel, kui pensioni maksmine ühele perekonnaliikmele katkestatakse (näiteks lapse paigutamisel lastekodusse) või taastatakse katkestamist põhjustanud asjaolude möödumisel.

90. Invaliididest perekonnaliikmetele laienevad vastavalt käesoleva määrustiku punktides 24, 25, 26, 55, 56 (lõik 2), 57, 58 ja 59 märgitud eeskirjad.

V. Õigus pensionile soodustatud tingimustel või soodustusmäärades

91. Õigus pensionile määrustiku punktis 16 märgitud soodustatud tingimustel või soodustusmäärades on:

a) töölistel ja teenistujatel allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja järgi;

b) töölistel ja teenistujatel teistel raskete töötingimustega töödel — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja järgi;

c) tekstiilitööstuse ettevõtete naistöölistel — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade ja kutsealade nimekirja järgi;

d) töölistel ja teenistujatel — invaliididel sõjaväelaste hulgast, kes on invaliidistunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel;

e) töölistel ja teenistujatel, kes on töötanud Kaug-Põhja rajoonides vähemalt 15 kalendriaastat või Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtades vähemalt 20 kalendriaastat (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses).

92.¹ Vanaduspensionid töölistele ja teenistujatele allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides määratakse soodustatud tingimustel ja soodustusmäärades, kui vähemalt pool kogu neile vanaduspensioni määramiseks vajalikust tööstaažist (punkti 16 alapunkt «a») langeb nendele töödele (sõltumata viimastest töökohast).

Töölistele ja teenistujatele teistel raskete töötingimustega töödel määratakse vanaduspension soodustatud tingimustel, kui vähemalt pool kogu neile vanaduspensioni määramiseks vajalikust tööstaažist (punkti 16 alapunkt «b») langeb nendele töödele või kogusummas nendele töödele ja allmaatöödele, tervist kahjustavatele töödele kuumades tsehhides (sõltumata viimastest töökohast).

Tekstiilitööstuse ettevõtete naistöölistele määratakse vanaduspension soodustatud tingimustel, kui vähemalt 20 aastat neile vanaduspensioni määramiseks vajalikust tööstaažist (punkti 16 alapunkt «c») langeb soodustatud tingimustel pensionile õiguse andvatele töödele tekstiilitööstuses või kogusummas nendele töödele ja käesoleva määrustiku punkti 16 alapunktides «a» ja «b» ettenähtud töödele (sõltumata viimastest töökohast).

Kaug-Põhja rajoonide ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtade töölistele ja teenistujatele määratakse vanaduspension

¹ Vt. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletust nr. 29, lk. 82.

soodustatud tingimustel kooskõlas käesoleva määrustiku punkti 16 alapunktiga «e», sõltumata viimasest töökohast, kui neile vanaduspensioni määramiseks vajalikust tööstaažist langeb vähemalt 15 kalendriaastat töödele Kaug-Põhja rajoonides või vähemalt 20 kalendriaastat töödele Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtades või vähemalt 20 kalendriaastat kogusummas töödele Kaug-Põhja rajoonides ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtades.

Seejuures rakendatakse pensioni taotlemise päevaks kehtivat NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatud Kaug-Põhja rajoonide ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtade loetelu. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses.)

93. Pension üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse töölistele ja teenistujatele allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides vähendatud tööstaažiga (punkt 29) ja soodustusmäärades siis, kui vähemalt pool neile invaliidsuspensiooni määramiseks vajalikust tööstaažist langeb ainult töödele (sõltumata viimasest töökohast).

Töölistele ja teenistujatele teistel raskete töötingimustega töödel määratakse pensionid üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul soodustusmäärades siis, kui vähemalt pool kogu neile invaliidsuspensiooni määramiseks vajalikust tööstaažist (punkt 29) langeb nendele töödele või kogusummas nendele töödele ja allmaatöödele, tervist kahjustavatele töödele ja töödele kuumades tsehhides (sõltumata viimasest töökohast).¹

94. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pension vastavates soodustusmäärades, kui viimane töö annab õiguse pensionile soodustusmäärades (punkti 91 alapunkt «a» või vastavalt alapunkt «b»).

Juhul kui töölisel või teenistujal on vähemalt pool tööstaažist, mis on nõutav pensioni määramiseks üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul (punkt 29) ja kui see pool staažist langeb vastavatele soodustusmääradega pensioni õigust andvatele töödele, määratakse töövigastuse või kutsehaiguse puhul soodustusmääradega invaliidsuspensioon, sõltumata viimasest töökohast.¹

95. Rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele (samuti punkti 6 teises lõikes tähendatud sõjaväelastele), kes on enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötanud töölistena või teenistujatena, määratakse invaliidsuspensioon (sõltumata invaliidsuse põhjusest) vastavates soodustusmäärades tingimusel, kui sõjaväelase viimane töö enne sõjaväeteenistusse kutsumist annab õiguse soodustusmääraga pensionile (punkti 91 alapunkt «a» või vastavalt alapunkt «b»).

¹ Vt. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletust nr. 29, lk. 82.

Juhul kui sõjaväelastel on vänamalt pool töölistelt ja teenistujatelt üldhaigestumisest tekkinud invaliidsuse puhul pensioni määramiseks nõutavast tööstaažist (punkt 29), ja see pool staažist langeb vastavatele soodustusmääradega pensionile õiguse andvatele töödele, määratakse sõjaväelastele soodustusmääradega invaliidsuspension, sõltumata viimasest töökohast enne sõjaväeteenistusse kutsumist.¹

96. Tööliste, teenistujate ja sõjaväelaste perekondadele määratakse toitja kaotuse puhul vastavates soodustusmäärades pension siis, kui toitjal oli olnud õigus soodustusmääralisele invaliidsuspensionile.

97. Neil juhtudel, kui tööline või teenistuja oli valitud valitavale ametikohale, võrdsustatakse töö niisugusel ametikohal mitte üle 5 aasta piirides soodustatud tingimustel või soodustusmääraga pensioni õiguse määratlemisel töoga enne valimist.

VI. Osalise tööstaažiga pensionid

98. Osalise tööstaažiga pensione määratakse:

a) vanaduspension — töölistele ja teenistujatele, kes on töötamise ajal jõudnud vanuseni, mis on vajalik neile pensioni määramiseks, kuid kel ei ole pensioni määramiseks nõutavat tööstaaži ja kes siiski on töötanud vähemalt 5 aastat, sealhulgas vähemalt 3 aastat vahetult enne pensioni taotlemist; selles kolmeaastases perioodis on lubatud vaheajad töös, mis üldsummas ei ületa 6 kuud;²

b) invaliidsuspension — töölistele ja teenistujatele, kes on töötamise ajal muutunud I või II grupi invaliidideks üldhaigestumise tagajärjel, kui neil ei ole täispensionimääramiseks nõutavat tööstaaži;

c) pension toitja kaotuse puhul — tööliste ja teenistujate perekonnaliikmetele, kelle toitja on surnud töötamise ajal üldhaigestumise tagajärjel, omamata invaliidsuse täispensionimääramiseks nõutavat tööstaaži.

Käesoleva punkti rakendamisel võrdsustatakse töölise või teenistuja töötamise ajal alanud ajutise töövõimetus aeg töötamise ajaga.

99. Osalise tööstaažiga pension määratakse proportsionaalselt olemasolevale tööstaažile, kuid mitte vähem kui neljandik täispensionist.

Kui antud töölisel või teenistujal või surnud töölise või teenistuja perekonnal oleks täistööstaaži puhul õigus pensionile «Riiklike pensionide seadusega» kehtestatud alam- või ülemmääras,

¹ Vt. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletust nr, 29, lk. 82.

² Vt. «Komitee» 2. juuli 1958. a. seletust nr 15, lk. 85.

määratakse osalise tööstaažiga pension proportsionaalselt olemasolevale tööstaažile, lähtudes vastavalt täispensioni kas alam- või ülemmäärast, kuid igal juhul mitte vähem kui neljandik selle pensioni alammäärast.

Osalise tööstaažiga pensioni saanud surnud pensionäri perekonnale määratakse pension proportsionaalselt tööstaažile, millest lähtudes oli määratud pension surnud toitjale.

Pension arvutatakse proportsionaalselt olemasolevale tööstaažile järgmiselt: alguses tehakse kindlaks vastav täispension; see pension jagatakse nõutava üldise täistööstaaži kuude arvuga; saadud summa korrutatakse antud töölise või teenistuja tegeliku üldise tööstaaži kuude arvuga (selles tööstaažis periood üle 15 päeva ümardatakse täiskuuni ja perioodi alla 15 päeva, kaasa arvatud, ei arvestata).

100. Osalise tööstaažiga pensioni määramisel ei rakendata pensioni määramiseks soodustatud vanuse ja staaži tingimusi ja pensionide soodustusmäärasid. Osalise tööstaažiga määratavatele pensionidele lisandeid juurde ei arvutata.

101. Kui pensionär, kellele on määratud osalise staažiga vanus- või invaliidsuspension I või II invaliidsusgrupi järgi, töötab pärast pensioni määramist, arvutatakse tema avalduse alusel pension ümber iga 2 aasta töötamise järel, lähtudes ümberarvutamise ajaks olemasolevast tööstaažist.

Kui pensionär omandab töötamist jätkates täispensioni määramiseks küllaldase tööstaaži, arvutatakse pensionäri avalduse alusel pension vastavalt ümber, sõltumata sellest, kui palju aega on möödunud osalise tööstaažiga pensioni määramisest. Seejuures määratakse invaliidsus-täispension tingimusel, kui pensionär mainitud ümberarvutuse taotlemise ajaks omab vastavalt tema vanusele täispensioni määramiseks küllaldast tööstaaži.

Pension arvutatakse ümber kõigil juhtudel samast töötasust, millest pension esmakordselt oli määratud (või on hiljem punkti 125 korras ümber arvutatud) või viimasest töötasust — pensionäri enda valikul.

VII. Alaliselt maakohtades elavate ja põllumajandusega seoses olevate pensionäride pensioni määrad

102. Alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seotud pensionäridele määratakse protsentuaalselt töötasule arvutatavad pensionid (sealhulgas alam- ja ülemmääras) 85 protsenti kehtestatud normidest.

Kindlate määrade alusel määratav pension alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seoses olevatele pensionäridele määratakse «Määrustiku» vastavates punktides märgitud määrades (punktid 45, 46, 47, 48, 52, 53, 76, 77, 81 ja 82).

103. Alaliselt maakohas elav pensionär loetakse põllumajandusega seoses olevaks, kui ta on kolhoosipere liige või kui ta kuulub majandi koosseisu, millel on üle 0,15 hektari õueaiamaad (või üle teiste kõrgemate normide, mis on valitsuse poolt vastavate kategooriate töölistele ja teenistujatele kindlaks määratud).

Laste suhtes lahendatakse pensioni vastava määra rakendamise küsimus sõltuvalt sellest, kus elab ja kas on seotud põllumajandusega isik, kes lapsi tegelikult kasvatab (ema, hooldaja jne.).

104. Kui pensioni saava perekonna osa liikmeid elab linnas või linna tüüpi asulas, teised perekonnaliikmed aga alaliselt maakohas ja on seotud põllumajandusega, saavad maakohas elavad perekonnaliikmed 85 protsenti oma pensioniosast.

105. Alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seoses olevatele pensionäridele arvatakse kehtestatud lisandid juurde pensionidele, mis on arvatud arvestusega, et pensionär elab maakohas ja on seotud põllumajandusega.

106. Alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seoses olevatele pensionäridele määratakse osalise staažiga pension täispensionist, mis on arvatud arvestusega, et pensionär elab maakohas ja on seotud põllumajandusega.

107. Kui pensionär on asunud alaliselt elama teise kohta (linnast või linna tüüpi asulast maakohta või maakohast linna või linna tüüpi asulasse), siis temale määratud pensioni ümber ei arvestata. Samuti ei arvestata määratud pensioni ümber, kui pensionär, elades maakohas, omandas või kaotas seose põllumajandusega.

Asustatud maapunkti linnaks või linna tüüpi asulaks ümberkujundamise korral varem määratud pensione ümber ei arvestata; pärast asustatud punkti linnaks või linna tüüpi asulaks ümberkujundamist seal alaliselt elavatele isikutele, kes on seotud põllumajandusega, määratakse ja makstakse pensioni kui alaliselt maakohas elavatele pensionäridele (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 14. mai 1964. a. määruse sõnastuses).

VIII. Tööstaaži arvutamine

108. Üldisse tööstaaži, mis annab õiguse pensionile, arvatakse igasugune töö töölisena või teenistujana, sõltumata töö iseloomust ja kestusest ning töövaheaegade kestusest.

Tööstaaži arvatakse samuti: a) töö töölisena või teenistujana, mida tehti kodus; b) palgaline töö enne nõukogude võimu kehtestamist.

Evakueeritud tööliste ja teenistujate töö kolhoosides Suure Isamaasõja ajal arvatakse tööstaaži hulka, sõltumata töö eest tasumise vormidest.

Lühiajaliste, juhu- ja väiketööde täitmist üksikute kodanike

jaoks, kusjuures töötaja ei kuulunud riiklikule sotsiaalkindlustusele, tööstaaži hulka ei arvata.

NSV Liidu kodanike palgaline töö välismaal arvatakse tööstaaži hulka, mis annab õiguse pensionile. Selle töö soodustatud tingimustel või soodustusmäärades pensioni saamiseks vajaliku tööstaaži hulka arvamise küsimus otsustatakse igal eri juhul individuaalkorras liiduvabariigi sotsiaalkindlustuse ministeeriumi poolt.

109. ¹ Peale töö tõolisena või teenistujana arvatakse üldisse tööstaaži samuti:

a) igasugune töö, kus töötaja, mitte olles tööline või teenistuja, kuulub riiklikule sotsiaalkindlustusele;

b) töö kolhoosisimehena või esimehe asetäitjana, kui antud töötaja oli kolhoosi suunatud tööliste või teenistujate hulgast nõukogude või parteiorganite otsustega;

c) kolhoosi liikme töö mehhanisaatorina masina-traktori- või spetsialiseeritud (heinamaa melioratsiooni, metsakaitse- jms.) jaamas aja eest kuni mehhanisaatorite koosseisuliste ametikohtade kehtestamiseni, kui edaspidi kolhoosnik on arvatud masina-traktori- või spetsialiseeritud jaama koosseisu. Seejuures töölistele, kes on arvatud koosseisu alaliste töötajatena, kuni selleni äga olid töötanud samuti masina-traktori- või spetsialiseeritud jaamas alalisel töö, arvatakse see tööstaaži hulka hooajaliste vaheaegade kaasaarvamisega;

d) teenistus sõjaväestatud valves, erisideorganeis või mäepäästesalkades (sõltumata ametkondlikust alluvusest ja eri- või sõjaväelise auastme olemasolust);

e) töö töönduskooperatsiooni artelli (kooperatiivse tööndusartelli või kooperatiivse invaliidide artelli) liikmena, mida tehti üldistes töökodades või kodustöötajana, samuti töö artellis õpilasena (sõltumata artelli liikmeskonda kuulumisest);

f) töökohustuse korras tehtav töö;

g) töötamise ajal alanud ajutise töövõimetuse perioodid;

h) õppeaeg riiklike tööjõureservide süsteemi koolides (tööstus- ja raudteekoolides, mäetööstuskoolides, vabrikutehasekoolides, põllumajanduse mehhaniseerimise koolides, tehnilistes koolides jne.) ja teistes kaadri ettevalmistamise, kvalifikatsiooni tõstmise ning ümberkvalifitseerimise koolides ja kursustel;

i) õppeaeg kõrgemates õppeasutustes, kesk-eriõppeasutustes (tehnikumides, pedagoogilistes ja meditsiinilistes koolides jne.), parteikoolides, nõukogude parteikoolides, ametiühingukoolides, töölisfakultetid; aspirantuuris, doktorantuuris ja kliinilises ordinaatuuris viibimise aeg;

j) teenistus NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus ning

¹ Vt. «Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 10, lk. 78 ja 14. augusti 1957. a. seletust nr. 26, lk. 80.

partisanisalkades viibimise aeg; teenistus ÜEK, ÜPRV, SARK, RJRK, RJM, NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee, NSV Liidu Siseministeriumi vägedes ja organites; teenistus miilitsaorganites;

k) revolutsioonilise tegevuse eest kodanlike valitsuste ajal sunnitööl, vanglas või kindluses, asumisel või väljasaatmisel viibimise aeg; nende valitsuste ajal poliitilistel põhjustel töölt kõrvaldamise aeg.

Vanaduspensioni määramisel arvatakse alapunktis «i» märgitud perioodid tööstaaži hulka tingimusel, kui neile oli eelnenud töö tõolisena, teenistujana või kooperatiivse tööndus- või kooperatiivse invaliidide artelli liikmena või teenistus NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus või muu alapunktis «j» märgitud teenistus.

Soodustatud tingimustel ja soodustusmäärades vanaduspensioni ja invaliidsuspensioni määramisel töölistele ja teenistujatele, kes on töötanud allmaatöodel, tervist kahjustavatel töodel ja kuuma-des tsehnides või teistel raskete töötingimustega töodel (punkti 16 alapunktid «a» ja «b») ning nende perekondadele toitjakaotuspensionini määramisel, samuti tekstiilitööstuse ettevõtete naistöölistele vanaduspensionini määramisel (punkti 16 alapunkt «c») võrdsustatakse alapunktides «j» ja «k» märgitud perioodid pensioni taotleja valikul kas antud perioodile eelneva või sellele perioodile järgneva tööga. Alapunktis «h» märgitud periood võrdsustatakse sellele perioodile järgneva tööga (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses).

Sõjaväelase sõjavangis viibimise aeg arvatakse tööstaaži hulka kindlaksmääratud korras.

110. Töö Kaug-Põhjas ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud kaugetes maakohtades aja eest 1. augustist 1945. a., samuti töötamine ettevõtetes ja asutustes, millede töötajatele olid laiendatud soodustused, mis olid kehtestatud Kaug-Põhja või Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud kaugetes maakohtades töötajatele aja eest alates nende soodustuste laiendamise päevast kuni 1. märtsini 1960. a., arvatakse staaži hulka kahekordselt, kui töötajal oli õigus neis rajoonides, maakohtades, ettevõtetes või asutustes töötavatele töötajatele kehtestatud soodustustele.

Töötamine Kaug-Põhja rajoonides ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtades alates 1. märtsist 1960. a. arvatakse staaži hulka poolteisekordselt tingimusel, kui töötajal oli õigus NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1960. a. 10. veebruari seadluse «Soodustuste korrastamisest Kaug-Põhja rajoonides ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud töötavatele isikutele» §-ga 5 kehtestatud soodustustele. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. juuli 1960. a. määruse nr. 805 sõnastuses.)

111. Töötajatele, kes olid üle viidud tööle teise maakohta NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadluse alusel (välja arvatud distsiplinaarkaristuse korras madalamale ameti-

kohale üleviimise juhud), lisatakse töötaja valikul üks aasta eelnevale või järgnevale tööstaažile.

112. Pensioni määramisel veetranspordi töötajatele arvestatakse navigatsiooniperiood ühe tööaasta eest.

Töö kogu hooaja vältel turba ülestöötamisel, metsaraiumisel ja metsaparvetamisel arvestatakse ühe tööaasta eest.

Muud hooajatööd arvatakse tööstaaži hulka nende tegeliku kestuse järgi.

113. Töötamine leprosooriumides ja katkuvastastes asutustes arvatakse tööstaaži hulka kahekordselt.

114. Töötajatele, kes on töötanud töölistena või teenistujatena kuni NSV Liidu territooriumi vastava osa ajutise okupeerimiseni vaenlase poolt Suure Isamaasõja ajal, arvatakse viibimine vaenlase poolt okupeeritud NSV Liidu ja teiste riikide territooriumil, samuti NSV Liiduga sõjaseisukorras olnud riikide territooriumil tööstaaži hulka, välja arvatud juhud, kui nad olid korda saatnud kuriteo kodumaa vastu.¹

115. Tööstaaži hulka ei arvata teenistust politseis, sandarmeerias ja muud teenistust, mille ülesandeks oli võitlus revolutsioonilise liikumise vastu.

Liiduvabariikide ministrite nõukogud kinnitavad vajaduse korral teiste ametikohtade loetelud, millistel kodanlike valitsuste ajal kulgenud teenistust ei arvata tööstaaži hulka.

116. Lisandid pideva tööstaaži eest arvutatakse pideva töö kestuse eest ühes ettevõttes või asutuses, sõltumata sellest, millal töölisel või teenistujal see pidev tööstaaž oli — kas enne pensioni taotlemist või kunagi varem.

Kui tööline või teenistuja on taotlenud pensioni pärast töötamise lõpetamist, arvutatakse lisand pideva tööstaaži eest, mis oli olemas kas töö lõpetamise päevaks või kunagi varem.

Pideva tööstaaži säilitamise küsimused ühelt töölt teisele ülemineku korral lahendatakse samade eeskirjade kohaselt nagu riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuste määramisel.

Pidev töö antud ettevõttes või asutuses kuni nõukogude võimu kehtestamiseni arvatakse pideva staaži hulka siis, kui töötaja pärast nõukogude võimu kehtestamist jäi samasse ettevõttesse või asutusse ja kui staaž ei katkenud ka edaspidi.

117. Tööstaaži tõenditeks võivad olla:

a) tööraamatud, töönimistud, teenistuskirjad (sealhulgas töökohta enne nõukogude võimu kehtestamist), töönduskooperatsiooni artellide ja invaliidide kooperatsiooni artellide liikmete liikmeraadmatud — kõik sissekannete suhtes, mis on tehtud dokumentide alusel;

¹ Vt. «Komitee» 10. jaanuari 1957. a. seletust nr. 2, lk. 77 ja 20. mai 1957. a. seletust nr. 18, lk. 80.

b) tõendid, tunnistused ja muud sellised töökoha poolt väljaantud dokumendid töötamise kohta;

c) sama süsteemi, kus antud tööline või teenistuja töötab, kõrgemalseisvate asutuste tõendid (näiteks ministeeriumide, peavalitsuste, trustide, töönduskooperatsiooni liitude jne. tõendid);

d) arhiiviasutuste teatised.

Palgaraamatud, ametiühingute liikmepiletid võivad olla tööstaaži tõendeiks ainult teiste dokumentide puudumisel. Seejuures võivad palgaraamatud olla tööstaaži tõendeiks ainult tööaja eest, mille kohta on olemas märkmed töötasu väljamaksmise kohta; ametiühingute liikmepiletid aja eest, mille kohta on olemas märkmed liikmemaksude maksmise kohta töötasult või stipendiumilt.

Tööd kodanike juures (majateenijana, autojuhina jne.) tõendatakse ametiühinguorganisatsioonide tõenditega, kui neid aga ei ole võimalik saada — tööandjate tõenditega. Tööandja allkirja õigsus peab olema tõestatud majavalitsuse või külanõukogu poolt. Tööandja tõend peab olema kinnitatud kontrollaktiga, mis koostatakse rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja poolt majavalitsuse, tänavakomitee või külanõukogu esindaja osavõtul.

118. ¹ Kui dokumendid olemasoleva tööstaaži kohta puuduvad ja neid ei ole võimalik saada asutuse või ettevõtte täieliku likvideerimise tõttu või arhiivandmete puudumisel, määratakse pensioni määramiseks puudujääv tööstaaž kindlaks pensionide määramise komisjoni poolt (punkt 153) kahe või enama tunnistaja seletuste alusel. Seejuures on nõutav, et üks tunnistajatest tunneks avaldajat ühise töötamise tõttu samas ettevõttes, asutuses või ühes süsteemis.

Komisjonil on õigus piirduda tunnistajate kirjalike seletuste läbivaatamisega, neid isiklike seletuste andmiseks mitte välja kutsudes tingimusel, kui nende allkirjade õigsus on kinnitatud notariaalkorras.

Erijuhtudel võib komisjon töölise või teenistuja palvel dokumentidega tõestamata tööstaaži kindlaks määrata tunnistajate seletuste alusel ka enne pensioni õigust andvate tingimuste saabumist (näiteks enne vanaduspensionide määramiseks nõutavasse ikka jõudmist).

Pensionide määramise komisjoni otsuses peab olema märgitud, nimelt missuguses ettevõttes või asutuses, mis ajast mis ajani ja kellena on avaldaja töötanud.

119. Palgalise töö staaž välismaal määratakse kindlaks dokumentidega, mis on legaliseeritud kehtestatud korras NSV Liidu Välisministeeriumi poolt.

Välismaa tööstaaži kohta dokumentide puudumisel, ning kui nende saamine on asutuse või ettevõtte täieliku likvideerimise tõttu või arhiivandmete puudumise tõttu võimatu, määratakse puudu-

¹ Vt «Komitee» 11. jaanuari 1957. a. seletust nr. 3, lk. 77; 4. juuni 1958. a. seletust nr. 10, lk. 84 ja 3. juuli 1959. a. seletust nr. 23, lk. 85.

jääv tööstaaz välismaal kindlaks pensioni määramise komisjoni poolt kahe või enama tunnistaja seletuste alusel. Kui tunnistajad elavad välismaal, võtavad komisjonid nende kirjalikke seletusi tööstaazi kohta läbivaatamiseks tingimusel, kui need seletused on legaliseeritud NSV Liidu Välisministeeriumi poolt.

Dokumendid tööstaazi kohta, mis on välja antud nende riikide, kellega NSV Liit on sõlminud või sõlmib erilepingu selles küsimuses, organite poolt, võetakse pensioni määramise komisjonides läbivaatamisele ilma neid NSV Liidu Välisministeeriumi poolt legaliseerimata.

120. Kui välismaa kodanikele ja nende perekondadele pensioni määramiseks on vajalik teatud kindel tööstaaz, määratakse pension, kui kaks kolmandikku vajalikust tööstaazist langeb tööle NSV Liidus.

IX. Pensionide arvutamine

121. Pension töölistele ja teenistujatele ning enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena, teenistujatena või tönduskooperatsiooni artelli liikmetena töötanud sõjaväelastele arvutatakse kindlaksmääratud normide järgi protsentides nende tegelikust keskmisest kuutöötasust, mida nad said enne pensioni taotlemist, sõjaväelastele aga — enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

Sõjaväelastele, kes töötasid nii enne sõjaväeteenistusse kutsumist kui ka pärast sõjaväeteenistusest vabanemist (enne pensioni taotlemist), arvutatakse pension nende endi valikul: kas töötasust, mida nad said enne sõjaväeteenistusse kutsumist, või töötasust, mida nad said enne pensioni taotlemist.

122. Keskmise tegeliku kuutöötasuna võetakse pensioni arvutamisel 12 viimase töötatud kuu töötasu üldsumma jagatuna kaheistkümnega. Seejuures kuusid, millal töötaja tegelikult ei töötanud või töötas mittetäistööpäevade arvuga (sõltumata põhjusest: haigus, puhkus, vallandamine jne.), arvesse ei võeta ja asendatakse teiste vahetult eelnenud kuudega.¹

Kui kahe viimase aasta jooksul enne töölt lahkumist (tööd jätkajaile — enne pensioni taotlemist) töötaja töötas üldkokkuvõttes vähem kui 12 täiskuud ning samuti kõigil juhtudel, kui töötaja töötas vähem kui aasta, arvutatakse pension kõigi tegelikult töötatud täiskuude keskmisest kuutöötasust. Selleks jagatakse nimetatud kuude eest saadud töötasu üldsumma nende kuude arvuga.

Kui töötaja on töötanud vähem kui ühe täiskuu, siis kogu töötamise aja eest saadud töötasu jagatakse tööloldud päevade arvuga ja saadud arv korrutatakse 25,6-ga² (tööpäevade arv kuus, mis on välja arvutatud keskmiselt aasta kohta). Sel juhul ei või ületada

¹ Vt. «Komitee» 27. juuli 1967. a. seletust nr. 7, lk. 89.

² Vastavalt «Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaadi 25. märtsi 1966. a. seletusele nr. 5/8 pärast 1. jaanuari 1966. a. — 25,4-ga. Vt. lk. 88.

töötasu, millest arvutatakse pension, antud töötaja 1,5 tariifse palga määra.

Pensioni määramisel töölistele ja teenistujatele, kes töötavad hooajatöodel, määratakse keskmine tegelik kuutöötasu kindlaks täishooaja töötasu jagamise teel kahesteistkümneaga.

123. Pensioni taotleja soovil arvutatakse pension mis tahes järjest viie aasta jooksul saadud keskmisest tegelikust kuutöötasust viimase kümne aasta kestel enne pensioni taotlemist. Mainitud viieaastases perioodis on lubatavad töövaheajad, mis üldkokkuvõttes ei ületa 12 kuud; sel juhul asendatakse puuduvad kuud teiste kuudega, mis vahetult eelnesid või järgnesid viieaastasele perioodile, pensioni taotleja valikul.

Viie aasta keskmine töötasu määratakse kindlaks töölisena või teenistujana tegelikult tööloldud viie aasta eest saadud töötasu üldsumma kuuekümneaga jagamise teel.

Teenistusaega NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus ei arvata mainitud 10-aastasessa ajavahemikku ega loeta vaheajaks 5-aastases perioodis, mille järgi määratakse kindlaks keskmine kuutöötasu.

Pensionit taotleja soovil ei arvata invaliidsuspensiooni saamise aega 10-aastasessa ajavahemikku ega loeta vaheajaks 5-aastases perioodis.

124. Töötasu hulka, millest arvutatakse pension, arvatakse kõik töötasu liigid, millelt kehtivate eeskirjade kohaselt arvutatakse sotsiaalkindlustuse makse, peale tasu ületunnitöö, kohakaasluse eest ja igasuguste ühekorsete väljamaksete.

Protsendilised lisandid ja iga-aastane tasu väljateenitud aastate eest arvatakse töötasu hulka, millest pension arvutatakse.

Kui töötaja ei saanud põhitöökohal täit ametipalka (palgamäära) ja on töötanud kohakaasluse alusel (teises või samas asutuses või ettevõttes), arvutatakse pension kõigist töökohtadest saadud töötasude üldsummast, kuid mitte kõrgemast kui täisametipalgast (palgamäärast) põhitöökoha järgi.

Pensionide arvutamisel alg-, seitsmeaastaste ja keskkoolide (sõltumata ametkondlikust alluvusest), töölis- ja maanoorte koolide, kesk-eriõppeasutuste, tehniliste koolide, riikliku tööjõureservide süsteemi koolide õpetajatele võetakse arvesse ka lisatasud õpilaste kirjalike tööde kontrollimise, klassijuhatajakohuste täitmise, kabinettide ja laboratooriumide juhatamise, aine- ja tsüklikomisjonide juhatamise ja praktikatööde juhtimise eest.

Kui sotsiaalkindlustuse makse arvutatakse tinglikust töötasust,

¹ Vt. «Komitee» 14. augusti 1957. a. seletust nr. 26, lk. 80; 13. septembri 1957. a. seletust nr. 31, lk. 82; 29. märtsi 1958. a. seletust nr. 6, lk. 83; 5. novembri 1958. a. seletust nr. 21, lk. 85; «Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaadi 7. augusti 1961. a. seletust nr. 19/22, lk. 87; «Komitee» 27. juuli 1965. a. seletust nr. 23, lk. 87 ja «Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaadi 31. detsembri 1965. a. seletust nr. 31/39, lk. 88.

lisatakse need tingsummad pensioni arvutamisel keskmise töötasu hulka.

125. Töölistele, teenistujatele ja sõjaväelastele — pensionäridele, kes pärast pensioni määramist on töötanud vähemalt 2 aastat töölistena, teenistujatena või töönduskooperatsiooni artellide liikmetena kõrgema töötasuga kui see, millest oli arvutatud pension, määratakse pensionäri avalduse alusel pension uues määras, lähtudes kõrgemast töötasust.

Mainitud kaheaastases perioodis on lubatavad töövaheajad, mis üldkokkuvõttes ei ületa 6 kuud.

Pensionit uue määra kindlaksmääramiseks arvestatakse tegelik keskmine kuutöötasu vastava kahe aasta eest.

Pensionäri töötasu edaspidise suurenemise korral tehakse tema avalduse alusel pärast iga kaht aastat kõrgema töötasuga töötamist vastav uue pensioni ümberarvutus (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 27. mai 1957. a. määruse nr. 582 sõnastuses).

126. Kui pensionär, kellele pension oli määratud kindlates määrades, on töötanud pärast pensioni määramist vähemalt 2 aastat töölisena, teenistujana või töönduskooperatsiooni artelli liikmena, arvutatakse pensionäri avalduse alusel pension ümber, lähtudes mainitud 2 aasta keskmisest kuutöötasust (punkt 125).

127. Õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes on varem töötanud töölistena või teenistujatena, arvutatakse pension viimasest töötasust või stipendiumist pensioni taotleja enese valikul.

Pension doktorantidele arvutatakse neile doktorantuuri ajaks säilitatud töötasust.

128. Masina-traktori- ja spetsialiseeritud jaamade traktoribrigaadide alatistele ja hooajatöölistele arvutatakse pension, lähtudes kõikidest rahaliste ja naturaaltasu liikidest, mis makstakse masina-traktori- jaamade ja spetsialiseeritud jaamade kaudu.

Pensionit arvutamisel mainitud töölistele, samuti sovhooside töölistele arvutatakse naturaaltasu riiklike kokkuostuhindade järgi.

129.¹ Töölistele ja teenistujatele, kes on töötanud välismaal NSV Liidu asutustes või rahvusvahelistes organisatsioonides, arvutatakse pension 200 protsendi suurusest vastava ametikoha töötasu ülemmäärast (kehtestatud lisanditega) Nõukogude valuutas. Seejuures välisvaluutas väljamakstavat töötasu osa ei arvestata.

NSV Liidust välismaale tööle või komanderingule suunatud töölistele ja teenistujatele, kes saavad töötasu Nõukogude valuutas endise töökoha kaudu, arvutatakse pension 100 protsendi suurusest töötasust, mis nad said enne välismaale suunamist.

130. Teistest maadest ümberasunud Nõukogude kodanikele, kes ei töötanud NSV Liidus, arvutatakse pension NSV Liidu vastava

¹ Vt. «Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletust nr. 13, lk. 79.

kutseala ja kvalifikatsiooniga tööliste ja teenistujate keskmisest töötasust pensioni määramise ajaks (ametiühingu andmete alusel).

131. Kodanike juures lepingute järgi töötavatele isikutele (majateenijatele, lapsehoidjatele, sekretäridele, masinakirjutajatele, stenografiistidele, valvuritele, aednikkudele, autojuhtidele jt.) arvutatakse riiklikud pensionid tegelikust töötasust, kuid mitte kõrgemast kui riiklikes elanikkonna elukondliku teenindamise ettevõtetes ja organisatsioonides töötavate vastava kutseala ja kvalifikatsiooniga tööliste ja teenistujate töötasust. Seejuures arvutatakse pensionid majateenijatele tegelikust töötasust, kuid mitte kõrgemast kui nimetatud ettevõtete ja organisatsioonide noorema teenindava personali töötajate töötasust. Pensionide arvutamisel majateenijatele arvatakse nende töötasu naturaalosas töötasu hulka 100 protsendi suuruses rahalisest osast.

Riiklikes elanikkonna elukondliku teenindamise ettevõtetes ja organisatsioonides töötavate vastavate kategooriate töötajate töötasu määr määratakse kindlaks kommunaal-elukondlike ettevõtete tööliste ametiühingu oblasti-(krai-)komitee andmete järgi, vabariikides, kus ei ole oblastilist jaotust — selle ametiühingu vabariikliku komitee andmete järgi. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 2. oktoobri 1964. a. määruse nr. 286 sõnastuses.)

132. Pensionide arvutamisel toitja kaotuse puhul tööliste, teenistujate ja enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötanud sõjaväelaste perekondadele rakendatakse vastavalt «Määrustiku» punkte 121, 122, 123, 124, 127, 128, 129, 130 ja 131.

133. Tööliste, teenistujate, samuti enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena, teenistujatena või töönduskooperatsiooni artellide liikmetena töötanud sõjaväelaste pensionäride perekondadele arvutatakse pension samast töötasust, millest arvutati toitja pension.

Selle pensionäri perekonnale, kellel oli õigus pensioni ümberarvutuseks «Määrustiku» punktide 125 ja 126 järgi, arvutatakse pension töötasust, millest lähtudes oli ümber arvutatud või võis ümber arvutada toitja pensioni.

134. Iga käesoleva määrustikuga ettenähtud lisand arvutatakse pensionist, millele ei ole teist lisandit juurde arvutatud.

135. Pensionilisandid, mis on kehtestatud mittetöötavatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, arvutatakse perekonnaliikmete kohta, kes on märgitud «Määrustiku» punktides 60, 65 ja 66. Neid lisandeid ei arvutata nende perekonnaliikmete kohta, kes saavad ise pensioni.

Kui perekonnas on kaks (või enam) mittetöötavat pensionäri, arvutatakse lisand iga nende ühisel ülalpidamisel oleva töövõimetu perekonnaliikme kohta vaid ühele pensionärile nende endi valikul.

136. Kui protsentuaalselt töötasule arvutatud pensionisumma on väiksem pensioni alammäärast, arvutatakse lisandid nimetatud pensionisummale (mitte alammäärale).

Sõjaväelaste hulgast I ja II grupi invaliidide pension, mis on arvatud protsentides töötasust, ei tohi kõigil juhtudel olla väiksem pensionist, mis määratakse teiste võrdsete tingimuste juures kindlates kuumäärades. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses.)

137. Kui pensionär pärast pensioni määramist jätkab töötamist ja omandab pideva või üldtööstaaži, mis annab õiguse pideva tööstaaži lisandi saamiseks või selle kõrgendamiseks või üldstaaži eest lisandi saamiseks, arvutatakse pensionäri vastaval taotlusel pension ümber.

138. Neil juhtudel, kui pärast pensioni määramist pensionär seoses perekonna koosseisus toimunud muudatustega või seoses tööle asumise või töölt lahkumisega omandab või kaotab õiguse lisandile töövõimetute perekonnaliikmete kohta või kui selle lisandi suurus kuulub muutmisele, arvutatakse pension vastavalt ümber.

139. Pension kõigi lisanditega määratakse kehtestatud normides pensioni ülemmäärade piirides ja mitte üle 100 protsendi töötasust, millest lähtudes pension on arvatud. Kuid igal juhul ei tohi pension koos kõigi lisanditega olla madalam pensioni alammäärdest.

Pension I grupi invaliidile, samuti toitja kaotanud perekonnale, kus on kolm või enam töövõimetut, võib olla suurem kui 100 protsenti töötasust, millest lähtudes pension on arvatud.

Käesoleva punktiga kehtestatud eeskirju pensionide suuruste piiramise kohta 100-protsendilise töötasuga ei rakendata pensioni kõrgendamisel (pensionide ülemmäärade piirides) kooskõlas «Määrustiku» punktiga 44. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses.)

140. Keskmise kuutöötasu arvutamisel ning pensioni määra kindlaksmääramisel summad üle 50 kopika ümardatakse täisrublani, summasid kuni 50 kopikat (kaasa arvatud) ei arvestata.

X. Pensionide taotlemine

141. Avaldus pensioni määramiseks töölistele, teenistujatele ja nende perekonnaliikmetele (toitja kaotuse puhul) esitatakse ettevõtte, asutuse või organisatsiooni administratsioonile viimase töökoha järgi.

Administratsioon koos ametiühingu vabriku-, tehase-, kohaliku komiteega vormistab 10-päevase tähtaja jooksul, arvates avalduse saabumise päevast, vajalikud dokumendid tööstaaži ja töötasu kohta ning suunab need koos esitatud avalduse ja oma esildisega avaldaja elukohajärgsele rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonnale, juhtudel aga, kui administratsiooni ja ametiühingukomitee arvamuse järgi pensionitaotlejal ei ole õigust pensionile, teatab temale kirjalikult pensioni määramiseks mitteesitamisest, ära näidates mitteesitamise põhjused.

Kui pensionitaotleja ei nõustu administratsiooni ja ametiühingu-komitee otsusega tema pensioni määramiseks mitteesitamise kohta, võib ta esitada pensionitaotluse vahetult rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonnale.

Taotlused pensioni määramiseks teistele kodanikele, samuti töötamise lõpetanud töölistele, teenistujatele ja nende perekonnaliikmetele esitatakse vahetult rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonnale.

Nendes rajoonides (linnades), kus ei ole sotsiaalkindlustuse osakonda, esitatakse esildis või pensionitaotlus rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses.)

142. Sotsiaalkindlustuse osakonnad on kohustatud andma pensioni määramise küsimustes seletusi ja teateid ning osutama pensionitaotlejale kaasabi vajalike dokumentide hankimisel. Sotsiaalkindlustuse osakondadel on õigus nõuda ettevõtetelt, asutustelt, organisatsioonidelt ja üksikisikutelt vastavaid dokumente, samuti kontrollida nende väljaandmise põhjendatust. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses.)

143. Vanaduspensioniga taotlusele peavad olema lisatud:

a) tööstaaži tõendavad dokumendid;

b) tõendid (või teised dokumendid) töötasu kohta.

Pensionimääramisel kooskõlas «Määrustiku» punkti 16 alapunktiga «d» lisab sotsiaalkindlustuse osakond veel tema poolt arstliku tööekspertiisi komisjonilt (ATEK-ilt) saadud väljavõtte läbivaatuse aktist. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määruse nr. 1022 sõnastuses.)

144. Töölise või teenistuja invaliidsuspensioniga taotlusele peavad olema lisatud:

a) tööstaaži tõendavad dokumendid;

b) tõendid (või teised dokumendid) töötasu kohta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab taotlusele ATEK-ist saadud väljavõtte arstliku tööekspertiisi komisjoni läbivaatuse aktist.

Kui invaliidsus on tekkinud töövigastuse tagajärjel, esitatakse ka akt (või muu ametlik dokument) õnnetusjuhtumi kohta.

145. Töölise või teenistuja perekonna pensioniga taotlusele peavad olema lisatud:

a) perekonnaseisuaktide büroo tunnistus toitja surma kohta (või dokument, mis tõendab tema teadmata äraolekut);

b) toitja vanust tõendav dokument (kui vanus ei ole märgitud surmatunnistusel);

c) toitja tööstaaži tõendavad dokumendid;

d) tõend (või muud dokumendid) toitja töötasu kohta;

e) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muud dokumendid) toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu kohta (punkt 148).

Peale selle lisatakse vajalikel juhtudel:

f) õppeasutuste tõendid selle kohta, et perekonnaliikmed vanusega 16—18 aastani on õpilased;

g) majavalitsuse või külanõukogu tõend selle kohta, et surnu vanem või abikaasa, kes hooldab surnu alla 8-aastasi lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi, ei tööta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab taotlusele arstliku tööeksperitiisi komisjonist saadud väljavõtte ATEK-i läbivaatuse aktidest nende täiskasvanud perekonnaliikmete kohta, kellel on õigus toitjakaotuse pensionile oma invaliidisuse tõttu.

Kui toitja surm oli tingitud töövigastusest, esitatakse akt (või muu ametlik dokument) õnnetusjuhtumi kohta.

Tööliste ja teenistujate hulka kuulunud surnud pensionäri perekonna pensioni taotlusele peavad olema lisatud käesoleva punkti alapunktides «a» ja «e» nimetatud dokumendid, vajaduse korral ka selle punkti alapunktides «f» ja «g» nimetatud dokumendid. Pensionäri töötasu summa määratakse kindlaks tema pensionitoimikus olevate dokumentide alusel.

Kui pensionäril oli õigus pensioni ümberarvutusele käesoleva määrustiku punkti 125 järgi, kuid ta ei ole sellist ümberarvutust taotlenud, esitatakse vastav tõend pensionäri töötasu kohta pärast pensioni määramist.

146. Sõjaväelase pensioni taotlusele peab olema lisatud haigustunnistuse ärakiri, mis on kinnitatud ja välja antud sõjakomissariaadi poolt, kes kustutas sõjaväelase sõjaväe arvelt, või sõjarstliku komisjoni tõend.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab taotlusele väljavõtte ATEK-ist saadud arstliku tööeksperitiisi komisjoni läbivaatuse aktist.

Kui sõjaväelane on töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölisena, teenistujana või töönduskooperatsiooni artelli liikmena, peavad olema pensioni taotlusele lisatud:

a) dokumendid, mis tõendavad sõjaväelase töötamist enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölisena, teenistujana või artelli liikmena, samuti dokumendid, mis tõendavad sõjaväelase tööstaži, mis vastavatel juhtudel on soodustusmääralise pensioni määramiseks vajalik;

b) tõend sõjaväelase töötasu kohta enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

Kui invaliidisus on tekkinud pärast sõjaväeteenistusest vabane- mist, esitatakse haigustunnistuse ärakirja asemel sõjakomissariaadi tõend sõjaväeteenistuse läbimise kohta, näidates ära sõjaväeteenistusse kutsumise ja sealt vabastamise aja ning vabastamise alused.

147. Sõjaväelase perekonna pensioni taotlusele peavad olema lisatud:

a) sõjaväeosalt või rajooni (linna) sõjakomissariaadilt või NSV Liidu Kaitseministeeriumi vastavalt valitsuselt või hospitalilt või mõnelt teiselt sõjaväeasutuselt saadud dokument, mis tõendab sõja-

väelase surma fakti, samuti sõjaväelase surma aega ja põhjust, või dokument sõjaväelase teadmata äraoleku kohta;

b) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) sõjaväelase perekonnaliikmete koosseisu kohta, kes olid tema ülalpidamisel enne sõjaväeteenistusse kutsumist (p. 148).

Peale selle lisatakse vajalikel juhtudel:

c) õppeasutuste tõendid, et perekonnaliikmed vanusega 16—18 aastani on õpilased;

d) majavalitsuse või külanõukogu tõend selle kohta, et surnu vanem või abikaasa, kes hooldab surnu alla 8-aastasi lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi, ei tööta.

Kui sõjaväelane töötas enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölisena, teenistujana või töönduskooperatsiooni artelli liikmena, peavad pensioni taotlusele olema juurde lisatud samuti:

e) dokumendid, mis tõendavad sõjaväelase töötamist töölisena, teenistujana või artelli liikmena enne sõjaväeteenistusse kutsumist, samuti dokumendid, mis tõendavad sõjaväelase tööstaaži, mis vastavatel juhtudel on vajalik soodustusmäärades pensioni määramiseks;

f) tõend sõjaväelase töötasu kohta enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

Kui surm on saabunud pärast sõjaväeteenistusest vabanemist, esitatakse surma fakti tõendava dokumendina perekonnaseisuaktide büroo tunnistus toitja surma kohta. Peale selle esitatakse sõjakomissariaadi tõend sõjaväeteenistuse läbimise kohta, näidates ära sõjaväeteenistusse kutsumise ja sealt vabastamise aja ning vabastamise alused.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab taotlusele arstliku tööekspertiisi komisjonilt saadud väljavõtted ATEK-i läbivaatuse aktidest nende täiskasvanud perekonnaliikmete kohta, kellel on õigus toitjakaotuse pensionile oma invaliidsuse tõttu. Kui toitja on surnud 3 kuu möödumisel pärast sõjaväeteenistusest vabanemist sõjaväeteenistuse perioodil asetleidnud haava, põrutuse, vigastuse või haigestumise tagajärjel, lisab sotsiaalkindlustuse osakond samuti väljavõtte arstliku tööekspertiisi komisjoni otsusest surma põhjuste kohta.

Sõjaväelaste hulka kuulunud surnud pensionäri perekonna pensioni taotlusele peavad olema lisatud: perekonnaseisuaktide büroo poolt väljaantud pensionäri surmatunnistus (või dokument teadmata äraoleku kohta), majavalitsuse või külanõukogu tõendid (või teised dokumendid) pensionäri ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu kohta, vajalikel juhtudel samuti käesoleva punkti alapunktides «c» ja «d» tähendatud dokumendid. Kui pensionär enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötas töölisena, teenistujana või töönduskooperatsiooni artelli liikmena, määratakse ta töötasu kindlaks pensionitoimikus olevate dokumentide põhjal.

Kui pensionäril on õigus pensioni ümberarvutamisele «Mää-

rustiku» p. 125 ja 126 järgi, kuid ta ei taotlenud sellist ümberarvutust, esitatakse vastav tõend pensionäri töötasu kohta pärast temale pensioni määramist.

148. Majavalitsuse või külanõukogu tõendis (või muudes dokumentides) toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu kohta peavad olema märgitud: perekonna-, ees- ja isanimi, sünniaasta ja -kuu, iga perekonnaliikme sugulusvahekord toitjaga, märkusega, et nad olid tema ülalpidamisel.

Perekonnaliikmete suhtes, kes elavad linnades ja töölisasulates eraisikulele kuuluvates majades, annab ülalmainitud tõendi välja majavaldaja ja see tõend peab olema kinnitatud kontrollaktiga, mis koostatakse rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja poolt tänavakomitee esindaja ja maja eest vastutava isiku osavõtul.

Abielusuhted peavad olema tõestatud abielutunnistusega või kohtumäärusega (kindlaksmääratud juhtudel).

Vastavate dokumentide puudumisel ja nende taastamise võimatuse korral võib ülalpidamise fakti kindlaks teha kohtumäärusega.

149. Pensioni määramiseks vajalikud dokumendid võib esitada nii algdokumentides kui ka notariaalkorras või sotsiaalkindlustuse osakonna poolt kinnitatud ärakirjades.

Tööstaaži tõendavad dokumendid esitatakse algdokumentides. Ent neil juhtudel, kui tööstaaž tõestatakse tööraamatuga, esitatakse sellest väljavõtte, mis on kinnitatud viimase töökoha ettevõtte või asutuse administratsiooni või rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna poolt. Töönimistu või teenistuskirja ärakirja võib esitada ainult kehtestatud vormi kohasel blanketil. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 14. detsembri 1962. a. määruse nr. 1249 sõnastuses.)

150. Pensioni taotleja (sõltumata pensioni liigist) peab esitama passi ning maakohtades, kus ei ole kehtestatud passisüsteemi, muu dokumendi, mis tõendab isikut, vanust ja elukohta.

151. Kui esitatud dokumendis on märgitud ainult sünniaasta, ilma kuu märkimiseta, loetakse sünni kuupäevaks antud aasta esimene juuli.

Neil juhtudel, kui tööstaaži tõendavas dokumendis on märgitud ainult tööleasumise või töölt lahkumise aasta, täpsete kuupäevade märkimiseta (näiteks «1927. a. kuni 1933. aastani»), loetakse töölemineku või töölt lahkumise kuupäevaks antud aasta esimene juuli.

Kui dokumendis sünniaja või tööstaaži kohta on märgitud ainult aasta ja kuu, täpset kuupäeva märkimata, loetakse kuupäevaks vastava kuu 15. kuupäev.

152. Esildise või pensionitaotluse vastuvõtnud sotsiaalkindlustuse osakond annab allkirja esildise või taotluse ja sellele lisatud dokumentide vastuvõtmise kohta, märkides esildise või taotluse vastuvõtmise kuupäeva.

Pensionitaotlemise päevaks loetakse päev, millal võeti vastu esildis või taotlus kõigi vajalike dokumentidega.

Kui esildis või pensionitaotlus saadetakse posti teel ning lisa-

takse seejuures kõik vajalikud dokumendid, loetakse pensioni taotlemise päevaks esildise või taotluse lähetuskoha postitempli kuupäev.

Kui esildisele või taotlusele ei ole lisatud kõiki vajalikke dokumente, teatab sotsiaalkindlustuse osakond ettevõtte, asutuse, organisatsiooni administratsioonile või taotlejale, missugused dokumendid peab esitama täiendavalt. Kui need dokumendid esitatakse hiljemalt kolme kuu jooksul täiendavate dokumentide esitamise vajaduse kohta teatise saamise päevast, loetakse pensioni taotlemise päevaks esildise või taotluse vastuvõtmise päev või taotluse lähetuskoha postitempli kuupäev. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses.)

XI. Pensionide määramine

153. Pensione määrab rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee poolt moodustatav pensionide määramise komisjon.

Need komisjonid moodustatakse rajoonide (linnade) tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede juures, koosseisus: rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja (komisjoni esimees), rajooni (linna) rahandusosakonna juhataja ja ametiühinguorganisatsiooni esindaja. Sõjaväelastele ja nende perekonnaliikmetele pensioni määramise juhtudel kuulub peale nende komisjoni koosseisu veel rajooni (linna) sõjakomissar. Ametiühinguorganisatsioonide esindajate kinnitamise korra pensionide määramise komisjonidest osavõtmiseks määrab kindlaks ÜAÜKN.

Neis rajoonides (linnades), kus sotsiaalkindlustuse osakond puudub, on rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee juures asuva pensionide määramise komisjoni esimeheks üks rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee esimehe asetäitjatest või sekretär.

154. Esildis või pensionitaotlus vaadatakse läbi rajoonide (linnade) tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede juures asuvas pensionide määramise komisjonides hiljemalt 10 päeva jooksul arvates esildise või taotluse kõigi vajalike dokumentidega saabumise või täiendavate dokumentide saabumise päevast (punkt 152). (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses.)

155. Pensionitaotluse eitavalt otsustamise korral annab või saadab sotsiaalkindlustuse osakond hiljemalt 5 päeva jooksul pärast vastava otsuse tegemist ettevõtte, asutuse, organisatsiooni administratsioonile või taotlejale teatise pensioni eitavalt otsustamisest, märkides eitavalt otsustamise põhjused ja edasikaebamise korra, ning tagastab samaaegselt kõik dokumendid. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses.)

156. Pensioni määramise komisjoni otsusele võib edasi kaevata rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele.

Kaebused pensioni küsimustes ei kuulu kohtuorganite lahendamisele.

157. Pensionid määratakse pensioni taotlemise päevast (p. 152), peale järgmiste juhtude, mil pension määratakse varasemast tähtajast:

a) töölistele ja teenistujatele määratakse invaliidsuspensionid arstliku tööekspertiisi komisjoni poolt invaliidsuse kindlakstegemise päevast, kui invaliidsus oli kindlaks tehtud ajutise töövõimetuse perioodil ja kui seejuures tööline või teenistuja taotles pensioni hiljemalt 3 kuu jooksul invaliidsuse kindlakstegemise päevast;

b) tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pension toitja surma päevast, kui perekond taotles pensioni hiljemalt 3 kuu jooksul, aivatés toitja surma päevast;

c) sõjaväelastele määratakse pension hospitalist väljakirjutamise päevast või sõjaväeteenistusest vabastamise päevast, kui invaliidsuse kindlaksmääramine arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK-i) poolt ja pensioni taotlemine on toimunud hiljemalt 3 kuu jooksul, vastavalt kas hospitalist väljakirjutamise või sõjaväeteenistusest vabastamise päevast arvates;

d) sõjaväelaste perekondadele määratakse pension sõjaväelase surma päevast (või päevast, millest sõjaväelane loetakse teadmata kadunuks), kuid mitte rohkem kui pensionitaotlusele eelnenud 12 kuu eest.

158. Määratud pension arvutatakse ümber järgmistest tähtaegadest:

õiguse tekkimisel pensioni kõrgendamisele — selle kuu esimesest kuupäevast, millal pensionär taotles pensioni ümberarvutamist, kui ta esitas vastava avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega kuni 15. kuupäevani kaasaarvatult, ja järgmise kuu esimesest kuupäevast, kui ta esitas avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega pärast 15. kuupäeva;

asjaolude tekkimisel, mis tingivad pensioni vähendamise — selle kuu esimesest kuupäevast, millal tekkisid need asjaolud, kui need leidsid aset enne 15. kuupäeva kaasaarvatult, ja järgmise kuu esimesest kuupäevast, kui need leidsid aset pärast 15. kuupäeva.

Käesoleva määrustiku punktides 56 ja 87 loetletud juhtudel arvutatakse pension ümber nendes punktides määratud tähtaegadest. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses.)

159¹. Ühelt pensionilt teisele üleviimine (näiteks invaliidsuspensionilt vanaduspensionile, teadusliku töötaja pensionilt pensionile «Määrustiku» järgi) toimub pensionide määramise komisjoni otsusel.

¹ Vt. «Komitee» 19. augusti 1959. a. seletust nr. 25, lk. 86.

Üle viiakse päevast, millal on esitatud avaldus koos kõigi vajalike dokumentidega (kui need pensionitoimikus puuduvad).

160. Pensionitaotlus koos kõigi esitatud dokumentidega, samuti väljavõte komisjoni istungi protokollist (p. 153) pensioni määramise otsusega hoitakse iga pensionäri kohta eraldi pensionitoimikus.

Pensionitoimik asub pensionäri elukohajärgses rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonnas, seal aga, kus see osakond puudub — rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomitees.

161. Pensionäridele antakse välja «Pensionitunnistus».

Pensionitunnistuste vormid määravad kindlaks liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministriumid.

162. Pensione välismaa kodanikele ja nende perekondadele määravad liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministriumid.

XII. Pensionide väljamaksmine

163¹. Endiste tööliste ja teenistujate hulka kuuluvatele pensionäridele ja endiste sõjaväelaste hulka kuuluvatele III grupi invaliididele, kes töötavad ettevõtetes või asutustes või töönduskooperatsiooni artellides või invaliidide kooperatsiooni artellides töölistena või teenistujatena, makstakse pension välja ametiühinguorganisatsioonide poolt töökoha järgi ettevõtte või asutuse administratsiooni kaudu või artelli juhatuse kaudu sotsiaalkindlustuse maksete arvel.

Pension makstakse töötavatele pensionäridele sotsiaalkindlustuse osakondade korralduste põhjal.

Kõigile teistele pensionäridele (sealhulgas pensionäridele, kes saavad pensioni toitja kaotuse puhul) makstakse pensioni pensionäride elukohajärgses rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna poolt: Neis rajoonides (linnades), kus sotsiaalkindlustuse osakond puudub, makstakse pensioni nimetatud pensionäridele rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee poolt.

164. Pensioni makstakse välja töökoha kaudu möödunud kuu eest samaaegselt kuu teise poole töötasu väljamaksmisega.

Asutuse, ettevõtte või organisatsiooni pea- (vanem-) raamatupidaja, kooskõlas kehtiva seadusandlusega asutuste, ettevõtete ja organisatsioonide pea- (vanem-) raamatupidajate kohta, kannab koos ametiühinguorganisatsiooniga vastutust töötavatele pensionäridele pensioni õige arvutamise ja väljamaksmise eest.

165. Sotsiaalkindlustuse osakonnad maksavad pensione välja igal kuul nende poolt kindlaksmääratud tähtaegadel, kuid hiljemalt selle kuu 5. kuupäeval, mis järgneb kuule, mille eest pensioni makstakse. Töötavatele pensionäridele, kes saavad pensioni töötasu arvestamisega sotsiaalkindlustuse osakondadest (p. 163), makstakse pension tõendi esitamisel möödunud kuu töötasu kohta.

¹ Vt. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletust nr. 28, lk. 81.

Pensionide väljamaksmise korra määrab NSV Liidu Rahandusministeerium kooskõlastatult ÜAÜKN-iga, NSV Liidu Sideministeeriumiga ja liiduvabariikide ministrite nõukogudega.

Pensionide kohaletoometamine ja edasisaatmine toimub riigi kulul. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. veebruari 1960. a. määruse nr. 192 sõnastuses.)

166. Volituse alusel makstakse pensione mitte rohkem kui 3 kuu järjest (välja arvatud p-des 180 ja 181 märgitud juhud).

Volitus peab olema tõestatud notariaalkorras või pensionäri elukohajärgse majavalitsuse (elamuekspluatatsioonikontori) poolt või statsionaarse ravi-asutuse poolt, kus pensionär viibib ravil. Volitus tõestatakse vastutava isiku allkirjaga ja asutuse pitseriga. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 17. jaanuari 1962. a. määruse nr. 45 sõnastuses.)

167. Pensionäri ümberasumisel alalisse elukohta teise rajooni (linna) jätkatakse pensioni maksmist pensionäri uue elukoha järgse sotsiaalkindlustuse osakonna poolt pärast pensionitoimiku saamist. Pensioni väljamaksmine uuendatakse sellest ajast, millal maksmine pensionäri endises elukohas on lõpetatud.

Pensionäride endises elukohas arvelt kustutamise ja uues elukohas arvele võtmise korra ning nende pensionitoimikute edasisaatmise korra määravad kindlaks liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumid.

168. Pensionäri poolt õigeaegselt väljanõudmata jäänud temale väljaarvestatud pensionisummad makstakse möödunud aja eest, kuid mitte rohkem kui pensioni väljamaksmise taotluse eelneva 3 aasta eest.¹

Pensionisummad, mis on jäänud õigeaegselt saamata pensioni määrava või väljamaksva organi süü läbi, makstakse möödunud aja eest välja tähtajalise piiramiseta.

Üldalmainitud juhtudel makstakse väljamaksmisele kuuluv pensionisumma mitte enam kui 12 kuu eest korraga ning ülejäänud osa makstakse iga kuu võrdsetes osades, mis ei ületa kuupensioni.

169. Pensionäridele, kellele on määratud toitjakaotuse pension, I grupi invaliididele, II grupi invaliididele sõjaväelaste hulgast, samuti teistele II grupi invaliididele, kelle töötasu ei ületa 120 rubla kuus, makstakse pension välja täies määras, sõltumata töötasust või muust tulust. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. veebruari 1960. a. määruse nr. 192 sõnastuses.)

170. Töolistena, teenistujatena või kooperatiivsete tööndusartelide või kooperatiivsete invaliidideartellide liikmetena töötavatele II grupi invaliididele (välja arvatud II grupi invaliididele sõjaväelaste hulgast), kelle töötasu ületab 120 rubla kuus, samuti III grupi invaliididele makstakse pension sellises määras, et pension ja saadav töötasu ei ületa üldsummas kogu töötasu enne pensioni mää-

¹ Vt. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletust nr. 30, lk. 82.

ramist. Seejuures III grupi invaliididele sõjaväelaste hulgest, samuti teistele III grupi invaliididele, kelle töötasu ei ületa 120 rubla kuus, makstakse välja vähemalt 50 protsenti määratud pensionist.

Töölaskusse enne pensioni määramist, mida arvestades makstakse välja pension töötavatele II ja III grupi invaliididele, arvatakse kõik töötasu liigid, millelt arvutatakse kindlustusmaks, peale töötasu ületunnitöö eest, kohakaasluse eest ja igasuguste ühekordse iseloomuga väljamaksete; ühekordne tasu väljateenitud aastate eest arvatakse enne pensioni määramise aegse töötasu hulka.

Kui pension oli ümber arvutatud lähtudes uuest, kõrgemast töötasust (p. 125), arvestatakse töötasu asemel enne pensioni määramist töötasu enne pensioni ümberarvutamist.

Kui pension oli arvutatud tegelikust keskmisest kuutöötasust järjest 5 aasta jooksul saadud töötasust viimase 10 aasta kestel enne pensioni määramist, arvestatakse pensioni määramisele eelnenud töötasu asemel vastava 5-aastase perioodi keskmist kuutöötasu.

Kui pension on määratud alammääras või kindlas määras, loetakse tinglikult töötasuks enne pensioni määramist 35 rubla, ning juhul kui pension on ümber arvutatud lähtudes töötasust, mis ületas 35 rubla, arvestatakse töötasu enne pensioni ümberarvutamist.

Stipendiumi saavatele õppivatele III grupi invaliididele makstakse pension välja võrdsetel alustel töötavate III grupi invaliididega, kusjuures töötasu asemel arvestatakse stipendiumi.

III grupi invaliididele-kolhoosiliikmetele makstakse välja 50 protsenti määratud pensionist.

III grupi invaliididele sõjaväelaste hulgest, kes on invaliidistunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel ja kes töötavad tööliste või teenistujatena või on kolhoosiliikmed, ei või väljamakstav pension ühelgi juhul olla väiksem invaliiduspension kehtestatud alammäärast. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. veebruari 1960. a. määruse nr. 192 ja 13. aprilli 1965. a. määruse nr. 297 sõnastuses — *СП СССР, - 1960 г., № 6, ст. 38; 1965 г., № 10, ст. 76.*)

171. Pensionäridele, kes saavad vanaduspension ja töötavad töölistena, teenistujatena või kooperatiivsete töndusartellide või kooperatiivsete invaliidideartellide liikmetena, makstakse pension välja 15 rubla suuruses kuus, kui nende töötasu pärast pensioni määramist (pensionisummat arvestamata) ei ületa 100 rubla.

Kõigile ülalmainitud pensionäridele, kellele kui allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides töötanuile on määratud vanaduspension soodustatud tingimustel, makstakse pension sõltumata saadavast töötasust 50 protsenti ulatuses määratud pensionist, kuid mitte vähem kui 15 rubla kuus.

Vanaduspension, mis on määratud osalise tööstaažiga, ei maksta pensionäridele, kes töötavad töölistena, teenistujatena, ko-

operatiivsete töenduslike artellide ja kooperatiivsete invaliidide-artellide liikmetena.

Vanaduspensioni saavatele pensionäridele — kolhooside liikmetele makstakse pension alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seotud isikutele kehtestatud määrades, arvestamata kolhoositöö tulusid. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 6. detsembri 1956. a. määruse nr. 1567 sõnastuses.)

172. Pensionäridele, kes saavad invaliidsuspensiooni II või III invaliidsusgrupi järgi või vanaduspensioni ja kes töötavad mittekoopereerunud käsitöölisena või kodutööndajatena või vabakutseliste isikutena, makstakse pensioni tingimustel, mis on kehtestatud töölisena, teenistujatena või töenduskooperatsiooni või invaliidide kooperatsiooni artellide liikmetena töötavatele pensionäridele.

Tulude arvestamise korra pensioni väljamaksmisel pensionäridele, kes kuuluvad mittekoopereerunud käsitöölise või kodutööndajate, samuti vabakutseliste isikute hulka, määrab kindlaks NSV Liidu Rahandusministeerium. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. veebruari 1960. a. määruse nr. 192 sõnastuses.)

173. Käesoleva määrustiku punktides 169, 170, 171 ja 172 märgitud pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni või invaliidsuspensiooni II või III invaliidsusgrupi järgi, pensionide väljamaksmisel järgitakse alljärgnevaid juhiseid:

a) saadava töötasu hulka arvatakse kõik töötasuliigid, millelt arvutatakse kindlustusmaksu, peale tasu ületunnitöö ja kohakaasluse eest ning peale igasuguste ühekordse iseloomuga väljamaksete: iga-aastane tasu väljateenitud aastate eest arvatakse selle kuu töötasu hulka, millal see välja maksti;¹

b) alaliste mittekoosseisuliste töötajate (õppejõud tunnitöötasuga, meditsiinasutuste konsultandid jt.) töötasu arvutatakse võrdselt koosseisuliste töötajate töötasuga, sõltumata sellest, kas kindlustusmaksu on arvestatud või mitte;

c) ajutise töövõimetuse aja eest arvutatakse töötasu asemel toetusraha haiguslehe järgi;

d) ei arvestata: töötasu töötamisel ajutise töölisena või teenistujana tähtajaga mitte üle 2 kuu; töötasu juhuslike tööde eest; tulusid, mis ei ole märgitud käesoleva määrustiku punktides 170, 171 ja 172;²

kui pensionär oli võetud tööle ajutise töölisena või teenistujana tähtajaga mitte üle 2 kuu, aga tegelikult töötas rohkem kui 2 kuud,

¹ Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 5. märtsi 1969. a. määrusele nr. 169 uuele planeerimise ja majandusliku stimuleerimise süsteemile üleviitud ettevõtete ja organisatsioonide aasta töö üldtulemuste eest materiaalse ergutamise fondist makstav tasu arvatakse välja töötasust, mida arvestatakse töötavatele pensionäridele kõigi liikide pensionide väljamaksmisel.

Vt. «Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletust nr. 15, lk. 80.

² Vt. «Komitee» 24. aprilli 1958. a. seletust nr. 7, lk. 83.

kuulub arvestamisele töötasu, mis on saadud aja eest pärast kahekuuse tähtaja möödumist;

e) pensioni väljamaksmisel alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seoses olevatele pensionäridele loetakse määratud pensioniks pension, mis on arvutatud arvestusega, et pensionär elab maakohas ja on seotud põllumajandusega. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. veebruari 1960. a. määruse nr. 192 sõnastuses.)

174. Kui määratud pension töötasu, stipendiumi või muu sissetuleku või põllumajandusega seose tõttu kuulub maksmisele vähendatud määras või ei kuulu üldse maksmisele või kui pensionisumma kuulub ümberarvutamisele, on pensionär kohustatud teatama sotsiaalkindlustuse osakonnale töötasu, stipendiumi või muu sissetuleku või põllumajandusega seose olemasolust.

Pensionärid, kes saavad pensioni toitja kaotuse puhul või pensionilisandit töövõimetutele perekonnaliikmetele, on kohustatud samuti teatama sotsiaalkindlustuse osakonnale muudatustest perekonnaliikmete koosseisus, kellele makstakse pensioni või pensionilisandit.

175. Üksikutele sõjaväelaste hulka kuulunud invaliididele, kes elavad invaliididekodus, makstakse 25 protsenti määratud pensionist. Neil juhtudel, kui nende invaliidide pensionisumma ületab ülalpidamise maksumuse invaliididekodus, makstakse neile ülalpidamise maksumuse ja pensioni vaheraha, kuid mitte vähem kui 25 protsenti määratud pensionist. Kui invaliididekodus elaval sõjaväelasest invaliidil on töövõimetuid perekonnaliikmeid, kes on tema ülalpidamisel (p-d 60, 65 ja 66), makstakse pension järgmises korras: 25 protsenti pensionist makstakse invaliidile enesele, ülejäänud pensioniosa makstakse ülalmainitud perekonnaliikmetele.

Teistele invaliidide- või vanadekodus elavatele pensionäridele makstakse 10 protsenti määratud pensionist, kuid mitte vähem kui 5 rubla kuus. Kui vanade- või invaliididekodus elava pensionäri ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, makstakse tema perekonnaliikmetele peale pensionärile endale makstava ülalmainitud suuruses pensioni ühele töövõimetule perekonnaliikmele veerand määratud pensionist, kahele — üks kolmandik pensionist, kolmele ja enamale — pool pensionist.

Pensionäridele töö eest vanade- ja invaliididekodude juures asuvas töökodades ja abimajandites makstavaid summasid pensioni väljamaksmisel ei arvestata.

Käesolev punkt laieneb samuti õppekoolide internaatidesse paigutatud invaliididele.

176. Aja eest, millal pensionär viibib statsionaarsel ravil (haiglas, kliinikus, sõjaväehaiglas jne.), makstakse pensioni üldistel alustel. II ja III invaliidisusgrupi järgi invaliidisuspensionide ja vanaduspensionide väljamaksmisel arvestatakse ajutise töövõimeuse toetust võrdselt töötasuga.

Leprosoriumides viibivatele pensionäridele makstakse pension välja täies ulatuses. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. veebruari 1960. a. määruse nr. 192 sõnastuses.)

177. Vabaduse kaotanud pensionäriale pensioni maksmine seistatakse. Pensionäri vabastamisel kinnipidamiskohast pärast karistuse kandmist uuendatakse määratud pension väljamaksmise päevast, millal pöörduti pensioni saamiseks.

178. Kinnipidamised pensionist on lubatud:

a) kohtuotsuste ja -määruste (varaliste sissenõudmiste osas), notariaalkontorite täitepealdiste ja muude otsuste ja määruste põhjal, mida vastavalt NSV Liidu ja liiduvabariikide seadusandlusele täidetakse kohtuotsuste täitmiseks ettenähtud korras;

b) pensionide määramise komisjoni otsuste põhjal pensionisummade sissenõudmiseks, mis on pensionäriale liigselt välja makstud temapoolsete kuritarvituste tulemusena (näiteks: teadlikult valeandmetega dokumentide esitamise, palga või mõne muu sissetuleku varjamise, perekonnaliikmete koosseisus tekkinud muudatuste kohta andmete esitamata jätmise tulemusena).

Peale ülalnimetatute pole lubatud mingid muud kinnipidamised pensionidest.

Pensionidest kinnipeetava osa suurus arvutatakse summast, mis kuulub pensionäriale väljamaksmisele.

Pensionist ei või kinni pidada üle 50 protsendi perekonnaliikmete ülalpidamiseks (alimendid), riiklike asutuste, ettevõtete, kolhooside ning teiste kooperatiivsete ja ühiskondlike organisatsioonide vara omastamisest tekkinud kahju hüvitamiseks, vigastuste, muude tervisekahjustuste ning toitja surmaga põhjustatud kahju hüvitamiseks, rohkem saadud palgasummade tagastamiseks seaduses ettenähtud juhtudel.

Kõigi ülejäänud sissenõudmiste puhul võib kinni pidada kuni 20 protsenti pensionist. Pensionide määramise komisjoni otsuste põhjal võib peale teistel alustel tehtavate kinnipidamiste kinni pidada kuni 20 protsenti pensionist.

Kõigil juhtudel, kui sissenõudmised pööratakse pensionile, säilitatakse pensionäriale vähemalt 50 protsenti temale kuuluvast pensionist. Seejuures säilitatakse mittetöötavale pensionäriale vähemalt 10 rubla suurune pension kuus.

Pensionist väljamaksmise katkestamisel (näiteks töövõime taastumise tõttu) enne liigselt makstud pensionisummade võlgnevuse täielikku kustutamist, mida peetakse kinni pensionide määramise komisjoni otsuste põhjal, nõutakse allesjäänud võlgnevus sisse kohtukorras. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 24. jaanuari 1963. a. määruse nr. 92 sõnastuses.)

179. Pensionisummasid, mis kuulusid pensionäriale ja jäid saamata seoses tema surmaga, ei arvata pärandi koosseisu hulka ning makstakse välja nendele tema perekonnaliikmetele, kes kuuluvad pensioniga kindlustatavate ringi toitja kaotuse puhul (punktid 60,

65 ja 66). Vanematel ja abikaasal on õigus nende summade saamisele sõltumata sellest, kas nad on töövõimetud ja kas nad olid surnu ülalpidamisel.

Mitme perekonnaliikme pöördumisel jagatakse neile kuuluv pensionisumma nende vahel võrdselt.

Ülalmainitud summad makstakse välja, kui taotlus nende saamiseks esitatakse hiljemalt 6 kuu jooksul pärast pensionäri surma.¹

180. Välismaale sõitnud pensionäridele — NSV Liidu kodanikele, peale välismaale alaliselt elama asunute, makstakse pensioni üldistel alustel, kusjuures pension makstakse välja NSV Liidus pensionäri volituse alusel.

Alaliselt välismaale elama asunud pensionäridele — NSV Liidu kodanikele makstakse pensioni ka nende välismaal viibimise aja jooksul.

181. Välismaa kodanikele, kes on saanud pensioni NSV Liidus (sõltumata pensioni liigist), samuti ka välismaa kodanike perekondadele, kellele on pension määratud NSV Liidus toitja kaotuse puhul, makstakse pensioni ka sel juhul, kui pensionär asub alaliselt elama välismaale (või kui NSV Liidus töötanud surnud välismaa kodaniku perekond elab alaliselt välismaal).

Välismaa kodanikele, kes sõidavad välismaale ajutiselt, makstakse pensioni käesoleva määrustiku punktis 180 (lõik 1) ettenähtud korras.

XIII. Varem määratud pensionide ümberarvutamise kord seoses «Riiklike pensionide seaduse» vastuvõtmisega

182. Käesolev määrustik jõustub 1. oktoobrist 1956.

183. Pensionäridele, kes saavad vanadus-, invaliidsus- või toitjakaotuse pensioni, mis oli määratud enne 1. oktoobrit 1956 ja arvatud lähtudes nende töötasust, kuid kellel on õigus «Riiklike pensionide seaduse» tingimuste ja normide järgi kõrgemale pensionile, suurendatakse pensioni alates 1. oktoobrist 1956 kuni selle seaduse normideni.

Kui enne 1. oktoobrit 1956 määratud pensionid ületavad «Riiklike pensionide seaduse» norme (või kui need on nende normidega võrdsed), säilitatakse pensionid pärast 1. oktoobrit 1956 varem määratud määrades, kuid mitte üle seadusega kehtestatud ülemäärade.

Pensionäridele, kes saavad vanaduspension, kuid kes ei ole jõudnud vastavasse ikka või ei oma staaži, mis on nõutav «Riiklike pensionide seadusega», säilitatakse pärast 1. oktoobrit 1956 pensionid varem määratud suurustes, kuid mitte alla või üle seadusega ettenähtud alamäärade või ülemäärade, «Riiklike pensionide seaduse» järgi vanaduspension määramiseks nõutavasse ikka jõud-

¹ Vt. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletust nr. 30, lk. 82.

misel ja vajaliku tööstaaži olemasolul suurendatakse nimetatud pensionäride pensionid kuni seaduse normideni, kui neil on õigus nende normide järgi kõrgemale pensionile. Sel juhul suurendatakse pension päevast, millal pensionär on esitanud vastava avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega.

184. Pensionid arvutatakse ümber (punkt 183), lähtudes keskmisest kuutöötasust enne pensioni määramist. Kui aga pension oli hiljem ümber arvutatud lähtudes kõrgemast töötasust, arvestatakse see ümber sellest kõrgemast töötasust.

Pensionäri taotlusel arvutatakse pension ümber, lähtudes järgmiste ajavahemike keskmisest kuutöötasust (pensionäri valikul): a) pärast pensioni määramist kahe aasta töö eest saadud kõrgemast töötasust (sõltumata sellest, kas seoses sellega oli varem pensioni ümber arvutatud); b) 12 viimase kuu töö eest enne 1. oktoobrit 1956; c) mis tahes järjest viie aasta jooksul saadud töötasust viimase kümne aasta kestel enne pensioni määramist või enne 1. oktoobrit 1956. Seejuures järgitakse nimetatud ajavahemike eest töötasu arvutamisel «Määrustiku» vastavaid sätteid.

185. Pideva tööstaaži eest kehtestatud lisandeid arvutatakse pensioni ümberarvutamisel (punkt 183) — lähtudes pidevast tööstaažist, mida pensionär kunagi omas kuni 1. oktoobrini 1956 — pensionäri enda valikul.

186. Pension arvutatakse ümber (punkt 183) ümberarvutamise ajaks pensionitoimikus leiduvate dokumentide alusel vanuse, tööstaaži, töötasu jne. kohta (kaasa arvatud pensionäri poolt ümberarvutamise ajaks täiendavalt esitatud dokumendid).

Kui pensionär esitab edaspidi täiendavaid dokumente, mis seoses «Riiklike pensionide seaduse» kehtestamisega annavad õiguse pensioni edasiseks kõrgendamiseks (dokumendid pideva või üldise tööstaaži, töötasu, perekonnaseisu jne. kohta), arvutatakse pension uuesti ümber vastavalt seaduse normidele. Seejuures arvutatakse pension ümber ka möödunud aja eest, kuid mitte enam kui 3 kuud tagasi, arvates täiendavate dokumentide esitamise päevast, ja mitte varem kui 1. oktoobrist 1956.

Pensionitoimikus enne käesoleva määrustiku kehtestamist leiduvate töötasudokumentide alusel pensioni ümberarvutamisel võetakse arvesse kõiki töötasuliike, mida on arvestatud pensionide arvutamisel enne «Riiklike pensionide seaduse» kehtestamist. Pensioni ümberarvutamisel pärast «Määrustiku» väljaandmist täiendavalt esitatud töötasudokumentide alusel võetakse arvesse neid töötasuliike, mis on märgitud «Määrustiku» punktis 124.

187. Kuni 1. oktoobrini 1956 sõjaväelastele, Suure Isamaasõja partisanidele, õpilastele ja nende perekondadele kindlate normide alusel määratud pensionid, mis ei ulatu käesolevas määrustikus ettenähtud määradeni, tõstetakse alates 1. oktoobrist 1956 kuni nende määradeni.

188. Kodusõja I ja II grupi invaliididele ja nendega pensionilise

kindlustamise määrade osas võrdsustatud isikutele, I ja II grupi invaliididele Kodusõja partisanide hulgast, samuti Esimese maailmasõja I ja II grupi invaliididele tõstetakse pension alates 1. oktoobrist 1956 kuni pensionimääradeni, mis on ette nähtud reakoosseisu ajateenijatele, kes ei töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena ja teenistujatena ja on muutunud invaliidideks NSV Liidu kaitsmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel.

Kodusõjas hukkunud sõjaväelaste perekondadele ja nendega pensionilise kindlustamise määrade osas võrdsustatuile, Kodusõjast osavõtnud surnud partisanide perekondadele, Esimeses maailmasõjas hukunute perekondadele ja ülalmainitud surnud-invaliidide perekondadele tõstetakse pensionid alates 1. oktoobrist 1956 kuni pensionimääradeni, mis on ette nähtud enne sõjaväeteenistusse kutsumist mittetöötanud hukkunud reakoosseisu ajateenijate perekondadele.

189. Pensionäridele, kellele oli määratud invaliidsuspension kindlates normides (punktid 187 ja 188), kuid kes on töötanud pärast pensioni määramist kuni 1. oktoobrini 1956 vähemalt 2 aastat töölistena, teenistujatena või tönduskooperatsiooni artellide liikmetena, samuti nende pensionäride toitjakaotuspensioniga saavatele perekondadele, arvutatakse pension pensionäri avalduse alusel ümber, lähtudes pensionäri vastava kahe aasta töötasust. Pension arvutatakse ümber arvates päevast, millal on esitatud vastav taotlus koos kõigi vajalike dokumentidega, kuid mitte varem kui 1. oktoobrist 1956.

190. Pensionärid, kes soovivad teisel alusel pensionile üle minna (näiteks invaliidsuspensionilt või pensionilt väljateenitud aastate eest vanaduspensionile), viiakse teisele pensionile üle «Riiklike pensionide seaduse» tingimuste ja normide järgi arvates päevast, millal on esitatud vastav avaldus koos kõikide dokumentidega, kuid mitte varem kui 1. oktoobrist 1956.

Töötasu pensioni arvutamiseks, millele pensionär soovib üle minna, tehakse kindlaks «Määrustiku» punkti 184 sätete kohaselt. Seejuures juhtudel, kui pensionär soovib saada pensioni, mis on arvutatud järjest viie aasta jooksul saadud keskmisest töötasust viimase 10 aasta kestel enne pensioni määramist, võetakse kümneaastane periood pensionäri valikul kas enne pensioni esmakordset määramist või enne teisel alusel pensionile üleminekut.

191. Pensionäridele, kes töötavad töölistena, teenistujatena või kooperatiivsete töndus- või invaliidideartellide liikmetena, on kolhoosiliikmed või tegelevad mittekoopereerunud käsitöölistena, kodutöndajatena või vabakutseliste isikutena, makstakse enne 1. oktoobrit 1956 määratud vanadus-, invaliidsus- ja toitjakaotuse pensioni kooskõlas käesoleva määrustiku punktidega 169, 170, 171, 172 ja 173.

192. Enne 1. oktoobrit 1956 määratud ja «Riiklike pensionide

seaduse» normide järgi ümberarvutatud pensionidele, samuti selle seaduse normides uuesti määratavatele pensionidele 16. septembrist 1946 kehtestatud lisandit 6 rubla suuruses kuus juurde ei arvata.

Neile pensionäridele, kellele pensione ümber ei arvutata, arvatakse saadav lisand 6 rubla suuruses kuus alates 1. oktoobrist 1956 pensionisummasse. Kui pensionär 1. oktoobriks 1956 seda lisandit ei saanud, siis edaspidi seda lisandit juurde ei arvata ja selle lisandi maksmist ei uuendata.

193. Kõik «Riiklike pensionide seaduse» ja «Määrustiku» jõustumisega seotud pensionimäärad arvutatakse ümber pensioni määramise komisjoni otsustel.

194. Töötajatele, kellel on tekkinud õigus vanaduspensionile enne 1. oktoobrit 1956, kuid kes ei ole jõudnud «Riiklike pensionide seaduses» ettenähtud vanusesse vanaduspensionini määramiseks või kes ei oma selle seadusega ettenähtud staaži, määratakse pensione NSV Liidu valitsuse poolt varem antud määruste alusel tingimusel, kui nad taotlesid pensioni enne 1. oktoobrit 1956.

195. Käesolev määrustik laieneb samuti kodanikele, kes ei võinud saada pensioni varem antud määrustes kehtestatud tingimustel, kuid omavad õigust pensionile «Riiklike pensionide seaduse» ja «Määrustiku» alusel.

II. SELETUSED «RIIKLIKE PENSIONIDE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE KORRA MÄÄRUSTIKU» RAKENDAMISEKS

VAENLASE POOLT OKUPEERITUD NSV LIIDU TERRITOORIUMIL VIIBIMISE AJA ARVAMISEST TÖÖSTAAŽI HULKA PENSIONI MÄÄRAMISEL, KUI TÖÖTAMINE KUNI OKUPATSIOONINI ON KINDLAKS TEHTUD TUNNISTAJATE SELETUSTEGA

(«Komitee» 10. jaanuari 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti 114 juurde)

Viibimine vaenlase poolt okupeeritud NSV Liidu ja teiste riikide territooriumil, samuti NSV Liiduga sõjaseisukorras olnud riikide territooriumidel arvatakse staaži hulka kooskõlas «Määrustiku» punktiga 114 ka neil juhtudel, kui töölisena või teenistujana töötamise fakt kuni NSV Liidu territooriumi vastava osa ajutise okupeerimiseni vaenlase poolt Suure Isamaasõja ajal on kindlaks tehtud tunnistajate seletustega «Määrustiku» punktis 118 ettenähtud korras.

TUNNISTAJATE SELETUSTEST STAAŽI ARVUTAMISEKS PENSIONIDE JA PENSIONILISANDI MÄÄRAMISEL

(«Komitee 11. jaanuari 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti 118 juurde)

Kooskõlas «Määrustiku» punktiga 118 võib tunnistajate seletuste alusel arvestada pensioni määramiseks puuduvat tööstaaži sõltumata sellest, kas pension määratakse üldistel või soodustatud tingimustel.

Tunnistajate seletusega ei saa kindlaks teha:

- a) kogu pensioni määramiseks vajalikku staaži;
- b) pidevat staaži pensionile lisandite määramiseks;
- c) üldist tööstaaži lisandi määramiseks vastavalt «Määrustiku» punkti 20 alapunktile «a».

**KOLHOOSILIIKMETE ÕIGUSEST RIIKLIKULE PENSIONILE,
KES ON INVALIIDISTUNUD SESES
KODANIKUKOHUSE TÄITMISEGA KOLHOOSI OMANDI
KAITSMISEL**

*(«Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti
1 alapunkti «d» juurde)*

Kolhoosiliikmetel, kes on invaliidistunud seoses kodanikukohuse täitmisega kolhoosi omandi kaitsmisel, on õigus riiklikule pensionile kooskõlas «Määrustiku» punkti 1 alapunktiga «d» ja punktiga 53 kehtestatud määrades.

**LISANDI MÄÄRAMISEST KOLHOOSI LIIKMESKONDA
KUULUVATELE PENSIONÄRIDELE, KELLE ÜLALPIDAMISEL
ON TÖÖVÕIMETUID PEREKONNALIIKMEID**

*(«Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti
20 alapunkti «b», punkti 39 alapunkti «b» ja punktide 43 ning 47
juurde)*

Kolhoosi liikmeskonda kuuluvatele mittetöötavatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetusid perekonnaliikmeid, määratakse «Määrustiku» punkti 20 alapunktiga «b», punkti 39 alapunktiga «b» ja punktidega 43 ja 47 kehtestatud lisand üldistel alustel.

Ülalpidamise küsimus tuleb lahendada, kohaldades «Määrustiku» punkti 61 eeskirju.

**TÖÖNDUSLIKU KOOPERATSIOONI ARTELLI LIIKMENA
TÖÖTAMISE AJA ARVAMISEST SOODUSTATUD
TINGIMUSTEL PENSIONI ÕIGUST ANDVA STAAZI HULKA**

*(«Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti
109 juurde)*

Töölisele ja teenistujatele, kes varem töötasid töönduslikus kooperatsioonis artelliliikmena, töölisena või teenistujana NSV Liidu Ministrite Nõukogu 22. augusti 1956. a. määrusega nr. 1173 kinnitatud nimekirjades ettenähtud tootmisaladel, tsehhiides, kutsealadel või ametikohtadel, arvatakse see aeg tööstaaži hulka, mis annab õiguse riiklikule pensionile soodustatud tingimustel ja soodustuse määrades.

PENSIONIDE ARVUTAMISEST TOITJA KAOTUSE PUHUL LASTELE, KES ON KAOTANUD MÕLEMAD VANEMAD

*(«Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti 79
juurde)*

Kui mõlemad vanemad töötasid ja lastel on õigus pensionile kum-
magi vanema kaotuse puhul, arvutatakse pension mõlema vanema
töötasu üldsummast ka siis, kui üks vanemaist või mõlemad ei
omanud küllaldast staaži täisinvaliduspensionini määramiseks.

VÄLISMAAL NSV LIIDU ASUTUSTES TÖÖTANUD ISIKUTELE PENSIONIDE ARVUTAMISEST

*(«Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti 129
juurde)*

Välismaal asuvates Nõukogude asutuste töölistele ja teenistu-
jatele, nii enne kui ka pärast 1953. aasta augustit töötanutele, tuleb
kooskõlas «Määrustiku» 129 punktiga pension arvutada, lähtudes
200 protsendi suuruses võetud vastava ametikoha töötasu ülem-
määrast Nõukogude valuutas, s. o. töötaja ametikoha jaoks 1953.
aasta augustist kehtestatud palgamäärast.

PÄRAST SURMA REHABILITEERITU ABIKAASALE PENSIONI MÄÄRAMISE KORRAST

*(«Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti 64
juurde)*

Põhjendamatult kriminaalvastutusele võetud ja pärast surma
rehabiliteeritud isiku abikaasal (mehel või naisel) on õigus pensio-
nile, kui ta jõudis elatanud ikka või muutus invaliidiks enne toitja
rehabiliteerimist või hiljemalt viie aasta jooksul tema rehabilitee-
rimise päevast (vastava otsuse tegemise päevast) arvates.

VANADUSPENSIONI JA III GRUPI INVALIIDSUSPENSIONI VÄLJAMAKSMISEL ARVESSE VÕETAVATE PREEMIATE TÖÖTASU HULKA ARVAMISE KORRAST

(«Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletus «Määrustiku punkti 173
juurde)

Vanaduspensionid ja III grupi invaliidsuspensionid väljamaksmisel arvesse võetakse preemiad, sealhulgas ka kvartali- ja aasta-preemiad, arvatakse selle kuu töötasu hulka, millal nad saadi.¹

KEDA LOETAKSE TÖÖTANUKS TÖÖLISE VÕI TEENISTUJANA KUNI AJUTISE OKUPATSIOONINI

(«Komitee» 20. mai 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti 114
juurde)

Kuni ajutise okupatsioonini töolistena või teenistujatena töötanuteks loetakse nii isikud, kes töötasid töolistena või teenistujatena kuni okupeerimise päevani, kui ka need, kes ei töötanud niisugusel tööol, kuid kellel okupeerimise päevani kooskõlas kehtiva seadusandlusega riikliku sotsiaalkindlustuse toetuste kohta säilis pidev tööstaaž.

REHABILITEERITUTE PENSIONILISE KINDLUSTAMISE MÕNIGATEST KÜSIMUSTEST

(Väljavõte «Komitee» 14. augusti 1957. a. seletusest «Määrustiku»
punktide 109 ja 124 juurde)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu 2. augusti 1957. a. ülesandel NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee seletab:

1. Pensionide määramisel rehabiliteeritud kodanikele soodustatud tingimustel või soodustusmäärades võrdsustatakse kinnipidamiskohtades ja asumisel viibimise aeg pensioni taotlejate valikul kas areteerimisele eelnenud tööga või kinnipidamiskohast või asumiselt vabanemisele järgnenud tööga.

Kui hiljem rehabiliteeritud kodanik karistuse kandmise ajal töötas tootmisaladel, tsehides, kutsealal või ametikohtadel, millistel töötamine annab õiguse riiklikule pensionile soodustatud tingimustel või soodustusmäärades ning esitab selle kohta dokumendi,

¹ Samas korras võetakse need preemiad arvesse ka invaliidsuspensionid väljamaksmisel II grupi invaliididele (välja arvatud II grupi invaliididele sõjaväelaste hulgas, kellele makstakse pension välja sõltumata töötasust). — *Koostajad.*

arvatakse vastav periood sellele pensionile õigust andva staaži hulka, sõltumata areteerimisele eelneva või kinnipidamiskohast või asumiselt vabanemisele järgneva töö iseloomust.

2. Rehabiliteeritu soovil võib pensioni arvutada töötasust, mis on saadud paranduslike tööde asutuses tehtud töö eest, rakendades «Määrustiku» IX osa eeskirju. Sel juhul vaadeldakse tööd paranduslike tööde asutustes tööna töölisena või teenistujana, töötasu töötamise aja eest paranduslike tööde asutuses aga arvutatakse selles asutuses vastavate kategooriate tööliste ja teenistujatele kehtinud tasumäärade alusel.

3. Käesoleva seletusega ettenähtud korda rakendatakse ka kodanike suhtes, kes kandsid paranduslikel töödel karistuse ära ja kes hiljem rehabiliteeriti.

PENSIONIDE VÄLJAMAKSMISEST MITTETÄISKUU EEST

(«Komitee» 13. septembri 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti 163 juurde

Pensionide väljamaksmist mittetäiskuu eest uute pensionide määramisel, nende suuruse muutmisel ja pensionide väljamaksmise lõpetamisel¹ teostatakse antud kuu faktiliste kalendripäevade eest.

Kõigil neil juhtudel jagatakse kuupensioni summa antud kuu kalendripäevade arvule ja korrutatakse maksmisele kuuluvate kalendripäevade arvuga.

Samas korras makstakse pensionid mittetäiskuu eest pensionäridele tööle asumisel või töölt lahkumisel: ettevõtte või asutuse poolt tööaja eest; sotsiaalkindlustuse osakonna poolt — nende päevade eest, mil pensionär ei töötanud.

Töötavatele III grupi invaliididele ja vanaduspensionäridele pensionide väljamaksmisel mittetäiskuu eest väljamaksmisele kuuluv summa määratakse kindlaks järgmises korras:

mittetäiskuu eest saadud töötasu jagatakse pensionäri poolt töötatud tööpäevade arvule ja korrutatakse selle kuu tööpäevade üldarvuga ning sel teel määratakse kindlaks pensionäri kuutöötasu tinglik summa. Lähtudes sellest töötasust määratakse kindlaks pensioni kuusumma, mis jagatakse antud kuu kalendripäevade arvule ning korrutatakse maksmisele kuuluvate kalendripäevade arvuga.²

¹ Pärast 1. juulit 1969. a. toimuvad «Määrustiku» punktide 56, 87 ja 158 eeskirjadest tulenevad pensioni suuruse muutmised ja pensioni väljamaksmise lõpetamised esimesest kuupäevast. — *Koostajad.*

² Samas korras makstakse pension välja ka töötavatele II grupi invaliididele (välja arvatud II grupi invaliididele sõjaväelaste hulgast). Vt. «Määrustiku» p. 170. — *Koostajad.*

ÕIGUSEST PENSIONILE SOODUSTUSMÄÄRADES

(«Komitee» 13. septembri 1957. a. seletus «Määrustiku» punktide 92—95 juurde)

Kui töötaja pärast pensioni määramist jätkab töötamist ning omandab vastavalt «Määrustikule» (punktid 92—95) õiguse pensionile soodustusmäärades, arvutatakse pension ümber pensionäri avalduse alusel (p. 158). Seejuures võetakse aluseks töötasu, millest pension oli varem arvatud, rakendades vastavatel juhtudel «Määrustiku» punkti 125.

PENSIONIDE VÄLJAMAKSMISEST MÖÖDUNUD AJA EEST REHABILITEERITUTELE JA NENDE PEREKONNALIHKMETELE

(«Komitee» 13. septembri 1957. a. seletus «Määrustiku» punktide 168 ja 179 juurde)

Rehabiliteeritute poolt saamata jäänud pensionisummad makstakse välja möödunud aja eest, kuid mitte rohkem kui 3 pensioni väljamaksmise taotlusele eelnenud aasta eest, järgides «Määrustiku» punktidega 170 ja 171 kindlaksmääratud korda.

Pensionisummad, mis kuulusid maksmisele pensionärile ja jäid saamata, makstakse rehabiliteeritute perekondadele, kui nad esitasid sellekohase taotluse hiljemalt 6 kuu jooksul pärast pensionäri rehabiliteerimist. Seejuures makstakse pension välja mitte enam kui 3 pensioni väljamaksmise taotlusele eelnenud aasta eest.

Aja eest kuni 1. oktoobrini 1956. a. arvutatakse pensionid normide kohaselt, mis kehtisid enne «Riiklike pensionide seaduse» väljaandmist.

PENSIONI ARVUTAMISEL TÖÖTASU HULKA ARVATAVATEST PREEMIADEST

(«Komitee» 13. septembri 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti 124 juurde)

Töötasu hulka, millest arvutatakse pension, arvatakse preemiad, mis on kindlaks määratud töötasusüsteemiga antud ettevõttes, asutuses, organisatsioonis, sõltumata väljamaksu režiimist (igas kuus, igas kvartalis, igal aastal, töö teatud etappide järgi, töö lõpetamisel jne.).

**HÄVITUSPATALJONIDES VIIBIMISE AJAL SAADUD HAAVA,
VIGASTUSE VÕI HAIGESTUMISE TAGAJÄRJEL
INVALIIDISTUNUD ISIKUTE JA NENDE PEREKONNA-
LIIKMETE PENSIONILISEST KINDLUSTAMISEST**

*(«Komitee» 28. septembri 1957. a. seletus «Määrustiku» punkti 3
juurde)*

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee
seletab:

«Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra mää-
rustikuga» rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja
nende perekondadele kehtestatud eeskirju rakendatakse vastavalt
ka kodanike, kes invaliidistunud seoses hävituspataljonides viibi-
mise ajal saadud haava, vigastuse või haigestumisega ja nende
perekondade suhtes.

**PENSIONIDE ARVUTAMISEST LOOMINGULISTE LIITUDE
REHABILITEERITUD LIIKMETELE, KELLE TÖÖTASU
KOHTA PUUDUVAD ANDMED**

*(«Komitee» 29. märtsi 1958. a. seletus «Määrustiku» punkti 124
juurde)*

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 15. märtsi 1958. a.
ülesandele NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu
Komitee seletab:

Kirjanikele, heliloojatele ja kujutava kunsti alal töötajatele, kes
on loominguliste liitude liikmed ja kes olid alusetult võetud krimi-
naalvastutusele ning hiljem rehabiliteeritud, pärast surma rehabili-
teerimise korral aga nende perekondadele, arvutatakse pensionid
töötasu andmete puudumisel vastava loomingulise liidu poolt se-
ses rehabiliteerimisega väljamakstud kahekuise töötasu poolest suu-
rusest. Siinjuures ei või pensioni arvutada töötasust, mis ületab
200 rbl. kuus.

**VANADUSPENSIONI JA III GRUPI INVALIIDSUSPENSIONI
VÄLJAMAKSMISEST AJUTISTELE TÖÖLISTELE JA
TEENISTUJATELE**

*(«Komitee» 24. aprilli 1958. a. seletus «Määrustiku» punkti 173
juurde)*

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1958. a. üles-
andele NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu
Komitee seletab:

Vanaduspensionid ja III grupi invaliidsuspensionid väljamaksmisel ei arvestata töötasu töö eest ajutise töölisena või teenistujana, kui pensionär töötab niisugustel töödel mitte rohkem kui kaks kuud kalendriaastas, sõltumata sellest, kas pensionär töötab need kuud järjest või vaheaegadega.¹

«Määrustik» piirab pensionäride ajutist töötamist ajaliselt, mitte aga tööiseloomuga. Pensionär võib olla võetud nii ajutiselt puuduva töötaja ametikohale kui ka vakantsele ametikohale.

TUNNISTAJATE SELETUSTE ALUSEL TÖÖSTAAZI KINDLAKSTEGEMISE KORRAST RIIKLIKE PENSIONIDE MÄÄRAMISEKS

(«Komitee» 4. juuni 1958. a. seletus «Määrustiku» punkti 118
juurde)

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 17. mai 1958. a. üles-
andele NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu
Komitee seletab:

1. Pensioni määramiseks puudujäävat tööstaaži võib kindlaks
teha tunnistajate seletuste alusel, kui vähemalt pool pensioni mää-
ramiseks vajalikust staažist on tõendatud dokumentidega.

Seda korda rakendatakse ka pensioni määramisel soodustatud
tingimustel ja soodustusmäärades. Seejuures võib tunnistajate sele-
tustega kindlaks teha mitte üle poole soodustatud tingimustel ja
soodustusmäärades pensioni määramiseks vajalikust staažist all-
maatöödel, tervist kahjustavatel töödel, töödel kuumades tsehhides
või muudel raskete töötingimustega töödel.

2. Osalise staažiga pensioni määramiseks võib tunnistajate sele-
tustega staaži kindlaks teha samas ulatuses, mis on tõendatud
dokumentidega.

3. Tööstaaži kindlakstegemisel tunnistajate seletuste alusel peab
üks tunnistajatest tõendama dokumentidega oma töötamise fakti
ajavahemikul, mil taotleja töötas temaga koos samas ettevõttes,
asutuses või ühes süsteemis, kusjuures ei ole nõutav, et tunnistaja
esitaks dokumendid tööstaaži kohta kogu selle aja eest, mille kohta
tunnistab taotleja töötamist.

4. Liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministriumidele
antakse õigus erakorralistel juhtudel, mil dokumendid tööstaaži
kohta ei ole säilinud seoses NSV Liidu territooriumi vastava osa
ajutise okupeerimisega vaenlase poolt Suure Isamaasõja ajal, eva-
kuatsiooniga või seoses stihhiliste õnnetustega (tulekahju, veeupu-

¹ Samuti ei arvestata nimetatud töötasu ka invaliidsuspensionide väljamaksmisel II grupi invaliididele. — *Koostajad.*

tus jms.), teha erandeid käesoleva seletuse punktides 1 ja 3 ettenähtud korrast.

5. Otsuseid varemääratud pensionide osas seoses käesoleva seletuse väljaandmisega ümber ei vaadata.

OSALISE TÖÖSTAAŽIGA VANADUSPENSIONI TAOTLUSE ESITAMISE TÄHTAJAST

(«Komitee» 2. juuli 1958. a. seletus «Määrustiku» punkti 98 alapunkti «a» juurde)

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 13. juuni 1958. a. ülesandele NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee seletab:

Osalise tööstaažiga vanaduspensionid määratakse töölistele ja teenistujatele «Määrustiku» punkti 98 alapunkti «a» tingimuste olemasolul, kui nad taotlesid pensioni määramist töötamise ajal või hiljemalt kuu aja jooksul töötamise lõpetamise päevast.

KODUSTÖÖTAJATELE PENSIONIDE SUURUSE ARVUTAMISE KORRAST

(«Komitee» 5. novembri 1958. a. seletus «Määrustiku» punkti 124 juurde)

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 21. oktoobri 1958. a. ülesandele NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee seletab:

1. Kodustöötajatele arvutatakse riiklikud pensionid tegelikust töötasust, mis ei ületa nende poolteisekordset tariifimäära.

2. Otsuseid varemääratud pensionide osas seoses käesoleva seletuse väljaandmisega ümber ei vaadata.

ENDISTELE SULASTELE JA VÄIKEETTEVÖTETES TÖÖTANUD ISIKUTELE PENSIONI MÄÄRAMISEKS PUUDUJÄÄVA TÖÖSTAAŽI KINDLAKSTEGEMISE KORRAST

(«Komitee» 3. juuli 1959. a. seletus «Määrustiku» punkti 118 juurde)

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 19. mai 1959. a. ülesandele NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee seletab:

Endistele sulastele ja väikeettevõtetes (tööliste arvuga kuni 10

inimest) töötanud isikutele võib pensioni määramiseks puudujääva tööstaaži osa aja eest kuni nõukogude võimu kehtestamiseni kindlaks teha tunnistajate seletustega, rakendamata NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Töötasu Komitee 4. juuni 1958. a. seletuse nr. 10 punktis 3 ettenähtud eeskirja.

Rajoonide (linnade) tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede juures asuvad pensionide määramise komisjonid teevad staaži sulasena või väikeettevõtte töölisena või teenistujana kindlaks tunnistajate seletuste alusel, kes isiklikult teavad avaldaja sellest tööst, pärast tunnistajate seletuste õigsuse kontrollimist avaldaja märgitud töökoha asukoha küla, alevi, linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee poolt üldsuse osavõtul.

PENSIONI MÄÄRAMISE KORRAST SEOSES ÜHELT PENSIONILT TEISELE ÜLEMINEKUGA

(«Komitee» 19. augusti 1959. a. seletus «Määrustiku» punkti 159 juurde)

Üleminekul ühelt pensionilt teisele (näiteks invaliidsuspensionilt või pensionilt väljateenitud aastate eest vanaduspensionile) tuleb juhinduda «Määrustiku» punktist 159. Punkti 190 ei tule rakendada.

Töötasu pensioni arvutamiseks, millele pensionär soovib üle minna, määratakse kindlaks «Määrustiku» punktide 122 ja 123 järgi.

Pensionäri soovil võib pensioni uuel alusel arvutada töötasust, millest oli varem väljamakstav pension määratud või hiljem ümber arvutatud (pensionitoimikus olevate töötasu dokumentide järgi).

PENSIONIDE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE KORRAST MINISTEERIUMIDE JA KESKASUTUSTE SÖJAVÄESTATUD VALVE TÖÖTAJATELE, KEDA EI HÖLMA RIIKLIK SOTSIAALKINDLUSTUS

(«Komitee» 27. aprilli 1961. a. seletus «Määrustiku» punkti 7 juurde)

(Väljavõte)

1. «Määrustiku» punktiga 7 kehtestatud pensionide määramise kord laieneb kõigile ministeeriumide ja ametkondade sõjaväestatud valve töötajatele, keda ei hõlma riiklik sotsiaalkindlustus, sealhulgas keskmise ja vanema juhtiva koosseisu isikutele.

USUORGANISATSIOONIDE TÖÖLISTELE JA TEENISTUJATELE PENSIONIMÄÄRA ARVUTAMISE KORRAST

(«Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaadi 7. augusti 1961. a. seletus «Määrustiku» punkti 124 juurde)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee ja Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu sekretariaat seletavad:

Usuorganisatsioonide töölistele ja teenistujatele, kellele on laiendatud kehtiv tööseadusandlus, arvutatakse riiklikud pensionid tegelikust töötasust, kuid mitte kõrgemast kui riiklikes ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides samal kutsealal ja sama kvalifikatsiooniga töötavate tööliste ja teenistujate keskmisest töötasust (kohaliku tööstuse ja kommunaalmajanduse tööliste ametiühingu oblasti (krai) komitee andmeil, vabariikides, kus puudub oblastiline jaotus, selle ametiühingu vabariikliku komitee andmeil).

Usuorganisatsioonide töölistele ja teenistujatele enne käesoleva seletuse andmist määratud pensionid kuuluvad ümberarvutamisele ülaltoodud korras.

MÕNINGATE KATEGOORIADE TÖÖTAJATELE PENSIONI ARVUTAMISE KORRAST

(«Komitee» 27. juuli 1965. a. seletus «Määrustiku» punkti 124 juurde)

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 22. juuli 1965. a. ülesandele NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee seletavad:

1. Põllumajandussaaduste, metsikult kasvavate viljade, marjade, toidujäätmete, sekundaarse ja tooraine muude liikide koosseisulistele varujatele arvutatakse riiklikud pensionid tegelikust töötasust, kuid mitte enamast, kui poolteisekordsest töötasu arvestusmääradest, jäätisemüüjatele aga mitte enamast, kui poolteisekordsest kuupalgast, mis on kehtestatud NLKP Keskkomitee, NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja ÜAÜKN-i 15. juuli 1964. a. määrusega nr. 620, rakendades nende juurde kehtivaid koefitsiente ja juurde arvates lisandid töö eest Kaug-Põhja rajoonides ning Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtades (sekundaarse tooraine, toornahkade, toidujäätmete ja soolte varujate töötasu arvestusmäär 70 rubla, muude liikide tooraine ja saaduste varujatel — 65 rubla, jäätisemüüjate kuupalk — 60 rubla.)¹

2. Varemääratud pensionide suurusi käesoleva seletuse andmiseks ei vaadata.

MITTEKOOSSEISULISTELE KUNSTNIKELE PENSIONIDE ARVUTAMISE KORRAST

(«Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaadi 31. detsembril 1965. a. seletus «Määrustiku» punkti 124 juurde)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee ja Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu sekretariaat seletavad:

1. Kõigi erialade mittekoosseisulistele kunstnikele ja graafikutele, kes teenindavad ühte või mitut ettevõtet (asutust, organisatsiooni), arvutatakse pension kogu tegelikust töötasust, kuid mitte kõrgemast kui 200 rubla.

2. Varem määratud pensionid arvutatakse ümber vastavalt käesolevale seletusele pensionäri avalduse alusel.

TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE KESKMISE PÄEVATASU ARVUTAMISE KORRAST SEOSES KAHE TÄIENDAVA PUHKEPÄEVA — 8. MÄRTSI JA 9. MAI KEHTESTAMISEGA

(«Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaadi 25. märtsi 1966. a. seletus nr. 5/8)

Seoses saabuvate järelepärimistega tööliste ja teenistujate keskmise päevatasu arvestamise korra kohta kahe täiendava puhkepäeva — 8. märtsi ja 9. mai kehtestamisega NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. aprilli ja 8. mai 1965. a. seadlustega, NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee ja Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu sekretariaat seletavad:

Tööliste ja teenistujate keskmine päevatasu arvutatakse kuu keskmise töötasu jagamisega 25,4 päevale.

Nimetatud korda rakendatakse arvates 1. jaanuarist 1966. a. neil juhtudel, kui kehtiva seadusandlusega on ette nähtud keskmise päevatasu arvutamine lähtudes 25,6 päevast.

¹ «Komitee» 9. jaanuari 1968. a. määruse nr. 5 redaktsioonis. Vastavalt sellele määrusele rakendatakse nimetatud töötasu arvestusmäärasid ja kuupalku 1. jaanuarist 1968. a. uute pensionide määramisel, samuti kehtivas seadusandluses ettenähtud juhtudel pensionide ümberarvutamisel.

PENSIONIDE MÄÄRAMISEKS KESKMISE KUUTÖÖTASU ARVUTAMISE KORRAST

(«Komitee» 27. juuli 1967. a. seletus «Määrustiku» punkti 122
juurde)

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 26. juuli 1967. a. üles-
andele NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee
seletab:

1. Pensionide määramiseks keskmise kuutöötasu arvutamisel ei arvestata ning asendatakse teiste kuudega ainult need kuud, mil-
lal tööle mitteilmumine leidis aset haiguse, korralise puhkuse tõttu
või teistel kehtivas seadusandluses ette nähtud töölt vabastamise
juhtudel.

Kuud, mille jooksul töötaja tegelikult ei töötanud või ei tööta-
nud täit tööpäevade arvu teistel põhjustel, võetakse arvesse ning
teiste kuudega ei asendata.

2. Varem määratud pensione seoses käesoleva seletuse andmi-
sega ümber ei arvutata.

TOOTMIS- JA KUTSEALADE LOETELU, MILLISTEL TÖÖTAMINE ANNAB TEKSTIILIETTEVÖTETE NAISTÖÖLIS- TELE ÕIGUSE VANADUSPENSIONILE 50-AASTASEKS SAAMISEL JA NENDEL KUTSEALADEL VÄHEMALT 20-AASTASE TÖÖSTAAŽI OLEMASOLU KORRAL, RAKENDAMISEST

(«Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaadi 7. detsembri 1967. a.
seletus nr. 10/35)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee
ja Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu sekretariaat seletab:

1. Õigus saada vanaduspensioni 50-aastaseks saamisel on keh-
testatud tekstiilitööstuse ettevõtete naistöölistele, sõltumata nende
ettevõtete ametkondlikust alluvusest.

2. Peale tekstiilitööstuse ettevõtete naistööliste on õigus soo-
dustatud tingimustel vanaduspensionile kunst- ja sünteetilise kiu
ettevõtete tekstiilitsehhide naistöölistel, samuti metallikangrutel-
naistel metallvõrkude tootmisel, sõltumata sellest, millises ettevõt-
tes see tootmine on organiseeritud.

3. Tootmis- ja kutsealade nimekirjade järgi, millistel töötamine
annab tekstiilitööstuse ettevõtete naistöölistele õiguse saada vana-
duspensioni 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase töö-
staažiga nendel kutsealadel, pension määratakse samade kutse-

alade, milliseid (vastavalt lisale¹) kuni 1959. a. kehtinud tariifi-kvalifikatsiooni teatmikes nimetati teisiti, naistöölitele.

4. Kutsealade, mis varem kandsid kohalikke nimetusi, samasuse nimekirjas ettenähtud kutsealadega määravad kindlaks NSV Liidu ministeeriumid ja keskasutused, nende puudumisel aga vabariiklikud ministeeriumid ja keskasutused, kelle taotlusel NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee annab vajalikel juhtudel seletusi liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumidele.

5. Nimekirjas on antud kutsealade üldnimetused, näiteks: ketrajad, kangrud, mahavõtjad. Seetõttu on õigus vanaduspensionile soodustatud tingimustel nende kutsealade kõigi nimetustega naistöölistel, s. o. mitte ainult ketrajatel, vaid ka nooremketrajatel, ketrajate käealustel ja abidel; mitte ainult kangrutel, vaid ka tagavarakangrutel; mitte ainult mahavõtjatel, vaid ka vanemmahavõtjatel.

¹ Käesolevas kogumikus lisa ei avaldata.

III. PENSIONID TEATUD KATEGOORIA TÖÖTAJATELE

OHVITSERIDE JA ÜLEAJATEENIJATE NING NENDE PERE- KONNALIIKMETE PENSIONIDEST

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 2. jaanuari 1957. a. määrus nr. 1 —
СП СССР 1957 г., № 3, ст. 23)

(Väljavõte)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Kui kooskõlas NSV Liidu RKN-i 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 teenistustasust arvatud invaliidsuspension ohvitseridele ja üleajateenijatele või pension toitjakaotuse puhul nende perekondadele on väiksem pensionist, mis arvatud märgitud teenistustasuga võrdsest töötasust «Riiklike pensionide seaduse» järgi seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele, määratakse pension ohvitseridele ja üleajateenijatele ning nende perekondadele «Riiklike pensionide seadusega» ettenähtud korras ja suuruses.

2. Laiendada ohvitserikoosseisu isikutele, üleajateenijatele ning nende perekondadele NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku» punkti 27 alapunkti «b», punktide 58, 60, 61, 63, 64, 67, punkti 68 alapunktide «b» ja «c» ja punkti 180 kehtivus.

3. Kehtestada, et pensionäridele ohvitseride ja üleajateenijate hulgast, kes saavad invaliidsuspensiooni ja on pärast pensioni määramist töötanud vähemalt kaks aastat töölisena, teenistujatena või töönduskooperatsiooni artellide liikmetena, võivad nende soovil sotsiaalkindlustuse organid määrata pensioni alustel, mis on kehtestatud töölistele ja teenistujatele. Seejuures pensionäridele, kes on invaliidistunud lahingutes NSV Liidu kaitsel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse, samuti rindel haigestumise tagajärjel, pension määrata normides, mis on kehtestatud töövigastuse tagajärjel invaliidistunud töölistele ja teenistujatele.

NSV Liidu Kaitseministeeriumi poolt määratud pensioni välja-
maksmine märgitud isikutele lõpetada sotsiaalkindlustuse organite
poolt pensioni määramise päevast. (NSV Liidu Ministrite Nõu-
kogu 27. mai 1957. a. määruse nr. 582 sõnastuses.)

4. Laiendada käesoleva määruse kehtivust NSV Liidu Siseministeeriumi ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee ohvitseridele, üleajateenijatele ja juhtivale koosseisule, samuti nende perekondadele.

5. NSV Liidu Kaitseministeeriumi, NSV Liidu Siseministeeriumi ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee pensionäridele, kes saavad invaliidsuspensiooni või toitjakaotuspensiooni ning omavad käesoleva määruse järgi õigust suuremale pensionile, suurendatakse pensionid pensioni määramise päevast arvates, kuid mitte varem kui 1. oktoobrist 1956.

Kehtestada, et käesolev määrus laiendatakse ka isikutele, kes varemkehtinud seadusandluse alusel ei omanud õigust pensionile, kuid käesoleva määruse alusel niisuguse õiguse omandavad. Seejuures pensionid määratakse pensioni taotlemise päevast, kuid mitte varem kui käesoleva määruse väljaandmise päevast.

6. Anda NSV Liidu kaitseministrile, NSV Liidu siseministrile ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee esimehele õigus mitte rakendada NSV Liidu Ministrite Nõukogu 24. septembri 1953. a. määrusega nr. 2509 ja 8. juuni 1955. a. määrusega nr. 1102 kehtestatud kitsendusi pensionilisel kindlustamisel üksikute sõjaväelaste suhtes, kes on vabastatud sõjaväelase auastet diskrediteerivate tegude eest, või on karistatud toimepandud kuritegude eest ja karistuse ära kandnud või vabastatud amnestia alusel, kui neilt pole ära võetud sõjaväelist auastet.

KIRJANIKE, HELILOOJATE JA KUJUTAVA KUNSTI ALAL TÖÖTAJATE NING NENDE PEREKONNALIHKMETE PENSIONILISEST KINDLUSTAMISEST

*(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 7. augusti 1957. a. määrus nr. 946 —
СП СССР 1957 г., № 10, ст. 106)*

Kirjanike, heliloojate ja kujutava kunsti alal töötajate, kes on NSV Liidu Kirjanike Liidu, NSV Liidu Heliloojate Liidu, NSV Liidu Kunstnike Liidu liikmed, samuti nende perekonnaliikmete pensionilise kindlustamise parandamiseks NSV Liidu Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Kehtestada, et kirjanikele, heliloojatele ja kujutava kunsti alal töötajatele, kes on loominguliste liitude liikmed, vanaduspensiooni ja invaliidsuspensiooni, nende perekonnaliikmetele aga toitjakaotuspensiooni määratakse normides ja korras, mis on NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinni-

tatud «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga» ette nähtud töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele.

2. Loominguliste liitude liikmetele pensionide määramisel, samuti nende perekondadele pensioni määramisel arvata tööstaaži hulka kirjanike, heliloojate, kujutava kunsti alal töötajate kogu loomingulise tegevuse aeg, arvates antud autori teose avaldamise või esmakordse avaliku esitamise või avaliku väljapaneku päevast, samuti «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku» punktides 108—114 märgitud perioodid.

Loomingulise tegevuse staaž määratakse kindlaks NSV Liidu või liiduvabariikide loominguliste liitude juhatuste sekretariaatide määrustega.

3. Loominguliste liitude liikmetele, samuti nende perekondadele arvutada pension viimase 12 kuu jooksul või mis tahes järjest 5 aasta jooksul viimase 10 aasta kestel enne pensionitaotlemist saadud keskmisest töötasust (autoritasust). Keskmise töötasu tehakse kindlaks märgitud ajavahemikel saadud töötasu (autoritasu) üldsumma jagamisel vastavalt 12-le või 60-le.

Loominguliste liitude liikmetele, kes samaaegselt töötavad töölistena või teenistujatena, arvutatakse pension nende soovil kas autoritasust või töölisena või teenistujana saadud töötasust.

4. Anda NSV Liidu Kirjanike Liidule, NSV Liidu Kunstnike Liidule ja NSV Liidu Heliloojate Liidule õigus algatada NSV Liidu Ministrite Nõukogu 14. novembri 1956. a. määrusega nr. 1475 kinnitatud «Personaalpensionide määrustikuga» ettenähtud korras personaalpensionide määramise taotlusi väljapaistvatele kirjanikele, heliloojatele ja kujutava kunsti alal töötajatele, kes on nende loominguliste liitude liikmed.

5. Käesolev määrus hakkab kehtima alates 1. septembrist 1957.

6. Kõrgendada 1. septembrist 1957 loominguliste liitude liikmeteks olevate kirjanike, heliloojate ja kujutava kunsti alal töötajate ja nende perekonnaliikmete pensione, mis olid määratud liiduvabariikide seadusandluse alusel enne käesoleva määruse väljaandmist, «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga» kehtestatud määradeni, kui märgitud pensionärid kooskõlas käesoleva määrusega omavad õiguse suuremale pensionile.

7. Määrata, et käesoleva määrusega ettenähtud pensionid maksakse riigieelarvest.

**LOOMINGULISTE LIITUDE LIIKMETE ÕIGUSEST
PENSIONILE NSV LIIDU MINISTRITE NÕUKOGU
7. AUGUSTI 1957. A. MÄÄRUSE NR. 946 ALUSEL**

(«Komitee» 26. märtsi 1959. a. seletus)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee
seletab:

Kriitikutel-kirjandusteadlastel, tõlkidel, kriitikutel, kunstiteadlastel, muusikateadlastel, muusikakriitikutel ja teistel loomingu-
liste liitude: NSV Liidu Kirjanike Liidu, NSV Liidu Heliloojate
Liidu, NSV Liidu Kunstnike Liidu liikmetel on õigus pensionile
kooskõlas NSV Liidu Ministrite Nõukogu 7. augusti 1957. a. mää-
rusega nr. 946.

**NSV LIIDU KINEMATOGRAFISTIDE LIIDU LIIKMETE JA
NENDE PEREKONNALIHKMETE PENSIONILISE
KINDLUSTAMISE KOHTA**

*(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 11. jaanuari 1966. a. määrus
nr. 23 — ЦП СССР 1966 г., № 2, cr. 15)*

NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrab:

Laiendada NSV Liidu Kinematografistide Liidu liikmetele (kes
ei ole ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide koosseisulised töö-
tajad) ja nende perekondadele NSV Liidu Ministrite Nõukogu
7. augusti 1957. a. määruse nr. 946 «Kirjanike, heliloojate ja kaju-
tava kunsti alal töötajate ning nende perekonnaliikmete pensionili-
sest kindlustamisest» kehtivust.

**NSV LIIDU KIRJANIKE LIITU MITTEKUULUVATE
LITERAATIDE JA NENDE PEREKONNALIHKMETE
PENSIONILISE KINDLUSTAMISE KOHTA**

*(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 15. juuni 1967. a. määrus nr. 540 —
ЦП СССР 1967 г., № 15, cr. 98)*

NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrab:

Laiendada literaatidele, kes ei ole NSV Liidu Kirjanike Liidu
liikmed, vaid kuuluvad kultuuriala töötajate ametiühingusse ning
on ühendatud literaatide kutsekomiteedesse, ja nende perekonda-
dele NSV Liidu Ministrite Nõukogu 7. augusti 1957. a. määruse
nr. 946 «Kirjanike, heliloojate ja kujutava kunsti alal töötajate ning
nende perekonnaliikmete pensionilisest kindlustamisest» kehtivust.

KOLHOOSI ESIMEESTE, SPETSIALISTIDE JA MEHHA- NISAATORITE RIIKLIKU PENSIONILISE KINDLUSTAMISE JA SOTSIAALKINDLUSTUSE KOHTA

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. juuli 1964. a. määrus nr. 622 —
СП СССР 1964 г., № 13, ст. 89)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrab:

1. Kehtestada, et kolhoosi esimeestele, kolhoositootmise kõigis lülides omal erialal töötavatele spetsialistidele, kellel on kõrgem või kesk-eriharidus, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajatele, mehhanisaatoritele (traktoristidele-masinistidele, traktoristidele, kombaineritele, autojuhtidele, statsionaarsetel seadmetel töötavatele masinistidele, treialitele, lukkseppadele, motoristidele, raadiooperaatoritele, elektrikutele ja teistele isikutele, kellel on tootmisalane kvalifikatsioon ja kes remondivad või hooldavad tehnikat) määratakse vanadus- ja invaliidsuspensiooni ning nende perekonnaliikmetele toitjakaotuspensiooni NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1965. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga» tööliste, teenistujatele ja nende perekondadele ettenähtud normides ja korras.

Arvata nimetatud isikute tööstaaži hulka neile kooskõlas käesoleva määrusega pensionide määramisel kogu kolhoosis töötamise aeg.

Seejuures võib kolhoosi esimeestele ettenähtud vanaduspensiooni määrata kolhoosiliikmetele, kes on töötanud viimase kümne aasta jooksul enne pensioni taotlemist vähemalt viis aastat kolhoosi esimehe ametikohal. Mehhanisaatoritele määratakse pension sel juhul, kui vähemalt pool pensioni määramiseks nõutavast tööstaažist langeb töötamisele ülalnimetatud kutsealadel kolhoosides, sovhoosides ning muudes riiklikes põllumajanduslikes ettevõtetes ja organisatsioonides.

2. Kehtestada, et käesoleva määruse punktis 1 nimetatud isikutele makstakse ajutise töövõimetuse toetust, samuti võimaldatakse muid riikliku sotsiaalkindlustuse korras ettenähtud kindlustamise liike tööliste ja teenistujatele ettenähtud normide järgi.

3. Teha NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklikule Töö ja Töötasu Komiteele ülesandeks kooskõlastatult UAÜKN-iga kahenädalase tähtaja jooksul kinnitada käesoleva määruse rakendamise juhend.

4. Käesolev määrus jõustub 1. oktoobrist 1964.

**NSV LIIDU MINISTRITE NÕUKOGU 20. JUULI 1964. A.
MÄÄRUSE NR. 622 «KOLHOOSI ESIMEESTE, SPETSIALIS-
TIDE JA MEHHAANISAATORITE RIIKLIKU PENSIONILISE
KINDLUSTAMISE JA SOTSIAALKINDLUSTUSE KOHTA»
RAKENDAMISE KORRA JUHEND**

*(Kinnitatud «Komitee» ja ÜAUKN-i presiidiumi 31. juuli 1964. a.
määrusega nr. 343/P-16)*

I. Üldsätted

1. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. juuli 1964. a. määrusega nr. 622 on kehtestatud riiklik pensioniline kindlustus ja riiklik sotsiaalkindlustus järgmistele isikutele kolhooside, sealhulgas ka kalurikolhooside, liikmete hulgast:

- a) kolhoosi esimeestele;
- b) kolhoositootmise kõigis lüfides erialal töötavatele spetsialistidele, kellel on kõrgem või kesk-eriharidus;¹
- c) kolhooside pea- (vanem-) raamatupidajatele;
- d) mehhanisaatoritele (traktoristidele-masinistidele, traktoristidele, kombaineritele, autojuhtidele, statsionaarsetel seadmetel töötavatele masinistidele, treialitele, lukkseppadele, motoristidele, raadiooperaatoritele, elektrikutele ja teistele isikutele, kellel on tootmisalane kvalifikatsioon ning kes remondivad või hooldavad tehnikat²;
- e) ülalnimetatud isikute perekonnaliikmetele — toitja kaotuse puhul.

2. Kolhoosi tootmistöö (punkti I alapunkt «b») hulka ei kuulu töö kolhoosi kultuur-elukondlikes asutustes (lastesõimedes, sööklates, vanadekodudes, saunades, pesumajades, raamatukogudes, klubides jm.).

3. Kolhooside vanemraamatupidajad kuuluvad käesoleva juhendi punkti I alapunktis «c» ettenähtud isikute ringi, kui kolhoosis puudub pearaamatupidaja ametikoht.

4. Tootmiskvalifikatsiooni omavate isikute hulka (punkti I alapunkt «d») kuuluvad tootmislikel kutsealadel tehnika remondi ja hooldamisega tegelevad kolhoosiliikmed: sepad, vasesepad, elektrikeevitajad, kaptendid, mehaanikud, traalmeistrid jt.

5. Käesoleva juhendi punkti I alapunktides «a», «b», «c» ja «d» nimetatud isikutele on õigus riiklikele pensionidele, toetustele ja teistele riikliku sotsiaalkindlustuse liikidele, kui nad pensioni, toetuse

¹ Edaspidi nimetatakse käesolevas juhendis lühendatult «kolhoosispetsialistid».

² Edaspidi nimetatakse käesolevas juhendis lühendatult «kolhoosimehhanisaatorid».

või muu kindlustusliigi taotlemise ajal on kolhoosiliikmed, nimetatud isikute perekonnaliikmetel — kui toitja oli surmapäeval kolhoosiliige.

II. Pensioniline kindlustus

6. Kolhoosi esimeeste, kolhoosispetsialistide, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajate ja kolhoosimehhanisaatorite, samuti toitja kaotuse puhul nende perekonnaliikmete pensioniline kindlustamine toimub NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga»¹ tööliste ja teenistujatele ettenähtud määrades ja korras, kinni pidades käesoleva juhendi eeskirjadest.

7. Vanaduspensionid vastavalt käesolevale juhendile määratakse:

a) kolhoosi esimeestele — kui kolhoosiliige töötas viimase kümne aasta jooksul enne pensioni taotlemist vähemalt 5 aastat kolhoosiesimehe ametikohal, sõltumata viimase töö iseloomust kolhoosis;

b) kolhoosispetsialistidele ja kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajatele — kui viimaseks tööks enne pensioni taotlemist oli käesoleva juhendi punkti 1 alapunktides «b» ja «c» ettenähtud töö;

c) kolhoosimehhanisaatoritele — kui vähemalt pool pensioni määramiseks vajalikust tööstaažist langeb tööle käesoleva juhendi punktis 1 ettenähtud kutsealadel ja ametikohtadel kolhoosides, sovhoosides ning teistes riiklikes põllumajanduslikes ettevõtetes ja organisatsioonides.

8. Invaliidsuspensionid üldhaigestumise tagajärjel vastavalt käesolevale juhendile määratakse:

a) kolhoosi esimeestele — kui viimaseks tööks enne invaliidistumist oli töö kolhoosi esimehe ametikohal, või sellest tingimusest sõltumata, kui kolhoosiliige töötas viimase kümne aasta jooksul enne pensioni taotlemist vähemalt 5 aastat kolhoosi esimehe ametikohal;

b) kolhoosispetsialistidele ja kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajatele — kui viimaseks tööks enne invaliidistumist oli käesoleva juhendi punkti 1 alapunktides «b» ja «c» ettenähtud töö;

c) kolhoosimehhanisaatoritele — kui vähemalt pool pensioni määramiseks vajalikust tööstaažist langeb tööle käesoleva juhendi punktis 1 ettenähtud kutsealadel ja ametikohtadel kolhoosides, sovhoosides ning muudes riiklikes põllumajanduslikes ettevõtetes ja organisatsioonides.

9. Invaliidsuspensionid töövigastuse tagajärjel määratakse,

¹ Edaspidi nimetatakse käesolevas juhendis «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikku» lühendatult «Määrustik».

kui invaliidsuse põhjustanud õnnetusjuhtum leidis aset töötamise ajal käesoleva juhendi punktis 1 ettenähtud kutsealadel või ametikohtadel. Seejuures rakendatakse «Määrustiku» punkti 33 eeskirju.

10. Kolhoosi esimeeste, kolhoosispetsialistide, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajate ja kolhoosimehhanisaatorite perekondadele määratakse surnud toitja pealt pension, kui toitjal oleks olnud õigus invaliidsuspensionile tema töövõimetuks tunnistamise puhul.

11. Kolhoosi esimeeste, kolhoosispetsialistide, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajate ja kolhoosimehhanisaatorite hulgast surnud pensionäride perekondadele määratakse toitjakaotuspension, kui toitja sai pensioni vastavalt käesolevale juhendile.

12. Üldise tööstaaži hulka, mis annab õiguse pensionile, arvatakse kogu töötatud aeg nii antud kui ka teistes kolhoosides.

13. Üldise tööstaaži hulka arvatakse samuti töötamine töölisena või teenistujana ja muu tegevus, mis vastavalt «Määrustikule» arvatakse staaži hulka tööliste ja teenistujatele pensioni määramisel.

14. Pensioni arvutamisel vastavalt «Määrustiku» punktile 122 võetakse keskmine kuutöötasu pensioni taotlemisele eelnenud viimase töötatud kalendriaasta eest ning tehakse kindlaks selle kalendriaasta töötasu üldsumma jagamise teel kaheteistkümnega.

Kui pensioni taotleja on kolhoosiliige vähem kui üks kalendriaasta, arvutatakse keskmine kuutöötasu kogu töötatud aja eest saadud töötasu jagamise teel kolhoosiliikmeks oleku kuude arvuga.

15. Pensioni arvutamisel vastavalt «Määrustiku» punktidele 123 või 125 tehakse keskmine kuutöötasu kindlaks järjest 5 kalendriaasta või 2 kalendriaasta töötasu üldsumma jagamise teel vastavalt kuuekümne või kahekümne neljaga.

16. Keskmise kuutöötasu hulka, millest arvutatakse pension, arvatakse kõik töötasu liigid töö eest kolhoosis, sealhulgas naturaaltasu. Seejuures arvestatakse naturaaltasu riiklike kokkuostuhindade järgi.

Kui osa aega, mille eest arvutatakse keskmine kuutöötasu, langeb tööle töölisena või teenistujana, arvestatakse töötasu selle töö eest «Määrustikuga» kehtestatud eeskirjade kohaselt.

17. Pensionäridele, kes pärast pensioni määramist jäävad kolhoosiliikmeteks, rakendatakse «Määrustikuga» tööliste ja teenistujate hulgast pensionäridele-kolhoosiliikmetele kehtestatud pensionide maksmise korda, sõltumata töötasust töö eest kolhoosis.

Pensionäri tööleasumisel töölisena või teenistujana makstakse pensioni tööliste ja teenistujatele kehtestatud korras.

18. Kolhoosi esimeestele, kolhoosispetsialistidele, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajatele ja kolhoosimehhanisaatoritele, kes varem töötasid töolistena või teenistujatena allmaatöödel, tervistkahjustavate töötingimustega töödel või kuumades tsehhides, samuti teistel raskete töötingimustega töödel ning kellel on niisugustel töödel küllaldane staaž soodustatud tingimustel ja soodustumää-

rades pensionide määramiseks, määratakse nimetatud pensionid, kinni pidades «Määrustikuga» ja käesoleva juhendiga kehtestatud eeskirjadest.

19. Kolhoosi esimeestele, kolhoosispetsialistidele, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajatele ja kolhoosimehhanisaatoritele, samuti nende perekonnaliikmetele määratakse osalise staažiga pensionid «Määrustikuga» kehtestatud eeskirjade ja normide järgi, kinni pidades käesoleva juhendiga ettenähtud tingimustest. Nimelt kolhoosi esimeestele, kellel ei ole küllaldast tööstaaži täispensioni määramiseks, määratakse vanaduspension, kui nad viimase kümne aasta jooksul enne pensioni taotlemist vähemalt 5 aastat on töötanud kolhoosi esimehe ametikohal ning kellel on olemas muud «Määrustikuga» ettenähtud tingimused; kolhoosimehhanisaatoritele määratakse osalise staažiga vanaduspension, kui selle pensioni määramiseks vajalikust 5 tööaastast vähemalt pool langeb tööle käesoleva juhendi punktis 1 loetletud kutsealadel või ametikohtadel.

Kolhoosimehhanisaatoritele ja nende perekonnaliikmetele pensionide arvutamisel proportsionaalselt olemasolevale tööstaažile arvestatakse tööd kolhoosis kutsealadel või ametikohtadel, mis ei ole ette nähtud käesoleva juhendi punktis 1, sellises ulatuses, mis ei ületa tööstaaži kolhoosi esimehe, kolhoosispetsialisti, kolhoosi pea-(vanem-)raamatupidaja või kolhoosimehhanisaatori ametikohtadel või kutsealadel.

III. Riiklik sotsiaalkindlustus

20. Kolhoosi esimeeste, kolhoosispetsialistide, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajate ja kolhoosimehhanisaatorite riikliku sotsiaalkindlustuse juhtimist (eelarvete kinnitamine, toetuste määramine, sanatoorse ja kuurordiravi organiseerimine, pioneerilaagrites laste suvepuhkuse organiseerimine, muude sotsiaalkindlustusalaste ürituste korraldamine) teostavad ametiühinguorganid ÜAÜKN-i poolt kehtestatud korra kohaselt).

21. Kolhoosi esimeestele, kolhoosispetsialistidele, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajatele ja kolhoosimehhanisaatoritele riikliku sotsiaalkindlustuse toetuste määramine, arvutamine ja väljamaksmine toimub kooskõlas ÜAÜKN-i presiidiumi 5. veebruari 1955. a. määrusega kinnitatud «Riikliku sotsiaalkindlustuse toetuste määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga», kinni pidades järgmistest eeskirjadest:

a) toetus arvutatakse kolhoosi esimehe, kolhoosispetsialisti, kolhoosi pea-(vanem-)raamatupidaja ja kolhoosimehhanisaatori tegeiikust töötasust töö eest kolhoosis, kuid ajutise töövõimetuse toetuse arvutamisel arvestatakse kõigil juhtudel (välja arvatud töövigastus või kutsehaigus, samuti rasedus- ja sünnitustoetused) tegelikku päevatöötasu mitte suuremas summas kui kahe vahetuse töönormi

täitmise tasu — tükitöölistele, või mitte üle kahe päeva tariifse töö-
tasu — päevatöölistele, kalapüügiga tegelevatele kalurikolhoosi liik-
metele — mitte üle kahekordse antud kvartali plaanilise keskmise
päevasissetuleku;

b) toetuse arvutamisel viiakse naturaaltasu osa üle rahaliseks
tasuks riiklikes kokkuostuhindades;

c) kui töötasule on kehtestatud lisatasu maksmine seoses too-
dangu realiseerimisega, arvutatakse kuni töötasu ümberarvutuse
päevani asetleidnud töövõimetuse (rasedus- ja sünnitus-)toetus kol-
hoosiliikme tegelikust töötasust, mida ta sai kuni töövõimetuse
(rasedus- ja sünnituspuhkuse) päevani; varem väljamakstud töö-
tasule lisatasu saamisel tehakse toetuse ümberarvestus;

d) kui kolhoosi esimehele, kolhoosispetsialistile, kolhoosi pea-
(vanem-)raamatupidajale ja kolhoosimehhanisaatorile ei maksta iga
kuu rahalist töötasu, vaid arvestatakse normipäevi, siis ajutise
töövõimetuse (rasedus- ja sünnituspuhkuse) puhul kuni normipäe-
vade eest tasu maksmiseni antakse toetust alammääras; normipäe-
vade eest tasu maksmisel tehakse toetuse ümberarvestus;

e) toetused kolhoosi esimeestele, kolhoosispetsialistidele, kol-
hooside pea- (vanem-)raamatupidajatele ja kolhoosimehhanisaatori-
tele määratakse ametiühingukomiteede sotsiaalkindlustuskomisjo-
nide poolt; kui kolhoosi ametiühingukomiteel ei ole sotsiaalkindlus-
tuskomisjoni, määratakse toetused kolhoosi ametiühingukomitee
poolt.

Toetusi maksab välja kolhoosi juhatus kolhoosi vahendite arvel;
need kulutused tagastatakse kolhoosile igas kvartalis kolhoosi- ja
sovhoositootmise valitsuse poolt selle valitsuse ametiühingukomi-
teele põllumajanduse ja varumise tööliste ja teenistujate ameti-
ühingu vabariikliku, krai- või oblastikomitee poolt kinnitatud sot-
siaalkindlustuse eelarve järgi assigneeritud summadest.

Toetuse väljamaksmise kulude tagastamist kalurikolhoosidele
teostab igas kvartalis toiduainete tööstuse tööliste ametiühingu
vabariiklik, krai- või oblastikomitee riikliku sotsiaalkindlustuse eel-
arve järgi assigneeritud summadest.

22. Kulutused toetuste väljamaksmiseks, mis on tehtud ameti-
ühinguorgani vastava otsuseta või eeskirjade rikkumisega, mis
määravad õiguse toetusele, toetuse suuruse, pideva tööstaži kind-
lakstegemise korra, toetuse arvutamise ja väljamaksmise korra, või
mis on tehtud ebaõigesti vormistatud dokumentide järgi, jäävad
kolhoosi kanda.

23. Kolhoosi juhatus on kohustatud iga kvartal hiljemalt aru-
andekvartalile järgneva kuu 5. kuupäeval esitama kolhoosi- ja sov-
hoositootmise valitsusele aruanded riikliku sotsiaalkindlustuse
arvel tehtud kulutuste kohta.

Kalurikolhoosid esitavad nimetatud aruanded toiduainete töös-
tuse tööliste ametiühingu vabariiklikule, krai- või oblastikomiteele.

Kolhoosi- ja sovhoositootmise valitsused on kohustatud esitama

hiljemalt aruandekvartalile järgneva kuu 8. kuupäevaks koondaruanded riikliku sotsiaalkindlustuse kulude kohta põllumajanduse ja varumise töölise ja teenistujate ametiühingu vabariiklikule, kraivi või oblastlikomiteele.

24. Haiguslehtede andmine kolhoosi esimeestele, kolhoosispetsialistidele, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajatele ja kolhoosimehhanisaatoritele toimub NSV Liidu RKN-i poolt 14. augustil 1937. aastal kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadi ja ÜAÜRN-i juhendi «Kindlustatuile haiguslehtede väljaandmise korrast» eeskirjade kohaselt.

IV. Pideva tööstaaži arvutamine

25. Kolhoosi esimeestele, kolhoosispetsialistidele, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajatele ja kolhoosimehhanisaatoritele ajutise töövõimetuse, raseduse ja sünnituse puhul ning lapse sünni puhul toetuste määramisel tehakse pidev tööstaaž kindlaks viimase pideva töö kestuse järgi antud kolhoosis.

Nimetatud isikute üleminekul kolhoosnikute üldkoosoleku nõusolekul tööle ühest kolhoosist teise pidev tööstaaž säilib, kui vaheaeg töös ei ületa ühte kuud (arvestamata sõiduaega uude elukohta).

26. Lisaks tööle kolhoosis arvatakse kolhoosi esimeeste, kolhoosispetsialistide, kolhooside pea-(vanem-)raamatupidajate ja kolhoosimehhanisaatorite pideva tööstaaži hulka:

a) teenistus NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus, partisaanisalkades viibimine, teenistus NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee, Ühiskondliku Korra Kaitse Ministeriumi¹ väeosades ja organites, kui nad asusid tööle kolhoosi 3 kuu jooksul tagavarateenistusse või erru arvamise päevast (arvestamata sõiduaega uude elukohta);

b) töötamine valitavatel ametikohtadel partei-, nõukogude, ametiühingu- ja komsomoliorganites, kui valitavalt ametikohalt vabanemise ja kolhoosiliikmeks vastuvõtmise vaheaeg ei ületa kolme kuud (arvestamata sõiduaega alalise elukohta);

c) töötamise aeg riiklikes ja kooperatiivsetes ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides kuni kolhoosiliikmeks vastuvõtmiseni; see aeg arvatakse pideva tööstaaži hulka samade eeskirjade järgi, mis on kehtestatud tööliste ja teenistujatele;

d) kaadri ettevalmistamise, kvalifikatsiooni tõstmise ja ümberkvalifitseerimise kursustel ja koolides õppimise aeg, kui kursustele või kooli suunamisele vahetult eelnes töö kolhoosiliikmena, töölisena või teenistujana, — tingimusel, et pärast õppimise lõpetamist

¹ Käesoleval ajal Siseministerium. — Koostajad.

hiljemalt ühe kuu jooksul (arvestamata sõiduaega alalisse elukohta) on asunud tööle kolhoosi.

27. Kolhoosi esimehe, kolhoosispetsialisti, kolhoosi pea- (vanem-) raamatupidaja ja kolhoosimehhanisaatori kolhoosi tööle tagasi-pöördumisel pärast vaheaega, mille põhjustas õppimine kõrgemas või kesk-eriõppeasutuses või aspirantuuris, säilitatakse pidev tööstaaz, kui vaheaeg õppeasutuse lõpetamise päevast kuni kolhoosi tööle tagasipöördumise päevani ei ületa kolme kuud.

Nimetatud õppeasutustes õppimise ning aspirantuuris viibimise aega pideva tööstaazi hulka ei arvata.

28. Kolhoosiliikmetele pideva tööstaazi määrab kindlaks kolhoosi juhatuse vastavalt töötamise kohta olemasolevatele dokumentidele.

Kolhoosiliikmetele ajutise töövõimetuse, rasedus- ja sünnitus-toetuste määramisel märgitakse pideva tööstaazi kestus haiguslehe vastavatesse lahtritesse ning tõestatakse kolhoosi esimehe allkirjaga ja pitseriga. Kolhoosi esimehe pideva tööstaazi kestus tõestatakse tema asetäitja allkirjaga, asetäitja puudumisel aga kolhoosi juhatuse ühe liikme allkirjaga.

29. Käesolev juhend jõustub 1. oktoobrist 1964.

Invaliidsuspensionide osas rakendatakse käesolevat juhendit nende kolhoosiliikmete suhtes, kes pärast 1. oktoobrit 1964 jätkasid töötamist kolhoosi esimeeste, kolhoosispetsialistide, kolhooside pea- (vanem-)raamatupidajate ja kolhoosimehhanisaatorite ametikohtadel ja kutsealadel.

Ajutise töövõimetuse (rasedus- ja sünnituspuhkuse) juhtudel, mis leiavad aset enne 1. oktoobrit 1964, antakse toetusi vastavalt käesolevale juhendile töövõimetuse (rasedus- ja sünnituspuhkuse) päevade eest alates 1. oktoobrist 1964.

IV. TÖÖSTAAŽ

RIIKLIKU SOTSIAALKINDLUSTUSE TOETUSTE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE KORRA MÄÄRUSTIK

(Kinnitatud ÜAÜKN-i presiidiumi 5. veebruari 1955. a. otsusega)
(Väljavõte)

128. Töölistele ja teenistujatele ajutise töövõimetuse toetuse, rasedus- ja sünnitustoetuse ning lapse sünnitoetuse määramisel tehakse pidev tööstaaž kindlaks viimase pideva töötamise kestuse järgi antud ettevõttes või asutuses. Pidev tööstaaž säilib vastavalt kehtivale seadusandlusele ka üleminekul teisele tööle järgmistel juhtudel:

a) Ühest ettevõttest või asutusest teise üleviimisel antud süsteemi kõrgemalseisva organi korraldusel või NSV Liidu Ministrite Nõukogu või liiduvabariigi ministrite nõukogu korralduse või määruse alusel, samuti ühest ettevõttest (asutusest, organisatsioonist) üleviimisel teise, sõltumata ametkondlikust alluvusest, ettevõtte (asutuse, organisatsiooni) juhatajate kokkuleppel; ratsionaliseerijate või leiutajate üleminekul teise ettevõttesse (organisatsiooni) ajutisele tööle seoses nende ettepanekute juurutamisega (ÜAÜKN-i presiidiumi 28. juuli 1961. a. otsuse sõnastuses);

b) Teisele tööle komandeerimisel ühiskondliku organisatsiooni (partei-, ametiühingu-, komsomoli-) otsusega;

c) Üleminekul teisele tööle seoses valitavale ametikohale valimisega;

d) Üleminekul tööle masina-traktorijaamadesse, spetsialiseeritud jaamadesse ning sovhoosidesse majandus-, nõukogude, partei-, ametiühingu- ja komsomoliorganisatsioonide lähetusel, samuti üleminekul tööle nimetatud jaamadesse ja sovhoosidesse omal soovil;

e) Üleminekul tööle masina-traktorijaamadesse või spetsialiseeritud jaamadesse, sovhoosidesse või teistesse ettevõtetesse seoses plaanipärase ümberasumisega teise maakohta ümberasumisorganite poolt väljaantud ümberasumispileti alusel, kui ümberasumisega seoses olev töövaheaeg ei ületa üht kuud (arvestamata asumiskohta sõiduks kuluvat aega);

f) Üleminekul konkursi korras professori või õppejõu ametikohale kõrgemas õppeasutuses või teaduslikule tööle teaduslikus uurimisasutuses, samuti loominguliste töötajate üleminekul teatrite ja kunstiliste kollektiivide koosseisulistele ametikohtadele.

Kõrgemate õppeasutuste professoritele, õppejõududele ja teaduslike uurimisasutuste teaduslikele töötajatele, kes on vabastatud töölt seoses nende mittevalimisega endisele ametikohale konkursi tagajärjel või nende mittevalimisega antud ametikohale uueks tähtajaks, säilitatakse pidev tööstaaž, kui vaheaeg töös ei ületa ühte kuud (ÜAÜKN-i presiidiumi 28. juuli 1961. a. ja 26. aprilli 1968. a. otsuste sõnastuses);

g) Kaug-Põhja rajoonides ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtades töötanud isikute teisele tööle asumisel pärast vallandamist seoses töölepingu lõppemisega, koosseisude koondamisega, ettevõtte, asutuse või organisatsiooni likvideerimisega, kui töövaheaeg ei ületa kahte kuud, arvestamata aega sõiduks alalise elukohta (ÜAÜKN-i presiidiumi 28. juuli 1961. a. otsuse sõnastuses);

h) Hooaegadevahelise palgata puhkuse ajal, kui töötaja antud ettevõttes töötas kogu eelmise hooaja, sõlmis töölepingu järgmiseks hooajaks ja ilmus tööle tähtajaks, mis oli määratud ettevõtte käskkirjas. Hooaegadevahelise puhkuse aega ei arvata pideva tööstaaži hulka.

Käesolev alapunkt kehtib neis rahvamajandusharudes, kus NSV Liidu Ministrite Nõukogu erimääruste ja -korralduste järgi on lubatud anda hooaegadevahelist palgata puhkust;

i) Tervishoiuorganite poolt arstidele ja meditsiiniõdedele kuni 4 kuuks antava palgata puhkuse korral suvel sanatooriumides, puhkekodudes ja pioneerilaagrites töötamiseks; see tööaeg arvatakse pideva tööstaaži hulka;

j) Tööle asumisel pärast vaheaega, mille põhjustas õppimine kõrgemas või kesk-eriõppeasutuses või aspirantuuris viibimine.

Õppeaega nimetatud õppeasutustes, samuti aspirantuuris viibimise aega ei arvata pideva tööstaaži hulka (ÜAÜKN-i presiidiumi 12. oktoobri 1956. a. otsuse sõnastuses);

k) Teisele tööle asumisel seoses vallandamisega koosseisude koondamise tõttu, ettevõtte (asutuse) likvideerimise või tööseisaku tõttu või vabanemisel valitavast ametist volituste lõppemisel, kui töövaheaeg kõigi nende põhjuste korral ei ületa ühte kuud.

Teisele tööle asumisel seoses vabanemisega haldusaparaadi koosseisust vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee 14. oktoobri 1954. a. ühismäärusele nr. 2150 säilib pidev tööstaaž, kui töövaheaeg ei kesta üle kahe kuu.

Teisele tööle üleminekul pärast juhtivast aparaadist vabanemist seoses tööstuse ja ehitustegevuse juhtimise ümberkorraldamisega pidev tööstaaž säilib, kui töövaheaeg ei kesta üle kolme kuu, arvestamata uude töökohta sõitmiseks kulunud aega. Samas korras säi-

litatakse pidev tööstaaž spetsialistidele ja teistele töötajatele, kes on vabanenud rahvamajanduse nõukogu aparaadist seoses tööstuse juhtimise organite süsteemi muutmisega (ÜAÜKN-i presiidiumi 29. oktoobri 1965. a. otsuse sõnastuses);

l) Teise maakohhta tööle asumisel seoses mehe (naise) sinna üleviimisega (ÜAÜKN-i presiidiumi 12. oktoobri 1956. a. otsuse sõnastuses);

m) Rasedate naiste ja kuni aastaste lastega emade üleminekul teisele töökohale elukoha järgi, samuti nende naiste uuesti tööleasumisel, kes lahkusid eelmisest töökohast seoses lapse sünniga või lapse lapsendamisega vahetult sünnitusmajast, kui töövaheaeg ei ületa üht aastat lapse sünnist arvates, töövaheaega tööstaaži hulka ei arvata (ÜAÜKN-i presiidiumi 2. novembri 1956. a. ja 26. aprilli 1968. a. otsuste sõnastuses);

n) Tööle asumisel pärast eelmisest töökohast vallandamist seoses vanaduspensionile minekuga, seoses invaliidsuse või haigusega (raviarsti otsuse põhjal, mis on kinnitatud peaarsti poolt), samuti tööle asumisel pärast ajutise töövõimetuse lõppemist, mis kestis üle 2 kuu ja tõi kaasa endisest töökohast vallandamise; aega, mille kestel tööline või teenistuja ei töötanud, ei arvata pideva staaži hulka (ÜAÜKN-i presiidiumi 12. oktoobri 1956. a. otsuse sõnastuses);

o) Tööle asumisel NSV Liidus pärast töölt vabanemist välismaal asuvatest NSV Liidu asutustest ja ettevõtetest või rahvusvahelistest organisatsioonidest, kui töövaheaeg ei ületa kahte kuud NSV Liitu tagasipöördumise päevast, arvestamata aega sõiduks töökohta.

Välismaal asuvatesse NSV Liidu asutustesse ja ettevõtetesse või rahvusvahelistesse organisatsioonidesse tööle suunatud töötajate perekonnaliikmetel, kes välismaal olles ei töötanud nimetatud asutustes, ettevõtetes või organisatsioonides, ei katkesta välismaal viibimine nende enne välismaale sõitu olnud pidevat tööstaaži tingimusel, kui nad pärast NSV Liitu tagasipöördumist asusid tööle kahe kuu jooksul, arvestamata sõiduaega töökohta.

Seda alapunkti rakendatakse pärast 22. märtsi 1955 välismaalt tagasipöördunud isikute suhtes (ÜAÜKN-i presiidiumi 7. aprilli 1956. a. otsuse sõnastuses);

p) Töölistele, kes on saabunud Põhja, Uraali, Siberi, Kaug-Ida, Kasahstani ja Donbassi rajoonides asuvatesse ettevõtetesse ja ehitustele ühiskondliku üleskutse korras (ÜAÜKN-i presiidiumi 11. jaanuari 1957. a. otsuse sõnastuses);

r) Tööle asumisel pärast vallandamist muudel mõjuvatel põhjustel, mis on ette nähtud NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrustega (ÜAÜKN-i presiidiumi 12. oktoobri 1956. a. ja 11. jaanuari 1957. a. otsuste sõnastuses);

s) Naistele, kes pärast maa-aluselt töölt vabastamist või pärast väljaõppe (ümbervälistseerimise) lõpetamist asuvad teisele tööle,

kui vaheaeg töös ei ületa kuut kuud (ÜAÜKN-i presiidiumi 21. septembri 1957. a. otsuse sõnastuses);

t) Tööle asumisel pärast vallandamist endiselt töölt: seoses töölepingu tähtaja möödumisega; varem sellel tööl töötanud töölise või teenistuja tööle ennistamise tõttu;

antud tööle kõlbmatuse selgumise tagajärjel; seoses sellega, et ettevõtte või asutus ei täida töölise või teenistuja töölevõtmisel endale võetud kohustusi tähtajaliselt sõlmitud lepingu järgi;

seoses kolimisega abikaasa elukohta; seoses sellega, et töötaja ei sooritanud töölevõtmise tingimustena seatud katset.

Käesolevas alapunktis märgitud juhtudel säilitatakse pidev tööstaaž tingimusel, kui tööle asutakse ühe kuu jooksul arvates vallandamise päevast (arvestamata sõiduaega elukohta pärast tähtajalise töölepingu lõppemist või seoses kolimisega abikaasa elukohta).

Käesolevas alapunktis ettenähtud pideva tööstaaži säilitamise korda ei laiendata isikutele, kes pärast vallandamist ülaltoodud põhjustel asusid uuele tööle enne 6. märtsi 1958 (ÜAÜKN-i presiidiumi 9. mai 1958. a. otsuse sõnastuses);

u) Tööle asumisel pärast omal soovil töölt vallandamist, kui töövaheaeg ei ületa ühte kuud (ÜAÜKN-i presiidiumi 16. augusti 1960. a. otsuse sõnastuses).

129. Üleminek teisele tööle seoses vallandamisega evakueerimise tõttu Suure Isamaasõja perioodil ei katkesta tööstaaži, kui töövaheaeg töölisena või teenistujana töötamisel ei ületanud kolme kuud (kaasa arvamata uude elukohta kolimise aega, naistel aga peale selle veel rasedus- ja sünnituspuhkuse aega).

130. Sõjaväelase sõjavangis viibimise aeg arvatakse pideva tööstaaži hulka kindlaksmääratud korras.

Viibimine Suure Isamaasõja ajal okupeeritud territooriumil ei katkesta staaži, kui antud töölise või teenistuja käitumise kohta okupatsiooni ajal ei ole kompromiteerivaid andmeid. Okupeeritud territooriumil viibimise aega ei arvata pideva tööstaaži hulka (ÜAÜKN-i presiidiumi 12. oktoobri 1956. a. otsuse sõnastuses).

131. NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus teenimise aeg, samuti maakaitseväes ja partisanisalkades viibimise aeg ei katkesta tööstaaži ning arvatakse pideva tööstaaži hulka, kui antud isik kolme kuu jooksul pärast sõjaväeteenistusest, maakaitseväest või partisanisalgast vabanemist (kaasa arvamata alalise elukohta sõitmise aega) asus tööle töölisena või teenistujana. Sama kehtib õppima asumisel kõrgemasse või kesk-eriõppeasutusse, aspirantuuri, kursustele, kvalifikatsiooni tõstmise, ümberkvalifitseerimise ja kaadrite ettevalmistamise kooli.

Kui isikul, kes on vabastatud sõjaväeteenistusest, tehakse kindlaks invaliidsus kolme kuu jooksul pärast vabastamist, arvatakse

NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus teenimise aeg, samuti maakaitseväes ja partisanisalkades olemise aeg pidevasse tööstaaži sõltumata vaheajast sõjaväeteenistusest, maakaitseväest või partisanisalgast vabanemise päeva ning tööle või õppima (kõrgemasse või kesk-eriõppeasutusse, aspirantuuri, kursustele, kvalifikatsiooni tõstmise, ümberkvalifitseerimise ja kaadri ettevalmistamise kooli) astumise päeva vahel.

Käesoleva punkti eeskirju rakendatakse nii nende isikute suhtes, kes enne sõjaväeteenistuse kutsumist või maakaitsevärke või partisanisalka astumist töötasid töolistena või teenistujatena, kui ka nende suhtes, kes enne seda ei töötanud (ÜAÜKN-i -18. jaanuari 1967. a. otsuse sõnastuses).

132. Pideva tööstaaži hulka arvatakse:

a) tööstuskoolides, raudteekoolides, vabriku-tehasekoolides ja teistes tehnilise kutsehariduse süsteemi kuuluvates koolides ning õppeasutustes õppimise aeg (ÜAÜKN-i presiidiumi 28. juuli 1961. a. otsuse sõnastuses);

b) kvalifikatsiooni tõstmise ja ümberkvalifitseerimise ning kaadri ettevalmistamise kursustel ja koolides õppimise aeg isikutel, kes vahetult enne kursustele või kooli suunamist töötasid töoliste või teenistujatena (ÜAÜKN-i presiidiumi 7. aprilli 1956. a. otsuse sõnastuses);

c) ebaõigest vallandamisest tingitud sunnitud tööluusi aeg, kui töötaja on tööle ennistatud.

133. Pideva töötamise aeg töönduskooperatsiooni artelli liikmena arvatakse pideva tööstaaži hulka, kui artelli ettevõtte üleandmisel riiklikule tööstusele endise artelli liige asub tööle töölise või teenistujana.

Tööndus- ja invaliidide artelli liikmetele, kes asusid tööle töoliste või teenistujatena, arvutatakse sõltumata üleminekuajast pidev tööstaaž nende artellis töötamise aja arvessevõtmisega selle korra kohaselt, mis on ette nähtud töoliste ja teenistujate ühest töökohast teise üleminekul (ÜAÜKN-i presiidiumi 12. oktoobri 1956. a. otsuse sõnastuses).

134. Paranduslikel töödel olemise aega (sõltumata karistuse kandmise kohast) üldise ning pideva tööstaaži hulka ei arvata.

Isikutele, kes olid paranduslikel töödel oma endisel töökohal, säilitatakse pidev tööstaaž (ÜAÜKN-i presiidiumi 28. juuli 1961. a. otsuse sõnastuses).

135. Pideva tööstaaži teeb riikliku sotsiaalkindlustuse toetuste määramisel kindlaks ettevõtte või asutuse administratsioon.

Ajutise töövõimetuse toetuse ning rasedus- ja sünnitustoetuse määramisel märgitakse pideva tööstaaži kestus (aastates, kuudes ja päevades) haiguslehe vastavasse lahtrisse ettevõtte või asutuse poolt selleks volitatud ametiisiku allkirjaga ja pitsoriga kinnitatult. Lapse sünnitoetuse määramisel märgitakse pideva tööstaaži

kestus (aastates, kuudes ja päevades) samasuguses korras perekonnaseisuaktide büroo poolt väljaantud sünnitunnistuse pöördele.

136. Ajutise töövõimetuse toetuse määramisel tehakse pidev tööstaaž kindlaks töövõimetuse tekkimise päevani, rasedus- ja sünnitustoetuse määramisel — raseduspuhkuse alguse päevani, lapse sünnitoetuse määramisel — lapse sündimise päevani.

137. Kui uuele töökohale asumisel, mille juures oli ette nähtud pideva tööstaaži säilimine, töötaja oli ajutiselt töövõimetu ning esitas selle kohta raviasutuse poolt raviarsti ja peaarsti allkirjade ning pitseriga varustatud õiendi, pikendatakse uuele töökohale asumise tähtaega vastavalt töövõimetuspäevade arvule. Kui uuele töökohale asumise aja jooksul tehti kindlaks töötaja invaliidsus, rakendatakse punktis 128 (alapunkt «n») märgitud eeskirju.

138. Pideva tööstaaži teeb kindlaks administratsioon vastavalt tööliste ja teenistujate tööraamatute sissekannetele. Pidevat tööstaaži, mis pole tõendatud tööraamatu sissekandega, saab tõendada ainult vastavalt vormistatud dokumentidega (õiendid, tõendid), mis on välja antud ettevõtte või asutuse juhataja allkirja ja pitseriga varustatult.

139. Tööstaaži kindlakstegemise õigsust administratsiooni poolt kontrollivad ametiühinguorganisatsioonid.

EELMISELT TÖÖKOHALT OMAL SOOVIK LAHKUNUD TÖÖLISTELE JA TEENISTUJATELE AJUTISE TÖÖVÕIMETUSE PUHUL MAKSTAVA TOETUSE KOHTA

(NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 25. jaanuari 1960. a. seadlus — Eesti NSV Teataja 1960, nr. 12, art. 47)

(Väljavõte)

Selleks, et edasiselt parandada tööliste ja teenistujatele ajutise töövõimetuse puhul toetuse maksmist, NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

2. Omal soovil töölt vallandatud tööliste ja teenistujatele säilitatakse pidev tööstaaž sel tingimusel, kui nad ühe kuu jooksul, arvates vallandamise päevast, asuvad uuele töökohale.

Pidev tööstaaž säilitatakse, olenemata teisele töökohale asumise ajast:

a) tööliste ja teenistujatele, kes on vallandatud seoses haigusega, invaliidsusega või siirdumisega vanaduspensionile;

b) isikutele, kes on katkestanud töö seoses vastuvõtmisega kõrgemasse või kesk-eriõppeasutusse või aspirantuuri;

c) isikutele, kes on töölt lahkunud seoses abikaasa üleviimisega tööle teise paikkonda;

d) rasedatele naistele ja kuni aastaseid lapsi omavaile emadele seoses nende üleminekuga tööle elukoha järgi;

e) isikutele, kes on vallandatud teistel mõjuvatel põhjustel, mis on ette nähtud NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrustes.

3. Lugada NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1956. aasta 25. aprilli seadluse «Töölise ja teenistujate kohtuliku vastutuse äramuutmise kohta ettevõtetest ja asutustest omavolilise lahkumise ning mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest» 6. punkt ja NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1957. aasta 31. jaanuari seadlus «NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1956. aasta 25. aprilli seadluse «Töölise ja teenistujate kohtuliku vastutuse äramuutmise kohta ettevõtetest ja asutustest omavolilise lahkumise ning mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest» 6. punkti muutmise kohta» jõu kaotatuks.

4. NSV Liidu Ministrite Nõukogul teha NSV Liidu valitsuse määrustes käesolevast seadlusest tulenevad muudatused.

5. Käesolev seadlus rakendada ellu 1. jaanuarist 1960.

NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI 25. JAANUARI 1960. A. SEADLUSE «EELMISELT TÖÖKOHALT OMAL SOOVI LAHKUNUD TÖÖLISTELE JA TEENISTUJATELE AJUTISE TÖÖVÕIMETUSE PUHUL MAKSTAVA TOETUSE KOHTA» TÄIENDAMISEST

*(NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 5. augusti 1960. a. seadlus
— NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja 1960, nr. 31, art. 288)*

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium o t s u s t a b:

1. Täiendada NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 25. jaanuari 1960. a. seadlust «Eelmiselt töökohalt omal soovil lahkunud tööliste ja teenistujatele ajutise töövõimetuse puhul makstava toetuse kohta» paragrahviga 6 järgmises sõnastuses:

«6. Kehtestada, et käesoleva seadluse §-s 2 ettenähtud pideva tööstaaži säilitamise korda rakendatakse ka enne 1. jaanuari 1960. a. aset leidnud omal soovil vallandamiste puhul.»

2. Väljamakstud ajutise töövõimetuse toetusi ja määratud pensione seoses käesoleva seadluse väljaandmisega ümber ei arvutata.

AMETIKOHTADEST, MILLISEL TÖÖTAMIST KODANLIKU VALITSUSE AJAL EI ARVATA TÖÖSTAAZI HULKA PENSIONI MÄÄRAMISEL

(Eesti NSV Ministrite Nõukogu 23. augusti 1956. a. määrus nr. 211)

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku» punktile 115 Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Tööstaaži hulka ei arvata töötamist järgmistel ametikohtadel endise kodanliku Eesti valitsuse ajal (kuni 21. juunini 1940):

a) riigivanem ja riigipresident;

b) riigivolikogu ja riiginõukogu esimehed, esimeeste asetäitjad, peasekretärid ja sekretärid, riigikogu asjadevalitseja, presidendi kantseleiülem, õiguskantsler ja nõunikud, riigisekretär, riigikantselei peasekretär, sekretär, nõunikud;

c) riikliku propaganda talituse juhataja, juhataja abid ja riikliku propaganda talituse vastutavad töötajad;

d) välissaatkondade saadikud, atašeed, konsulid, nõunikud, sekretärid;

e) peaminister, ministrid, ministriabid, ministeeriumi valitsuste, osakondade, ametite direktorid ja nende abid (juhatajad ja nende abid); riigikontrolör, peakontrolörid ja tema asetäitjad, riigikontrolli büroo juhatajad — vanemkontrolörid; tolliasjade juhataja, tolliülemad ja nende abid;

f) maavanemad (maakonnaavalitsuste esimehed), linnapead, nende abid, maakonna ja linnavalitsuse sekretärid, vallavanemad ja nende abid;

g) riigikohtu, kohtukoja, ringkonnakohtu, sõjaväe kõrgema kohtu (sõjaringkonnakohtu) kui ka nende osakondade esimehed, liikmed ja nende abid, jaoskonnakohtunikud, lisajaoskonna kohtunikud;

h) prokurörid ja nende abid, kohtu-uurijad, kohtupristavid ja nende abid;

i) politseiteenistujad, vangivalvurid ja vanglates vastutavatel ametikohtadel töötajad, samuti töö asutustes ja osakondades, mis-sugused juhtisid politsei, vanglate ja piirivalve tegevust;

k) klassisõjaaegne (20. nov. 1918. a. kuni 2. veebr. 1920. a.) vabapalgaline teenistus sõjaväes kõikidel ametikohtadel;

l) palgaline teenistus organisatsioonides «Kaitseliit», «Isamaaliit» ja «Vabadussõjalaste Liit» («vaps»);

m) erakapitaliga töötanud aktsiaseltside ja osühistute esimehed, juhatuse liikmed, direktorid;

n) eraettevõtete, tehaste, vabrikute ja asutuste direktorid (juha-

tajad, valitsejad), riigimaade ülem, riigimaade ringkonnavalitseja ja riigi- ning eramõisate valitsejad;

o) pankade presidendid, direktorid ja juhatajad;

p) kutsekodade ja tööliskoja esimehed, juhatuse liikmed ja kutsekodade ja tööliskoja juhtivatel ametikohtadel töötajad;

r) kodanlike ajalehtede toimetajad, toimetuste osakondade juhatajad ja nende abid, koosseisulised kirjasaatjad;

s) kõikide usukultuste teenijad, ülikooli usuteaduskonna õppejõud ja koolide usuõpetuse õpetajad, kui usuõpetus oli nende põhiliseks aineks.

2. Teenistus kodanlikus sõjaväes ja piirivalves (ohvitserina, sõjaväeametnikuna, üleajateenijana ja ajateenijana) ei kuulu arvamisele tööstaaži hulka pensioni määramisel.

3. Lugeda kehtetuks ENSV RKN määrus 3. jaanuarist 1941. a. nr. 4.

KOLHOOSIDE REORGANISEERIMISEL SOVHOOSIDEKS KOLHOOSIDE MAA JA ÜHISVARA SOVHOOSIDELE ÜLEANDMISE KORRA NING KOLHOOSNIKUTEGA ARVEL- DUSTE PIDAMISE KORRA MÄÄRUSTIK

*(Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee
3. mai 1957. a. ühismäärusega nr. 495¹)*

(Väljavõte)

4. Sovhoosi alalisele tööle üleläänud kolhoosnikutele arvatakse tööstaaži hulka nende pidev töötamise aeg kolhoosides, alates 1939. aastast, teenistuse aeg Nõukogude armees, Sõjalaevastikus, sise- ja piirivalvevägedes, samuti töötamise aeg valitavail ametikohtadel või organiseeritud värbamise korras tööstuses ja ehitusel, välja arvatud need kolhoosis töötamise aastad, kus nad mõjuva põhjusega ei töötanud välja kohustuslikku normipäevade miinimumi (kolhoosis olevate dokumentide järgi).

Tööstaaži määrab kindlaks komisjon koosseisus: sovhoosi administratsiooni esindaja, ametiühinguorganisatsiooni esindaja ning külanõukogu esimees või sekretär.

¹ Законодательные и ведомственные акты по сельскому хозяйству; т. 1, Москва, 1957.

TOOSTAAZI ARVESTAMISE KORRA LAIENDAMISEST ENDISTELE KOLHOOSIILIKMETELE, KES LÄKSID ÜLE ALALISELE TÖÖLE PÖLLUMAJANDUSLIKESSE ABI- MAJANDITESSE VÕI TEISTESSE RIIKLIKESSE ETTEVÖTE- TESSE JA ORGANISATSIOONIDESSE

*(Eesti NSV Ministrite Nõukogu 17. märtsi 1958. a. korraldus
nr. 325-k — Eesti NSV Teataja 1958, nr. 5, art. 76)*

Teha teatavaks, et NSV Liidu Ministrite Nõukogu 7. märtsi 1958. a. määrusega nr. 262 laiendas NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee 3. mai 1957. a. määrusega nr. 495 kinnitatud «Kolhooside reorganiseerimisel sovhoosideks kolhoosimaade ja ühisvara üleandmise korra ning kolhoosnikutega arvelduste pidamise korra määrustiku» 4. punktis ettenähtud tööstaaži arvestamise korda endistele kolhooside liikmetele, kes seoses kolhooside tegevuse likvideerimisega läksid üle alalisele tööle põllumajanduslikesse abimajanditesse või teistesse riiklikesse ettevõtetesse ja organisatsioonidesse, kellele mainitud kolhooside maa üle anti.

INSENERIDE JA TEHNIKUTE SUUNAMISEST KOLHOOSI- DESSE TÖÖSTUSETTEVÕTETEST JA TEISTEST ORGANISATSIOONIDEST

*(EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu 27. jaanuari
1960. a. ühismäärus nr. 28)*

(Väljavõte)

1. Teha teatavaks, et NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu 26. novembri 1959. a. määrusega nr. 1309:

a) soovitasid kolhoosidele, kes kutsuvad endale tööle insenere ja tehnikuid, määrata kokkuleppel nendega töötasu olenevalt nende kvalifikatsioonist ning tasuda töölekutsutavate spetsialistide ülekolimise seoses olevad kulud kooskõlas tööseaduste koodeksi §-le 82;

b) määrasid, et insenerid ja tehnikud, kes lähevad tööle kolhoosidesse, võivad olla ametiühinguliikmed ja nende töötamise aeg kolhoosis arvatakse üldisesse tööstaaži.

ENDISTE TÖÖNDUSLIKU KOOPERATSIOONI ARTELLIDE LIIKMETE PENSIONILISEST KINDLUSTAMISEST¹

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1. märtsi 1961. a. määrus
nr. 186 — ЦП СССР 1961 г., № 5, ст. 34)

Seoses tööndusliku kooperatsiooni likvideerimisega NSV Liidu Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Kehtestada, et endiste tööndusliku kooperatsiooni artellide liikmete ja nende perekondade pensionilist kindlustamist teostavad sotsiaalkindlustuse organid NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga» töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele ettenähtud alustel. Seejuures arvata töötamine tööndusliku kooperatsiooni artelli liikmena üldise ja pideva tööstaaži hulka nagu töötamine töölise ja teenistujana, aga töötasu artellis võrdsustada töölise ja teenistuja töötasuga.

Endiste tööndusliku kooperatsiooni artellide liikmete ja nende perekondade pensionilise kindlustamise nimetatud korda rakendada arvates 1. oktoobrist 1960.

2. Endistele tööndusliku kooperatsiooni artellide liikmetele ja nende perekondadele kooperatiivse kindlustuse organite poolt määratud pensionid maksta välja varem määratud määrades.

«Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga» ettenähtud juhtudel arvutada ümber kooperatiivse kindlustuse organite poolt endistele tööndusliku kooperatsiooni artellide liikmetele ja nende perekondadele määratud pensionid selle määrustikuga töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele kehtetatud alustel.

TOIDUAINETE-, LIHA-, PIIMA- JA KALATÖÖSTUSE HOOAJA- TÖÖDEL RAKENDATUD TÖÖTAJATE TÖÖ- JA ELUKOND- LIKE TINGIMUSTE PARANDAMISE ABINÕUDE KOHTA

(Eesti NSV Ministrite Nõukogu 21. juuni 1967. a. määrus nr. 261 —
Eesti NSV Ülemnõukogu ja Valitsuse Teataja 1967, nr. 29, art. 236)

(Väljavõte)

Toiduainete-, liha-, piima- ja kalatööstuses hooajatöödel rakendatud töötajate töö- ja elukondlike tingimuste parendamiseks ning vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 19. mai 1967. a. määrusele nr. 447 Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

¹ Nimetatud küsimuses on Eesti NSV Ministrite Nõukogu 31. märtsil 1961. a. vastu võtnud määruse nr. 142 (Vt. ENSV MKK 1961, nr. 13, art. 44).

Eesti NSV ministeeriumidel ja keskasutustel võtta teadmiseks ja juhendumiseks, et:

4) töötamine NSV Liidu Kalamajanduse Ministeeriumi ja NSV Liidu Liha- ja Piimatööstuse Ministeeriumi süsteemi hooajaliste harude ettevõtetes, samuti NSV Liidu Toiduainete Tööstuse Ministeeriumi süsteemi konserviharu ettevõtetes kogu hooaja vältel, alates 1967. aasta hooajast, arvatakse pensioni saamise õiguse andva staaži hulka aastase töötamisena;

5) ajutise töövõimetuse toetuste määramisel NSV Liidu Kalamajanduse Ministeeriumi, NSV Liidu Liha- ja Piimatööstuse Ministeeriumi ja NSV Liidu Toiduainete Tööstuse Ministeeriumi süsteemi hooajaliste harude ettevõtete töötajatele säilib neil pidev tööstaaž vastavas ettevõttes, kui töötaja töötas seal kogu hooaja ning pöördus tööle tagasi kindlaksmääratud tähtajaks järgmisel hooajal. Hooagadevahelist vaheaega ei arvata pideva tööstaaži hulka.

ASULATE JA KÜLADE TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGUDE MATERIAAL-FINANTSILISE BAASI TUGEVDAMISE ABINÕUDEST¹

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 14. märtsi 1968. a. määrus nr. 171 — ЦП СССР 1968 г., № 6, ст. 30)

(Väljavõte)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrab:

11. Kehtestada, et asula või küla töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee esimehe, esimehe asetäitja või sekretäri ametikohal viibimise aeg arvatakse tööstaaži hulka selle eriala järgi, millisel nad töötasid kuni asula- või külanõukogusse valimiseni.²

¹ Nimetatud küsimuses on Eesti NSV Ministrite Nõukogu 16. mail 1968. a. vastu võtnud määruse nr. 171 (vt. *Eesti NSV Ülemnõukogu ja Valitsuse Teataja 1968, nr. 21, art. 150*).

² «Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaat teatasid 26. juuli 1968. a. seletusega nr. 8/21, et NSV Liidu Ministrite Nõukogu 14. märtsi 1968. a. määruse nr. 171 punktiga 11 kehtestatud kord laieneb töötajatele, kes vahetult kuni alevi või küla töörahva saadikute nõukogusse valimiseni töötasid teatud erialal ning hiljem pöördusid tagasi sama erialaga tööle, sõltumata tegevusest, mis vahetult järgnes tööle valitaval ametikohal.

Kooskõlas NSV Liidu Ministrite Nõukogu 14. märtsi 1968. a. määrusega nr. 171 arvutatakse erialast tööstaaži alates selle määruse andmise päevast.

Ümberarvutusi väljamaksete osas enne nimetatud määruse andmist ei tehta.

KAUG-PÕHJA PIIRKONDADES JA KAUG-PÕHJA PIIRKONDADEGA VÕRDSUSTATUD MAAKOHTADES TÖÖTAVATELE ISIKUTELE SOODUSTUSTE ANDMISE REGULEERIMISE KOHTA

(NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 10. veebruari 1960. a. seadlus — Eesti NSV Teataja 1960, nr. 14, art. 52)

(Väljavõte)

Selleks, et reguleerida Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades töötavatele isikutele soodustuste andmist ja laiendada neid soodustusi kõigile mainitud piirkondades elavatele töölistele ja teenistujatele, NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

5. Anda töötajaile, kes on üle viidud, suunatud või kutsutud tööle teistest maakohtadest Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse ning kes on sõlminud töölepingu töötamiseks nendes piirkondades tähtajaga viis aastat või Põhja-Jäämere saartel töötamiseks tähtajaga kaks aastat, täiendavalt järgmisi soodustusi:

e) tööstaaži arvutamisel, mis annab õiguse saada vanadus- või invaliidsuspensiooni, lugeda üks aasta töötamist Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades võrdseks poolteise tööaastaga.

Käesolevas punktis ettenähtud soodustusi antakse ka isikutele, kes on saanud Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse oma initsiatiivil ning on sõlminud tähtajalise töölepingu nendes piirkondades töötamiseks.

6. Määrata, et isikutele, kes on võetud kohapeal tööle enne käesoleva seadluse ellurakendamist ja kes ei saa kehtiva seadusandluse põhjal soodustusi, arvutatakse tööstaaži, mis annab õiguse saada palgalisandit, täiendavat puhkust ja teisi soodustusi, alates käesoleva seadluse ellurakendamise päevast.

8. Seoses käesoleva seadluse vastuvõtmisega lugeda järgmised NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi seadlused jõu kaotanuks:

a) NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadlus «Kaug-Põhja piirkondades töötavatele isikutele antavate soodustuste kohta»;

b) NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. oktoobri 1945. a. seadlus «Kaug-Põhja piirkondades töötavatele isikutele kehtestatud soodustuste laiendamise kohta Laevaehituse Rahvakomissariaadi tehase nr. 402 ja Siseasjade Rahvakomissariaadi ehituse nr. 203 töölistele, teenistujatele ja inseneritehnilistele töötajatele»;

c) NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 7. oktoobri 1947. a. seadlus «Kaug-Põhja piirkondades töötavatele isikutele kehtestatud soodustuste laiendamise kohta töölistele, teenistujatele ja

insenertehnilistele töötajatele, kes töötavad NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Põhjamerete Peavalitsuse laevatehase ehitustöödel Dviina lahe piirkonnas»;

d) NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 8. augusti 1955. a. seadlus «NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadluse «Kaug-Põhja piirkondades töötavatele isikutele antavate soodustuste kohta» 6. punkti muutmisest».

9. Käesolev seadlus rakendatakse ellu alates 1. märtsist 1960.

SOODUSTUSTE LAIENDAMISE KOHTA ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD KAUG-PÕHJA PIIRKONDADES JA KAUG-PÕHJA PIIRKONDADEGA VÕRDSUSTATUD MAAKOHTADES

(NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. septembri 1967. a. seadlus — NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja 1967, nr. 39, art. 519)

(Väljavõte)

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 10. veebruari 1960. a. seadluse «Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades töötavatele isikutele soodustuste andmise reguleerimise kohta» muutmiseks ja täiendamiseks NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

3. Lühendada töölepingu tähtaega, mis annab õiguse NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 10. veebruari 1960. a. seadluse «Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades töötavatele isikutele soodustuste andmise reguleerimise kohta» 5. paragrahvis ettenähtud soodustuste saamiseks, viielt aastalt kolme aastani.

Anda mainitud soodustusi nendesse piirkondadesse ja maakohtadesse omal algatusel saanud isikutele tingimusel, kui nad sõlmivad töölepingu kolmeks aastaks, Põhja-Jäämere saartel aga kaheks aastaks.

5. Summeerida Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades töötavate tööliste ja teenistujate perekonnaliikmetel, keda kasutatakse hooajatöödel samades piirkondades ja maakohtades, ning naistel, kes on ajutiselt töölt lahkunud eelkoolialiste laste hooldamiseks või tervisliku seisundi tõttu, pidev tööstaaž, mis annab õiguse käesolevas seadluses ettenähtud soodustuste saamisele.

6. Arvestada kolhooside spetsialistidele, valitavatel ametikohtadel töötajatele ja muudele juhtivatele kolhoositöötajatele Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades asuvates kolhoosides töötamise aeg tööstaaži hulka, mis annab õiguse käesolevas seadluses ettenähtud soodustustele, kui pärast kolhoosis töötamise lõpetamist tööle asumiseni töölise

või teenistujana pole möödunud üle kolme kuu (arvestamata töökohale sõitmise aega).

Käesolev seadlus kehtestada 1. jaanuarist 1968.

KAUG-PÕHJA PIIRKONDADE JA NENDEGA VÕRDSUSTATUD MAAKOHTADE LOETELU, KUS TÖÖTAVATELE ISIKUTELE LAIENEVAD NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI 10. VEEBRUARI 1960. A. JA 26. SEPTEMBRI 1967. A. SEADLUSTEGA KEHTESTATUD SOODUSTUSED

(Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määrusega nr. 1029 — ЦП СССР 1967 г., № 29, ст. 203)

Kaug-Põhja piirkonnad

Kõik Põhja-Jäämere ja tema merede, samuti Beringi ja Ohhoota merede saared;

Murmanski oblast — välja arvatud Kandalakša linn koos Kandalakša linnanõukogu administratiivses alluvuses oleva territooriumiga;

Arhangelski oblast — Neenetsi rahvusringkond ja Severodvinski linn koos Severodvinski linnanõukogu administratiivses alluvuses oleva territooriumiga;

Krasnojarski krai — Taimõri ja Evengi rahvusringkond. administratiivses alluvuses olevate territooriumidega;

Tjumeni oblast — Jamali-Neenetsi rahvusringkond;

Krasnojarski krai — Taimõri ja Evengi rahvusringkonnad. Igarka ja Norilski linn koos nende linnanõukogude administratiivses alluvuses olevate territooriumidega, Turuhhanski ja Severo-Jenisseiski rajoon;

Irkutski oblast — Katangi rajoon;

Jakuudi ANSV;

Magadani oblast;

Kamtšatka oblast;

Habarovski krai — Ajani-Maja ja Ohhoota rajoonid;

Sahhalini oblast — rajoonid: Kuriili, Nogliki, Ohha, Põhja-Kuriili ja Lõuna-Kuriili; Ohha linn.

Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohad

Murmanski oblast — Kandalakša linn koos Kandalakša linnanõukogu administratiivses alluvuses oleva territooriumiga;

Arhangelski oblast — Lešukonskoje, Mezeni ja Pineega rajoon;

Komi ANSV — rajoonid: Ižma, Petšoor, Troitsko-Petšoor,

Udorski, Ust-Tsilma, Uhta linn koos Uhta linnanõukogu administratiivses alluvuses oleva territooriumiga, Petšooralinn;

Tjumeni oblast — Handi-Mansi rahvusringkond;

Tomski oblast — rajoonid: Aleksandrovski, Baktšari, Ülem-Keti, Kargassoki, Kolpaševo, Krivošeino, Moltšanovo, Parabeli ja Tšaini; Kolpaševo linn;

Krasnojarski krai — rajoonid: Bogutšanõ, Kežma, Jenisseiski ja Motõgino, Jenisseiski linn koos Jenisseiski linnanõukogu administratiivses alluvuses oleva territooriumiga;

Irkutski oblast — rajoonid: Bodaibo, Bratski, Kazatšinski-Leena, Kirenski, Mama-Tšuja, Alam-Ilimi ja Ust-Kuti, Bodaibo ja Ust-Kuti linn, Bratski linn koos Bratski linnanõukogu administratiivses alluvuses oleva territooriumiga;

Burjaadi ANSV — Baunti ja Põhja-Baikali rajoonid;

Tšitaa oblast — rajoonid: Kalari, Tungiri-Oljokminski ja Tungokotšeni;

Amuuri oblast — rajoonid: Dželtulaki, Zeja ja Selemdža;

Primorje krai — rajoonid: Kovalerovo, Olga, Ternei ja Tetjuhhe;

Habarovski krai — rajoonid: Ülem-Bureja, Nikolajevski, Poliina Ossipenko nimeline, Sovetskaja Gavan, Tuguri-Tšumikani ja Ultši, linnad: Sovetskaja Gavan ja Nikolajevsk Amuuril, Komsomolski rajooni Dukinski ja Amgunski külanõukogud;

Sahhalini oblast — kõik maakohad peale Kaug-Põhja piirkondade loetelus loetletute.

KAUG-PÕHJA PIIRKONDADES JA NENDEGA VÕRDSUSTATUD MAAKOHTADES TÖÖTAVATELE ISIKUTELE SOODUSTUSTE ANDMISE KORRA JUHEND

(«Komitee» ja ÜAÜKN-i presiidiumi 16. detsembri 1967. a. määruse nr. 530/p-28 lisa)

(Väljavõte)

I. Üldsätted

1. NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 10. veebruari 1960. a. seadlusega «Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohdades töötavatele isikutele soodustuste andmise reguleerimise kohta» ja 26. septembri 1967. a. seadlusega «Soodustuste laiendamise kohta isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohdades» kehtestatud soodustused antakse kõigile Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohdades asuvate riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete, asutuste

ja organisatsioonide töölistele ja teenistujatele, (sealhulgas kohalikele elanikele ja teistele isikutele, kes on kohapeal tööle võetud).

Soodustused antakse NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määrusega nr. 1029 «NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. septembri 1967. a. seadluse «Soodustuste laiendamise kohta isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades» «rakendamise korrast» kinnitatud Kaug-Põhja piirkondade ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtade loeteluga ettenähtud rajoonide koosseisu arvatud territooriumidel administratiiv-territoriaalse jaotuse järgi seisuga 10. november 1967.

2. Arvestades 26. septembri 1967. a. seadlusega tehtud muudatusi ja täiendusi, antakse 10. veebruari 1960. a. seadluse paragrahvides 1, 2, 3, 4 ettenähtud soodustusi sõltumata kirjaliku tähtajalise töölepingu olemasolust.

10. veebruari 1960. a. seadluse paragrahvis 5 ja 26. septembri 1967. a. seadluse paragrahvis 3 ettenähtud soodustused antakse täiendavalt töötajatele, kes on saabunud tööle Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse maa teistest kohtadest (kaasa arvatud isikud, kes saavad omal initsiatiivil), tingimusel, et nad sõlmivad töölepingu töötamiseks nendes piirkondades ja paikkondades kolmeks aastaks, Põhja-Jäämere saartel — kaheks aastaks.

Käesolevas punktis nimetatud töötajate perekonnaliikmed, kes asuvate riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete, asutuste asuvad tööle Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades ning sõlmivad vastavaks tähtjaks (kolmeks või kaheks aastaks) töölepingu, kasutavad 10. veebruari 1960. a. seadluse paragrahvi 5 kehtestatud soodustusi. Nendele perekonnaliikmetele väljamakstud summasid ümberkolimise kulutuste hüvitamiseks ja ühekordset toetust ümber ei arvutata.

Perekonnaliikmete hulka kuuluvad: naine (mees), lapsed ja mõlema abikaasa vanemad.

10. veebruari 1960. a. seadluse paragrahvis 5 ettenähtud soodustusi antakse samuti töötajatele, kes kuni 1. märtsini 1960 kasutasid analoogilisi soodustusi varem kehtinud seadusandluse alusel.

3. Ühiskondliku üleskutse korras Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse tööle saabunud töötajad, samuti nende perekonnaliikmed, kasutavad 10. veebruari 1960. a. seadluse paragrahvi 5 ettenähtud soodustusi tingimusel, et nad sõlmivad tähtajalised töölepingud.

4. Isikutele, kes töötavad valitavatel ametikohtadel, prokuröride ametikohtadel ja prokuröride abidena, antakse 10. veebruari 1960. a. seadluse paragrahvi 5 kehtestatud soodustusi ilma kindlaksmääratud tähtjaks töölepinguid sõlmimata, kinni pidades käesoleva juhendi punktis 2 ettenähtud tingimustest.

5. Kohakaasluse alusel töötavatele isikutele antakse soodustusi ainult põhikoha järgi.

6. Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse maa teistest paikkondadest montaaži- ja seadistustöödele komandeeritud töötajatele 10. veebruari 1960. a. ja 26. septembri 1967. a. seadlustega ettenähtud soodustusi ei anta.

Kui pärast kehtiva seadusandlusega kindlaksmääratud komandeerimistähtaja möödumist vormistatakse nimetatud isikute üleviimine alalisele tööle Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse, siis makstakse nendele ühekordne toetus teisest paikkonnast tööle ümberkolimiseks ja antakse üldises korras 10. veebruari 1960. a. ja 26. septembri 1967. a. seadlustega ettenähtud soodustusi. Seejuures staaži hulka, mis annab õiguse soodustuste saamiseks, arvatakse kogu pidev komanderingus viibimise aeg.

Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades paiknevate (baseeruvate) ekspeditsioonide, aastaringsete rühmade, naftaluure salkade töötajatele antakse 10. veebruari 1960. a. ja 26. septembri 1967. a. seadlustega ettenähtud soodustused.

Neid soodustusi antakse samuti ekspeditsioonide ja teiste geoloogiliste uurimistööde ning topograafilis-geodeetiliste organisatsioonide, mis paiknevad (baseeruvad) väljaspool Kaug-Põhja piirkondi ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohti, töötajatele, kes on saadetud tööle Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse aastaringsetesse rühmadesse, naftaluurele, salkadesse.

Maa teistes kohtades paiknevate ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide töötajatele, kes on ajutiselt komandeeritud põllutöödele Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse, nimetatud soodustused ei laiene.

Väljaspool Kaug-Põhja piirkondi ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohti paiknevate (baseeruvate) ekspeditsioonide töötajatele, kes on tööle võetud Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades kohapeal, antakse 10. veebruari 1960. a. ja 26. septembri 1967. a. seadlustega ettenähtud soodustusi üldistel alustel.

II. Töölepingud ja kompensatsioonid

7. Töölepingud kindlaksmääratud tähtajaks (kolmeks või kaheks aastaks) sõlmitakse ministriumide, keskasutuste, samuti ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide poolt, mis paiknevad Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades.

Töölepingud võib sõlmida kõigi tööliste ja teenistujatega, kes on saanud teistest maakohtadest tööle Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse.

Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades paiknevatel ettevõtetel, asutustel ja organisatsioonidel lubatakse samuti sõlmida töölepinguid vastavateks tähtaegadeks töötajatega, kel on vaheaegu töös üle käesoleva juhendi punktis 47 märgitud tähtaegade, samuti isikutega, kes on eelmisteit töökohtadelt vallandatud tööseaduste koodeksi § 47 punktide «d», «e» ja «f» alusel, kuid ilma eelneva soodustusõigusi andva tööstaaži säilitamiseta.

8. Töölepingud sõlmitakse kirjalikult kahes eksemplaris, kusjuures üks eksemplar antakse töötajale. Lepingutes näidatakse: lepingu sõlmimise kuupäev ja koht; poolte nimetused, lepingu kehtivuse tähtaeg, ametikoht või töö, mille täitmiseks töötaja tööle võetakse; ametipalk või tariifimäär; töötajatele antavad soodustused, samuti alaline elukoht.

9. Kindlaksmääratud tähtajaks (kolmeks või kaheks aastaks) sõlmitud töölepinguid võib nende kehtivuse tähtaja lõppemisel uuendada samaks tähtajaks või pikendada tähtajaga mitte alla ühe aasta, aga maakohtades, kus ärasõit on seotud navigatsiooniga — ka üheaastasest tähtajast lühemaks ajaks.

Kalatööstuse töötajatega, kellel sõlmitud lepingute tähtjad mööduvad kalapüügihooajal, võib poolte soovil lepingud uuendada pärast kalapüügihooaja lõppemist; mere- ja jõelaevanduse töötajatega — navigatsiooni lõppemisel; väärismaardlate ja kaevanduse töötajatega — väljapesemishooaja lõppemisel; geoloogiliste uurimistööde, topograafilis-geodeetiliste organisatsioonide töötajatega — välitööde lõppemisel. Nendel juhtudel eelmine tööleping säilitab automaatselt jõu kuni selle uuendamise päevani. Kui lepingut ei uuendata, siis loetakse selle kehtivus lõppenuks kalapüügi hooaja, navigatsiooni, väljapesemishooaja või välitööde perioodi lõppemisega.

Isikutega, kel on tähtajalised töölepingud enne valitavale ametikohale üleminekut, sõlmitakse nende soovil uued tähtajalised töölepingud, kui nad pärast valitava töö lõppemist asuvad tööle töölise või teenistujana. Uue lepingu kehtivuse tähtaja arvutamisel arvestatakse valitaval ametikohal viibimise aega, aga samuti töötamise aega tähtajalise töölepingu järgi, mis oli sõlmitud enne üleminekut valitavale tööle.

10. Varem kehtinud seadusandluse alusel sõlmitud viieaastased töölepingud säilitavad kehtivuse lepingus märgitud tähtajani, kuid mitte kauemaks kui kolmeks aastaks, arvates 1. jaanuarist 1968. Nende lepingute tingimustest tulenevaid soodustusi antakse 10. veebruari 1960. a. ja 26. septembri 1967. a. seadlustega kehtestatud normides.

11. Töötaja üleviimisel ühest ettevõttest (asutusest, organisat-

sioonist) teise kõrgemalseisva organi (alluva ettevõtte, asutuse, organisatsiooni suhtes) korraldusel või ettevõtete, asutuste, organisatsioonide juhatajate vahelise kokkuleppe alusel, samuti nõukogude, partei-, ametiühingu- ja komsomoliorganisatsioonide otsuste alusel, kindlaksmääratud tähtjaks sõlmitud töölepingu kehtivus ei lõpe. Soodustused säilivad täielikult kogu lepingu kehtivuse tähtjaks.

13. Isikutega, kes on saabunud Kaug-Põhja piirkondadesse ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse tööjõu organiseeritud värbamise lepingute alusel tähtjaga alla kolme aasta, vastavatel juhtudel alla kahe aasta, ja avaldanud soovi nendes piirkondades ja paikkondades tööle jääda, võib sõlmida uued töölepingud käesoleva juhendi punktis 2 ettenähtud tähtaegadeks, koos 10. veebruari 1960. a. seadluse paragrahviga 5 ja 26. septembri 1967. a. seadluse paragrahviga 3 kehtestatud soodustuste andmisega. Nimetatud juhul töötajale endale töökohta ümberkolimiseks kompensatsiooni ei maksta.

V. Soodustused ajutise töövõimetuse, rasedus- ja sünnitustoetuste väljamaksmisel

41. Isikutele, kes on töölt vallandatud lepingu tähtja möödumisel, koosseisude koondamise või ettevõtte, asutuse või organisatsiooni likvideerimise tõttu, säilib pidev tööstaaž ajutise töövõimetuse toetuste ja pensioni määramisel, kui vaheaeg töös ei ületa kahte kuud, arvestamata sõiduaega alalisse elukohta.

VI. Soodustused riiklike pensionide määramisel

42. Kõigile töölistele ja teenistujatele, kes on töötanud Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades või nimetatud maakohtades ja Kaug-Põhja piirkondades kokku vähemalt 20 kalendriaastat, määratakse vanaduspension meestele 55-aastaseks saamisel vähemalt 25-aastase üldise tööstaaži puhul ja naistele 50-aastaseks saamisel vähemalt 20-aastase üldise tööstaaži puhul, sõltumata viimasest töökohast, samuti pensioni taotlemise kohast ja ajast.

Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades töötamise 15 või vastavalt 20 kalendriaasta arvutamine toimub «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga» kehtestatud eeskirjade kohaselt.

Asustatud punkti, kus töötas pensionitaotleja, kuuluvus Kaug-Põhja piirkondade või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtade hulka määratakse pensioni taotlemise päeval kehtiva NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatud piirkondade ja maakohtade loetelu järgi.

43. Üldist tööstaaži, mis annab õiguse pensioni saamiseks, arvutatakse Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdustatud maakohtades töötatud aja eest järgmiselt:

a) vanadus- ja invaliidsuspensionid — aja eest 1. märtsist 1960 arvestatakse üks aasta töötamist võrdseks ühe aasta ja kuue kuu töötamisega käesoleva juhendi punktides 2, 3 ja 4 nimetatud isikutel;

aja eest 1. augustist 1945 kuni 1. märtsini 1960 arvestatakse üks aasta töötamist võrdseks kahe aasta töötamisega, kui töötajal oli õigus soodustustele vastavalt NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadlusele, NSV Liidu RKN 18. novembri 1945. a. määrusele nr. 2927 või teistele NSV Liidu valitsuse otsustele;

b) pensionid väljateenitud aastate eest — aja eest 1. märtsist 1960 alates arvestatakse üks aasta töötamist ühe aasta eest;

aja eest 1. augustist 1945 kuni 1. märtsini 1960 arvestatakse üks aasta töötamist võrdseks kahe aasta töötamisega, kui töötajal oli õigus soodustustele vastavalt NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadlusele, NSV Liidu RKN 18. novembri 1945. a. määrusele nr. 2927 või teistele NSV Liidu valitsuse otsustele;

töötamise aja eest enne 1. augustit 1945 — varem kehtinud seadusandluse järgi.

VII. Soodustustele õigust andva tööstaaži arvutamine

47. Tööstaaž, mis annab õiguse soodustustele, ei katke järgmistel juhtudel:

a) tööle asumisel pärast ettevõtte, asutuse, organisatsiooni likvideerimist või koosseisude koondamist, keeldumise korral üleviimisest tööle, mis ei vasta töölepingus märgitud töötaja kvalifikatsioonile või erialale, või üleviimisest vähemtasutavale tööle (mis ei ole seotud distsiplinaarkaristusega), või üleviimisest tööle teises ettevõttes, pärast vallandamist seoses lepinguga endale võetud kohustuste mittetäitmisega administratsiooni poolt või pärast vallandamist tööle kõlbmatuse tõttu (välja arvatud NSV Liidu Töö RK 6. novembri 1930. a. määruse punkti 6 järgi rahaliste ja kaubaliste väärtustega tegelevate töötajate vallandamine), kui vaheaeg töös ei ületa kahte kuud;

b) tööle asumisel kahe kuu jooksul pärast vallandamist seoses varem sellel tööal töötanu tööle ennistamisega;

c) seoses invaliidsusega vallandatud isikute tööle asumisel kahe kuu jooksul (arvestamata sõiduaega töökohale) pärast töövõime taastumist (sõltumata sellest, kas invaliid töötas ettevõtetes, asutustes või organisatsioonides maa teistes paikkondades invaliidsuse ajal või mitte);

d) pärast 1. märtsi 1960 seoses vanaduspensionile minekuga vallandatud ja pensionil oleku ajal mittetöötanud vanaduspensionäride tööleasumisel (vaatamata tähtajale) ajutisele või alalisele tööle. Teistkordsel ja järgnevatel pensionäri tööleasumistel ajutisele või alalisele tööle otsustatakse soodustustele õigust andva staaži säilitamise küsimus üldistel alustel sõltuvalt eelmiselt töökohalt vallandamise põhjusest ja töövaheaja kestusest.

Töölistel ja teenistujatel, kes asuvad tööle pärast vallandamist seoses pensionile väljateenitud aastate eest või personaalpensionile minekuga, säilib soodustustele õigust andev staaž alustel, mis on ette nähtud vanaduspensionäridele käesoleva alapunkti esimeses lõikes;

e) tööle asumisel pärast vallandamist tervisliku seisundi tõttu (AKK otsusel), mis ei toonud küll kaasa invaliidsust, kuid mis takistas tööd Kaug-Põhja piirkondades või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades antud isiku tervisele ebasoodsate looduslike tingimuste tõttu (sõltumata sellest, kas vallandatu töötas ettevõtetes, asutustes või organisatsioonides maa teistes piirkondades või mitte), tingimusel, et need isikud pöörduvad tagasi tööle Kaug-Põhja piirkondadesse või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadesse mitte hiljem kui kahe kuu möödumisel raviasutuse otsusest nimetatud piirkondades ja paikkondades töötamise võimalikkuse kohta;

f) tööle asumisel hiljemalt kahe kuu jooksul pärast haiguse lõppemist, kui töötaja oli vallandatud tööseaduste koodeksi § 47 p. «g» alusel;

g) üleviimisel või suunamisel teisele tööle Kaug-Põhja piirkondade või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtade piires kõrgemalseisva organi korraldusel või ettevõtete, asutuste, organisatsioonide juhatajate vahelisel kokkuleppel, samuti nõukogude, partei-, ametiühingu- või komsomoliorganite otsuste alusel;

h) tööleasumisel pärast vallandamist seoses mehe või naise üleviimisega teisele tööle Kaug-Põhja piirkondade või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtade piires, kui vaheaeg töös ei ületa kahte kuud (arvestamata ümberkolimise aega). See soodustuste kasutamiseks vajaliku staaži säilitamise kord laieneb ka teistele perekonnaliikmetele, kes elavad koos teisele tööle üleviidavate töötajatega;

i) tööle asumisel Kaug-Põhja piirkondades või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades mitte hiljem kui kahe kuu möödumisel töölepingu lõppemise tähtajast;

j) tagasipöördumisel laevale, mere-, jõe- ja kalatööstuse laevastiku ettevõtetesse või asutustesse esimese navigatsioonihooaja jooksul pärast vallandamist seoses töölepingu tähtaja lõppemisega;

k) üleminekul tööle valitavale ametikohale nõukogude, partei-, ametiühingu-, komsomoli- ja teistes ühiskondlikes organisatsioonides Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades, samuti tööleasumisel ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides kahe kuu jooksul pärast valitavatel ametikohtadel töötamise lõpetamist;

l) vallandamisel seoses üleminekuga valitavatele ametikohtadele kolhoosides, kaubandusliku kooperasiiooni artellides, kullatsijate artellides, advokaatide kolleegiumides või spetsialistide ja teiste töötajate suunamisega juhtivale või muule tööle ülalnimetatud organisatsioonides koos nende kolhoosi või artelli liikmeks vastuvõtmisega, kui tööle nendes organisatsioonides eelnes ja mitte hiljem kui kahe kuu jooksul järgnes töötamine töölise või teenistujana või töö valitavatel ametikohtadel nõukogude, partei-, ametiühingu-, komsomoli- või muudes organisatsioonides Kaug-Põhja piirkondades või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades;

m) kõrgemasse, kesk- või muusse eriõppeasutusse, samuti aspirantuuri või ordinatuuri astumisel, kui sellele vahetult eelnes ja hiljemalt kahe kuu jooksul (arvestamata puhkuse aega, mis antakse õppimise lõpetamisel, ja ümberkolimiseks vajalikku aega) järgnes töötamine Kaug-Põhja piirkondades või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades.

Kursustele suunamisel tähtajaga mitte üle kahe aasta väljapoole Kaug-Põhja piirkondi või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohti;

n) Nõukogude armeesse, Sõjalaevastikku, NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee vägedesse ja organitesse, NSV Liidu Ühiskondliku Korra Kaitse Ministeeriumi¹ organitesse ja miilitsasse teenima kutsumisel (arvamisel), kui vaheaeg nimetatud organites ja vägedes teenistusest vabanemise ja tööleasumise või kõrgemasse, kesk- või muusse eriõppeasutusse õppima asumise vahel ei ületa kolme kuud (arvestamata sõiduaega töö- või õppimise kohta);

o) üleviimisel kõrgemalseisva organi korraldusel väljaspool Kaug-Põhja piirkondi või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohti asuvasse ettevõttesse, asutusse või organisatsiooni tähtajaga mitte üle ühe aasta tingimusel, et samas korras pööratakse tagasi tööle Kaug-Põhja piirkondades või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades asuvasse ettevõtetesse, asutustesse või organisatsioonidesse;

p) töölesuunamisel või komandeerimisel Kaug-Põhja piirkondadest või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtadest välismaal asuvasse NSV Liidu asutustesse ja ettevõtetesse või

¹ NSV Liidu Siseministerium. — *Koostajad.*

rahvusvahelistesse organisatsioonidesse tingimusel, et töötaja asub nimetatud piirkondades või maakohtades tööle kahe kuu jooksul arvates NSV Liitu tagasipöördumise päevast, arvestamata aega sõiduks töökohta.

Välismaal asuvasse NSV Liidu asutustesse ja ettevõtetesse või rahvusvahelistesse organisatsioonidesse tööle suunatud töötajate nendes asutustes, ettevõtetes või organisatsioonides mittetöötavate perekonnaliikmete viibimine välismaal ei katkesta soodustuste saamiseks õigust andvat staaži, mis neil oli enne välismaale sõitmist, tingimusel, et nad asuvad Kaug-Põhja piirkondades või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades tööle kahe kuu jooksul pärast NSV Liitu tagasipöördumist, arvestamata aega sõiduks töökohta;

r) naiste töölt lahkumisel seoses lapse sünniga, kui nad asuvad tööle hiljemalt aasta jooksul lapse sündimise päevast arvates, samuti rasedate naiste ja kuni aastaste lastega emade üleminekul teisele tööle elukoha järgi;

s) pärast 1. jaanuari 1968 naiste lahkumisel seoses kooliealiste laste tervisliku seisundiga (ravi-asutuse otsuse alusel), kui nad asuvad tööle kahe kuu jooksul pärast lapse tervenemist.

Kui uuele tööle asumise tähtaegade jooksul, millistest on tingitud soodustuste saamiseks õigust andva staaži säilimine, jäi töötaja ajutiselt töövõimetuks ja esitas selle kohta ravi-asutuse poolt väljaantud ravi- ja peaarsti allkirjadega ning pitseriga tõendi, siis need tähtajad pikenevad ajutise töövõimetuse päevade arvu võrra. Nende tähtaegade jooksul töötaja invaliidsuse kindlakstegemise juhul rakendatakse käesoleva punkti alapunkti «a» toodud eeskirju.

Käesolevas punktis toodud põhjustest tingitud töövaheaegu ei arvata soodustustele õigust andva tööstaaži hulka (välja arvatud käesoleva juhendi punktis 48 ettenähtud juhud).

48. Soodustuste saamiseks õigust andva tööstaaži hulka arvatakse:

a) tööliste ja teenistujate õppimise aeg tootmistöö katkestamisega kvalifikatsiooni tõstmise kursustel ja õppeasutustes Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades;

b) ohvitseride ja üleajateenijate pideva sõjaväeteenistuse (sealhulgas ka ajateenistuse) aeg kaugetes paikkondades, kui nad arvati reservi või lasti eru tervisliku seisundi, vanuse või koosseisude koondamise tõttu kaugetes paikkondades asuvasse sõjaväeosades või asutustes ja kolme kuu jooksul pärast relvastatud jõudude koosseisust vabanemist sõlmisid lepingud tööks vastavateks tähtaegadeks (kolmeks või kaheks aastaks) Kaug-Põhja piirkondades või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades;

c) Nõukogude armee, Sõjalaevastiku, NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee ja NSV Liidu

Ühiskondliku Korra Kaitse Ministeeriumi¹ ohvitseride ja üleajateenijate pidev sõjaväeteenistus (sealhulgas ka ajateenistuse) aeg Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades, samuti NSV Liidu Ühiskondliku Korra Kaitse Ministeeriumi organite juhtiva ja reakoosseisu reservi arvatud või erru lastud isikute pidev teenistuse aeg Kaug-Põhja piirkondades või Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades asuvatest sõjaväeosadest, asutustest, ettevõtetest ja organisatsioonidest tingimisel, et nad asuvad tööle nendes piirkondades või maakohtades hiljemalt kolme kuu jooksul pärast reservi arvamist või errulaskmist;

d) spetsialistide, valitavatel ametikohtadel töötajate, samuti kolhooside teiste juhtivate töötajate Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades asuvates kolhoosides töötamise aeg, kui pärast kolhoosis töötamise lõpetamist tööle asumiseni töölise või teenistujana pole möödunud üle kolme kuu (arvestamata aega sõiduks töökohale);

e) kõrgemate õppeasutuste üliõpilaste ja kesk- ning muude eri-õppeasutuste õpilaste tasulise tootmispraktika aeg Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades asuvates ettevõtetes ja asutustes, sõltumata õppimisest tingitud vaheaegadest töös.

Tõendeid pideva teenistuse kohta kaugetes paikkondades, Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades (alapunktid «b» ja «c») annavad välja vastavad sõjaväeosad, asutused ja organisatsioonid või sõjakomissariaadid.

49. Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades töötavate tööliste ja teenistujate perekonnaliikmetel, kes töötavad hooajatöödel samades piirkondades ja maakohtades, summeeritakse soodustuste saamiseks õigust andev pidev tööstaaz.

Käesolevas punktis märgitud isikute hooajatöödel töötamise aeg arvatakse soodustustele õigust andva staaži hulka sõltumata vaheaegadest selles töös.

Samas korras summeeritakse soodustustele õigust andev staaž naistel, kes on ajutiselt katkestanud töö eelkooliealiste laste eest hoolitsemiseks või tervisliku seisundi tõttu.

50. Vabadusekaotuseta parandusliku töö kandmise ajal töökohal makstakse töötajale palgalisandeid parandusliku töö kandmise alguse päevaks väljateenitud suuruses (arvutatud protsendiliselt).

Nii töökohas kui ka muudes kohtades vabadusekaotuseta parandusliku töö kandmise aega ei arvata soodustustele õigust andva staaži hulka, kuid ei katkesta ka seda.

¹ NSV Liidu Siseministeeriumi. — *Koostajad.*

SOTSIAALKINDLUSTUSE MITTELAIENEMISEST MONEDELE ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD LÜHIAJALISTEL, JUHU- JA VÄIKETÖÖDEL

(NSV Liidu Töö RK juures asuva LSKN 21. juuli 1930. a. määrus
nr. 266 — «Известия» НКТ СССР» 1930 г., № 25.

(Väljavõte)

1. Sotsiaalkindlustusele ei kuulu järgmised isikud, kes teevad eratööandjatele lühiajalisi, juhu- ja väiketöid:

a) ajutised töötajad — pesupesijad, koristajad, õmblejad, väljaõmblejad jt., kes töötavad eraisikute juures, kui töötamine antud tööandja juures ei kesta rohkem kui 5 päeva järjest või kokku 10 päeva kuu jooksul;

b) töötajad, kes teevad eraisikute juures ühekordseid majapidamistöid, remondivad ja korrastavad ruume (puude lõhkumine, ahjude parandamine, põrandate poonimine ja pesemine, mööbli parandamine, tubade tapeetimine ja värvimine, elektrijuhtmete, veevärgi ja kanalisatsiooni parandamine, klaasimine, suitsulõõride ja korstnate puhastamine, väikeremont korterites, putukate ja näriliste hävitamine jne.);

c) meditsiinilise abi andmiseks ja haige eest hoolitsemiseks kodudesse kutsutud keskmine ja noorem meditsiinipersonal (ämmaemandad, velskrid, meditsiiniõed jt.), kui töö antud tööandja juures ei kesta üle 5 päeva järjest või kokku 10 päeva kuu jooksul;

d) koduõpetajad, repetiitorid, muusika-, joonistamise jms. õpetajad, kes annavad tunde nii enda kui ka tööandja kodus;

e) masinakirjutajad, kes teevad oma kodus töid eraisikutele, stenografistid, kes stenografeerivad eraisikutele kirjanduslikke materjale;

f) kellasepad, kes tegelevad kellade üleskeeramise ja remondiga eraisikute juures.

2. Sotsiaalkindlustusele ei kuulu järgmised isikud, kes teevad asutustele ja ettevõtetele lühiajalisi, juhu- ja väiketöid;

a) masinakirjutajad, kes teevad oma kodus isiklikel kirjutusmasinatel töid asutustele ja ettevõtetele, kui nad ei ole sõlminud antud asutuse või ettevõttega kirjalikku töölepingut;

b) kellasepad, kes tegelevad ettevõtetes ja asutustes kellade üleskeeramise ja remondiga, kui nad ei ole sõlminud antud asutuse või ettevõttega kirjalikku töölepingut.

3. Punktides 1—2 märgitud töid ei arvata palgalise tööstaaži hulka pensionide ja toetuste määramisel (kuigi neid töid tehti enne käesoleva määruse jõustumist).

KAUBANDUSTÖÖTAJATE SOTSIAALKINDLUSTUSEST, KES SAAVAD TÖÖTASU PROTSENTIDES KÄIBEST

(ÜAÜKN-i sekretariaadi 29. oktoobri 1935. a. otsus —
«Бюллетень ВЦСПС» 1935 г., № 23)

(Väljavõte)

1. Määrata, et kõik kaubandus- ja varumisaparaadi töötajad, kes saavad töötasu protsentides käibest, kuigi ka ilma garanteeritud miinimumita, kuuluvad sotsiaalkindlustusele üldistel alustel, tingimusel, kui nad kuuluvad kaubandus- või varumisorganisatsiooni koosseisu.

Märkus. Trükitoodete levitamise alal töötajad, kes saavad töötasu protsentides müüüdud trükitoodete hinnast, kuigi ka ilma garanteeritud miinimumita, kuuluvad sotsiaalkindlustusele sõltumata sellest, kas nad kuuluvad koosseisu. (15. märtsi 1937. a. sõnastuses — «Бюллетень ВЦСПС» 1937 г., № 8).

KAUPADE EKSPERTIISI MITTEKOOSSEISULISTE EKSPERTIDE RIIKLIKU SOTSIAALKINDLUSTUSEGA KINDLUSTAMISE KORRA KOHTA

(ÜAÜKN-i sekretariaadi 9. veebruari 1960. a. otsus)

(Väljavõte)

1. Mittekoosseisulised eksperdid, kes töötavad kaupade ekspertiisi alal, kindlustatakse riikliku sotsiaalkindlustuse toetustega võrdselt koosseisuliste töötajatega, kui nad kindlaksmääratud korras on lubatud tööle kaupade ekspertiisi alal ja kui selle eest saadav töötasu on nende põhiliseks elatusvahendite allikaks. Ajutise töövõimetuse toetus antakse juhul, kui töövõimetus saabus kaupade ekspertiisi läbiviimise ajal.

3. Kaubandusvalitsuse kaupade ekspertiisi büroo, Üleliiduline Kaubanduspalat, selle osakonnad, samuti teised organisatsioonid, kes kasutavad mittekoosseisuliste ekspertide tööd, peavad nende töötajate kohta tööraamatuid, samuti kui koosseisuliste töötajate kohta. Mittekoosseisuliste ekspertide tööraamatu osas «Teatmed tööst» tuleb teha vastavad sissekanded kogu antud organisatsioonis töötamise aja eest. Andmed töötamise kohta mittekoosseisulise eksperdina enne antud organisatsiooni vastuvõtmist tuleb kanda tööraamatusse tööraamatute pidamise üldeeskirjade kohaselt.

Mittekoosseisuliste ekspertide üldtööstaaži hulka arvatakse kogu nende töötamise aeg kaupade ekspertiisi büroos, sealhulgas ka töötamise aeg enne käesoleva määruse väljaandmist. Pidev staaž arvutatakse üldeeskirjade järgi.

4. Kaupade ekspertiisi büroo, Üleliiduline Kaubanduspalat ja selle osakonnad, samuti teised organisatsioonid, kes kasutavad mittekoosseisuliste ekspertide tööd, tasuvad mittekoosseisuliste ekspertide töötasult sotsiaalkindlustuse makse üldistel alustel, lähtudes neile väljamakstava töötasu kogusummalt.

12-AASTASE ÕPPEAJAGA KUTSE-TEHNILISTE KOOLIDE LÕPETANUD ISIKUTE TÖÖSTAAZIST

(«Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaadi 1. aprilli 1963. a. seletus)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee ja ÜAÜKN-i sekretariaat **s e l e t a v a d**:

12-aastase õppeajaga kutse-tehniliste koolide lõpetanud isikutele arvatakse 3 aastat õppimist üldise ja pideva tööstaaži hulka riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuste ja pensionide maksmiseks.

KESK-ERIÕPPEASUTUSTE ÕPILASTE JA KÕRGEMATE ÕPPEASUTUSTE ÜLIÕPILASTE TOOTMISTÖÖ JA -PRAKTIKA AJA PIDEVA STAAŽI HULKA ARVAMISE KORRAST

(«Komitee» ja ÜAÜKN-i sekretariaadi 14. aprilli 1965. a. seletus)

Seoses saabunud järelepärimistega kesk-eriõppeasutuste õpilaste ja kõrgemate õppeasutuste üliõpilaste tootmistöö ja tootmispraktika aja pideva staaži hulka arvamise korra kohta, NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee ja Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu sekretariaat **s e l e t a v a d**:

Arvestades seda, et kesk-eriõppeasutuste õpilaste ja kõrgemate õppeasutuste üliõpilaste tootmistöö või tootmispraktika perioodil õpilaseks või tasutavale töökohale või ametikohale arvamise momendist laieneb neile üldine tööseadusandlus, tuleb riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuse määra arvutamisel ja riiklikele pensionidele lisandite kindlaksmääramisel arvata tootmistöö ja tootmispraktika aeg pideva staaži hulka, sõltumata õppesüsteemiga seotud vaheaegade kestusest.

TÖÖLISTELE JA TEENISTUJATELE NENDE KOLHOOSI ESIMEHENA TÖÖTAMISE AJA ARVAMISEST PIDEVA TÖÖSTAAŽI HULKA

(«Komitee» ja UAÜKN-i sekretariaadi 24. mai 1966. a. seletus)

NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee ja Üleliidulise Ametiühingute Nõukogu sekretariaat s e l e t a v a d:

Töölistele ja teenistujatele, kes on suunatud kolhoosi vastavalt partei- või nõukogude organite otsustele, arvatakse nende kolhoosi esimehena töötamise periood pideva tööstaaži hulka tingimusel, kui pärast kolhoosis töötamise lõpetamist kuni töölisena või teenistujana tööle asumiseni ei ole möödunud üle kolme kuu (arvestamata sõiduaega alalisse elukohta).

Töölisena või teenistujana tööle asumisel pärast kolhoosis töötamise lõpetamist seoses invaliidsusega või haigusega, samuti teistel põhjustel, mille järgi töölistele ja teenistujatele säilitatakse pidev tööstaaž pikema vaheaja puhul või sellest sõltumata, arvatakse kolhoosi esimehena töötamise periood samuti pideva staaži hulka.

Kolhoosi esimehena töötamise aeg arvatakse nimetatud isikute pideva tööstaaži hulka pensionidele lisandite arvutamisel ka sel juhul, kui nad pärast kolhoosis töötamise lõpetamist ei ole töötanud töölistena või teenistujatena.

Varem väljamakstud ajutise töövõimetuse toetuste ja riiklike pensionide summasid seoses käesoleva seletuse andmisega ümber ei arvutata.

PENSIONIDE MÄÄRAMISEST ENDISTELE KOLHOOSI-POSTILJONIDELE, KES ON ÜLE LÄINUD ALALISELE TÖÖLE SIDEJAOSKONDADESSE

(«Komitee» 8. oktoobri 1969. a. seletus)

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 3. oktoobri 1969. a. ülesandele NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklik Töö ja Töötasu Komitee s e l e t a b:

Pensionide määramisel endistele kolhoosipostiljonidele, kes on üle läinud alalisele tööle sidejaoskondadesse, arvatakse riiklikule pensionile õigust andva tööstaaži hulka nende kolhoosis töötamise aeg arvates 1939. aastast.

V. ARSTLIKU TÖÖEKSPERTIISI KOMISJONIDE (ATEK-ITE) PÕHIMÄÄRUS

*(Kinnitatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ameli-
ühingute Nõukogu 18. jaanuari 1964. a. ühismäärusega nr. 24 —
ENSV MKK, 1964, nr. 4, art. 11)*

I. Üldeeskirjad

1. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid (ATEK-id) alluvad sotsiaalkindlustuse organitele.

2. Arstlike tööekspertiisi komisjonide ülesandeks on:
alalise või pikaajalise töövõime kaotuse kindlakstegemine, invaliidsuse grupi määramine;

invaliidsuse tekkimise aja määramine;
invaliidsuse põhjuste määramine;
sotsiaalkindlustuse organite ülesandel toitja surma põhjuse kindlakstegemine surnu perekonnaliikmetele toitjakaotuse pensiooni määramiseks;

invaliidide töötingimuste ja töö iseloomu kindlakstegemine vastavalt nende tervislikule seisundile ¹⁾);

abinõude määramine, mis aitavad kaasa invaliidide töövõime taastamisele (kutsealane väljaõpe, ümberkvalifitseerumine, taastamisravi, proteesimine ja tööabinõud, mootorkäru või käsitsijuhitava sõiduauto vajaduse kindlakstegemine jt.);

töötingimuste tundmaõppimine vahetult ettevõtetes, asutustes, organisatsioonides ja põllumajanduses tööde ja kutsealade väljaselgitamiseks, mis oleksid invaliididele sobivad, invaliidide õige tööerakendamise kontrollimine;

ravi- ja profülaktikaasutuste arstide instrueerimine ja tutvustamine arstliku tööekspertiisi: põhialuste, meetodite ja ülesannetega;

töövõime kaotuse astme määramine töölistele ja teenistujatele, kes on saanud vigastuse või muu terviserikke seoses nende tööga, ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide poolt tekitatud kahju heastamise määra kindlakstegemiseks.

¹ Isikutele, kes ei ole tunnustatud invaliidideks, annab otsuse töötingimuste muutmise kohta raviasutus.

II. Arstlike tööeksperitiisi komisjonide töö organiseerimine ja koosseis

3. Tööeksperitiisi teostamiseks organiseerivad Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministerium ning linnade ja rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede sotsiaalkindlustuse osakonnad järgmise arstliku tööeksperitiisi organid:

1) linnade, rajoonidevahelised ja rajoonide arstlikud tööeksperitiisi komisjonid (ATEK-id). Komisjoni koosseisu kuuluvad 3 arsti-eksperiti (terapeut, kirurg, neuropatoloog), ametiühinguorganisatsiooni ja vastava sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja. Komisjoni esimeheks määratakse üks arstidest-eksperitidest;

2) linnade ja rajoonidevahelised arstlikud tööeksperitiisi komisjonid (ATEK-id) tuberkuloosihaigete töövõime eksperitiisiks. Need komisjonid organiseeritakse tuberkuloositorje dispanserite baasil. Komisjoni koosseisu kuulub 3 arsti-eksperiti (2 ftisiaatrit ja neuropatoloog), ametiühinguorganisatsiooni ja vastava sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja. Komisjoni esimeheks määratakse üks ftisiaatritest;

3) linnade ja rajoonidevahelised arstlikud tööeksperitiisi komisjonid (ATEK-id) vaimuhaigete töövõime eksperitiisiks. Need komisjonid organiseeritakse psühhoneuroloogiadispanserite või -haiglate baasil. Komisjoni koosseisu kuulub 3 arsti-eksperiti (2 psühhiaatrit ja terapeut), ametiühinguorganisatsiooni ja vastava sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja. Komisjoni esimeheks määratakse üks psühhiaatritest;

4) linnade ja rajoonidevahelised arstlikud tööeksperitiisi komisjonid (ATEK-id) nägemisorgani haiguste ja defektidega isikute töövõime eksperitiisiks. Need komisjonid organiseeritakse linnade või vabariiklike haiglate silmaosakondade baasil. Komisjoni koosseisu kuulub 3 arsti-eksperiti (2 okulisti, terapeut või neuropatoloog), ametiühinguorganisatsiooni ja vastava sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja. Komisjoni esimeheks määratakse üks okulistidest.

● Märkus. Vajaduse korral võib, olenevalt kohalikust patoloogiast, Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeriumi loal organiseerida teise profiiliga spetsialiseeritud arstliku tööeksperitiisi komisjoni.

4. Linnade, rajoonidevaheliste ja rajoonide arstlikud tööeksperitiisi komisjonide esimehed ja liikmed kinnitatakse Eesti NSV sotsiaalkindlustuse ministri poolt linnade ja rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede sotsiaalkindlustuse osakondade juhatajate esildusel kooskõlastatult tervishoiuorganitega.

Arstliku tööeksperitiisi komisjoni esimeheks määratakse suuremate kogemustega arst-eksperiti. ATEK-i esimees on juhtivaks eksperitiks komisjonis ja kannab vastutust komisjoni õige töökorralduse eest, vastuvõetud eksperitiisotsuste juriidilise ja kliinilise põhjendatuse eest. ATEK-i esimees organiseerib komisjoni teenin-

duspiirkonnas invaliidisuse põhjuste ja dünaamika uurimist, informeerib uurimiste tulemustest sotsiaalkindlustuse ja tervishoiuorganeid, ametiühingu- ja teisi organisatsioone, võtab vastu elanikke tööekspertiisi küsimustes. Alaliselt töötava ATEK-i esimees töötab põhitöökohaga komisjonis.

Kõikide arstlike tööekspertiisi komisjonide koosseisus on registreeritud, täiskoormusega töötavatele ATEK-itele kinnitatakse täiendavalt vanemõe ametikoht, kolmveerandkoormusega töötavatele ATEK-itele pool vanemõe ametikohta.

Registraator ja täiskoormusega töötav ATEK-i vanemõde töötavad põhitöökohaga selles komisjonis ning nad määratakse ametisse ja vabastatakse ametist sotsiaalkindlustuse osakondade juhatajate poolt ATEK-i esimehe esildusel. (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 10. jaanuari 1968. a. määruse nr. 6 sõnastuses — *Eesti NSV Ülemnõukogu ja Valitsuse Teataja 1968, nr. 3, art. 19*).

5. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid organiseeritakse raviasutuste baasil, kus on olemas vajalikud tingimused haigete igakülgselt uurimiseks (kitsa eriala arstid, diagnostikakabinetid, laboratooriumid jm.).

Raviasutuste loetelu, mille baasil organiseeritakse arstlikud tööekspertiisi komisjonid, määrab kindlaks Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministerium koos Eesti NSV Tervishoiu Ministeriumiga.

6. Tervishoiuorganid annavad arstliku tööekspertiisi komisjonidele haigete vastuvõtuks vastavad ruumid, kindlustavad komisjone meditsiinilise ja majandusliku sisseseadega (seadmete nimekirja kinnitab Eesti NSV Tervishoiu Ministerium koos Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeriumiga), samuti loovad tingimused, mis on vajalikud arstlikes tööekspertiisi komisjonides läbivaadatavate haigete kultuurseks teenindamiseks.

7. Vabariiklikes haiglates eraldatakse voodikohad või organiseeritakse arstlikud tööekspertiisi osakonnad, kelle ülesandeks on diagnoosi täpsustamine ja haige organismi funktsionaalse seisundi uurimine juhtudel, kui lühiajalise järelvaatusega polikliinikus või ATEK-is töövõime ekspertiis on seotud raskustega. Sellel baasil õpitakse tundma kohaliku patoloogia mõju töövõimele, organiseeritakse arstide-ekspertide täiendamist ja samuti üliõpilaste väljaõpetamist arstliku tööekspertiisi alal.

8. Arstlike tööekspertiisi komisjonide liikmete, konsultantide ja keskmeditsiinipersonali ülalpidamise kulud kaetakse Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeriumi ning rajoonide ja linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede sotsiaalkindlustuse osakondade summadest. (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 10. jaanuari 1968. a. määruse nr. 6 sõnastuses).

9. Linnade, rajoonidevahelised ja rajoonide arstlikud tööeks-

pertiisi komisjonid võtavad vastu 5,5-tunnilise tööpäeva kestel läbi-vaatamiseks 15 haiget, spetsialiseeritud arstliku tööekspertiisi komisjonid — 10 haiget.

Peale selle annavad arstlike tööekspertiisi komisjonide eriala arstid konsultatsiooni töövõime ja töötingimuste määramise küsimustes tervishoiuasutustele ja teistele organisatsioonidele, samuti kodanikele, olenevalt nende tervislikust seisundist.

10. Rajoonides, kus puuduvad tingimused spetsialiseeritud ATEK-ite loomiseks, teostavad tuberkuloosi-, vaimuhaigete ja silma-
haigete töövõime ekspertiisi linnade, rajoonidevahelised või rajoonide arstlikud tööekspertiisi komisjonid vastava ala spetsialistide poolt läbiviidud kliinilis-laboratoorse uurimuste andmete alusel. Nende ATEK-ite otsused nimetatud haigete töövõime seisundi kohta astuvad jõusse otsuse tegemise momendist, kuid kuuluvad kinnitamisele vastavate rajoonidevaheliste ekspertiisi komisjonide poolt (rajoonidevahelise spetsialiseeritud ATEK-i puudumisel — Vabariikliku ATEK-i poolt).

11. Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi juurde organiseeritakse Vabariiklik Arstlik Tööekspertiisi Komisjon. Vabariiklik ATEK on kõrgeimaks arstliku tööekspertiisi organiks ja organisatsioonilis-metoodiliseks keskuseks vabariigis.

Vabariikliku ATEK-i esimees on vabariigi peapeakspertiks töövõime ekspertiisi alal.

Vabariiklik ATEK koosneb üld- ja spetsialiseeritud koosseisudest. Igasse koosseisu kuulub 4 arsti (esimees ja kolm liiget), vanemõde ja registraator.

Vabariikliku ATEK-i esimehe, liikmed ja keskmeditsiinitöötajad määrab ametisse ja vabastab ametist Eesti NSV sotsiaalkindlustuse minister.

Vabariikliku ATEK-i esimehe, liikmete ja keskmeditsiinitöötajate põhitöökohaks on komisjon.

Konsultante kitsastelt erialadelt ja spetsialiste funktsionaalse diagnostika alalt võib kaasa tõmmata komisjoni töösse tunnitasu alusel (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 10. jaanuari 1968 a. määruse nr. 6 sõnastuses).

Vabariiklik ATEK organiseeritakse vabariikliku või linna ravi-asutuse baasil, kus on olemas vajalikud tingimused haigete igakülgseks uurimiseks.

Vabariikliku Arstliku Tööekspertiisi Komisjoni ülesandeks on: tööekspertiisi teadusliku uurimise instituutide poolt väljatöötatud teaduslike printsiipide ja töövõime ekspertiisi meetodite juurutamine linnade, rajoonidevaheliste ja rajoonide ATEK-ite töös:

ürituste läbiviimine linnade, rajoonidevaheliste ja rajoonide arstlike tööekspertiisi komisjonide arstide-ekspertide ekspertiisialase kvalifikatsiooni tõstmiseks (stažeerimine, seminarid, teaduslik-praktilised konverentsid jne.);

arstlike tööekspertiisi komisjonide kogemuste üldistamine, eks-

pertiisi esinenud vigade väljaselgitamine ning vajalike abinõude väljatöötamine nende vigade kõrvaldamiseks;

linnade, rajoonidevaheliste, rajoonide ja spetsialiseeritud arstlike tööekspertiisi komisjonide ekspertiisiotsuste õigsuse ja põhjendatuse kontrollimine;

konsultatsioonide andmine komplitseeritud ekspertiisi juhtudel linnade, rajoonidevaheliste ja rajoonide arstlike tööekspertiisi komisjonide arstidele-ekspertidele kohapeal väljasõiduistungite organiseerimise näol ning ekspertiisimaterjalide põhjal;

linnade, rajoonidevaheliste, rajoonide ja spetsialiseeritud arstlike tööekspertiisi komisjonide otsuste peale edasikaevanud isikute, samuti eriti komplitseeritud juhtudel nende komisjonide poolt suunatud invaliidide läbivaatus;

invaliidide läbivaatus linnade, rajoonidevaheliste, rajoonide ning spetsialiseeritud arstlike tööekspertiisi komisjonide ekspertiisiotsuste õigsuse ja põhjendatuse kontrollimiseks;

linnade, rajoonidevaheliste, rajoonide ja spetsialiseeritud arstlike tööekspertiisi komisjonide otsuste õigsuse kontrollimine aktimaterjalide alusel;

invaliidisuse dünaamika ja põhjuste tundmaõppimine, invaliidisuse vähendamisele suunatud ettepanekute väljatöötamine;

kärsiti juhitavate mootorsõidukite saamiseks vajalike meditsiiniliste näidustuste ja nende juhtimiseks vastunäidustuste puudumise kindlakstegemine. (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 7. augusti 1969. a. määruse nr. 343 sõnastuses — *Eesti NSV Ülemnõukogu ja Valitsuse Teataja 1969, nr. 32, art. 331*);

sotsiaalkindlustuse organite poolt esitatud mitmesuguste arstliku tööekspertiisi alaste küsimuste läbivaatamine.

Vabariikliku Arstliku Tööekspertiisi Komisjoni poolt vastuvõetud otsused on lõplikud.

12. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid viivad läbi oma istungeid teeninduspiirkonnas olevates tehastes, vabrikutes, sovhoosides ning ravi- ja profülaktikaasutustes varem väljatöötatud graafiku alusel. Väljasõiduistungitest võtavad osa raviarstid, kitsa eriala arstid, tootmisjaoskondade juhatajad (tsehhiülemad, meistrid jt.), töö- ja kaadriosakondade esindajad, ametiühingu vabriku-, tehasevõi kohalike komiteede esindajad.

13. (Kehtetu — Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 1. aprilli 1967. a. määrus nr. 132 — *Eesti NSV Ülemnõukogu ja Valitsuse Teataja 1967, nr. 15, art. 119.*)

14. Arstlike tööekspertiisi komisjonide organisatsioonilist ja meetodilist juhtimist teostab Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministerium.

Ministerium organiseerib töövõime ekspertiisi printsiipide ja meetodite teaduslik-meetodilist väljatöötamist, kindlustab nende

elluviimist, kontrollib arstlike tööekspertiisi organite tegevust ja ekspertiisiotsuste põhjendatust.

III. Isikud, keda võetakse läbivaatusele arstlikesse tööekspertiisi komisjonidesse ja nende komisjonidesse suunamise kord

15. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid võtavad vastu läbivaatuseks:

1) töölisi, teenistujaid ja teisi isikuid, kellele laieneb riiklik sotsiaalkindlustus;

2) kõrgemate ja kesk-eriõppeasutuste, koolide ja kaadri ettevalmistamise kursuste õpilasi, aspirante, doktorante ja kliinilisi ordinaatoreid;

3) teisi kodanikke, kui nad on invaliidistunud riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel või kodanikukohuse täitmisel inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel, samuti sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel;

4) töölisi ja teenistujaid, kes on katkestanud töö, endisi sõjaväelasi ja käesoleva punkti alapunktides 1, 2, 3 ja 4 märgitud isikute perekonnaliikmeid, kes on kaotanud toitja, tingimuste olemasolul, mis annavad nendele õiguse pensioni saamiseks;

5) invaliide lapseast ja isikuid, kes said vigastusi või haigestusid enne tööle asumist ning vajavad tööle paigutamist või suunamist kutsealaseks väljaõppeks, samuti isikuid, keda sotsiaalkindlustuse osakondade poolt suunatakse invaliidide kodudesse ja internaatidesse;

6) invaliide järjekordseks läbivaatuseks;

7) mittetöötavate pensionäride perekonnaliikmeid pensionilisandi saamiseks;

8) töölisi ja teenistujaid, kes on saanud vigastuse või terviserikke seoses tööga, töövõime kaotuse astme kindlaksmääramiseks asutuste, ettevõtete ja organisatsioonide poolt tekitatud kahju heastamise määra kindlakstegemiseks;

9) kolhoosiliikmeid (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 10. novembri 1964. a. määruse nr. 496 sõnastuses — *ENSV MKK 1964, nr. 46, art. 174*);

10) isikuid, kellel ei ole õigust pensioni saamiseks ja kes taotlevad kehtestatud korras toetust, mille saamiseks on nõutav invaliidisuse olemasolu.

Arstlikud tööekspertiisi komisjonid võtavad läbivaatamiseks vastu samuti raviasutuste poolt suunatud isikuid, kes on haiged pikemat aega (mitte hiljem kui 4 kuu möödumisel ajutise töövõimetuse tekkimise päevast või üldkokkuvõttes mitte rohkem kui 5 kuud kestnud ajutise töövõimetuse korral viimase 12 kuu kestel korduvate haigestumiste puhul ühte ja samasse haigusesse; mitte hiljem kui 10 kuu möödumisel tuberkuloosihaigeid).

16. Haiged suunatakse arstlikesse tööeksperitiisi komisjonidesse elukohajärgse raviasutuse poolt või raviasutuste poolt, mille juurde nad on kinnistatud.

Vastutust haigete meditsiinilise uurimise kvaliteedi ja arstlikesse tööeksperitiisi komisjonidesse suunamise põhjendatuse eest kannavad raviasutuste juhatajad.

Invaliididel, keda suunatakse raviasutuste poolt arstlikesse tööeksperitiisi komisjonidesse taasläbivaatuseks, on õigus meditsiinilise uurimise teostamiseks raviasutustes eelisjärjekorras. Iga ATEK-i suunatava haige kohta täidab raviasutus kehtestatud vormikohase läbivaatuse akti ja saadab selle arstlikusse tööeksperitiisi komisjoni.

Raviasutus märgib läbivaatuse aktis andmed haige tööalase tegevuse kohta, spetsiaalsete kabinetide ja laboratooriumide eriarstide meditsiinilise uurimise andmed, mis põhjendavad invaliidisuse tunnuste olemasolu, kliinilise ja tööprognooši.

Arstlikku tööeksperitiisi komisjoni suunatavale läbivaatuse aktile kirjutab alla raviarst, vastava osakonna juhataja ja pearsti ase-täitja eksperitiisi alal (või pearst).

Mittetöötavad isikud esitavad esmasel ATEK-i suunamisel koos meditsiiniliste dokumentidega vastava sotsiaalkindlustuse osakonna saatekirja, maal ja alevites elavad igakuist riiklikku toetust taotlejad küla või alevi tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee saatekirja (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 6. veebruari 1969. a. määruse nr. 68 sõnastuses — *Eesti NSV Ülemnõukogu ja Valitsuse Teataja, nr. 8, art. 100*).

Töölised ja teenistujad, keda suunatakse ATEK-i töövõime kaotuse astme kindlaksmääramiseks tekitatud kahju heastamise määra kindlakstegemise juhtudel, esitavad esmasel läbivaatusel koos meditsiiniliste dokumentidega saatekirja asutuselt, ettevõttelt või organisatsioonilt, kus leidis aset õnnetusjuhtum, ametiühingu vabriku-, tehase- või kohaliku komitee või rajooni ja linna rahvakohtu saatekirja, samuti akti tootmisega seotud õnnetusjuhtumi kohta.

(9. lõik on kehtetu — Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 10. novembri 1964. a. määrus nr. 496.)

Kolhoosiliikmed esitavad esmakordselt ATEK-i suunamisel kolhoosi sotsiaalkindlustuse nõukogu või kolhoosi juhatuse saatekirja (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 10. jaanuari 1968. a. määruse nr. 6 sõnastuses).

17. Läbivaatus arstlikes tööeksperitiisi komisjonides toimub elukoha järgi, väljasõiduistungitel töökoha järgi või raviasutuste järgi, mille juurde haige on kinnistatud.

Isikud, kes oma tervisliku seisundi tõttu raviasutuse poolt antud otsuse kohaselt ei ole võimelised ilmuma arstlikku tööeksperitiisi komisjoni, vaadatakse läbi kodus või raviasutuses, kus haige viibib.

Üksikutel juhtudel tehakse arstliku tööeksperitiisi komisjoni otsus

tagaselja läbivaatuse akti alusel, milline on alla kirjutatud raviarsti ja raviaasutuse peaarsti poolt, nende isikute töövõime seisundi kohta, kes viibivad raviaasutuste statsionaarides.

IV. Arstlike tööekspertiisi komisjonide töökord

18. ATEK-i liikmed teostavad iga töövõime ekspertiisiks suunatud haige meditsiinilise läbivaatuse, töötades eelnevalt läbi raviaasutusest saabunud meditsiinilised dokumendid. Otsus töövõime kohta tehakse kollegiaalselt pärast haige läbivaatamist, kusjuures arvestatakse raviaasutuste andmeid, haige kutseala ja haige poolt tehtava töö iseloomu.

Läbivaatuse andmed ja ATEK-i otsus kantakse läbivaatuse akti ning kirjutatakse alla komisjoni esimehe ja kõigi liikmete poolt.

Kui komisjoni esimees või üksikud liikmed ei ole nõus teiste komisjoni liikmete arvamusega, kantakse nende eriarvamus läbivaatuse akti. Neil juhtudel saadetakse läbivaatuse akt kolme päeva jooksul Vabariiklikule ATEK-ile kinnitamiseks, kes vajaduse korral võib haige välja kutsuda.

Andmed haige tööalase tegevuse, töötingimuste ja tehtava töö iseloomu kohta täpsustatakse läbivaatuse käigus; üksikutel juhtudel nõutakse need andmed haige töökohalt.

19. Kõikidel juhtudel, kui haige suunatakse arstlikku tööekspertiisi komisjoni mitteküllaldaselt põhjendatud kliinilise diagnoosiga, mille alusel on raske otsustada haige töövõime küsimust, suunab ATEK haige täiendavaks uurimiseks raviaasutusse, vajaduse korral nõuab haige paigutamist statsionaari diagnoosi ja organismi funktsionaalse seisundi täpsustamiseks.

20. Arstliku tööekspertiisi komisjonid määravad läbivaatuse käigus igal üksikul juhul haige tervislikule seisundile vastavad tööalase tegevuse liigid ja töötingimused, mis aitaksid kaasa organismi häiritud funktsioonide taastamisele ja invaliidsuse likvideerimisele.

Arstlike tööekspertiisi komisjonide otsused sobivate tööalase tegevuse liikide ja töötingimuste kohta peavad olema konkreetised, et nende alusel oleks võimalik invaliide õigesti tööle rakendada.

Kui haige tervisliku seisundi järgi on vajalik töökoormuse vähendamine, määravad arstliku tööekspertiisi komisjonid temale kergendatud töötingimused.

21. Arstlike tööekspertiisi komisjonide otsused invaliidide töötingimuste kohta on kohustuslikud ettevõtete, asutuste, organisatsioonide, sovhooside ja kolhooside juhtkondadele.

Asutuste, ettevõtete, sovhooside ja teiste organisatsioonide juhtkonnad on kohustatud vastavalt ATEK-i otsustele võimaldama invaliididele tööd neis ettevõtetes, asutustes, kus nad töötasid kuni invaliidsuse tekkimiseni.

22. Kontrolli arstlike tööeksperitiisi komisjonide poolt invaliididele määratud töötingimustest kinnipidamise üle teostavad sotsiaalkindlustuse organid, arstlike tööeksperitiisi komisjonide liikmed, samuti vastavate ravi- ja profülaktikaasutuste meditsiinitöötajad (meditsiini ja sanitaaria osakond, tervishoiupunkt jt.) koos ametiühinguorganisatsioonidega.

23. Arstlikud tööeksperitiisi komisjonid annavad aru oma tööst Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumile ja vastavatele linnade ja rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede sotsiaalkindlustuse osakondadele kehtestatud korra kohaselt.

24. Arstlikud tööeksperitiisi komisjonid on kohustatud andma informatsiooni oma tööst teenindatavas piirkonnas asuvate ametiühingu vabriku-, tehase- ja kohalike komiteede sotsiaalkindlustuse komisjonide istungitel.

V. Taasläbivaatuse tähtajad ja arstlike tööeksperitiisi komisjonide otsuste peale edasikaebamise kord¹

25. I grupi invaliidide taasläbivaatus toimub üks kord kahe aasta jooksul, II ja III grupi invaliidide taasläbivaatus üks kord aastas.

Arstlikes tööeksperitiisi komisjonides taasläbivaatusele kuuluva-tele invaliididele määratakse invaliidsus järjekordseks taasläbivaatuseks määratud kuule järgneva kuu esimese kuupäevani (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 7. augusti 1969. a. määruse nr. 343 sõnastuses).

Invaliidsuse grupp määratakse taasläbivaatuse tähtajata järgmistel juhtudel:

1) invaliididele — meestele üle 60 ja naistele — üle 55 eluaasta;

2) invaliididele, kelle taasläbivaatuse tähtaeg saabub — meestel pärast 60-aastaseks, naistel pärast 55-aastaseks saamist (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 10. jaanuari 1968. a. määruse nr. 6 sõnastuses).

3) I ja II grupi invaliididele, kelle invaliidsuse grupp viimase 15 aasta jooksul on jäänud muutmatuks või kellele oli määratud kõrgem invaliidsuse grupp;

4) Isamaasõja invaliididele, kellele invaliidsuse grupp on määratud haava, põrutuse või haigestumise tagajärjel kokku 15 või rohkem aasta vältel;

5) meestele 55-aastaseks ja naistele 50-aastaseks saamisel, kes enne sellesse ikka jõudmist pidevalt viimase 5 aasta jooksul on tunnistanud I grupi invaliidiks;

¹ Vt. «Haiguste loetelu, mille puhul ATEK-id määravad invaliidsuse grupi tähtajata», mis on kinnitatud ÜAUKN-i sekretariaadi poolt 9. juunil 1965. a. ja NSV Liidu Tervishoiu Ministeeriumi poolt 19. mail 1965. a.

6) Isamaasõja invaliididele — meestele 55-aastaseks ja naistele 50-aastaseks saamisel, kellele haavataasaamise, põrutuse või haigestumise tagajärjel on viimase 5 aasta jooksul pidevalt määratud üks invaliidsuse grupidest;

7) invaliididele parandamatute krooniliste haiguste ja anatoomiliste defektidega, mille loetelu on kinnistatud NSV Liidu Tervishoiu Ministeriumi ja Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu poolt.

Invaliididele, kellele invaliidsuse grupp on määratud tähtajata, teostatakse taasläbivaatust ainult nende endi avalduste põhjal.

26. Üksikutel juhtudel, kui sotsiaalkindlustuse organitel on andmeid, et invaliidsuse grupp või põhjus on ebaseaduslikult määratud, võib invaliidi, kellele invaliidsuse grupp oli määratud tähtajata, välja kutsuda kontroll-läbivaatusele Vabariiklikku ATEK-i, kuid ainult pärast meditsiiniliste materjalide põhjalikku läbivaatamist ja kui nende alusel ilmneb arstliku tööekspertiisialase seadusandluse rikkumisi.

Kui linna, rajoonidevahelise, rajooni või spetsialiseeritud arstliku tööekspertiisi komisjoni poolt antud otsuse ebaseaduslikkus leiab kinnitamist, muudab Vabariiklik ATEK selle ja teatab vastavatele organitele isikud, kes on süüdi ebaseadusliku ekspertiisiotsuse tegemises, mille alusel oli määratud pension ja sotsiaalkindlustuse teised liigid.

27. Kui läbivaadatav ei ole nõus arstliku tööekspertiisi komisjoni otsusega, annab ta selle kohta ühe kuu jooksul kirjaliku avalduse linna või rajooni töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee sotsiaalkindlustuse osakonnale või arstliku tööekspertiisi komisjonile, kus teostati tema esmane läbivaatus.

Sotsiaalkindlustuse osakondade juhatajad ja ATEK-ite esimehed saavad avalduse koos kõigi eelnevate läbivaatuse materjalidega Vabariiklikku Arstlikku Tööekspertiisi Komisjoni, kes kutsub avaldaja teistkordsele läbivaatusele.

Kaebusi linnade, rajoonidevaheliste ja rajoonide ATEK-ite otsuste peale võib esitada ka vahetult Vabariiklikku ATEK-i.

VI. Asjaajamine

28. Iga arstlikus tööekspertiisi komisjonis läbivaadatava haige või invaliidi kohta koostatakse läbivaatuse akt kindlaksmääratud vormi kohaselt. Läbivaatuse aktid koos kõigi meditsiiniliste dokumentidega, mis on saabunud raviasutustest, teistest asutustest ja organisatsioonidest, hoitakse alal arstlikes tööekspertiisi komisjonides Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeriumi poolt kehtestatud korra kohaselt.

29. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid peavad oma istungite kohta protokolle kehtestatud vormi kohaselt.

30. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid annavad invaliidsuse grupi määramisel välja invaliididele ATEK-i tõendi, mille vorm kinnitatakse Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi poolt. Väljavõte läbivaatuse aktist saadetakse vastavale sotsiaalkindlustuse organile või teisele organisatsioonile, kelle kaudu toimub pensioniline kindlustamine.

Isikutele, kes ei ole tunnistatud invaliidiks, samuti isikutele, kes pöörduvad ATEK-i konsultatsiooni saamiseks töövõime ja tehtava töö iseloomu küsimustes, antakse välja vastav tõend (Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 10. jaanuari 1968. a. määruse nr. 6 sõnastuses).

31. Arstlikel tööekspertiisi komisjonidel on nurgatempel ja pitsat.

32. Tahtlikult ebaõige otsuse tegemise ja ATEK-i ebaseadusliku tõendi väljaandmise eest, mis pole vastavuses invaliidsuse gruppide määramise eeskirjade ja käesoleva põhimäärusega, võetakse süüdlased ettenähtud korras vastutusele.

VI. ASJAAJAMISEST PENSIONI MÄÄRAMISEL

RAJOOINI (LINNA) TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGU TÄITEVKOMITEE JUURES ASUVA PENSIONIDE MÄÄRAMISE KOMISJONI PÕHIMÄÄRUS

(Kinnitatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 21. septembri 1963. a. määrusega nr. 436 — ENSV MKK 1963, nr. 34, art. 124)

I. Üldeeskirjad

1. Vastavalt «Riiklike pensionide seaduse» paragrahvile 5 ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku» punktile 153 moodustatakse rajoonide (linna) tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede juures pensionide määramise komisjonid.

Pensionide määramise komisjonide ülesanneteks on: õige ja õigeaegne pensionide määramine; kodanike abistamine pensioni määramiseks vajalike dokumentide saamisel; kaasaaitamine ametiühingute vabriku-, tehase- ja kohalike komiteede pensionikomisjonidele nende töö organiseerimisel; üldsuse osavõtu edasine laiendamine sotsiaalkindlustuse organite tegevusest.

2. Pensionide määramise komisjon moodustatakse rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee otsusega koosseisus: rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja (komisjoni esimees), rajooni (linna) rahandusosakonna juhataja ja ametiühinguorganisatsiooni esindaja.

Pensionide määramisel sõjaväelastele ja nende perekondadele kuulub komisjoni koosseisu veel rajooni (linna) sõjakomissar.

3. Rajoonis (linnas), kus ei ole sotsiaalkindlustuse osakonda, on pensionide määramise komisjoni esimeheks rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu esimehe üks asetäitjatest või sekretär.

4. Pensionide määramise komisjoni istungid toimuvad töö ajal. Komisjoni liikmetele säilitatakse komisjoni istungid osavõtu aja eest töötasu põhitöökoha järgi.

5. Pensionide määramise komisjon organiseerib oma tööd tihe-

das kontaktis kohalike tööraha saadikute nõukogude sotsiaalkindlustuse või sotsiaalkindlustuse ja tervishoiu alaliste komisjonidega, ametiühingu vabriku-, tehase- ja kohalike komiteede pensionikomisjonidega, samuti kasutab temale pandud ülesannete täitmiseks laialdast aktiivi tööliste, teenistujate ja pensionäride hulgast.

6. Kontrolli pensionide määramise komisjoni töö ja tegevuse üle teostab rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee.

Pensionide määramise komisjon annab oma tegevusest regulaarselt aru rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele, kohaliku tööraha saadikute nõukogu sotsiaalkindlustuse või sotsiaalkindlustuse ja tervishoiu alalisele komisjonile, samuti esineb ettekannetega oma tööst tööliste ja teenistujate koosolekutel asutustes, ettevõtetes ja organisatsioonides.

II. Pensionide määramise komisjoni õigused ja kohustused

7. Pensionide määramise komisjon juhindub oma töös NSV Liidu konstitutsioonist, Eesti NSV konstitutsioonist, «Riiklike pensionide seadusest», «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikust», NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrustest ja korraldustest, NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Töötasu Komitee seletustest, Eesti NSV sotsiaalkindlustuse ministri käskkirjadest ja ringkirjadest ning teistest normatiivsetest aktidest.

8. Pensionide määramise komisjoni istung on otsustusvõimeline kõigi komisjoni liikmete osavõtul. Kõik komisjoni liikmed on võrdõiguslikud kõigi komisjoni istungil läbivaadatavate küsimuste otsustamisel.

9. Pensionide määramise komisjoni otsused võetakse vastu lihthäälteenamusega ning otsusele kirjutavad alla kõik komisjoni liikmed.

Kui üks komisjoni liige ei nõustu häälteenamusega vastuvõetud otsusega, on tal õigus esitada kirjalikult oma eriarvamus, mis lisatakse protokollile juurde ning komisjoni esimees teeb selle teatavaks rajooni (linna) täitevkomiteele.

10. Pensionide määramise komisjon laheñdab:

- 1) pensionide määramise taotlused;
- 2) üht liiki pensionilt teist liiki pensionile üleviimise taotlused;
- 3) tunnistajate seletuste alusel puudujääva tööstaaži kindlakstegemise taotlused.

11. Taotlused punktis 10 mainitud küsimustes lahendab pensionide määramise komisjon hiljemalt 10 päeva jooksul arvates taotluse koos kõigi vajalike dokumentidega saabumise või täiendavate dokumentide esitamise päevast.

12. Juhtudel, kui tehakse kindlaks pensioni aluseta määramine,

võtab pensionide määramise komisjon vastu otsuse pensioni väljamaksmise lõpetamise kohta.

13. Pensionäri kuritarvituse tõttu (näiteks: teadlikult valeandmetega dokumentide esitamine, töötasu või muude tulude varjamine, perekonna koosseisus muudatuste kohta andmete mitteesitamine) temale liigselt väljamakstud pensionisummad peetakse kinni pensionide määramise komisjoni otsuse alusel «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku» punktis 178 ettenähtud korras ja ulatuses. Vajalikel juhtudel võtab komisjon vastu otsuse materjalide esitamise kohta kohtule ülemakstud summade sissenõudmiseks ning prokuratuuriorganitele süüdlase vastutusele võtmiseks.

14. Pensionide määramise komisjon määrab kindlaks avaldaja õiguse pensionile kõigi asja materjalide igakülgse, põhjaliku ning objektiivse läbivaatamise alusel.

Komisjonil on õigus kontrollida pensioni saamiseks esitatud dokumentide väljaandmise aluseid vahetult neid dokumente väljaandnud asutustes, ettevõtetes ja organisatsioonides.

15. Kogutud materjalide alusel pensionide määramise komisjon otsustab igal konkreetset juhul elatusvahendite allikate puudumise küsimuse, kui see on üheks pensioni määramise tingimuseks.

16. Pensionide määramise komisjon võtab vastu otsuse iga läbivaadatud taotluse kohta. Otsuses näidatakse, kellele määratakse pension, pensioni liik, mis ajast pension määratakse ja pensioni määr (koos kehtestatud lisanditega seaduses ettenähtud juhtudel).

Taotluse rahuldamata jätmisel näitab pensionide määramise komisjon otsuses äraütlemise põhjused ning teatab edasikaebamise korra.

17. Pensionide määramise komisjon otsustab vaidlused, kui asjast huvitatud isik pole rahul sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja otsusega pensioni väljamaksmise ja pensioni ümberarvutamise küsimustes.

18. Pensionide määramise komisjoni otsuse peale võib edasi kaevata rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele. Juhtudel, kui täitevkomitee teeb kindlaks, et pensionide määramise komisjoni otsus ei ole kooskõlas pensionitoimikus leiduvate materjalidega, saadab ta need komisjonile küsimuse uueks sisuliseks otsustamiseks. Pensionide määramise komisjon vaatab kõik asja materjalid uuesti läbi ning võtab vastu otsuse, juhindudes kehtivast seadusandlusest.

III. Pensionide määramise komisjoni töökord

19. Pensionitoimikud pensionide määramise komisjoni istungiks valmistab ette sotsiaalkindlustuse osakond; rajoonides (linnades), kus sotsiaalkindlustuse osakond puudub — selleks määratud rajooni (linna) täitevkomitee töötaja.

Pensionide määramise komisjoni ülesandel kontrollib sotsiaalkindlustuse osakond pensioni määramiseks vajalikke dokumente ja muid pensioni määramiseks vajalikke asjaolusid, samuti nõuab puuduvaid dokumente asutustelt, ettevõtetelt, organisatsioonidelt ning üksikisikutelt.

20. Pensionide määramise komisjoni istungid toimuvad rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee poolt kinnitatava graafiku järgi.

21. Pensionide määramise komisjon tugineb oma töös ametiühingu vabriku-, tehase- ja kohalike komiteede pensionikomisjoni-dele. Vajaduse korral võib pensionide määramise komisjon pöörduda konsultatsiooni saamiseks vastavate asutuste ja erialalisi teadmisi omavate isikute poole.

22. Kui sotsiaalkindlustuse osakonna arvamusel kohaselt taotlejal ei ole õigust pensionile, või teistel vajalikel juhtudel kutsub osakond taotleja pensionide määramise komisjoni istungile ja otsus võetakse vastu taotleja juuresolekul.

Kui taotleja ei saa ilmuda komisjoni istungile, teatab sotsiaalkindlustuse osakond temale komisjoni otsusest viie päeva jooksul arvates otsuse vastuvõtmise päevast, eitava otsuse puhul — saadab avaidajale väljavõtte komisjoni otsusest, selgitab edasikaebamise korra ning tagastab esitatud dokumendid.

23. Üldsuse aktiivse kaasatõmbamise ning tema poolt pensionide määramise üle kontrolli kehtestamise eesmärgil korraldab pensionide määramise komisjon perioodiliselt oma istungeid asutustes, ettevõtetes ja organisatsioonides, teatades eelnevalt avalikult komisjoni istungi koha ning aja.

24. Pensionide määramise komisjoni otsused protokollitakse Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeriumi poolt kindlaksmääratud vormi kohaselt.

JUHEND

RIIKLIKE PENSIONIDE MÄÄRAMISEKS VAJALIKE DOKUMENTIDE VORMISTAMISE KOHTA ASUTUSTES, ETTEVÕTETES JA ORGANISATSIOONIDES

*(Kehtestatud Eesti NSV sotsiaalkindlustuse ministri
23. juuni 1969. a. käskkirjaga nr. 51)*

I. Uldosa

1. Kooskõlas «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku» punktiga 141 (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 9. aprilli 1969. a. määruse nr. 263 sõnastuses) esitavad töölised ja teenistujad avalduse vanadus- või invaliidsuspensiooni saamiseks

selle ettevõtte, asutuse või organisatsiooni¹ administratsioonile, kus nad töötavad.

Avaldus toitjakaotuspensioni määramiseks esitatakse selle ettevõtte administratsioonile, kus toitja surma momendil töötas.

2. Pensioni määramise avalduses peavad olema näidatud avaldaja passiandmed, taotletava pensioni liik, et pensioni taotleja ei saa pensioni teistel alustel või teistelt organitelt ning kohustub teatama sotsiaalkindlustuse osakonnale elukoha muutmisest, samuti tuludest ja asjaoludest, mis mõjutavad pensioni maksmist, avalduse koostamise kuupäev ja allkiri.

3. Avaldused pensioni määramiseks registreeritakse kooskõlas kodanike ettepanekute, avalduste ja kaebuste läbivaatamise ja lahendamise korra juhendiga.

4. Administratsioon koos ametiühingu vabriku-, tehase-, kohaliku komiteega² vormistab 10 päeva jooksul, arvates avalduse saabumise päevast, vajalikud dokumendid tööstaazi ja töötasu kohta ning suunab need koos esitatud avalduse ja oma esildisega (esildise vorm toodud juhendi lisana) avaldaja elukohajärgsele sotsiaalkindlustuse osakonnale. Kui administratsiooni ja ametiühingukomitee arvamus järgi pensionitaotlejal ei ole õigust pensionile, teatatakse temale kirjalikult pensioni määramiseks mitteesitamisest, ära näidates mitteesitamise põhjused.

Kui pensionitaotleja ei nõustu administratsiooni ja ametiühingukomitee otsusega tema pensioni määramiseks mitteesitamise kohta, võib ta esitada pensionitaotluse vahetult sotsiaalkindlustuse osakonnale, lisades administratsiooni kirja pensioni määramiseks mitteesitamise kohta.

5. Esildis koostatakse eraldi iga pensioni määramist taotlenud töölise või teenistuja kohta; toitjakaotuspensioni määramisel on esildis ühine kõigi surnud toitja ülalpidamisel olnud töövõimetute perekonnaliikmete kohta.

Esildisele kirjutavad alla ettevõtte juhataja ja ametiühingukomitee esimees (seal, kus ametiühingukomiteed ei valita, ametiühinguorganisaator) ja tõestatakse ettevõtte pitsoriga.

Esildisel näidatakse järjekorra number ja tema registreerimise kuupäev ettevõttes.

6. Esildisega koos esitatakse sotsiaalkindlustuse osakonnale pensioni taotleja pass ja tööraamat, mis pärast andmete võrdlemist tagastatakse.

7. Pensioni taotlemise päevaks loetakse päev, millal sotsiaalkindlustuse osakonnas võeti vastu esildis koos kõigi vajalike dokumentidega.

Kui esildis saadetakse posti teel ning lisatakse seejuures kõik vajalikud dokumendid, loetakse pensioni taotlemise päevaks esildise lähetuskoha postitempli kuupäev.

¹ Edaspidi lühendatult «ettevõtte».

² Edaspidi «ametiühingukomitee».

8. Kui esildisele ei ole lisatud kõiki vajalikke dokumente, teatab sotsiaalkindlustuse osakond ettevõtte administratsioonile või taotlejale, missugused dokumendid peab esitama täiendavalt. Kui need dokumendid esitatakse hiljemalt kolme kuu jooksul täiendavate dokumentide esitamise vajaduse kohta teatise saamise päevast, loetakse pensioni taotlemise päevaks esildise vastuvõtmise päev või esildise lähetuskoha postitempli kuupäev.

9. Arvestades, et pensioni määratakse esildise sotsiaalkindlustuse osakonnas vastuvõtmise päevast, tuleb ettevõtte administratsioonil ja ametiühingukomiteel aegsasti koguda dokumente ja õigeaegselt vormistada esildis. Selleks on vajalik võtta arvele lähematel aastatel vanaduspensionini ikka jõudvad töötajad.

Nende töötajate osas selgitatakse, kas neil on olemas tööstaaž, vajaduse korral nõudes puuduvaid tööstaaži jm. dokumente teistelt ettevõtetelt või arhiiviorganitelt.

Kui osa dokumente olemasoleva tööstaaži kohta puudub ja neid ei ole võimalik saada ettevõtte täieliku likvideerimise tõttu või arhiivianndmete puudumisel, tehakse pensioni määramiseks puudujääv tööstaaž kindlaks rajooni (linna) kohaliku nõukogu täitevkomitee juures asuva pensionide määramise komisjoni poolt tunnistajate seletuste alusel, mida võib teha ka enne pensionile õigust andvate tingimuste saabumist. Tunnistajaid peab olema vähemalt kaks, kusjuures on nõutav, et üks tunnistajatest peab tundma avaldajat ühise töötamise tõttu samas ettevõttes, asutuses või ühes süsteemis ja esitama koostöötamise fakti tõendava dokumendi. Endistele sulastele ja taluteenijatele, samuti väikeettevõtetes töötanud tööliste ja teenistujatele võib pensioni määramiseks puudujäävat tööstaaži aja eest kuni nõukogude korra kehtestamiseni (Eesti NSV-s kuni 21. juulini 1940) kindlaks teha tunnistajate seletuste alusel, kes teavad isiklikult taotleja tööst, s. t. ei ole nõutav, et tunnistajad oleksid olnud kaastöötajad.

Tunnistajate küsitlemiseks tuleb taotleja elukohajärgsele sotsiaalkindlustuse osakonnale esitada avaldus, millele peavad olema lisatud dokumendid töötamist tõendavate andmete mittesäilimise kohta. Avalduses näidatakse tunnistajate nimed ja aadressid. Tunnistajate küsitlemist korraldavad sotsiaalkindlustuse osakonnad.

II. Pensioni määramiseks vajalikud dokumendid

10. Esildisele vanaduspensionini määramiseks peavad olema lisatud:

- avaldus pensioni määramiseks (koos passiandmetega),
- tööstaaži tõendavad dokumendid,
- tõend töötasu kohta.

Soodustatud tingimustel vanaduspensionini määramisel lisatakse täiendavalt:

— naistel, kes on sünnitanud viis või enam last ja kasvatanud need kaheksa aasta vanuseni — neid asjaolusid tõendavad dokumendid (laste sünnitunnistused, majavalitsuse või külanõukogu tõend või muud dokumendid, mis tõendavad laste sündimist ja nende vähemalt 8 aasta vanuseks kasvatamist);

— hüpofüsaarset nanismi põdeval töölisel või teenistujal (liliputil) raviasutuse tõend selle haiguse põdemise kohta.

Pimedatel töelistel või teenistujatel, samuti invaliididel, kes on invaliidistunud NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel, lisab sotsiaalkindlustuse osakond väljavõtte arstliku tööeksperdiisi komisjoni (ATEK-i) läbivaatuse aktist.

11. Esildisele üldhaigestumise tagajärjel invaliidsuspensiooni määramiseks peavad olema lisatud:

- avaldus pensiooni määramiseks (koos passiandmetega),
- tööstaaži tõendavad dokumendid,
- tõend töötasu kohta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab esildisele väljavõtte ATEK-is läbivaatuse aktist.

12. Esildisele töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsuspensiooni määramiseks peavad olema lisatud:

- avaldus pensiooni määramiseks (koos passiandmetega),
- tõend töötasu kohta.

Kui invaliidsus tekkis tootmisega seotud õnnetusjuhtumi tagajärjel:

— ettevõtte poolt koostatud ärakiri aktist tootmises asetleidnud õnnetusjuhtumi kohta või ametiühingu vabariikliku komitee tehnilise inspektori arvamus, kohtuotsus, prokuratuuri määrus kriminaalaja algatamisest keeldumise kohta jne.

Kui invaliidsus tekkis tööga seotud õnnetusjuhtumi tagajärjel:

- ametiühingukomitee poolt koostatud akt, asutuse, ettevõtte või organisatsiooni tõend töö alguse või lõpu aja kohta, tervishoiuasutuse tõend kahjukannatanu ravile saabumise aja kohta, riikliku autoinspektsiooni poolt koostatud akt (tõend) liiklusõnnetuse kohta jne.

Kui invaliidsus on tekkinud seoses riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega või seoses kodanikukohuse täitmisega inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi või sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel:

— dokumendid, mis tõendavad invaliidistumise seost nende kohustuste täitmisega (partei-, komsomoli- või ametiühinguorganisatsiooni tõend kahjukannatanu poolt vastavate kohustuste täitmise kohta, spordiorganisatsiooni tõend spordivõistlusele suunamise kohta, prokuratuuri või miilitsaorganite määrus või tõend jne.).

Kui töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidistunu taot-

leb invaliidsuspensiooni soodustatud tingimustel või soodustatud määrades ning pensiooni määramine sõltub tööstaažist («Määrus-tiku» p. 94, lk. lk. 2):

— tööstaaži tõendavad dokumendid.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab esildisele väljavõtte ATEK-is läbivaatuse aktist.

13. Esildisele toitjakaotuspensiooni määramiseks peavad olema lisatud:

— avaldus pensiooni määramiseks (koos pensiooni taotleja passi-andmetega),

— perekonnaseisuaktide organi tunnistus toitja surma kohta,

— toitja vanust tõendav dokument (kui vanus ei ole märgitud surmatunnistusel),

— tõend toitja töötasu kohta,

— majavalitsuse, külanõukogu, majaomaniku poolt väljaantud tõend või kohtuotsus toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete kohta.

Kui toitja suri üldhaigestumise tagajärjel:

— tööstaaži tõendavad dokumendid.

Kui toitja suri töövigastuse tagajärjel:

— akt (või muu dokument) õnnetusjuhtumi kohta (vt. p. 12).

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab esildisele väljavõtte ATEK-is läbivaatuse aktidest nende täiskasvanud perekonnaliikmete kohta, kellel on õigus toitjakaotuspensionile oma invaliidsuse tõttu.

Vajaduse korral lisatakse täiendavalt:

— õppeasutuse tõendid selle kohta, et perekonnaliikmed vanusega 16—18 aastani on õpilased,

— majavalitsuse või külanõukogu tõend selle kohta, et surnu vanem või abikaasa, kes hooldab surnu alla 8-aastaseid lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi, ei tööta.

14. Vajaduse korral lisatakse vanadus-, invaliidsus- või toitjakaotuspensiooni esildisele täiendavalt

1) tööstaaži tõendamisel tunnistajatega:

— avaldus tunnistajate küsitlemiseks (kui seda ei ole märgitud pensiooni määramise avaldusel) ja dokumendid töötamist tõendavate andmete mittesäilimise kohta.

● Märkus. Pensionide määramise komisjoni poolt tunnistajate seletustega eelnevalt kindlakstehtud tööstaaž näidatakse esildisel jaotuses «Tööstaaž teiste dokumentide alusel» pärast dokumentidega tõendatud tööstaaži kandeid ja protokoll lisatakse esildisele.

2) ülalpidamist tõendavad dokumendid:

majavalitsuse või külanõukogu tõend ülalpidamisel olevate töövõimetute perekonnaliikmete kohta. Majavalitsuse või külanõukogu tõendil ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu kohta näidatakse iga perekonnaliikme perekonna-, ees- ja isanimi, sünniaasta ja -kuu, sugulusvahekord, ülalpidamisel viibimine.

Linnades ja linnatüüpi asulates kodanikele isikliku omandiõiguse alusel kuuluvates majades elavate perekonnaliikmete kohta annab eeltähendatud tõendi välja majaomanik.

Kui dokumendid ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete kohta puuduvad ja nende saamine pole võimalik, samuti kui majavalit-suse või külanõukogu tõend eitab ülalpidamisel viibimist, võib ülalpidamise fakti tuvastada kohtukorras.

Toitjakaotuspensioni taotlemisel lastele ja töövõimetutele vane-matele, kes ei olnud surnud toitja ülalpidamisel, otsustab elatus-vahendite puudumise küsimuse pensionide määramise komisjon.

Kui ülalpeetavaks on abikaasa, esitatakse abielutunnistus või mõni muu perekonnaseisuorganite poolt välja antud abieluvahe-korda tõendav dokument. Samuti võib abieluvahekorda tõendada passis oleva vastava märkusega, millest tehakse väljavõte.

3) õppimist tõendavad dokumendid:

õppeasutuse tõend 16—18 aasta vanuste perekonnaliikmete õppi-mise kohta.

Kutsehariduse- ja internaatkoolide tõendist lapse õppimise kohta peab nähtuma, kas õpilane viibib täielikult riiklikul ülalpidamisel või mitte.

4) dokumendid põllumajandusega seotuse kohta:

külanõukogu tõend selle kohta, kas alaliselt maal elunev pen-sionitaotleja on seotud põllumajandusega või mitte (tõendit ei nõuta pensionitaotlejalt, kes oma avalduses märgib, et ta on põllumajan-dusega seotud).

5) haridust tõendavad dokumendid:

dokumendid teadusliku kraadi või nimetuse kohta, ärakiri diplomist või muu dokument kolhoosispetsialisti kõrgema või kesk-erihariduse tõendamiseks.

Kui pensionitaotleja ülalpidamisel olev perekonnaliige on töö-võimetu invaliidsuse tõttu, lisab sotsiaalkindlustuse osakond esil-disele väljavõtte perekonnaliikme ATEK-is läbivaatuse aktist. Kui see perekonnaliige saab lapseest invaliididele ettenähtud igakuust toetust, lisab sotsiaalkindlustuse osakond ärakirja väljavõttest ATEK-is läbivaatuse aktist.

15. Tööstaaži tõendavad dokumendid esitatakse algdokumentides, teised dokumendid võib esitada nii algdokumentides kui ka notariaalkorras või sotsiaalkindlustuse osakonna poolt kinnitatud ärakirjades. Tööstaaži tööraamatu alusel tõendatakse esildisele tehtud kannetega.

16. Tööstaaži tõendavateks dokumentideks võivad olla:

- tööraamatud, töönimistud, teenistuskirjad (sealhulgas töö kohta enne nõukogude võimu kehtestamist),
- artelli liikmeraamatud,
- tõendid, tunnistused ja muud sellised töökoha poolt välja antud dokumendid töötamise kohta,
- sama süsteemi, kus antud tööline või teenistuja töötas, kõr-

gemalseisvate asutuste (ministeeriumide, peavalitsuste, trustide, töönduskooperatsiooni liitude jne.) tõendid,

● arhiiviasutuste teatised,

● üksikute kodanike juures töötamise (majateenijana, lapsehoidjana, autojuhina jne.) kohta — ametiühinguorganisatsiooni või tööandja tõendid (tööandja allkirja õigsus peab olema tõestatud majavalitsuse, külanõukogu või notari poolt),

● sõjakomissariaadi või teiste NSV Liidu Kaitseministeeriumi organite tõendid, sõjaväepiletid.

● diplomid, tunnistused, tõendid ja teised õppimise aega tõendavad dokumendid.

Eeltähendatud dokumentide puudumisel võib tööstaaži tõendada veel:

palgaraamatuga — aja eest, mille kohta on olemas märkmed töötasu väljamaksmise kohta,

ametiühingu liikmepiletiga — aja eest, mille kohta on olemas märkmed liikmemaksude maksmise kohta töötasult või stipendiumilt.

III. Tööstaaži tõendavate dokumentide vormistamine

17. Tööstaaži tõendavate dokumentide vastuvõtmisel juhendatakse alljärgnevalt:

1) kui tööstaaži tõendiks on tööraamat, kantakse andmed töö kohta esilise jaotuse «Tööstaaž» esimesse ossa.

Sissekanne töötamise kohta, mis tehtud tööraamatusse üldkandena dokumentide (tõendite, tunnistuste, töönimistute jne.) alusel, võetakse arvesse täiendavaid dokumente nõudmata. Suulise ütluse alusel tööraamatusse tehud üldsissekannet ei arvestata.

Kui töötaja tahab tõendada töötamist (dokumentidega või tunnistajatega) enne tööraamatu väljaandmist, siis tööraamatu üldkannet ei arvestata.

Pärast 14. detsembrist 1962 väljaantud tööraamatus kantakse töötamine enne tööraamatu väljaandmist üksikute tööperioodide viisi, viidetega dokumentidele, mille alusel kanded on tehtud.

Tööraamatu järgnevad kanded peavad sisaldama neljandas lahtris viite administratsiooni käskkirjale, korraldusele või muule dokumendile töölevõtmise, ümberpaigutamise või vallandamise kohta. Neid kandeid arvestatakse ka siis, kui töölevõtmise, ümberpaigutamise või vallandamise kohta on kande alusena märgitud «arvestuskaart», «isikliku koosseisu leht» jne.

Kui kanne töötamise kohta on tehtud tööraamatusse viiteta administratsiooni käskkirjale, korraldusele või muule dokumendile, kuid kandlele on alla kirjutanud isik, kes tegeleb töölevõtmise ja vallandamisega või tema poolt volitatud isik ning kanne kinnitatud pitseriga, on pensioni määramise komisjonil õigus seda kannet arvestada.

Sotsiaalkindlustuse osakond võrdleb esildisel olevaid tööraamatu kandeid tööraamatuga. Pensioni määramisel lüüakse tööraamatu esimesele leheküljele stamp «Pension määratud».

Soodustatud tingimustel pensioni määramisel isikutele, kes on töötanud allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel, kuumades tsehhides või raskete tingimustega töödel, nõutakse juhul, kui tööraamatust või tõenditest töötamise kohta ei nähtu, missugusel tootmisalal, tsehhis või vajalikel juhtudel missugustes tingimustes ja kas terve tööpäeva ulatuses pensionitaotleja töötas, vastava täiendava või täpsustava õiendi esitamist.

Tööstaaži tõendamisel artelli liikmeraamatuga arvatakse staaži hulka liikmeraamatu väljaandnud artellis töötamise aeg;

2) Nõukogude armee teenimise aeg arvatakse tööstaaži sõjakomissariaadi või NSV Liidu Kaitseministeeriumi organite poolt väljaantud tõendite või arhiiviteatiste alusel, samuti sõjaväepileti alusel;

3) kirjalikud töölepingud võetakse tööstaaži kindlakstegemisel arvesse, kui neil on märkus lepingu täitmise kohta;

4) õppeasutuses õppimise aeg tõendatakse ära kirjaga diplomist, tunnistusest, tõendiga või muude dokumentidega.

Kui eeltähendatud dokumentides pole õppimise aega näidatud, esitatakse õppeasutuse või arhiiviorгани tõend õppeaja kestuse kohta antud õppeasutuse lõpetamisele eelnenud perioodil.

18. Tööraamatute pidamise korra juhendi p. 15 kohaselt kantakse tööraamatusse eraldi kannetena teenistus Nõukogude armee, õppimise aeg teatud õppeasutustes jne. Niisuguseid kandeid, mis on tehtud dokumentide alusel, arvestatakse täiendavaid tõendeid nõudmata.

19. Töötamise kohta väljaantud tõenditel peab olema näidatud ka töölevõtmise ja vallandamise aeg, samuti milliste dokumentide (käskkiri, korraldus jt.) alusel nad on välja antud ning nende dokumentide andmise aeg ja number. Nimetatud tõendeid arvestatakse, kui neile on alla kirjutanud ettevõtte juhataja või tema poolt volitatud isik, ja kinnitatud ettevõtte pitsoriga.

Töötamise kohta tõendite väljaandmist tunnistajate seletuste alusel pole ette nähtud.

Enne nõukogude võimu kehtestamist väljaantud tõendeid töötamise kohta arvestatakse tööstaaži kindlakstegemisel, kui need on vormistatud tol ajal kehtinud korra kohaselt.

20. Isikutel, kes on töötanud töölise või teenistujana kuni okupatsioonini, arvestatakse nende okupeeritud territooriumil viibimise aeg tööstaaži hulka järgmiste okupeeritud territooriumil viibimise fakti tõendavate dokumentide alusel:

- tõendid töökohtadest;
- perekonnaseisu tunnistused (abielu-, sünni- jms. tunnistused);
- igasugused muud dokumendid, mis on pensioni taotlejale

välja antud Suure Isamaasõja ajal vastaval territooriumil viibimise perioodil;

● vabariikliku alluvusega linnades majavalitsuste, samuti ka kohalike nõukogude täitevkomiteede tõendid elunemise kohta neile alluvais administratiivpiirides;

● arhiivorganite tõendid.

Okupatsioonivõimude poolt väljaantud tööraamatut tööstaaži tõendava dokumendina ei arvestata.

21. Pideva tööstaaži säilitamise küsimused ühelt töölt teisele ülemineku korral lahendatakse samade eeskirjade kohaselt nagu riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuste määramisel.

22. Dokumente ja tõendeid, millel esineb mahakriipsutusi, ülekirjutamisi, ettenähtud korras õigekstunnistamata parandusi ja kraapimisi, arvesse ei võeta.

Seoses sellega on igasuguste märkuste tegemine kodanike dokumentidele lubamatu, kuivõrd tehtud märkused võivad muuta dokumendi kasutamiskõlbmatuks.

IV. Töötasu tõend

23. Töötasu tõend antakse välja käesolevale juhendile lisatud vormi kohaselt, järgides töötasu tõendil näidatud täitmise juhtnõore.

24. Käesolev juhend jõustub 1. juulist 1969.

..... Rajooni/Linna TSN TK
juures asuvale pensionide määramise komisjonile

ESILDIS

Nr..... «.....»..... 19..... a.

.....
(ettevõtte, asutuse, organisatsiooni täielik nimetus)

administratsioon ja ametiühingukomitee esitavad invaliidsuspensiooni/vanaduspensiooni (mittevajalik maha kriipsutada) määra-

miseks sm.
(perekonna-, ees- ja isanimi)

kes elab
(aadress sissekirjutamise koha järgi)

Sünniaasta kuu kuupäev

Ajutise töövõimetuse lõpptähtaeg (täidetakse invaliidsuspensiooni määramiseks) «.....»..... 19..... a.

2. Teiste dokumentide järgi

Kande nr.	Dokumendi nimetus	Väljaandmise aeg	Dokumendi number	Staaži kestus		
				aastat	kuud	päeva
Kokku staaži teiste dokumentide järgi:						

Kokku tööstaaži aastat kuud päeva.

Kogu tööstaažist

a) staaži, mis annab õiguse pensionile soodustatud tingimustel (täidetakse soodustatud tingimustel pensioni määramiseks esitamisel)

Kande nr.	Staaži kestus			Soodustuste andmise alus
	aastat	kuud	päeva	
Kokku:				

b) pidevat staaži aastat kuud päeva,
kannete nr-te järgi.

L i s a:

1. Avaldus lehel	6. Tõend põllumajandusega seose kohta lehel
2. Tõend töötasu kohta lehel	7. Avaldus tunnistajate seletuste alusel tööstaaži kindlakstelemise kohta lehel
3. Tööstaaži dokumendid lehel	8. Tõend arhiiviandmete puudumise kohta lehel
4. Akt või muu dokument õnnetusjuhtumi kohta lehel	9. lehel
5. Tõend ülalpeetavate kohta lehel	10. lehel

Kokku lehel

Ettevõtte, asutuse, organisatsiooni juhataja

Ametiühingukomitee esimees

P. k.

.....
(perekonnanimi)

.....
(allkiri)

.....
(perekonnanimi)

.....
(allkiri)

Esilise ja juurdelisatud dokumentidega tutvunud
(pensionimääramiseks esitatava allkiri)

Esildus on vastu võetud „.....“ 19..... a. ja registreeritud nr. all.

Vaneminspektor, inspektor

ESILDISE TÄITMINE

1. Esildise paremal nurgal näidatakse töötaja elukoha rajooni (linna) kohaliku nõukogu täitevkomitee.

2. Real «Ajutise töövõimetuse lõpptähtaeg» näidatakse haiguslehe (töövõimetuslehe) sulgemise kuupäev, kui ajutine töövõimetus eelnes vahetult invaliidsuse kindlaksmääramisele.

3. Jaotuse «Tööstaaž» esimene osa kujutab enesest tööraamatu väljavõtet, mis on täiendatud lahtriga 5, kus näidatakse iga tööperioodi kestus töölevõtmise päevast kuni töölt vallandamise päevani, viimase töö osas aga esildise täitmise päevani. Real «Kokku staaži tööraamatu järgi» näidatakse tööstaaži üldkestus, mis on arvatud lahtri 5 andmete ja dokumentide alusel tööraamatusse tehtud üldkande liitmise teel.

4. Jaotuse «Tööstaaž» teises osas näidatakse iga tööstaaži dokumendi (tõend, haridustunnistus (diplom), sõjaväepilet jne.) nimetus, väljaandmise kuupäev ja number. Seejuures peab olema välja toodud staaži kestus iga dokumendi järgi, mis hiljem summeeritakse real «Kokku staaži teiste dokumentide järgi».

Jaotuse «Tööstaaž» sellesse ossa dokumentide kohta tehtud kannetele omistatakse järjekorra numbrid, mis järgnevad jaotuse esimese osa viimase kande numbrile.

5. Real «Kokku tööstaaži» summeeritakse jaotuse «Tööstaaž» esimese ja teise osa tööstaaži kokkuvõtted.

6. Soodustatud tingimustel pensionile õigust andva tööstaaži arvutamiseks näidatakse kande number, mille all jaotuses «Tööstaaž» esineb niisugune töö. Seejuures näidatakse iga niisuguse tööperioodi kestus.

Lahtris «Soodustuste andmise alus» tuleb näidata soodustatud pensionilise kindlustuse nimekirja number, samuti nimekirja jaotuse ja alajaotuse numbrid; töötajate suhtes, kes kasutavad soodustusi teistel alustel — tekstiilitööstuses töötamise eest, Kaug-Põhja rajoonides või nende rajoonidega võrdsustatud maa-kohtades töötamise eest, teha viide vastavalt «Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku» punkti 16 alapunktile «c» või «e».

7. Reale «Pidev staaž» kantakse andmed dokumentidega tõendatud pideva staaži kohta, mis annab õiguse pensioni lisandile sõltumata sellest, millal töölisel või teenistujal see pidev staaž oli: enne pensioni taotlemist või kunagi varem. Seejuures näidatakse jaotuse «Tööstaaž» kannete numbrid, mille all pideva staaži moodustavad perioodid on kantud.

8. Avaldus tunnistajate seletuste alusel tööstaaži kindlakstegemiseks lisatakse juhul, kui seoses dokumentide saamisega võimaluse puudumisega on tarvidus osa pensioni määramiseks vajalikust staažist tõendada tunnistajate seletustega ning seda ei ole taotletud pensioni määramise avalduses.

9. Arvestades seda, et pension määratakse esildise sotsiaalkindlustuse osakonnas vastuvõtmise päevast, tuleb ettevõtte, asutuse, organisatsiooni administratsioonil ja ametiühingukomiteel kõik tööd dokumentide kogumiseks ja esildise täitmiseks teha aegsasti.

10. Ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides, kus vabriku-, tehase-, kohalikku komiteed ei valita, esitab administratsioon töölisi ja teenistujaid pensioni määramiseks koos ametiühinguorganisatoriga.

11. Esildisele kirjutavad alla ettevõtte, asutuse, organisatsiooni juhataja ja ametiühingukomitee esimees (ametiühinguorganisator) ja kinnitatakse ettevõtte, asutuse, organisatsiooni pitseriga.

12. Esildisele omistatakse järjekorra number ja näidatakse selle registreerimise kuupäev ettevõttes, asutuses, organisatsioonis.

ESILDIS

Nr..... «.....»..... 19..... a.

(ettevõtte, asutuse, organisatsiooni täielik nimetus)

administratsioon ja ametiühingukomitee esitavad toitjakaotus-
pensioni määramiseks
perekonna. (toitja perekonna-, ees- ja isanimi)

Toitja vanus Toitja surma aeg
(kuupäev, kuu, aasta)

Ülalpidamisel olnud perekonnaliikmed:

Perekonna-, ees- ja isanimi	Sugulus- vahekord	Sünni kuupäev	Töövõime seisund

2. Teiste dokumentide järgi

Kande nr.	Dokumendi nimetus	Väljaandmise aeg	Dokumendi number	Staaži kestus		
				aastat	kuud	päeva
Kokku staaži teiste dokumentide järgi:						

Kokku tööstaaži aastat kuud päeva.

Kogu tööstaažist

a) staaži, mis annab õiguse pensionile soodustatud tingimustel (täidetakse soodustatud tingimustel pensioni määramiseks esitamisel)

Kande nr.	Staaži kestus			Soodustuste andmise alus
	aastat	kuud	päeva	
Kokku:				

b) pidevat staaži aastat kuud päeva, kannete nr-te järgi.

L i s a:

1. Avaldus lehel	7. Töend põllumajandusega seose kohta lehel
2. Surmatunnistus lehel	8. Avaldus tunnistajate seletuste alusel tööstaaži kindlakstegevise kohta lehel
3. Töend töötasu kohta lehel	9. Töend arhiiviandmete puudumise kohta lehel
4. Tööstaaži dokumendid lehel	10. lehel
5. Akt või muu dokument õnnetusjuhtumi kohta lehel	
6. Töend ülalpeetavate kohta lehel	

Kokku lehel

Ettevõtte, asutuse, organisatsiooni juhataja

Ametiühingukomitee esimees

P. k.

.....
(perekonnanimi)

.....
(allkiri)

.....
(perekonnanimi)

.....
(allkiri)

Esildise ja juurdelisatud dokumentidega tutvunud
(pensioni määramiseks esitatava allkiri)

Esildis on vastu võetud 19..... a. ja registreeritud nr. all.

Vaneminspektor, inspektor

ESILDISE TÄITMINE

1. Esildise paremal nurgal näidatakse toitjakaotuspensioni taotleva isiku elukoha rajooni (linna) kohaliku nõukogu täitevkomitee.

2. Jaotuses «Ülalpidamisel olnud perekonnaliikmed» näidatakse need perekonnaliikmed, kellel on kehtiva seadusandluse alusel õigus pensionile toitja kaotuse puhul.

3. Jaotuse «Tööstaaž» esimene osa kujutab enesest tööraamatu väljavõtet, mis on täiendatud lahtriga 5, kus näidatakse iga tööperioodi kestus töölevõtmise päevast kuni töölt vallandamise päevani.

Real «Kokku staaži tööraamatu järgi» näidatakse tööstaaži üldkestus, mis on arvutatud lahtri 5 andmete ja dokumentide alusel tööraamatusse tehtud üldkande liitmise teel.

4. Jaotuse «Tööstaaž» teises osas näidatakse iga tööstaaži dokumendi (tõend, haridustunnistus (diplom), sõjaväepilet jne.) nimetus, väljaandmise kuupäev ja number. Seejuures peab olema välja toodud staaži kestus iga dokumendi järgi, mis hiljem summeeritakse real «Kokku staaži teiste dokumentide järgi».

Jaotuse «Tööstaaž» sellesse ossa dokumentide kohta tehtud kannetele omistatakse järjekorra numbrid, mis järgnevad jaotuse esimese osa viimase kande numbrile.

5. Real «Kokku tööstaaži» summeeritakse jaotuse «Tööstaaž» esimese ja teise osa tööstaaži kokkuvõtted.

6. Soodustatud tingimustel pensionile õigust andva tööstaaži arvutamiseks näidatakse kande number, mille all jaotuses «Tööstaaž» esineb niisugune töö. Seejuures näidatakse iga niisuguse tööperioodi kestus.

Lahtris «Soodustuste andmise alus» tuleb näidata soodustatud pensionilise kindlustuse nimekirja number, samuti nimekirja jaotuse ja alajaotuse numbrid.

7. Reale «Pidev staaž» kantakse andmed dokumentidega tõendatud pideva staaži kohta, mis annab õiguse pensionilisandile, sõltumata sellest, millal see pidev staaž oli: enne pensioni taotlemist või kunagi varem. Seejuures näidatakse jaotuse «Tööstaaž» kannete numbrid, mille all pideva staaži moodustavad perioodid on kantud.

8. Avaldus tunnistajate seletuste alusel tööstaaži kindlakstegemiseks lisatakse juhul, kui seoses dokumentide saamise võimaluse puudumisega on tarvidus osa pensioni määramiseks vajalikust staažist tõendada tunnistajate seletusega ning seda ei ole taotletud pensioni määramise avalduses.

9. Surmatunnistus ja perekonnaseisuaktide büroo muud dokumendid võib esitada ettenähtud korras tõestatud ära kirjades.

10. Ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides, kus vabriku-, tehase-, kohaliku komiteed ei valita, esitab administratsioon töötaja perekonna pensioni määramiseks koos ametiühingorganisatoriga.

11. Esildisele kirjutavad alla ettevõtte, asutuse, organisatsiooni juhataja ja ametiühingukomitee esimees (ametiühingorganisator) ja kinnitatakse ettevõtte, asutuse, organisatsiooni pitseriga.

12. Esildisele omistatakse järjekorra number ja näidatakse selle registreerimise kuupäev ettevõttes, asutuses, organisatsioonis.

TÕENDI TÄITMINE

Vastavalt pensioni taotleja soovile antakse tõend välja viimase kaheteistkümne kuu töötasu kohta enne pensioni taotlemist või töö lõpetamist (kui pensioni taotleja pensioni taotlemise momendil ei tööta), või mis tahes järjest 5 aasta jooksul saadud töötasu kohta kümne aasta kestel enne pensioni taotlemist.

Pensionäridele, kes pärast pensioni määramist on töötanud kahe aasta jooksul suurema töötasuga kui see, millest pension arvutatud, antakse tõend nende kahe aasta töötasu kohta.

Tõendil kuude, millal tööle mitteilmumine leidis aset haiguse, korralise puhkuse või teiste kehtiva seadusandlusega ettenähtud tööst vabastamise tõttu, töötasu ei näidata (tehakse märke: haige, korraline puhkus jne.), vaid nende asendamiseks näidatakse vahetult eelnenud kuude töötasu (tõenditel 5 aasta töötasu kohta — ka vahetult järgnevat kuude töötasu). Töötasu kuude eest, mille jooksul töötaja tegelikult ei töötanud või ei töötanud täit tööpäevade arvu ülal nimetatud põhjustel, ei asendata, vaid need kuud võetakse arvesse keskmise kuutöötasu arvutamisel.

Märkus. Pensionitaotleja või pensioni ümberarvutust taotleva pensionäri soovil võib kuude, millal ei töötanud täistööpäevade arvuga (eespool märgitud põhjustel) töötasu jätta asendamata, kui nendel kuudel saadud töötasu arvestamine on kasulik.

Niisugune asendamine võib toimuda:

a) kaheteistkümne kuu kohta töötasu tõendi väljaandmisel kahe aasta piirides enne pensioni taotlemist või enne töö lõpetamist (kui pensioni taotleja pensioni taotlemisel ei tööta);

b) viie aasta kohta töötasu tõendi väljaandmisel üldmärgitud kümne aasta piirides;

c) kahe aasta kohta töötasu tõendi väljaandmisel kolmekümne kuu piirides, kuna märgitud kaheaastases töös on lubatud vaheajad, mis üldkokkuvõttes ei ületa kuut kuud.

Töötasu hulka arvatakse kõik töötasu liigid, millelt arvestatakse sotsiaalkindlustuse maksu, peale töötasu ületunnitöö ning kohakaasluse eest ja igasuguste ühekordsete tasude.

Ühekordsete tasude all tuleb mõista: ajutise töövõimetus- (haigus-), rasedus- ja sünnitustoetust, teisi toetusi ja ühekordse iseloomuga tasusid (kompensatsioon kasutamata puhkuse eest, vallandustoetus, komandeerimisrahad jne.).

Tõendi vasakpoolsesse ossa kantakse summeeritult kuutöötasu koos samal kuul makstud ja töötasu hulka kuuluvate muude tasudega, mis on makstud väiksema kui kolmekuuse tööperioodi eest (kuupremia jne.). Tõendi parempoolsesse ossa kantakse töötasu hulka kuuluvad muud tasud, mis on makstud kolmekuuse või pikema tööperioodi eest (kvartalipremiad, aastapremiad, väljateenitud aastate tasu, tasu ettevõtte aasta töö üldtulemuste eest jt.), kusjuures näidatakse väljamaksmise aeg (aasta ja kuu), missuguse perioodi eest ja mille eest makstud ning summa.

Tõendid antakse välja isiklike arvete, töötasulehtede või muude töötasu arvutamise ja väljamaksmise dokumentide alusel ning kirjutatakse alla asutuse või ettevõtte juhataja ja pea-(vanem)-raamatupidaja poolt, kes kannavad vastutust tõendil tähendatud töötasu andmete õigsuse eest. Tõend kinnitatakse asutuse või ettevõtte pitseriga.

VII. AMETIÜHINGUTE OSAST TÖÖTAJATE RIIKLIKUL PENSIONILISEL KINDLUSTAMISEL

AMETIÜHINGUTE ÜLESANNETEST SEOSES «RIIKLIKE PENSIONIDE SEADUSE» VASTUVÕTMISEGA

(ÜAÜKN-i presiidiumi 24. juuli 1956. a. otsus)

(Väljavõte)

ÜAÜKN-i presiidium otsustab:

1. Kohustada ametiühingute keskkomiteesid, vabariiklikke, oblasti-, krai-, vabriku-, tehase- ja kohalikke komiteesid, ametiühingute nõukogusid ja nende juriidilisi nõuandlaid ulatuslikult selgitama tööliste ja teenistujatele riiklike pensionide seaduse tähtsust ja sisu üldkoosolekute, nõupidamiste, vestluste, ettekannete ja loengute läbiviimise teel.

3. Lugeda ametiühinguorganisatsioonide tähtsamaks ülesandeks sotsiaalkindlustuse organitele igakülgse abi osutamist «Riiklike pensionide seaduse» elluviimisel.

Teha ametiühingute vabariiklikele, oblasti- ja krai-nõukogudele ülesandeks kehtestada ühiskondlik kontroll sotsiaalkindlustuse organite töö üle, pensionide õigeaegse määramise ja väljamaksmise, pensioniga kindlustamiseks ja pensionäride teenindamiseks välja antud summade õige jaotamise, pensionäride töökorralduse, invaliidide- ja vanadekodude võrgu arendamise ja nende töö üle.

Ühiskondliku kontrolli teostamiseks haarata kaasa ettevõtete ja asutuste ametiühingu sotsiaalkindlustuse aktiiv.

4. Pensionide määramise komisjonide ja arstlike tööekspertiisi komisjonide (ATEK-ite) töö parandamise eesmärgil kohustada ametiühingute vabariiklikke, oblasti- ja krai-nõukogusid:

kinnitama ametiühinguorganisatsioonide esindajad kõigis vabariikide, oblastite ja kraide pensionide määramise komisjonides ja arstlikes tööekspertiisi komisjonides. Seejuures tuleb ametiühinguorganisatsioonide esindajad kinnitada nii alaliselt tegutsevatesse pensionide määramise komisjonidesse kui ka ajutistesse komisjonidesse, mis organiseeritakse varem määratud pensionide ümberarvutamise ajaks;

igasse arstlikku tööekspertiisi komisjoni kinnitada vähemalt 10—15 esindajat, kes peavad aasta jooksul osa võtma komisjoni tööst ametiühingu nõukogu poolt kindlaks määratud järjekorras;

ametiühinguorganisatsioonide kinnitatud esindajad ja nende osavõtu järjekord komisjoni tööst teha teatavaks rajoonide (linnade) sotsiaalkindlustuse osakondade juhatajatele ja rajoonide (linnade) tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede esimeestele.

Süsteematiselt kontrollida ametiühinguorganisatsioonide esindajate osavõttu pensionide määramise komisjonide ja arstlike tööekspertiisi komisjonide tööst.

Ametiühingute nõukogude presiidiumide istungitel ära kuulata teadaandeid pensionide määramise komisjonide, samuti arstlike tööekspertiisi komisjonide tööst.

5. Kindlaks määrata, et ametiühingu liikmed-pensionärid, kes on katkestanud töö tervisliku seisukorra või vanaduse tõttu:

a) võivad jääda arvele ettevõtte, asutuse ametiühinguorganisatsioonis oma viimase töökoha järgi. Elukoha vahetamise korral võetakse ametiühingu liikmed-pensionärid arvele ühes antud ametiühingu algorganisatsioonis vastava ametiühingu oblastsi- või rajoonikomitee määramise järgi, juhul aga, kui pensionäri uue elukoha piirkonnas ei ole antud ametiühingu-algorganisatsiooni, võib pensionär olla arvel selles ametiühinguorganisatsioonis, mis asub tema elukoha lähedal;

b) vastastikuse abistamise kassade liikmed võivad jääda nende kassade liikmeks oma viimase töökoha järgi või ametiühingu arvel olemise koha järgi.

6. Teha ametiühingute vabriku-, tehase- ja kohalikele komiteedele ülesanded:

ümbritseda pensionärid — antud ettevõtte, asutuse endised töölised ja teenistujad — alalise hoolitsusega; kutsuda neid ametiühingukoosolekutele ja muudele ühiskondlikele üritustele; osutada neile abi korteri- ja elukondlike tingimuste parandamisel (korteri remont, kütusega varustamine jne.); kindlustada nende teenindamist meditsiini-, kultuuri- ja spordiasutuste poolt võrdselt töötajatega;

haarata pensionäre, nende soovil, kaasa ühiskondlike ülesannete täitmisele;

aktiviseerida pensionirühmade tööd, tugevdada nende koosseisu, perioodiliselt kuulata sotsiaalkindlustuse komisjoni istungitel aruandeid nende töö kohta.

Pensionirühmad peavad töölistele ja teenistujatele selgitama uue seaduse järgi pensionide määramise ja väljamaksmise korda; osutama töölistele ja teenistujatele abi pensioni määramiseks vajalike dokumentide (tööstaaži, töötasu kohta) saamisel; kontrollima töötavate ja töö katkestanud pensionäride töö- ja elutingimusi; kontrollima neile pensioni väljamaksmise õigsust ja õigeaegsust.

7. Arvestades seda, et invaliidide pensioniga kindlustamisel etendavad eriti vastutavat osa arstlikud tööekspertiisi komisjonid, lugeda vajalikuks, et liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministriumid parandaksid nende komisjonide tööd, tugevdaksid nende juhtimist sotsiaalkindlustuse osakondade poolt, võtaksid tarvitusele abinõud arstlike tööekspertiisi komisjonide komplekteerimiseks kvalifitseeritud arstide kaadriga, kindlustaksid seda, et arstlikud tööekspertiisi komisjonid jälgiksid rangelt ATEK-ite põhimäärust, mille järgi töövõime kaotuse astme kindlaksmääramisel tuleb meditsiiniliste andmete kõrval tingimata arvestada komisjoni suunatud isikute elukutset ja tootmisala iseloomu.

8. Käesoleval ajal omandab veelgi suurema tähtsuse ametiühingu- ja majandusorganisatsioonide töö tööliste ja teenistujate materiaalsete ja elukondlike tingimuste parandamisel ning võitluse tugevdamisel tööliste ja teenistujate haigestumiste vastu.

Kohustada ametiühingute keskkomiteesid, vabariiklikke, oblasti- (krai-) vabriku-, tehase- ja kohalikke komiteesid ning ametiühingute nõukogusid: ulatuslikumalt arendama ettevõtetes selgitustööd abinõude kohta tööliste ja teenistujate traumatismist ja haigestumistest vältimiseks ning töökaitse, ohutustehnika ja töötervishoiu eeskirjadest kinnipidamisel; regulaarselt kontrollima haigestumiste ja traumatismi vähendamise abinõude kompleksplaani täitmist.

Lugeda vajalikuks, et ministriumid ja keskasutused teeksid neile alluvate ettevõtete ja asutuste juhatajaile kohustuseks võtta tarvitusele kõik vajalikud abinõud töölistele, teenistujatele ja pensionäridele nõutavate tööstaaži- ja töötasutõendite õigeaegselt väljaandmiseks; teeksid ettevõtete ja asutuste juriskonsultidele kohustuseks selgitada antud ettevõtte (asutuse) töölistele ja teenistujatele riiklike pensionide seadust ning osutada neile vajalikel juhtudel abi tööstaaži dokumentide väljanõudmisel teistest organisatsioonidest.

10. Nõuda ettevõtete ja asutuste administratsioonilt tööraamatute, mis on põhiliseks dokumendiks pensioni määramisel üldise ja pideva tööstaaži kindlakstegemisel, pidamise eeskirjade ranget täitmist.

Kohustada ametiühingute vabriku-, tehase- ja kohalikke komiteesid süstemaatilisel kontrollima tööraamatute pidamise õigsust, samuti teiste töötamise kohta dokumentide väljaandmise õigeaegsust ettevõtete ja asutuste administratsiooni poolt, kontrollides neis dokumentides tööalase tegevuse või töötasu kohta tehtud sissekannete õigsust; saavutama, et need töölistes ja teenistujades, kes lähevad pensionile, samuti pensionärid, kes varem töötasid antud ettevõttes või asutuses, saaksid takistamatult kõik vajalikud dokumendid nii tööstaaži kui ka töötasu kohta.

11. Ametiühingute vabriku-, tehase- ja kohalikud komiteed peavad vastavalt UAKN-i sekretariaadi 7. septembri 1949. a. otsusele «Töötavatele pensionäridele riikliku sotsiaalkindlustuse korras pen-

sionide väljamaksmise praktika korrastamisest» pidama töötavate pensionäride arvestust, pensioni liigi, suuruse ja väljamaksu tähtsaja äranäitamisega, samuti kontrollima töötavatele pensionäridele kindlustusmaksude arvel pensioni väljamaksmise kehtiva korra täitmist ettevõtete ja asutuste administratsiooni poolt.

Ettevõtete ja asutuste administratsioon võib töötavatele pensionäridele kindlustusmaksude arvel pensioni välja maksta ainult ÜAÜKN-i poolt kinnitatud vormikohase nimekirja järgi, millele on alla kirjutatud vabriku-, tehase-, kohaliku komitee esimees. Kulutusi pensionide väljamaksmisel nimekirja järgi, mis ei ole vabriku-, tehase-, kohaliku komitee esimehe poolt alla kirjutatud, ei tohi kanda kindlustusmaksude arvele.

13. Kohustada Riigiasutuste Töötajate Ametiühingu Keskkomiteed, vabariiklikke, oblasti-, krai-, rajooni- ja kohalikke komiteesid tarvitusele võtma abinõud sotsiaalkindlustuse organite töötajate jaoks vajalike töötingimuste loomiseks. Teha nende hulgas süsteematilist poliitilist kasvatustööd, mis on suunatud pensionäride teenindamise parandamisele, mitte lubama viivitusi pensioniasjade läbivaatamisel ja kehtivate eeskirjade rikkumist pensionide määramisel.

14. Teha Sidetöötajate Ametiühingu Keskkomiteele, vabariiklikele, oblasti-, rajooni- ja kohalikele komiteedele ülesandeks süsteematiliselt läbi viia sidetöötajate hulgas massilist selgitustööd pensionäridele pensioni õigeaegse koju kätteviimise tähtsusest; koos sideasutuste administratsiooniga kontrollida isikute tööd, kes tegelevad pensionide väljamaksmisel postidokumentide ettevalmistamisega ja nende pensionäridele kätteviimisega.

AMETIÜHINGU OSAVÖTU LAIENDAMISE KOHTA TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE PENSIONIGA KINDLUSTAMISE KÜSIMUSTE LAHENDAMISEST

(Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu presiidiumi 9. veebruari 1962. a. määrus nr. 63 — ENSV MKK 1962, nr. 9, art. 34)

(Väljavõte)

Kooskõlas NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu 2. jaanuari 1962. a. määrusega nr. 2 «Ametiühingute osavõtu laiendamise kohta tööliste ja teenistujate pensioniga kindlustamise küsimuste lahendamisest» Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu Presiidium määravad:

1. Kehtestada, et töölistele ja teenistujatele pensioni määramiseks vajalikud dokumendid valmistab eelnevalt ette ametiühingu

vabriku-, tehase- või kohaliku komitee pensionikomisjon koos tööliste või teenistuja viimase töökoha ettevõtte, asutuse või organisatsiooni administratsiooniga.

2. Kohustada ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide juhatajaid:

a) andma ametiühingu esindajatele takistamatult tööliste ja teenistujate tööraamatud ja isiklikud arved ning muud dokumendid nende töö ja töötasu kohta, et kontrollida neisse tehtud sissekannete õigsust;

b) ametiühinguorganite ja ametiühingu vabriku-, tehase- ning kohalike komiteede pensionikomisjonide nõudmisel välja andma või saatma dokumente, mis on vajalikud pensioni määramiseks töölistele ja teenistujatele.

3. Teha teatavaks, et ametiühingu vabriku-, tehase- ja kohaliku komitee pensionikomisjoni põhimääruse kinnitab Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu.

PENSIONIKÜSIMUSTE KOMISJONI PÕHIMÄÄRUS

(Kinnitatud ÜAÜKN-i presiidiumi 5. jaanuari 1962. a. otsusega)

1. Ametiühingu aktiivi laialdasemaks kaasatõmbamiseks tööliste ja teenistujate pensionilise kindlustamise küsimuste lahendamisele organiseeritakse ametiühingute vabriku-, tehase- ja kohalike ning tsehhikomiteede juurde pensioniküsimuste komisjonid.

2. Pensioniküsimuste komisjonid organiseeritakse ametiühingute vabriku-, tehase- ja kohalike komiteede juurde siis, kui antud ettevõttes, asutuses või organisatsioonis on vähemalt 100 töolist ja teenistujat.

Ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides, kus pensioniküsimuste komisjone ei organiseerita, tehakse kogu praktiline töö tööliste ja teenistujate pensionilise kindlustamise küsimuste alal vahetult ametiühingu vabriku-, tehase- või kohaliku komitee poolt.

Tsehhides, kus on olemas ametiühingu tsehhikomiteed, organiseeritakse pensioniküsimuste tsehhikomisjonid. Ettevõtetes, asutustes ja organisatsioonides, kus ametiühingu vabriku-, tehase-, kohaliku komitee juures pensioniküsimuste komisjoni ei ole, tsehhikomisjonid ei organiseerita.

3. Pensioniküsimuste komisjoni koosseis moodustatakse vaba-tahtlikkuse printsiibi alusel, ametiühinguliikmete — tootmisesrindlaste ja novaatorite, insenertehniliste, raamatupidamise ja kaadriala töötajate ja pensionäride hulgast.

Ametiühingu vabriku-, tehase-, kohaliku komitee juures oleva komisjoni koosseis kinnitatakse vabriku-, tehase-, kohaliku komitee otsusega, tsehhikomisjoni koosseis aga tsehhikomitee otsusega.

Ametiühingu vabriku-, tehase-, kohaliku komitee juures oleva

komisjoni esimeheks on vabriku-, tehase-, kohaliku komitee liige, tsehhikomisjoni esimeheks aga tsehhikomitee liige.

4. Pensioniküsimuste komisjon viib läbi praktilist tööd plaani kohaselt, mis kinnitatakse ametiühingu vabriku-, tehase-, kohaliku komitee poolt.

5. Pensioniküsimuste komisjon vabriku-, tehase-, kohaliku, tsehhikomitee juures:

selgitab töölistele ja teenistujatele riiklike pensionide alast seadusandlust ning nende õigusi pensionilisele kindlustamisele;

peab töötavate pensionäride ning lähematel aastatel vanaduspensioni määramiseks vajalikku vanusesse jõudvate tööliste ja teenistujate, samuti endiste ettevõtte, asutuse või organisatsiooni töötajate-pensionäride arvestust, kes on arvel antud ametiühinguorganisatsioonis;

koos ettevõtte, asutuse, organisatsiooni administratsiooniga valmistab ette tööstaaži-, töötasu- ja muud töölistele ja teenistujatele riikliku pensioni määramiseks nõutavad dokumendid, vajaduse korral nõuab neid dokumente endistest töökohtadest või arhiividest, abistab töölisi ja teenistujaid sotsiaalkindlustusorganite kaudu nendele pensioni määramiseks puuduoleva tööstaaži tõendamisel tunnistajate seletuste alusel;

kontrollib tööliste ja teenistujate tööraamatutesse ja palgatõenditesse tehtavate sissekannete õigsust täidetava töö ja töötasu kohta; tutvustab koos ettevõtte, asutuse, organisatsiooni administratsiooniga töölisi ja teenistujaid regulaarselt nende tööraamatutesse tehtud sissekannetega; ebaõigete või ebatäpsete sissekannete avastamisel tööraamatutes täidetava töö tähtaja ja iseloomu, elukute ja ametikoha või palgatõendites töötasu andmete suhtes, võtab tarvitusele abinõud nende sissekannete parandamiseks kooskõlas kehtivate eeskirjadega;

organiseerib ettevõttes, asutuses või organisatsioonis konsultatsioonipunkte, loenguid, ettekandeid ja vestlusi pensionide küsimustes, kaasa tõmmates sellele tööle ametiühinguorganite töötajaid, sotsiaalkindlustuse osakondi, ametiühingute nõukogude juriidilise konsultatsiooni punkte ja ettevõtete, asutuste juriskonsulte;

kontrollib töötavatele pensionäridele pensionide väljamaksmise õigsust;

jälgib ettevõtte, asutuse või organisatsiooni poolt invaliididele antavat tööd vastavalt arstliku tööekspertiisi komisjoni soovitusetele, teostab kontrolli töötavate pensionäride töö- ja olustikuliste tingimuste parandamiseks ettenähtud ürituste täitmise üle;

valib ja esitab ametiühingu vabriku-, tehase-, kohaliku ja tsehhikomiteedele kinnitamiseks esindajate kandidaadid pensionide määramise komisjonidesse ja arstliku tööekspertiisi komisjonidesse;

tõmbab kaasa mittetöötavaid pensionäre nende soovil ühiskondlikule tööle, kutsub neid ametiühingukoosolekutele ja teistele ühiskondlikele üritustele; abistab neid elamuheaolu tingimuste paranda-

misel, jälgib, et meditsiini- ja kultuuriasutused teenindaksid neid võrdselt töötajatega;

organiseerib ametiühingu aktiivi süstemaatilist instrueerimist ja töökogemuste vahetamist pensionilise kindlustamise küsimustes.

MEELESPEA AMETIÜHINGU ESINDAJALE ARSTLIKU TÖÖ- EKSPERTIISI KOMISJONIS (ATEK-IS)

(Kinnitatud UAÜKN-i sekretariaadi 12. jaanuari 1962. a. otsusega)

Ametiühinguorganisatsioonide esindus arstliku tööekspertiisi komisjonis on kehtestatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 5. novembri 1948. a. määrusega kinnitatud «Arstliku tööekspertiisi komisjonide põhimäärusega».¹

Ametiühinguorganisatsioonide esindajad eraldatakse komisjoni-desse vabriku-, tehase või kohaliku komitee poolt ja kinnitatakse oblasti (linna), krai või vabariigi (vabariikides, kus puudub oblasti-line jaotus) ametiühingute nõukogu poolt.

Igasse komisjoni kinnitatakse vähemalt 10—15 ametiühingu-organisatsiooni esindajat, kes võtavad aasta jooksul kordamööda osa komisjoni tööst ametiühingute nõukogu poolt kindlaksmääratud korras.

Ametiühinguorganisatsiooni esindaja, olles arstliku tööekspertiisi komisjoni liige, peab aktiivselt osa võtma komisjoni töö organiseerimisest, töövõime ekspertiisist ja invaliidide jaoks töösoovituste kindlaksmääramisest.

Ametiühinguorganisatsiooni esindaja tööekspertiisi komisjonis peab pidama silmas, et invaliidisuse määramise aluseks on püsiv töövõimekaotus, mis tingib haigel pikemaks ajaks kutsealasest tööst loobumise või töötingimuste tunduva muutmise.

Pideva töövõime vähese kaotamise puhul, kui omal kutsealal edasi töötamiseks on vajalikud ainult töötingimuste mitteolulised muudatused või kergendused, invaliidisust ei määrata.

Olenevalt läbivaadatava isiku töövõime kaotamise astmest võib talle määrata esimese, teise või kolmanda invaliidisuse grupi. Invaliidisuse gruppide määramise ja töövõime seisukorra kindlaksmääramise põhialused on toodud NSV Liidu Tervishoiu Ministeeriumi ja UAÜKN-i poolt 1.—2. augustil 1956. a. kinnitatud «Invaliidisuse gruppide määramise juhendis». Ametiühinguorganisatsiooni esindajal on vaja hästi tundma õppida seda juhendit ja teisi arstliku

¹ Pärast «Riiklike pensionide seaduse» vastuvõtmist kehtestati liiduvabariikides ATEK-ite põhimäärused. Eesti NSV-s on «Arstliku tööekspertiisi komisjonide (ATEK-i) põhimäärus» kinnitatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 18. jaanuari 1964. a. määrusega nr. 24. — *Koostajad.*

tööekspertiisi küsimusi käsitlevaid normatiivseid akte, samuti osa võtta kohtadel läbiviidavatest seminaridest ja nõupidamistest.

Invaliidsuse määramise küsimuste läbivaatamisel tuleb pöörata tähelepanu sellele, et oleks õigesti kindlaks määratud invaliidsuse põhjused ja invaliidistumise aeg. Kehtiva seadusandluse kohaselt määratakse pension invaliidistumisel töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel, samuti NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel kõrgemates määrades kui invaliidistumise korral teistel põhjustel. Mis puutub aga invaliidistumise aega, siis selle küsimuse õigesti lahendamiseks sõltub sageli pensioni määramise võimalus, näiteks invaliidsuspensionid osalise staaži alusel I ja II grupi invaliididele üldhaigestumise tagajärjel.

Ametiühinguorganisatsiooni esindajal tuleb jälgida seda, et invaliididele määratakse õigesti töösoovitused.

Töösoovituse määramisel tuleb arvestada, et tervislikule seisundile näidustatud töö mõjub soodsalt haigusprotsessi kulgemisele, aitab kaasa häiritud funktsioonide kompenseerimisele ning sageli nende täielikule taastamisele. Ametiühinguorganisatsiooni esindaja, tundes tavaliselt hästi töötingimusi üksikutes ettevõtetes, võib osutada suurt abi teistele komisjoni liikmetele töösoovituse valikul. On tarvis, et töösoovituse otsuses märgitaks konkreetseid kutsealad või tööd, mis on oma töötingimustelt invaliidile jõukohased. Töösoovitus ei tohi mingil määral piirduda üldiste viidetega, näiteks «kerge töö», «mitte raske töö» jne.

Ametiühinguorganisatsiooni esindaja peab teadma invaliidide taasläbivaatuseks kehtestatud tähtaegu. Kehtivate eeskirjade kohaselt kuuluvad I grupi invaliidid taasläbivaatusele üks kord kahe aasta jooksul ning II ja III grupi invaliidid — üks kord aastas.

Real juhtudel määratakse invaliidsus taasläbivaatuse tähtajata. Haigused, mille puhul invaliidsuse grupp määratakse taasläbivaatuse tähtajata, on toodud NSV Liidu Tervishoiu Ministeeriumi ja ÜAÜKN-i poolt kinnitatud eri loetelus.

Näiteks määratakse invaliidsuse grupp tähtajatult üle 60 aasta vanustele meestele ja üle 55 aasta vanustele naistele; Isamaasõja invaliididele, kellele määratakse invaliidsuse grupp haava, põrutuse ja haigestumise tagajärjel üldkokkuvõttes viisteist ja enam aastat; Isamaasõja invaliididele — meestele, kes on saanud 55-aastaseks ja naistele — 50-aastaseks, kellele haava, põrutuse või haigestumise tagajärjel on määratud viimase 5 aasta jooksul pidevalt üks invaliidsusgruppidest.

Arstlik tööekspertiisi komisjon peab tegema oma otsused pärast haigete igakülgselt meditsiinilist läbivaatust, arvestades nende kutseala. Komisjoni otsus võetakse vastu komisjoni istungil hääle enamusega ja kantakse läbivaatuse akti, millele kirjutavad alla komisjoni esimees ja kõik liikmed.

Kui komisjoni esimees või üksikud liikmed (sealhulgas ametiühinguorganisatsiooni esindaja) ei ole nõus vastuvõetud otsusega, lisatakse läbivaatuse aktile nende eriarvamus ning akt esitatakse kolme päeva jooksul rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonda. Viimane saadab sel juhul haige ATEK-i teises koosseisus või vabariikliku, oblasti, krai, kesk ATEK-i, kelle otsus on lõplik.

Arstliku tööeksperdiisi küsimuste lahendamisel peab ametiühinguorganisatsiooni esindaja juhinduma ATEK-i põhimäärusest, samuti invaliidsuse gruppide määramise juhendist, haiguste loetelust, millede puhul ATEK-id määravad invaliidsuse grupi taasläbivaatuse tähtajata, kutsehaiguste loetelust ja kutsehaiguste loetelu rakendamise juhendist.

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 26. septembri 1956. a. määrusele nr. 1341 säilitatakse töölistele ja teenistujatele, kes on eraldatud ametiühinguorganisatsioonide poolt arstliku tööeksperdiisi komisjonide liikmeteks, töökoha järgi keskmine töötasu komisjoni tööst osavõtu aja eest.

MEELESPEA AMETIÜHINGU ESINDAJALE PENSIONIDE MÄÄRAMISE KOMISJONIS

(Kinnitatud UAÜKN-i sekretariaadi 12. jaanuari 1962. a. otsusega)

Ametiühinguorganisatsioonide esindus tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteede juures asuvates pensionide määramise komisjonides on kehtestatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augustil 1956. a. kinnitatud «Riikliku pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga».

Need komisjonid moodustatakse rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede juures koosseisus: rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja (komisjoni esimees), rajooni (linna) rahandusosakonna juhataja ja ametiühinguorganisatsiooni esindaja. Sõjaväelastele ja nende perekondadele pensioni määramise juhtudel kuulub peale nende komisjoni koosseisu veel rajooni (linna) sõjakomissar.

Neis rajoonides (linnades), kus sotsiaalkindlustuse osakond puudub, on pensionide määramise komisjoni esimeheks üks rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee esimehe asetäitjatest või sekretär.

Ametiühinguorganisatsioonide esindajad pensionide määramise komisjoni koosseisu eraldavad vabriku-, tehase- või kohalikud komiteed tootmisesrindlaste ja novaatorite, inseneritehniliste töötajate, teenistujate ja pensionäride hulgast ning kinnitatakse oblasti (linna), krai või vabariigi (vabariikides, kus puudub oblastiline jaotus) ametiühingute nõukogude poolt.

Ametiühinguorganisatsiooni esindaja tähtsamaks ülesandeks on igakülgse kaasabi osutamine pensionide määramise küsimuste õigel lahendamisel.

Ametiühinguorganisatsiooni esindaja võtab osa kõigist pensionide määramise komisjoni istungeist vastavalt tema jaoks kehtestatud graafikule; pensionitaotluste läbivaatamisel selgitab kõiki asjaolusid, mis omavad tähtsust töötaja või tema perekonnaliikme pensioniõiguse ja selle suuruse kindlaksmääramisel; aitab komisjoni istungite läbiviimisele vahetult ettevõtetes ja asutustes kaasa-selles, et pensioni määramise või tunnistajate seletustega tööstaaži kindlakstegemise küsimuste lahendamisest võtaks osa laialdane ühiskondlik aktiiv; osutab kaasabi ettevõtetes ja asutustes pensioni määramiseks vajalike dokumentide eelneva ettevalmistamise organiseerimisel; võtab osa töötajatele nende pensioniõiguse selgitamisest.

Vastavalt kehtivatele eeskirjadele vaadatakse komisjonis pensionitaotlused läbi hiljemalt 10 päeva jooksul arvates taotluse kõigi vajalike dokumentidega saabumise või täiendavate dokumentide esitamise päevast. Ametiühinguorganisatsiooni esindajal tuleb kontrollida töötajate taotluste pensionide määramise komisjonile läbivaatamiseks esitamise õigeaegsust ning komisjoni poolt vastuvõetud otsuste täitmist sotsiaalkindlustuse osakonna poolt.

Selleks, et lahendada õigesti pensionilise kindlustamise küsimusi, tuleb ametiühinguorganisatsiooni esindajal hästi tundma õppida kehtivat seadusandlust, tutvuda süstemaatiliselt sotsiaalkindlustuse osakonda saabuvate NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Töötasu Komitee ja ÜAUKN-i seletustega, vabariigi sotsiaalkindlustuse ministeeriumi juhenditega ning osa võtta kohatud läbiviidavatest seminaridest ja nõupidamistest töötajate pensionilise kindlustamise küsimustes.

Neil juhtudel, kui pensioni saamise õigus või selle suurus sõltuvad tööstaažist, peab ametiühinguorganisatsiooni esindaja koos teiste komisjoni liikmetega põhjalikult kontrollima tööstaaži arvutamist.

Vastavalt kehtivale seadusandlusele tööstaaži tõenditeks võivad olla:

a) tööraamatud, töönimistud, teenistuskirjad (sealhulgas töökohta enne nõukogude võimu kehtestamist), töönduskooperatsiooni artellide ja invaliidide kooperatsiooni artellide liikmete liikmeraadmatud — kõik sissekannete suhtes, mis on tehtud dokumentide alusel;

b) tõendid, tunnistused ja muud sellised töökoha poolt väljaantud dokumendid töötamise kohta;

c) sama süsteemi, kus antud tööline või teenistuja töötas, kõrgemalseisvate asutuste tõendid (näiteks ministeeriumide, peavalitsuste, trustide, töönduskooperatsiooni liitude jne. tõendid);

d) arhiiviasutuste teatised.

Palgaraamatud ja ametiühingu liikmepiletid võivad olla tööstaaži tõendeiks ainult teiste dokumentide puudumisel. Seejuures võivad palgaraamatud olla tööstaaži tõendeiks ainult tööaja eest, mille kohta on olemas märkmed töötasu väljamaksmise kohta; ametiühingute liikmepiletid aja eest, mille kohta on olemas märkmed liikmemaksude maksmise kohta töötasult või stipendiumilt.

Tööd üksikute kodanike juures (majateenijad, autojuhid jt.) tõendatakse ametiühinguorganisatsioonide tõenditega, kui neid aga ei ole võimalik saada — tööandja tõenditega. Tööandja allkirja õigsus peab olema tõestatud majavalitsuse või külanõukogu poolt. Tööandja tõend peab olema kinnitatud kontrollaktiga, mis koostatakse rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja poolt majavalitsuse, tänavakomitee või külanõukogu esindaja osavõtul.

Erilist tähelepanu nõuab pensionide määramine soodustatud tingimustel ja soodustusmäärades.

Soodustatud pensionilise kindlustamise õiguse kindlaksmääramisel tuleb juhendada NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatud tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirjast, millel töötamine annab õiguse riiklikule pensionile soodustatud tingimustel ja soodustusmäärades ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Töötasu Komitee seletustest nende nimekirjade rakendamise korra kohta.

Küsimuste õige lahendamine töölise ja teenistuja õiguse kohta pensioni saamiseks soodustatud tingimustel või soodustusmäärades oleneb sellest, kuivõrd täpselt on kajastatud andmed tema töö kohta tööraamatus või teistes tööstaaži dokumentides. Kui sissekanded töötamise kohta on tööraamatusse tehtud ebaõigesti või ebatäpselt, tuleb need parandada. Seejuures tuleb silmas pidada, et parandusi sissekannetesse töötamise aja ja täidetava töö iseloomu või ametikoha kohta, vallandamise põhjuste ning muude töö andmete kohta võib teha ainult see ettevõtte (asutus või organisatsioon), kus tehti ebaõige või ebatäpne sissekanne. Nimetatud parandused peavad olema täies vastavuses käskkirja või korralduse originaaliga, vastu võtu või vallandamise lehega, nende kaotamise korral aga mõne muu antud ettevõtte, asutuse dokumendiga, mis tõendab töötamist teatud kutsealal või ametikohal. Parandused tööraamatu sissekannetes tuleb teha viitega dokumentidele ja kinnitada ettevõtte, asutuse, organisatsiooni juhataja või tema poolt spetsiaalselt volitatud isiku allkirja ning ettevõtte, asutuse, organisatsiooni või kaadri osakonna pitsoriga. Tunnistajate seletused ei või olla paranduste tegemise aluseks varem tehtud sissekannete osas.

Kui avastatakse tööstaaži ja töötasu dokumentide põhjendamatut väljaandmist või valesti vormistamist, samuti keeldumist töötajale pensioni määramiseks vajalike dokumentide väljaandmisest, teatab ametiühinguorganisatsiooni esindaja niisugustest juhtudest vastavatele ametiühingu vabriku-, tehase- või kohalikele komiteedele.

Riiklike pensionide alane seadusandlus annab töötajatele õiguse tõendada pensioni määramiseks puudujäävat tööstaaži tunnistajate seletustega, kui dokumendid tööstaaži kohta puuduvad ja neid ei ole võimalik saada asutuse või ettevõtte täieliku likvideerimise tõttu või arhiivandmete puudumisel. Neil juhtudel teeb staaži kindlaks pensionide määramise komisjon kahe või enama tunnistaja seletuse alusel.

Seejuures on nõutav, et vähemalt pool pensioni määramiseks vajalikku staaži oleks tõendatud dokumentidega, samuti, et üks tunnistajatest tunneks avaldajat ühise töötamise tõttu samas ettevõttes, asutuses või ühes süsteemis ning esitaks selle kohta dokumendi.

Kuid erakordsetel juhtudel, kui dokumendid tööstaaži kohta ei ole säilinud seoses NSV Liidu territooriumi vastava osa ajutise okupeerimisega vaenlase poolt Suure Isamaasõja ajal, evakutsiooniga või stiihiliste õnnetustega (tulekahju, veeuputus jms.) on liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeriumidele antud õigus lubada tööstaaži kindlaks teha tunnistajate seletustega ka siis, kui dokumentidega on tõendatud vähem kui pool pensioni määramiseks vajalikust tööstaažist, ja ilma tunnistaja poolt dokumendi esitamiseta avaldajaga koostöötamise kohta.

Neid eeskirju rakendatakse ka pensioni määramisel soodustatud tingimustel ja soodustusmäärades.

Osalise staažiga pensioni määramisel võib tunnistajate seletustega staaži kindlaks teha samas ulatuses, mis on tõendatud dokumentidega.

Otsuse tunnistajate seletuste alusel tööstaaži kindlakstegemise või sellest keeldumise kohta teeb pensionitaotleja elukohajärgne pensionide määramise komisjon. Seejuures tunnistajaid, kes elavad mujal, käsitletakse komisjonis nende elukoha järgi. Erandjuhtudel võib komisjon töölise või teenistuja palvel teha dokumentidega tõendamata tööstaaži kindlaks tunnistajate seletuste alusel ka enne pensioniõigust andvate tingimuste saabumist (näiteks enne vanaduspensionide määramiseks nõutavasse ikka jõudmist).

Pensionide suuruse küsimuse läbivaatamisel peab ametiühinguorganisatsiooni esindaja pöörama tähelepanu sellele, kas pensionäri on õigus pensionilisanditele ning kui tal see õigus on, tegema ettepaneku kindlaks määrata pension koos lisanditega. Eriti tähelepanelikult tuleb arvutada pidevat tööstaaži, pidades seejuures silmas, et pideva tööstaaži säilitamise küsimused ühelt töökohalt teisele üleminekul lahendatakse samade eeskirjade järgi, mis kehtivad riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuste määramisel.

Ametiühinguorganisatsiooni esindajal tuleb jälgida, et isikult, kes taotleb pensioni, nõutaks ainult neid dokumente, mille esitamine on kohustuslik riikliku pensioni vormistamiseks. Mingisuguste teiste, eeskirjade mitte ettenähtud dokumentide nõudmine töötajalt pole lubatud.

Neil juhtudel, kui komisjon ei või pensionitaotlust rahuldada, tuleb taotlejale üksikasjaliselt selgitada selle põhjused, samuti selgitada, milliseid dokumente on vaja täiendavalt esitada tema taotluse uueks läbivaatamiseks. Seejuures tuleb pidada silmas, et sotsiaalkindlustuse osakonnad on kohustatud osutama pensioni taotlejale kaasabi pensioni määramiseks vajalike dokumentide hankimisel ning neile on antud õigus nõuda neid dokumente ettevõtelt, asutustelt, organisatsioonidelt ja üksikisikutelt.

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 26. septembri 1956. a. määrusele nr. 1341 säilitatakse tööliste ja teenistujatele, kes on eraldatud ametiühinguorganisatsioonide poolt rajooni (linna) tööraha saadikute nõukogude täitevkomitee juures asuvate pensionide määramise komisjonide liikmeteks, töökoha järgi keskmine töötasu komisjoni tööst osavõtu aja eest.

TÖÖTAVATELE PENSIONÄRIDELE RIIKLIKU SOTSIAALKINDLUSTUSE KORRAS PENSIONIDE VÄLJAMAKSMISE PRAKTIKA KORRASTAMISEST

(UAKN-i sekretariaadi 7. septembri 1949. a. otsus)

(Väljavõte)

2. Kohustada ametiühingute keskkomiteesid, vabariiklikke ja oblastikomiteesid sotsiaalkindlustuse jooksvatelt arvetelt üle kandma kindlustajatele, ootamata kvartaliaruande saamist, pensioni väljamaksmiseks vajalikud summad juhtudel, kui eraldamised sotsiaalkindlustuse makseteks ei kata kulutusi töötavatele pensionäridele pensioni väljamaksmiseks.

Nimetatud juhtudel kantakse summad pensionide väljamaksmiseks üle antud ettevõtte või asutuse ametiühinguorganisatsiooni komitee poolt kinnitatud pensionide väljamaksmise arvestuse akti alusel.

3. Kehtestada, et töötavatele pensionäridele pensionide väljamaksmine riiklike sotsiaalkindlustuse summade arvel ettevõtete ja asutuste poolt toimub eriväljamaksulehe alusel, mille eelnevalt on kontrollinud ja alla kirjutanud vabriku-, tehase- või kohaliku komitee esimees, pensioni väljamaksmisel tsehhi raamatupidamise poolt — ametiühinguorganisatsiooni tsehhikomitee esimees.

Kinnitada pensioni väljamaksulehe vorm.

4. Kohustada ametiühingute keskkomiteesid, vabariiklikke ja oblastikomiteesid sisse viima ametiühingute vabriku-, tehase- ja kohalike komiteede poolt töötavate pensionäride nimestikuline arvestus, kus on märgitud pensioni liik, suurus ja väljamaksu tähtaeg.

LISA

TÖÖVÕIMELISTE VANADUSPENSIONÄRIDE MATERIAALSE HUVITATUSE EDASISE SUURENDAMISE ABINÕUDE KOHTA TÖÖTAMISE JÄTKAMISEKS PÄRAST PENSIONI MÄÄRAMIST

(NSV Liidu Ministrite Nõukogu 31. detsembri 1969. a. määrus nr. 995)

1. Soovitada ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide juhtijatel tootmisvajaduse korral tööle võtta töövõimelisi vanaduspensionäre.

2. Kehtestada töötavatele pensionäridele riiklike vanaduspensionide maksmiseks järgmine kord:

a) maksta pensioni täies ulatuses:

töölistele, nooremale teenindavale personalile ja meistritele, kaasa arvatud tootmisõpetuse meistrid — sõltumata töökohast; postiljonidele, sideoperaatoritele, postisaadetiste ja ajakirjanduse väljaannete sorteerijatele, telegrafistidele ja «Ajakirjandusliidu» kioskööridele;

jaekaubanduse ja ühiskondliku toitlustamise letitöötajatele, kassapidajatele, kokkadele, ettekandjatele ja teistele neile vastavate kategooriate töötajatele;

töödejuhatajatele ehitus-, montaaži- ning remondi- ja ehitustöödel;

hoiukassade ja NSV Liidu Riigipanga kontorite osakondade agentuuride ja linnade (operatsioonide) valitsuste (osakondade) kassapidajatele, kontrolöridele ja raamatupidajatele, vastutavatele täitjatele, NSV Liidu Riigipanga asutuste inkassaatoritele, Riikliku Kindlustuse inspeksioonide kindlustusagentidele, raha- ja asjade loterii piletite levitajatele;

teenindusettevõtete, sekundaarset toorainet koguvate ja seda esialgselt töötlevate ettevõtete ja organisatsioonide töötajatele (välja arvatud halduspersonal ja insenertehnilised töötajad);

tervishoiuasutuste, koolieelsete laste asutuste (lasteaedade, lastesõimede-aedade jne.), arstlike tööekspertiisi komisjonide ning invaliidide- ja vanadekodude kesk- ja nooremale meditsiinipersonalile; NSV Liidu Punase Risti ja Punase Poolkuu Seltside Liidu organisatsioonide patronaaziõdedele; ravi- ja profülaktikaasutuste ning invaliidide- ja vanadekodude arstidele;

maal asuvate üldhariduslike koolide, sealhulgas maanoorte koolide õpetajatele, maal asuvate kutsekoolide õpetajatele;

b) maksta 50 protsenti (Uraali, Siberi ja Kaug-Ida rajoonides aga 75 protsenti) määratud pensionist, kuid mitte vähem riiklike pensionide seaduses kindlaksmääratud vanaduspensionide alam-määrast:

massiliste kutsealade töötajatele side alal, välja arvatud käesoleva punkti alapunktis «a» loetletud;

tööstusettevõtete, ehitus-, montaaži- ning remondi- ja ehitus-organisatsioonide, transpordi- (välja arvatud raudteevalitsuste, auto- ja linnatranspordi valitsuste, laevandusvalitsuste ja tsiviil-lennuväe valitsuste), side-, elamu- ja kommunaalmajanduse eks-pluatatsiooniettevõtete ja organisatsioonide, teenindustevõtete insener-tehnilistele töötajatele;

riiklike põllumajandusettevõtete insenertehnilistele töötajatele ja spetsialistidele; veterinaarasutuste veterinaararstidele, -velskri-tele ja -tehnikutele;

sanitaar-profülaktika asutuste, kohtumeditsiini ekspertiisi asu-tuste, koolieelsete laste asutuste (lasteaedade, lastesõimede-aedade jne.), arstlike tööekspertiisi komisjonide arstidele;

farmaatsia- ja teistele apteegitöötajatele, välja arvatud käesoleva punkti alapunktis «a» ettenähtud;

üldhariduslike koolide, sealhulgas töölisnoorte koolide õpetaja-tele ja kutsekoolide õpetajatele, välja arvatud käesoleva punkti ala-punktis «a» ettenähtud, kooliväliste ja koolieelsete laste asutuste kasvatajatele ja pedagoogidele;

küla ja alevite töörahva saadikute nõukogude esimeestele, nende asetäitjatele ja sekretäridele;

raudteerongide kontrolöridele-revidentidele.

Säilitada pensioni maksmise kehtiv kord pensionäridele, kes ei ole nimetatud käesoleva punkti alapunktides «a» ja «b», samuti pensionäridele, kellele pension on määratud osalise tööstaažiga.

3. Kehtestada, et töötavatele pensionäridele vanaduspensionide maksmise kõigil juhtudel ei tohi pensioni ja töötasu summa kokku ületada 300 rubla kuus. Kui pension ja töötasu ületab üldsummas 300 rubla kuus, siis vastavalt vähendatakse väljamakstava pensioni määra.

4. Kehtestada, et kooskõlas kolhoosi liikmete pensionide ja toe-tuste seadusega määratud pensionid makstakse täies ulatuses töö-tasu arvestamata pensionäridele, kes töötavad kolhoosi loal põllu-majanduslikest töödest vabal ajal töölistena või meistritena liidu-vabariikide kohaliku tööstuse ministriumide süsteemi kuuluvates ettevõtetes.

SISUKORD:

I. ÜLDINE PENSIONIALANE SEADUSANDLUS

Riiklike pensionide seadus. Vastu võetud NSV Liidu Ülemnõukogu poolt 14. juulil 1956	5
Soodustuste laiendamise kohta isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohdades. Väljavõte NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 26. septembri 1967. a. seadlusest	22
Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustik. Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044	23

II. SELETUSED «RIIKLIKE PENSIONIDE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE KORRA MÄÄRUSTIKU» RAKENDAMISEKS

Vaenlase poolt okupeeritud NSV Liidu territooriumil viibimise aja arvamisest tööstaaži hulka pensioni määramisel, kui töötamine kuni okupatsioonini on kindlaks tehtud tunnistajate seletustega. NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riikliku Töö ja Töötasu Komitee ¹ 10. jaanuari 1957. a. seletus nr. 2	77
Tunnistajate seletustest staaži arvutamiseks pensionide ja pensionilisandi määramisel. «Komitee» 11. jaanuari 1957. a. seletus nr. 3	77
Kolhoosiliikmete õigusest riiklikule pensionile, kes on invaliidistunud seoses kodanikukohustuse täitmisega kolhoosi omandi kaitsmisel. «Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletus nr. 7	78
Lisandi määramisest kolhoosi liikmeskonda kuuluvatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid. «Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletus nr. 9	78
Töõndusliku kooperatsiooni artelli liikmena töötamise aja arvamisest soodustatud tingimustel pensioni õigust andva staaži hulka. «Komitee» 28. veebruari 1957. a. seletus nr. 10	78
Pensionide arvutamisest toitja kaotuse puhul lastele, kes on kaotanud mõlemad vanemad. «Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletus nr. 12	79
Välismaal NSV Liidu asutustes töötanud isikutele pensionide arvutamisest. «Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletus nr. 13	79
Pärast surma rehabiliteeritu abikaasale pensioni määramise korrast. «Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletus nr. 14	79
Vanaduspensionide ja III grupi invaliidsuspensionide väljamaksmisel arvesse võetavate preemiade töötasu hulka arvamise korrast. «Komitee» 13. aprilli 1957. a. seletus nr. 15	80
Keda loetakse töötanuteks töölise või teenistujana kuni ajutise okupatsioonini. «Komitee» 20. mai 1957. a. seletus nr. 18	80
Rehabiliteeritute pensionilise kindlustamise mõningatest küsimustest. Väljavõte «Komitee» 14. augusti 1957. a. seletusest nr. 26	80
Pensionide väljamaksmisest mittetäiskuu eest. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletus nr. 28	81
Õigusest pensionile soodustusmäärades. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletus nr. 29	82

¹ NSV Liidu Ministrite Nõukogu Riiklikku Töö ja Töötasu Komiteed nimetatakse sisukorras lühendatult «Komitee».

Pensionide väljamaksmisest möödunud aja eest rehabiliteeritule ja nende perekonnaliikmetele. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletus nr 30	82
Pensionide arvutamisel töötasu hulka arvatavatest preemiatest. «Komitee» 13. septembri 1957. a. seletus nr. 31	82
Hävituspataljonides viibimise ajal saadud haava, vigastuse või haigestumise tagajärjel invaliidistunud isikute ja nende perekonnaliikmete pensionilisest kindlustamisest. «Komitee» 28. septembri 1957. a. seletus nr. 33	83
Pensionide arvutamisest loominguiliste liitude rehabiliteeritud liikmetele, kelle töötasu kohta puuduvad andmed. «Komitee» 29. märtsi 1968. a. seletus nr. 6	83
Vanaduspensioni ja II grupi invaliidsuspensioni väljamaksmisest ajutistele töölistele ja teenistujatele. «Komitee» 24. aprilli 1958. a. seletus nr. 7	83
Tunnistajate seletuste alusel tööstaaži kindlakstegemise korrast riiklike pensionide määramiseks. «Komitee» 4. juuni 1958. a. seletus nr. 10	84
Osalise tööstaažiga vanaduspensioni taotluse esitamise tähtjast. «Komitee» 2. juuli 1958. a. seletus nr. 15	85
Kodustöötajatele pensionide suuruse arvutamise korrast. «Komitee» 5. novembri 1958. a. seletus nr. 21	85
Endistele sulastele ja väikeettevõtetes töötanud isikutele pensioni määramiseks puudujääva tööstaaži kindlakstegemise korrast. «Komitee» 3. juuli 1959. a. seletus nr. 23	85
Pensioni määramise korrast seoses ühelt pensionilt teisele üleminekuga. «Komitee» 19. augusti 1959. a. seletus nr. 25	86
Pensionide määramise ja väljamaksmise korrast ministriumide ja keskasutuste sõjaväestatud valve töötajatele, keda ei hõlma riiklik sotsiaalkindlustus. Väljavõte «Komitee» 27. aprilli 1961. a. seletusest nr. 12	86
Usuorganisatsioonide töölistele ja teenistujatele pensionimäära arvutamise korrast. «Komitee» ja ÜAUKN-i sekretariaadi 7. augusti 1961. a. seletus nr. 19/22	87
Mõningate kategooriate töötajatele pensioni arvutamise korrast. «Komitee» 27. juuli 1965. a. seletus nr. 23	87
Mittekoosseisulistele kunstnikele pensionide arvutamise korrast. «Komitee» ja ÜAUKN-i sekretariaadi 31. detsembri 1965. a. seletus nr. 31/39	88
Tööliste ja teenistujate keskmise päevatasu arvutamise korrast seoses kahe täiendava puhkepäeva — 8. märtsi ja 9. mai kehtestamisega. «Komitee» ja ÜAUKN-i sekretariaadi 25. märtsi 1966. a. seletus nr. 5/8	88
Pensionide määramiseks keskmise kuutöötasu arvutamise korrast. «Komitee» 27. juuli 1967. a. seletus nr. 7	89
Tootmis- ja kutsealade loetelu, millistel töötamine annab tekstiiliettevõtete naistöölistele õiguse saada vanaduspensioni 50-aastaseks saamisel ja nendel kutsealadel vähemalt 20-aastase tööstaaži olemasolu korral, rakendamise korrast. «Komitee» ja ÜAUKN-i sekretariaadi 7. detsembri 1967. a. seletus nr. 10/35	89

III. PENSIONID TEATUD KATEGORIA TÖÖTAJATELE

Ohvitseride ja üleajateenijate ning nende perekonnaliikmete pensionidest. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 2. jaanuari 1957. a. määrus nr. 1	91
Kirjanike, heliloojate ja kujutava kunsti alal töötajate ning nende perekonnaliikmete pensionilisest kindlustamisest. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 7. augusti 1957. a. määrus nr. 946	92
Loominguliste liitude liikmete õigusest pensionile NSV Liidu Ministrite Nõukogu 7. augusti 1957. a. määruse nr. 946 alusel. «Komitee» 26. märtsi 1959. a. seletus nr. 7	94
NSV Liidu Kinematografistide Liidu liikmete ja nende perekonnaliikmete pensionilisest kindlustamise kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 11. jaanuari 1966. a. määrus nr. 23	94
NSV Liidu Kirjanike Liitu mittekuuluvate literaatide ja nende perekonna-	

liikmete pensionilise kindlustamise kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 15. juuni 1967. a. määrus nr. 540	94
Kolhoosi esimeeste, -spetsialistide ja -mehhanisaatorite riikliku pensionilise kindlustamise ja sotsiaalkindlustuse kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. juuli 1964. a. määrus nr. 622	95
NSV Liidu Ministrite Nõukogu 20. juuli 1964. a. määruse nr. 622 «Kolhoosi esimeeste, -spetsialistide ja -mehhanisaatorite riikliku pensionilise kindlustamise ja sotsiaalkindlustuse kohta» rakendamise korra juhend. «Komitee» ja UAKN-i presiidiumi 31. juuli 1964. a. määrus nr. 343/p-16	96

IV. TÖÖSTAAZ

Riikliku sotsiaalkindlustuse toetuste määramise ja väljamaksmise korra määrustik. Kinnitatud UAKN-i presiidiumi 5. veebruaril 1955. a. otsusega (väljavõte)	103
Eelmiselt töökohalt omal soovil lahkunud töölistele ja teenistujatele ajutise töövõimetuse puhul makstava toetuse kohta. Väljavõte NSV Liidu Ulemnõukogu Presiidiumi 25. jaanuari 1960. a. seadlusest	108
NSV Liidu Ulemnõukogu Presiidiumi 25. jaanuari 1960. a. seadluse «Eelmiselt töökohalt omal soovil lahkunud töölistele ja teenistujatele ajutise töövõimetuse puhul makstava toetuse kohta» täiendamisest. NSV Liidu Ulemnõukogu Presiidiumi 5. augusti 1960. a. seadlus	109
Ametikohtadest, millisel töötamist kodanliku valitsuse ajal ei arvata tööstaaži hulka pensioni määramisel. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 23. augusti 1956. a. määrus nr. 211	110
Kolhooside reorganiseerimisel sovhoosideks kolhooside maa ja ühisvara sovhoosidele üleandmise korra ning kolhoosnikutega arvelduste pidamise korra määrustik. Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee 3. mai 1957. a. määrusega nr. 495. (Väljavõte)	111
Tööstaaži arvestamise korra laiendamiseks endistele kolhooside liikmetele, kes läksid üle alalisele tööle põllumajanduslikesse abimajanditesse või teistesse riiklikesse ettevõtetesse ja organisatsioonidesse. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 17. märtsi 1958. a. korraldus nr. 325-k	112
Inseneride ja tehnikute suunamisest kolhoosidesse tööstusettevõtetest ja teistest organisatsioonidest. Väljavõte EKP Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu 27. jaanuari 1960. a. määrusest nr. 28	112
Endiste tööndusliku kooperatsiooni artellide liikmete pensionilisest kindlustamisest. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1. märtsi 1961. a. määrus nr. 186	113
Toiduainete-, liha-, piima- ja kalastööstuse hooajatöödel rakendatud töötajate töö- ja elukondlike tingimuste parandamise abinõude kohta. Väljavõte Eesti NSV Ministrite Nõukogu 21. juuni 1967. a. määrusest nr. 261	113
Asulate ja külade töörahva saadikute nõukogu materiaalfinantsilise baasi tugevdamise abinõudest. Väljavõte NSV Liidu Ministrite Nõukogu 14. märtsi 1968. a. määrusest	114
Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades töötavatele isikutele soodustuste andmise reguleerimise kohta. Väljavõte NSV Liidu Ulemnõukogu Presiidiumi 10. veebruari 1960. a. seadlusest	115
Soodustuste laiendamise kohta isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja piirkondades ja Kaug-Põhja piirkondadega võrdsustatud maakohtades. Väljavõte NSV Liidu Ulemnõukogu Presiidiumi 1967. a. 26. septembri seadlusest	116
Kaug-Põhja piirkondade ja nendega võrdsustatud maakohtade loetelu, kus töötavatele isikutele laienevad NSV Liidu Ulemnõukogu Presiidiumi 10. veebruari 1960. a. ja 26. septembri 1967. a. seadlustega kehtestatud soodustused. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 10. novembri 1967. a. määrus nr. 1029	117

Kaug-Põhja piirkondades ja nendega võrdsustatud maakohtades töötavatele isikutele soodustuste andmise korra juhend. Kinnitatud «Komitee» ja ÜAUKN-i presiidiumi 16. detsembri 1967. a. määrusega nr. 530/p-28 (Väljavõte)	118
Sotsiaalkindlustuse mittelaienemisest mõneledele isikutele, kes töötavad lühiajalistel, juhu- ja väiketöödel. NSV Liidu Töö RK juures asuva LSKN 21. juuli 1930. a. määrus nr. 266	128
Kaubandustöötajate sotsiaalkindlustusest, kes saavad töötasu protsentides käibest. ÜAUKN-i sekretariaadi 29. oktoobri 1935. a. otsus	129
Kaupade ekspertiisi mittekooiseisuliste ekspertide riikliku sotsiaalkindlustusega kindlustamise korra kohta. Väljavõte ÜAUKN-i sekretariaadi 9. veebruari 1960. a. otsusest	129
12-aastase õppeajaga kutse-tehniliste koolide lõpetanud isikute tööstaažist. «Komitee» ja ÜAUKN-i sekretariaadi 1. aprilli 1963. a. seletus nr. 7/8	130
Kesk-eriõppeasutuste õpilaste ja kõrgemate õppeasutuste üliõpilaste tootmistöö ja -praktika aja pideva staaži hulka arvamise korrast. «Komitee» ja ÜAUKN-i sekretariaadi 14. aprilli 1965. a. seletus nr. 8/11	130
Töölisele ja teenistujatele nende kolhoosi esimehena töötamise aja arvamise pideva tööstaaži hulka. «Komitee» ja ÜAUKN-i sekretariaadi 24. mai 1966. a. seletus nr. 9/12	131
Pensionide määramisest endistele kolhoosipostiljonidele, kes on üle läinud alalisele tööle sidejaoskondadesse. «Komitee» 8. oktoobri 1969. a. seletus nr. 13	131
V. ARSTLIKU TÖÖEKSPERTIISI KOMISJONIDE (ATEK-ite) PÕHIMÄÄRUS	
Kinnitatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu 18. jaanuari 1964. a. määrusega nr. 24	132
VI. ASJAAJAMISEST PENSIONI MÄÄRAMISEL	
Rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee juures asuva pensionide määramise komisjoni põhimäärus. Kinnitatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 21. septembri 1963. a. määrusega nr. 436	143
Juhend riiklike pensionide määramiseks vajalike dokumentide vormistamise kohta asutustes, ettevõtetes ja organisatsioonides. Kinnitatud Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse ministri 23. juuni 1969. a. käskkirjaga nr. 51	146
VII. AMETIÜHINGUTE OSAST TÖÖTAJATE RIIKLIKUL PENSIONILISEL KINDLUSTAMISEL	
Ametiühingu ülesannetest seoses «Riiklike pensionide seaduse» vastuvõtmisega. Väljavõte ÜAUKN-i presiidiumi 24. juuli 1956. a. otsusest	169
Ametiühingu osavõtu laiendamise kohta tööliste ja teenistujate pensioniga kindlustamise küsimuste lahendamise kohta. Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu presiidiumi 9. veebruari 1962. a. määrus nr. 63	172
Pensioniküsimuste komisjoni põhimäärus. Kinnitatud ÜAUKN-i presiidiumi 5. jaanuari 1962. a. otsusega	173
Meespea ametiühingu esindajale arstliku tööekspertiisi komisjonis (ATEK-is). Kinnitatud ÜAUKN-i sekretariaadi 12. jaanuari 1962. a. otsusega	175
Meespea ametiühingu esindajale pensionide määramise komisjonis. Kinnitatud ÜAUKN-i sekretariaadi 12. jaanuari 1962. a. otsusega	177
Töötavatele pensionäridele riikliku sotsiaalkindlustuse korrast pensionide väljamaksmise praktika korrastamisest. Väljavõte ÜAUKN-i sekretariaadi 7. septembri 1969. a. otsusest	181
L i s a	
Töövõimeliste vanaduspensionäride materiaalse huvitatused edasise suurendamise abinõude kohta töötamise jätkamiseks pärast pensioni määramist. NSV Liidu Ministrite Nõukogu 31. detsembri 1969. a. määrus	185

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ПЕНСИИ. СБОРНИК НОРМАТИВНЫХ АКТОВ. На эстонском языке. Издательство «Ээсти Раамат». Таллин, Пярнуское шоссе, 10. Тоimetaja U. Rink. Kunstiline toimetaja E. Järv. Tehniline toimetaja L. Maidla. Korrektorid A. Rammus ja K. Roger. Laduda antud 24. XI 1969. Trükkida antud 2. II 1970. Läti NSV Ligatne Paberivabriku trükipaber nr. 2, 60×90/16. Trükipoognaid 12. Arvestuspögnaid 12,49. Trükiarv 8000. MB-01129. Tellimise nr. 3679. Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tänav 40/42. Hind 54 kop. 1-10-2.

TEADMISEKS LUGEJALE

A

Kirjastuse „Eesti Raamat“ uuema
setest õigusalaastest väljaannetest

30506

AUTORIÕIGUS EESTI NSV-s. Juh
20 trpg., hind 1 rbl.

EESTI NSV ABIELU- JA PEREKONNAKOODEKS
(Eraldi eesti ja vene keeles.) 3 trpg., hind köi-
tes 28 kop., brošüürina 13 kop.

**EESTI NSV RIIGI JA ÕIGUSE LENINLIKELT TEE-
DELT** (Eesti NSV Teaduste Akadeemia välja-
anne.) 20 trpg., hind 1 rbl. 31 kop.

EESTI NSV TSIVIILKOODEKS. Kommenteeritud
väljaanne, 38 trpg., hind 1 rbl. 75 kop.

KOLHOOSNIKE PENSIONID JA TOETUSED.
Normatiivaktide kogumik, 5 trpg., hind 20 kop.

**MAJANDUSTÖÖTAJA JURIIDILINE KASIRAA-
MAT,** 38 trpg., hind 1 rbl. 50 kop.

RIIKLIKUD PENSIONID. Kommenteeritud välja-
anne, 19 trpg., hind 68 kop.

RIIKLIKU SOTSIAALKINDLUSTUSE TOETUSED.
Kommenteeritud väljaanne, 15 trpg., hind
60 kop.

TÖÖÕIGUSLIKUD AKTID, 55 trpg., hind 2 rbl.

**A. Uustal. UHINENUD RAHVA
SIOON,** 10 trpg., hind 70 ka

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 01043778 0

LÄHEMAL AJAL ILMUVAD:

AMETIUHINGUTÖÖTAJA KASIRAAMAT. Teine,
täiendatud trükk, 17 trpg., hind 75 kop.

**KOHALIKE NÕUKOGUDE ÕIGUSED JA KO-
HUSTUSED.** Õigusnormide kogu, 50 trpg.,
hind 2 rbl. 20 kop.

**A. Kalme. TOODANGU KVALITEET JA SELLE
KONTROLLIMINE,** 15 trpg., hind 60 kop.

KIRJASTUS

